JAZZ. BLUES. EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

JAZZ

NİSAN • MAYIS • HAZİRAN 1997 • SAYI 6 • 250.000 TL

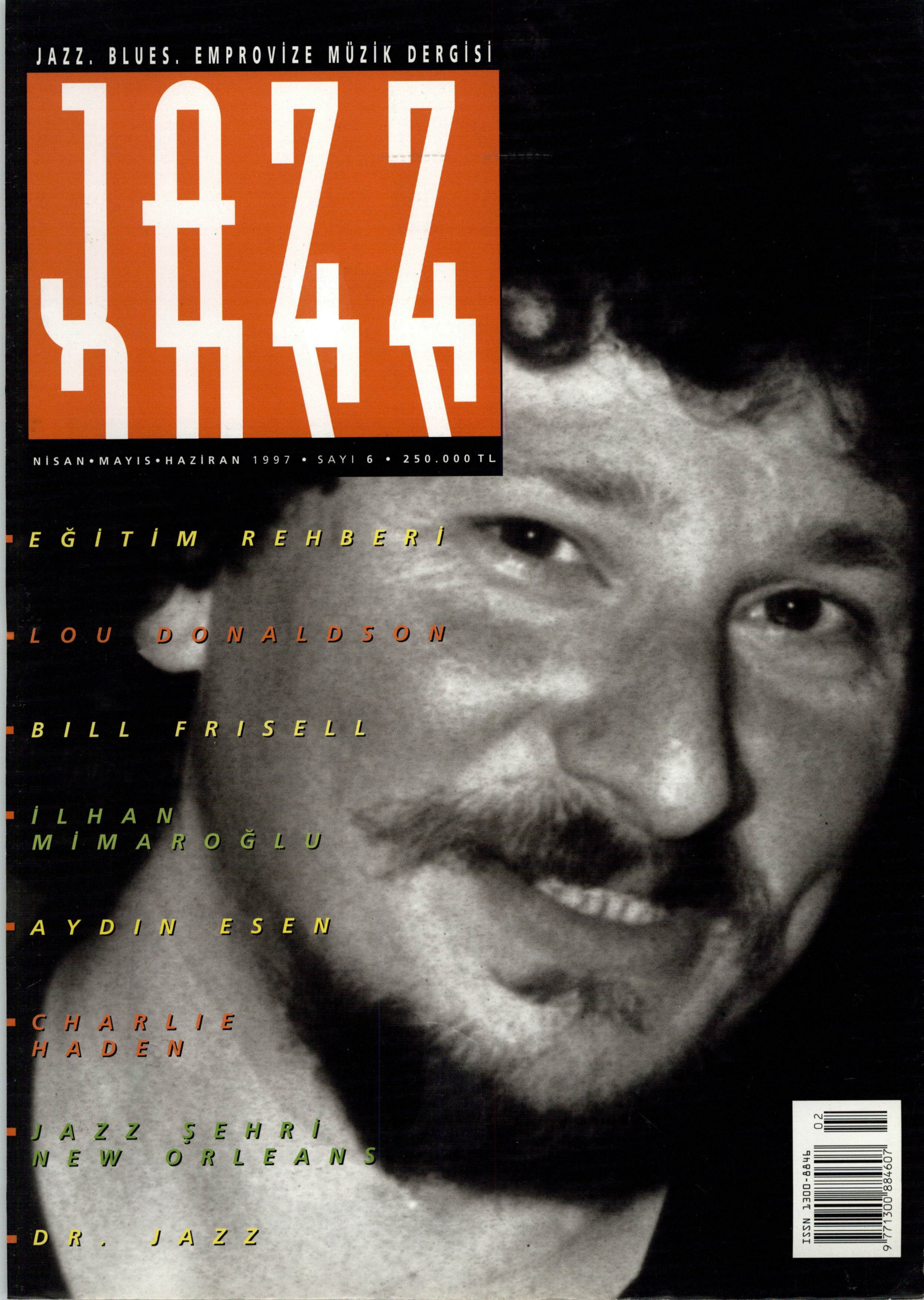

- EĞİTİM REHBERİ
- LOU DONALDSON
- BILL FRISELL
- İLHAN MİMAROĞLU
- AYDIN ESEN
- CHARLIE HADEN
- JAZZ ŞEHRİ NEW ORLEANS
- DR. JAZZ

ISSN 1300-8846
02
9 771300 884607

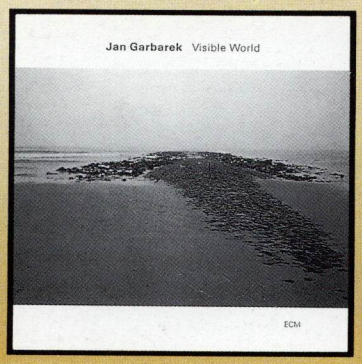

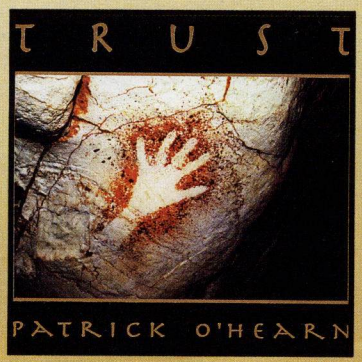

Dünyanın kendi alanlarında en ileri ve saygın markaları* en geniş Jazz, Klasik Müzik ve Audiophile CD koleksiyonları, en gelişmiş ses ve görüntü düzenleri en popüler Audio Visual konseptleri, en yeni Home Theater ve Surround Sound teknolojileri, anahtar teslimi İleri Kumanda - Kontrol Ev Otomasyon sistemleri; Adcom / AMX / Anthem AudioQuest / Auvidis / Bellaphon / Boston Acoustics / B&W / Chesky / CMP / Concord Denon / ECM / Enja / Harmonia Mundi / Higher Octave / Infinity / Magnepan Mark & Levinson / Martin Logan / Mission / Monster Cable / Narada / Proceed Reference Recordings / Rel / Opus 111 / Solid / Sonic Frontiers / Telarc / Thiel / Verabra Vidikron - Faroudja.

B&W 600 Series
Home Theater
Speaker System

AKUSTA

HOME THEATER & AUDIO GALLERIES

AKUSTA NİŞANTAŞI: Abdi İpekçi cad. Zati apt. 40/2 Nişantaşı-İstanbul (212) 241 65 50 / 51
AKUSTA MASLAK: Atatürk Oto San. Nazmi Akbacı Ticaret Merkezi, D Blok Mağazaları 95-96 Maslak-İstanbul (212) 276 49 28 / 34
* TÜM MARKALAR TÜRKİYE'DE **RKD LTD** TARAFINDAN TEMSİL EDİLMEKTEDİR. AKUSTA BİR **RKD LTD** KURULUŞUDUR.

içindekiler

Aydın Esen

5 **NARDIS**

6 **RIFFS**
- *EĞİTİİM REHBERİ*
- *GRAMMY ÖDÜLLERI SAHIPLERINI BULDU*
- *CEM YORULMAZ SERGISI*
- *DON CHERRY "IN ANKARA"*
- *JAZZ 10*
- *YENI YAYINLAR*
- *"JAZZ MEETS" SERİSİ*
- *ŞEBNEM ŞENYENER "BENİM JAZZ'IM"*
- *FENDER CUSTOM SHOP TOUR*
- *4.AVRUPA JAZZ GÜNLERİ*
- *"BERKLEE YAZ OKULU" MURAT ARKAN*
- *İSTANBUL'DA JAZZ EĞİTİMİ*
- *LOU DONALDSON, VICTOR BENSUSAN*
- *UYUŞTURUCU KULLANIMI VE JAZZ, DR. METIN KALENDER*
- *FINAL BAR*

34 **KİM NEREDE BİZDE**
İSTANBUL, ANKARA VE İZMIR'İN JAZZ MEKANLARI

36 **ŞU JAZZ DEDİKLERİ**
ALİ SÖNMEZ

39 **DÖRTTE BİR**
BILL FRISELL GROUP, TUNÇEL GÜLSOY

44 **AD-LIB**
SERGE CHALOFF, DENİZ DÜNDAR
CAZ VE JAZZ VE JAZZ VE CAZGIR, İLHAN MİMAROĞLU

48 **Hİ-Fİ**
PARTIAL TURKISH DELIGHT, ADNAN ARDUMAN

49 **RÖP.**
- *UÇTAKI NO(K)TAYI BULMANIN PEŞİNDE "AYDIN ESEN", SERDAR KARABATI*
- *BILL EVANS ANOTHER TIME, NILÜFER RUACAN*
- *ŞENOVA ÜLKER BIG BAND, TUNÇEL GÜLSOY*

60 **AKIMLAR**
ÜÇÜNCÜ AKIM ÜZERINE BIRKAÇ SÖZ DAHA, HÜLYA TUNÇAĞ

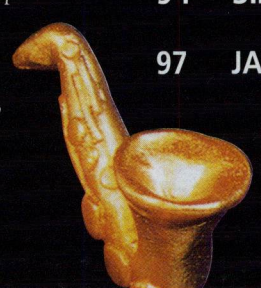

62 **PORTRE**
KONTRABAS'IN ŞAİRİ CHARLIE HADEN, LALE KUYUCU

66 **ÖZEL**
BILLY STRAYHORN, TUNÇEL GÜLSOY

70 **ANILAR**
ORHAN ARGUN
MAHMUT YALAY
YOSSI FALAY

73 **NELER OLDU**
ATEŞ MURAT TEMELTAŞ, CALIFORNIA
GÖRGÜN TANER, İSTANBUL
KEREM KABAN, İZMIR
FÜSUN LEVET, PARIS
ERDAL PAKSOY, TEXAS
ÖZLEM OKTAR-LÜTFI VAROĞLU, ANKARA

79 **BAS DERLEMELERİ**
MODERN BAS'A GEÇIŞ VE FUSION, RACI PİŞMİŞOĞLU

82 **BLUES**
ERIC BURDON & WAR, SARP KESKINER

83 **DR. JAZZ**
UP TEMPO PLAYING, RENE MACAROĞLU

85 **CD REV.**
CHARLIE HADEN&PAT METHENY, DON BYRON QUINTET, NHOP, JOHN COLTRANE, KRISTIN CORB, WES MONTGOMERY, MAX ROACH, WAYNE SHORTER, DOKY BORTHERS, MICHEL PETRUCCIANI, MILES DAVIS&GIL EVANS, JOE LOVANO, STEPHEN SCOTT, ANDY SHEPPARD, JIMMY SMITH, MARK WHITFIELD, WOLFGANG MUTHSPIEL, MAVIS STEPLES, BILLY BRANCH, ZIP.

93 **KÖRLEME**
KAMIL ÖZLER, SERDAR KARABATI

94 **SİZİN KÖŞENİZ**

97 **JAZZ RADYOLARI**

98 **BULMACA**
SERDAR KARABATI

Don Cherry
Henry Grimes
Complete Communion
Englewood Cliffs, NJ
1965

NARDIS

Sevgili jazz severler,

Yağmurların, fırtınaların ardından güzel, güneşli bahar günleri başladı. Dergimizin sayfaları arasında yine çukulata renkli jazz'cı fotografları göreceksiniz.... Bütün bunları bana yazdıran Sezen Cumhur Önal ile yaptığım telefon konuşması tabi ki. Sezen Cumhur Önal'ı tanımayanınız var mı? bilemiyorum. Kendisi dergimizi görmüş, okumuş teşekkür ve tebriklerini bildirirken "Türkiye'de böyle bir derginin varlığı bile beni biraz umutlandırabiliyor" diyordu. Bizden müzik adına birşeyler de bekliyor işin doğrusu ama biz sadece jazz'ı sevenlerle, ilgilenenlerle ortak müzik sevgisini paylaşmak istiyoruz.

Bu ortak jazz sevgisi bize yeni dostlar kazandırıyor. Hepinizin çok iyi tanıdığı, bildiği İlhan Mimaroğlu da New York'tan yazıları ile bu sayıdan itibaren bizlerle olacak. Kendisine ayrıca burada da teşekkür etmek istiyorum.

Bu sayımızda ilk bölümünü verdiğimiz ve bundan sonraki iki sayıda da devam edecek olan yeni bir bölümümüz daha var. Kendisi de bir bascı olan Raci Pişmişoğlu'nun kaleminden "Bas Derlemeleri".

"Neler Oldu" bölümümüze Texas'tan katılan arkadaşımız ise Erdal Paksoy. Erdal da aynı zamanda piyanist ve yerel bir büyük orkestrada çalıyor. Onu da aramızda görmek benim için büyük mutluluk.

Epeydir yapmayı düşündüğüm bölümü ise yapmak bu sayıya kaldı. Sizlerden gelen her türlü yazıya, istek ve dileğe, satmak, almak istediğiniz enstrümanlara varıncaya kadar, gönderdiğiniz yazılara yer vereceğimiz bir bölüm bu "Sizin Köşeniz". Mektuplarınızı bekliyoruz.

Geçen sayımızda yer veremediğimiz bulmaca köşemiz bu sayıdan itibaren armağanlı oluyor. Katılıma bağlı olarak armağanlarımızı arttırabiliriz.

Geçen sayımızın kapağındaki hatayı eminim fark etmişsinizdir. Hepinizden özür dileriz. Yeni yıl heyecanından kabul ediniz lütfen.

Yeni sayımızda buluşana değin, jazz, blues dolu günler dilerim.

ZUHAL FOCAN

JAZZ
AYLIK DERGİ

GENEL YÖNETİM
Boyut Yayıncılık ve Tic. A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni
Bülent Özükan
Genel Koordinatör
Uğur Büke
Genel Müdür
Nilgün Özükan

YAYIN & REKLAM YÖNETMENİ
Zuhal Focan

KATKIDA BULUNANLAR
Filiz Çıragül, Yavuz Baydar, Önder Focan, Tunçel Gülsoy, Serdar Karabatı

TASARIM
Kreatif Yönetmen
Murat Öneş
Tasarım-Grafik
Zuhal Üçüncü

TEKNİK
Matbaa Müdürü: Memduh Arslan
Teknik Koordinatör: Güven Turan
Renk Ayrımı: İzzet Özbay, Şenol Şenoğlu
Elektronik Montaj: Barış Turan
Montaj: Ali Babayiğit
Baskı: Sami Gökırmak

SATIŞ & ABONE
Satış Müdürü: Adnan Demirtaş
Satış Sorumlusu: Hamit Bintaş
Satış ve Abone İlişkileri: Oktay Özer
Abone İşleri: Aynur Topal, Necati Hızal, Tuncay Uyuşkan, Mustafa Çebi

MUHASEBE
Muhasebe Müdürü: Jale Ürper
Sedef Erdinç, Sultan Olgeç, Kazım Doğan, Serkan Keser

İDARE
İdare Amiri: Hüseyin Kutlu
Ulaşım: Hüseyin Akkuş

Yazışma Adresi
e mail: boyut@turk.net
Jazz
PK 701 Şişli 80225 / İstanbul
Telefon: 0.212.231 40 80 (5 Hat)
0.212.225 85 41 (6 Hat)
Fax: 0.212.240 48 24 / 246 62 66

Basıldığı Yer
Boyut Matbaacılık A.Ş.
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Sitesi
No: 109 Bağcılar-İSTANBUL
Telefon: 0.212.629 05 72 (3 Hat)
Fax: 0.212.629 05 75
AYLIK DERGİ
Fiyatı: 250.000 TL (KDV dahil)
K.K.T.C. Fiyatı: 250.000 TL.

BOYUT YAYIN GRUBU

© 1997 BOYUT YAYINCILIK ve TİCARET A.Ş.
Cumhuriyet Cad. 317 Nur Han 80230 Harbiye-İSTANBUL

Dünyada Jazz Okulları

Eğitim Rehberi

(jazz comes alive in the classroom)

NORTHEAST

University of Massachusetts
Music Department
125 Herter
Amherst, MA 01003
Tel: 413-545-2227/
Tel: 413-545-3530 (yaz dönemi)
Fred Tillis (20)
Mark Baszak (yaz dönemi 70)

Westfield State College
Western Avenue
Westfield, MA 01086
Tel: 413-572-5356
Donald J.Bastarache (100)

University of Lowell
College of the Arts
1 University Avenue
Lowell, MA 01854
Tel: 508-934-3850
Anthony Mele (30)

New England
Conservatory of Music
290 Huntington Avenue
Boston, MA 02115
Tel: 617-262-1120
Allison Ball (80)

Parantez içindeki rakamlar kontenjanı gösterir

Berklee College of Music
1140 Bolyston Street
Boston, MA 02215
Tel: 617-266-1400
800-421-0084
Ms.Jackie Landry (undergrad:650)
Dr.Robert Myers (graduate:15)

University of New Hampshire
Music Department, PCAC
Durham, NH 03824
Tel: 603-862-2404
Dave Seiler, Jazz Studies Director

Hartford Conservatory
834 Asylum Avenue
Hartford, CT 06105
Tel: 203-246-2588
Norman Johnson (23)

University of Hartford
Hartt School of Music
200 Bloomfield Avenue
West Hartford, CT 06107
Tel: 203-768-4454
Jackie McLean (50)

Fairfield University
DM 130, Fairfield, CT 06430
Tel: 203-254-4000, ext.2458
Brian Torff

William Paterson College
300 Pompton Road
Wayne, NJ 07470
Tel: 201-595-2268
David Demsey (65)

Jersey City State College
Department of Music
2039 Kennedy Boulevard
Jersey City, NJ 07305
Tel: 201-200-3091
Edward Joffe (40)

Rowan College of New Jersey
Glassboro, NJ 08028
Tel: 609-256-4500
John Thysen (40)

Princeton University
Department of Music
Woolworth Center
of Musical Studies
Princeton, NJ 08544-1007
Tel: 609-258-4241
Anthony Branker (50)

Rutgers University
Mason Gross School of the Arts
PO Box 270, Music Building
Douglas Campus
New Brunswick, NJ 08903
Tel: 908-932-9302
Lois Fromer
Ralph Bowen (45)

Grammy Ödülleri Sahiplerini Buldu

En İyi Vokal - New Moon Daughter,

Cassandra Wilson

En İyi Enstrümantal Solo - Cabin Fever,

Michael Brecker

En İyi Enstrümental Yapım - Tales From The Hudson,

Michael Brecker

En İyi Yapım - High Life,

Wayne Shorter

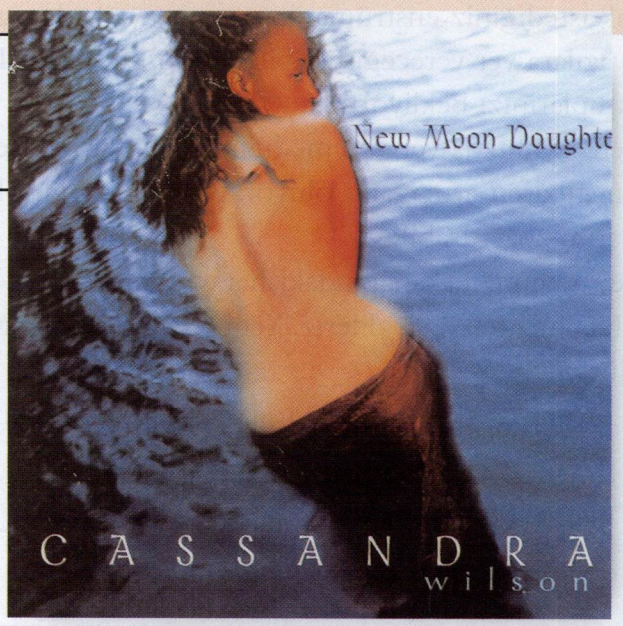

Garanti'den 50. yılında düşünce seferberliğine davet.

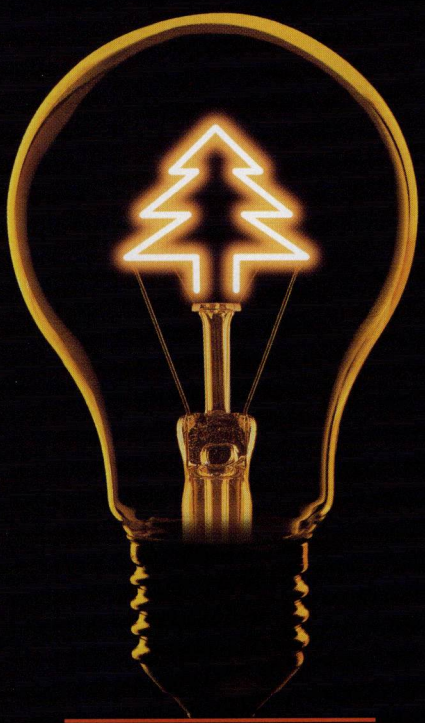

Çevre

Garanti, ikinci elli yılına girerken,
Türkiye için "en iyisini"
ortaya çıkarmak üzere
bir proje yarışması düzenliyor:

"Yarına Dört Işık".

Yarışma konuları; çevre, eğitim,
spor ve endüstriyel tasarım.

Garanti, bu dört alanda
dünya kalitesinde
düşünen, tasarlayan, üreten ve
yaşayan bir Türkiye yaratılmasına
yardımcı olacak projeleri ödüllendirecek.

Türkiye'de gün ışığına çıkmayı ve
yarınımızı aydınlatmayı bekleyen binlerce
yaratıcı fikir olduğuna inanıyor,
yüreği ve beyni ışık dolu herkesi
bu düşünce seferberliğine
katılmaya davet ediyoruz.

Başvuru formu
Garanti Bankası şubelerinde.

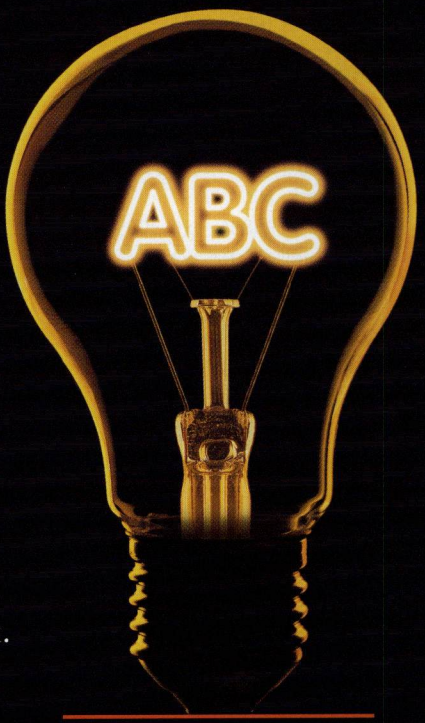

Eğitim

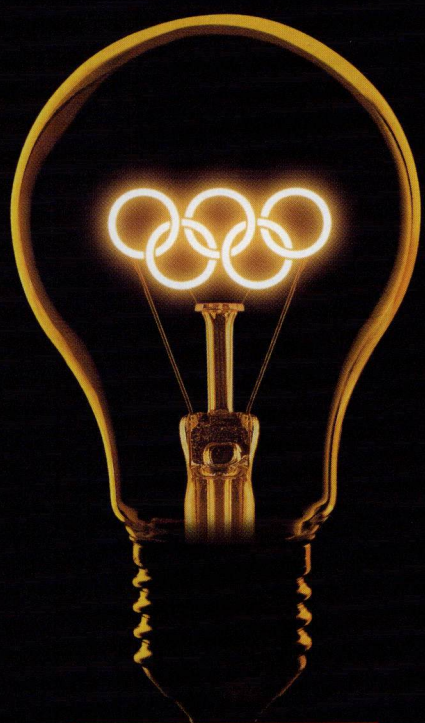

Spor

YARINA
DÖRT
IŞIK

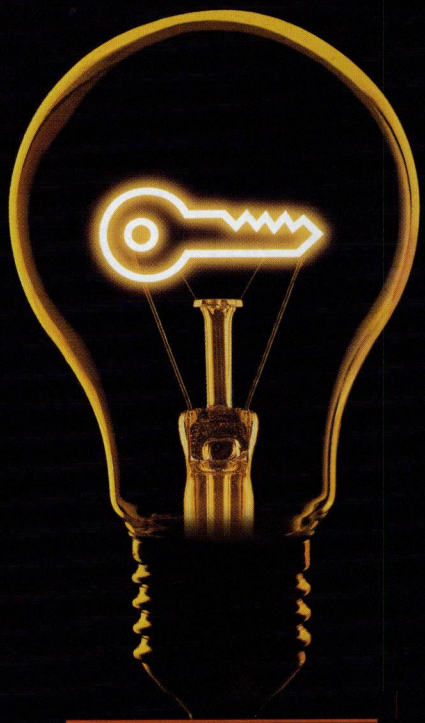

Endüstriyel Tasarım

GARANTİ

Eğitim Rehberi

New York University
35 W.4th Street
Room 777
New York, NY 10003
Tel: 212-998-5446
Tom Boras (85)

New School
Mannes Jazz&Contemporary
Music Program
55W. 13th Street
New York, NY 10011
Tel: 212-2295896, ext. 305
L.E.Howell (200)

Manhattan School of Music
120 Claremont Avenue
New York, NY 10027
Tel: 212-7492802, ext.2
James Gandre
Richard Lowenthal (150)

Purchase College
State University of New York
735 Anderson Hill Road
Purchase, NY 10577-1400
Tel: 914-251-6700
Doug Munro (24)

Long Island University
Music Department
University Plaza
Brooklyn, NY 11201
Tel: 718-488-1051
Bob Aquino (45-50)

Queens College/CUNY
Aaron Copland School of Music
Music Building, Room 203
Flushing, NY 11367-1597
Tel: 718-997-3800
Jonathan Irving (admissions)
Prof.Jimmy Heath (30)

Five Towns College
305 N. Service Road
Dix Hills, NY 11746
Tel: 516-424-7000, ext.110
Christina Kuhl (admissions)
Dr. Peter Rogine (100)

Skidmore Jazz Institute
Office of the Dean of Special Programs
Skidmore College
Saratoga Springs, NY 12866-1632
Tel: 518-584-5000, ext.2264
Gerald Zaffuts (50)

State University at Fredonia
Fredonia Jazz Workshop
Fredonia, NY 14063
Tel: 716-673-3111
Harry Jacobson (30)

Eastman School of Music
26 Gibbs Street
Rochester, NY 14604
Tel: 716-274-1440
Fred Sturm (15)

Ithaca College
School of Music
208 Ford Hill
Ithaca, NY 14850-7240
Tel: 607-274-3366
Graham Stewart
Prof. Steve Brown (15)

The College of Saint Rose
432 Western Avenue
Albany, NY 12203
Tel: 518-454-5195
Paul Evoskevich (30)

MID-ATLANTIC

Duquesne University
School of Music
600 Forbes Avenue
Pittsburg, PA 15282
Tel: 412-396-5983
Nicholas Jordanoff (40)

California University of PA
Music Department
Reed Art Center
California, PA 15419
Tel: 412-938-4000
Gene Suskalo (30)

Indiana University of Pennsylvania
Music Department
Indiana, PA 15705
Tel: 412-357-2390
Gary Bird (30)

Moravian College
1200 Main Street
Bethlehem, PA 18018
Tel: 610-861-1300
Jim Barnes (25)

East Stroudsburg University
Fine&Performing Arts Center
Department of Music
200 Prospect Street

Cem Yorulmaz, Beyoğlu Cafe Caffinet'de Devinim adını verdiği Jazz Fotoğrafları Sergisi açtı.

1960 İstanbul doğumlu olan sanatçı MSÜ mezunu, gazeteci olarak çalışıyor. Renkli ve siyah beyaz fotoğraflardan oluşan çalışmaları arasında Miles Davis, Sonny Rollins, Dizzy Gillespie, Trilok Gurtu, Santana, John McLaughlin, Jetro Tull gibi yurdumuzda konserler veren sanatçılar var. 22 Ocak-15 Mart tarihleri arasında açık kalan sergi sanatçıyı memnun eden ilgiyi gördü.

Eğitim Rehberi

East Stroudsburg, PA 18301-2999
Tel: 717-422-3171
Patrick Dorian
Alan Chesterton (25)

University of Arts
250 S. Broad Street
Philadelphia, PA 19102
Tel: 215875-2206
Marc Dicciani
Barbara Elliott (160)

Temple University
Esther Boyer College of Music
Philadelphia, PA 19122
Tel: 215-204-8301
Ed Flanagan (50)

West Chester University
School of Music
West Chester, PA 19383
Tel: 215-436-2739
Lee Southall (40)

Howard University
College of Fine Arts
Jazz Students Division
2400 6th Street, NW
Washington, DC 20059
Tel: 202-806-7082
Arthur Dawkins (60)

Montgomery College-Rockville
Department of Music
51 Mannakee Street
Rockville, MD 20850
Tel: 301-279-5209
John R.Ensminger, Jr. (25)

Towson State University
College of Fine Arts&Communication
Music Department
Osler and Cross Campus Drives
Towson, MD 21204
Tel: 410-830-2836
Glenn Cashman
Virginia Lacey (30)

Catonsville Community College
Department of Music
800 S. Rolling Road
Catonsville, MD 21228
Tel: 410-455-4109
Willis Keeling

Morgan State University
Department of Music
Cole Spring Lane
& Hillen Road
Baltimore, MD 21239
Tel: 410-319-3286
Melvin Miles

Shenandoah University
1460 University Drive
Winchester, VA 22601
Tel: 800-432-2266
Marjorie Sobezynski
Bob Larson

DON CHERRY IN ANKARA

Don Cherry'nin "In Ankara" Albümü Tekrar Piyasada

Aykut Uslutekin

Verve şirketi Don Cherry'nin 1969 yılında Türkiye'de kaydını yaptığı "In Ankara" ve bunun yanısıra "Eternal Now" adlı albümlerini iki CD set olarak yeniden bastı. Yeni yapımın ismi ise "The Sonet Recordings". 1950'li yılların sonunda Ornette Coleman'la beraber çalışırken küçük cep trompeti ile Avrupa yollarına düşen Don Cherry, 1960 yıllarında yaşantısına Avrupa'da devam ediyordu. Bu sırada dünyanın her yerinden müzisyenle çalışan Don Cherry, kalıplara sığmayan doğaçlama sevdasını paylaşıyordu. Bu yeni çıkan birikim de bu denemelerin güzel örnekleri. Ayrıca bu iki plak çoğu Cherry severlerin de elinde olmayan, zamanında da az basılmış türden. Çok şanslı olanlar kullanılmış plak satan dükkanlarda bulabiliyorlardı.

Birinci albüm 1973 yılında Stockholm'de kayıt edilmiş "Eternal Now" albümü. Bu albüm aynı yıl Sonet (SNTF 653) Şirketi tarafından çıkarılmıştı. Sonradan plağın ismi 'Tibet' olarak (Picadilly Records Pic 3515) değiştirilmişti. Bu albümde Cherry küçük trompetine dokunmuyor bile. Cherry bu albümde piyano, gong, harmonium ve gamelan çalıyor. Kendisine eşlik edenler ise bu kayıt için bir araya getirilmiş İsveçli müzisyenlerden oluşuyor. Parçaların teması ise Cherry'nin kullandığı çalgılardan anlaşılabileceği gibi Tibet ve Bali halk müzikleri.

İkinci albüm 1969 yılında Ankara'da Amerikan Konsolosluğunda yaptığı "Live in Ankara" adlı kayıt. Bu albüm aynı yıl Sonet (Sonet SNTF 669) Şirketi tarafından çıkarılmış ve sonradan isim değişikliğine uğramış ve ismi kısaca 'Ankara' (Picadilly Records Pic 3511) olmuştu. Bu kayıtta Cherry'e uzun yıllar arkadaşlık yapan Okay Temiz de eşlik ediyor. Diğer eşlik edenler ise basta Selçuk Sun ve saksofonda İrfan Sümer. Kayıtta Türk müziğinden ezgilerden oluşan, Maffy Falay tarafından düzenlenen uzun bir medley'in yanısıra, Cherry'nin yeniden düzenlediği Ornette Coleman besteleri var. Albümün en ilginç parçası Pharoah Sanders'ın "The Creator Has A Master Plan" yorumlaması.

Bu yeni kayıtlar piyasaya çıkarken umut ettiğim şey Don Cherry'nin Johnny Dyani ve Okay Temiz'le yaptığı "Blue Lake" ve Avrupa'da "Organic Music" kayıtlarının da bir zaman yeniden basılması.

Ateş Murat Temeltaş/California
ates@goldenhorn.com

Eğitim Rehberi

James Madison University
School of Music
Harrisonburg, VA 22807
Tel: 540-568-6197
Gunnar Mossblad (50-60)

Virginia Union University
Department of Music
and Fine Arts
1500 N.Lombardy
Richmond, VA 23220
Tel: 804-257-5665
Gil Powell
Mr.Tahn Van (15)

Viginia Commonwealth University
Department of Music
922 Park Avenue
Richmond, VA
23284-2004
Tel: 804-828-1166
Doug Richards (55)

Hampton University
Department of Music
Hampton, VA 23668
Tel: 804-727-5404
Bob Ransom (15)

Virginia Tech
Music Department
Jazz Studies
Blacksburg, VA 24061
Tel: 540-231-4719
Joe Kennedy, Jr.

Radford University
Music Department
Box 6968
Radford, VA 24142
Tel: 540-831-5177
Allen Wojtera

SOUTH

University of North Carolina/ Greensboro
School of Music
Greensboro, NC 27412
Tel: 919-334-5789
Craig Whittaker (10)

University of North Carolina/ Ashville
Department of Music
1 University Heights
Ashville, NC 28804
Tel: 704-251-6432
John W.White
Charles McKnight
Tim Haden (10)

University of South Carolina
School of Music/Jazz Studies
Columbia, SC 29208
Tel: 803-777-6565
Bert Ligon

Georgia State University
School of Music
University Plaza
Atlanta, GA 30303
Tel: 404-651-3676
Gordon Vernick (25)

University of Georgia
School of Music
Athens, GA 30602
Tel: 404-542-2729
Tim Waters (50)

University of North Florida
Music Department
4567 St.Johns Bluff Road S.
Jacksonville, FL 32224-2645
Tel: 904-646-2960
Bunky Green/Don Zentz (85)

Florida State University
School of Music
R71, Tallahassee, FL 32306
Tel: 904-644-3424
William Kennedy

Seminole Commununity College
100 Weldon Boulevard
Department of Music

Joe Henderson, Eastman School of Music'in öğrencileri ile bir performansda

Eğitim Rehberi

Sanford, FL 32773
Tel: 407-323-1450
William Hinkle
Joe Derrico (30)

University of Miami
School of Music
PO Box 248165
Coral Gables, FL 33124
Tel: 305-284-2245
Whitney Sidener (90)

Florida International University
University Park Campus-Music
Miami, FL 33199
Tel: 305-348-2442
J.Richard Dunscomb (75)

University of South Florida
School of Music
4202 E.Fowler Avenue
Tampa, FL 33620
Tel: 813-974-4348
Linda Honey
Chuch Oven (25)

Wallace State College
PO Box 2000
Hanceville, AL 35077
Tel: 205-352-8277
Jo Ann Bailey
Robert G.Bean (50)

University of Alabama
School of Music
Jazz Department
PO Box 870366
Tuscaloosa, AL 35487
Tel: 205-348-1476
Thomas Wolfe (6)

Auburn University
101 Goodwin Hall
Music Department
Auburn, AL 36849-5420
Tel: 205-844-4164
Harold Kafer

Middle Tennessee State University
Music Department
1302 E.Main Street
Murfreesboro, TN 37132
Tel: 615-898-2578
Dr.Richard Barnet (20)

University of Tennessee
Department of Music
1741 Volunteer Boulevard
Knoxville, TN 37996
John Meacham

University of Memphis
Jazz&Studio Music Divison
Memphis, TN 38152
Tel: 901-678-3069
Tim Goodwin (40)

University of Southern Mississippi
Department of Music
Box 8458
Hattiesburg, MS 39406
Tel: 601-266-5363
Larry Panella (50)

University of Louisville
School of Music
Belknap Campus
Lousville, KY 40292
Tel: 502-852-6907
Linda Wheeler
Mike Tracy (100)

University of Kentucky
School of Music
105 Fine Arts Building
Lexington, KY 40506
Tel: 606-257-8173
Miles Osland (50)

MIDWEST

Capital University
Conservatory of Music
2199 E.Main Street
Columbus, OH 43209
Tel: 614-236-6234
Steve Crawford
Bob Breithaupt (50)

Ohio State University
School of Music
Columbus, OH 43210
Tel: 614-292-6571
Thomas Battenburg

Bowling Green State University
College of Musical Arts
Bowling Green, OH 43403
Tel: 419-372-2181
Jeff Halsey (60)

Oberlin Conservatory of Music
77W.College Street
Oberlin, OH 44074
(216)775-8200
Michael Mandaren
Wendell Logan (10-20)

University of Akron
School of Music
Akron, OH 44325
Roland Paolucci (20)
Tel: 216-972-7590

Youngstown State University
Dana School of Music
410 Wick Avenue
Youngstown, OH 44555
Tel: 216-742-3636
Anthony Leonardi

University of Cincinnati
Conservatory of Music

jazz 10

1 Bill Evans Trio "Highlights From Turn Out The Stars" WB/Balet

2 Joe Henderson "Big Band" Verve/Raks

3 Aldo Romano "Intervista" Verve/Raks

4 Joshue Redman "Freedom In The Groove" WB/Balet

5 Mike Stern "Standarts" Atlantic/Balet

6 Trilok Gurtu "The Glimpse" CMP

7 Michael Shrive "Two Doors" CMP

8 Antino Carlos Jobim
"and Friends" Verve/Raks

9 Charlie Haden&Pat Metheny
"Beyond The Missouri Sky" Verve/Raks

10 Fred Hersch
Plays Billy Strayhorn
"Passion Flower"
Nonesuch/Balet

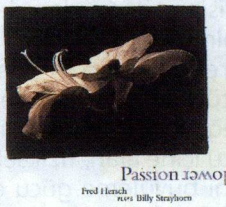

Jazz 10 listesinin oluşmasındaki yardımlarından dolayı Lale Plak Hakan Atala, Akusta ve Altuğ Müzik'e teşekkürler ederiz.

Eğitim Rehberi

PO Box 210003
Cincinnati, OH 45221-0003
Tel: 513-556-5463
Paul Hillner
Rick Van Matre (50)

Indiana University
School of Music
Merrill Hall 121
Bloomington, IN 47405
Tel: 812-855-1582
David Baker (50)

University of Michigan
School of Music
1100 Baits Drive
Ann Arbor, MI 48109
Tel: 313-763-1321
Laura Strozeski
Ellen Rowe (80)

Wayne State University
Department of Music
105 Schaver
Music Building
Detroit, MI 48202
Tel. 313-577-1795
Matt Michaels (45)

Oakland University
Department of Music
315 Varner
Rochester, MI 48309
Tel: 313-370-2030
Robert Facko

C.S.Mott Community College
1401 E.Court Street
Flint, MI 48503
Tel: 313-762-0459

Michigan State University
School of Music
East Lansing, MI 48824
Tel: 517-353-5340
Ron Newman

Central Michigan University
Department of Music
Mount Pleasent, MI 48859
Tel: 517-774-3281
Jack Saunders (36)

Western Michigan University
School of Music
Kalamazoo, MI 49008
Tel: 616-387-4667
Thomas Knific

Grand Rapids Jr.College
143 Bostwick, NE
Grand Rapids, MI 49503
Tel: 616-771-3945
Tim Froncek
Duane Davis (20-50)

Müzikle ilgili yeni yayınları tanıtmaya devam ediyoruz.

Nietzsche'nin Müzik Üzerine Düşünceleri
Pierre Lasserre'ın Les Idées De Nietzsche Sur La Musique adlı kitabından çeviren İlhan Usmanbaş. Pan Yayıncılık, Tel: 0212-2618072, Faks: 0212-2275674.
Eski Yunan, hatta çok daha öncesinden bugüne kadar felsefe tarihine göz attığımızda, şöyle bir çırpıda sayabileceğimiz ünlü filozoflardan birçoğunun müzikle az ya da çok ilgilenmiş, bu konuda birşeyler söylemiş olduklarını görürüz: Konfiçyus, Sokrates, Pitagoras, Platon, Aristoteles, Boethius, St.Augustine, St.Thomas Aquinas, Kepler, Descartes, Leibniz, Kant, Hegel, Schopenhauer, Nietzsche... Çağdaş düşünürleri de katarsak daha niceleri (bunlardan birçoğunun müzik teorisine doğrudan katkıları da olmuştur).
Pierre Lassarre'ın deyişiyle, "bütün sanatlar içinde, yapısı gereği, insan duyularını en çok avucu içine alan, fiziksel olarak insanı büyüleme gücü en yüksek sanattır müzik". Demek ki müzik uygar toplumlarda salt

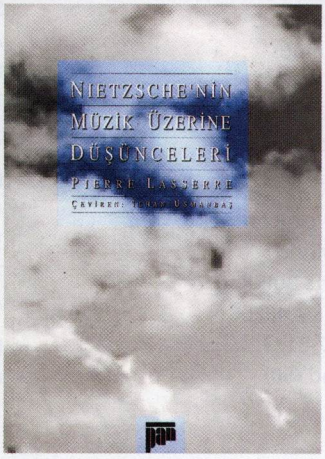

bir zevk olarak bir süreden beri aldığı ayrıcalıklı yeri hak ediyor, bu görüşe göre... "Mayası bütün estetik yapıların mayası olan ve diğer bütün sanatları doğuran" müzik sanatı'nın filozofların bu kadar ilgisini çekmesi hiç de şaşırtıcı değil.
İnsanı müziğin anlamı ve yaşam üzerindeki etkileri üzerine derin düşüncelere sürükleyen böyle bir kitabı okumak, müzikle ilgilenen herkes için uyarıcı, hatta heyecan verici olmalı.

Yavuz Oymak

Dans Müzik Kültür
Folklora Doğru, Çeviri-Araştırma Dergisi, Sayı.62
Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi Tel.0212-2631540/2047, Faks: 0212-2658548.
Üniversite yayınlarından çıkan bu sayıda BÜFK'de yürütülen seminer çalışmalarının ürünü olarak Necdet Hasgül tarafından kaleme alınmış. Cumhuriyet Dönemi Müzik Politikaları, Türkiye Popüler Müzik tarihinde Anadolu Pop Akımının Yeri, Kural, Sistem ve Teknik Türk Halk Müziğinin Yeniden İnşaası, ayrıca Anadolu ve yakın coğrafyasında yaşayan halkların müziklerini tanıtan bölümleriyle ilgili olan arkadaşlarımızın dikkatlerine sunulur.

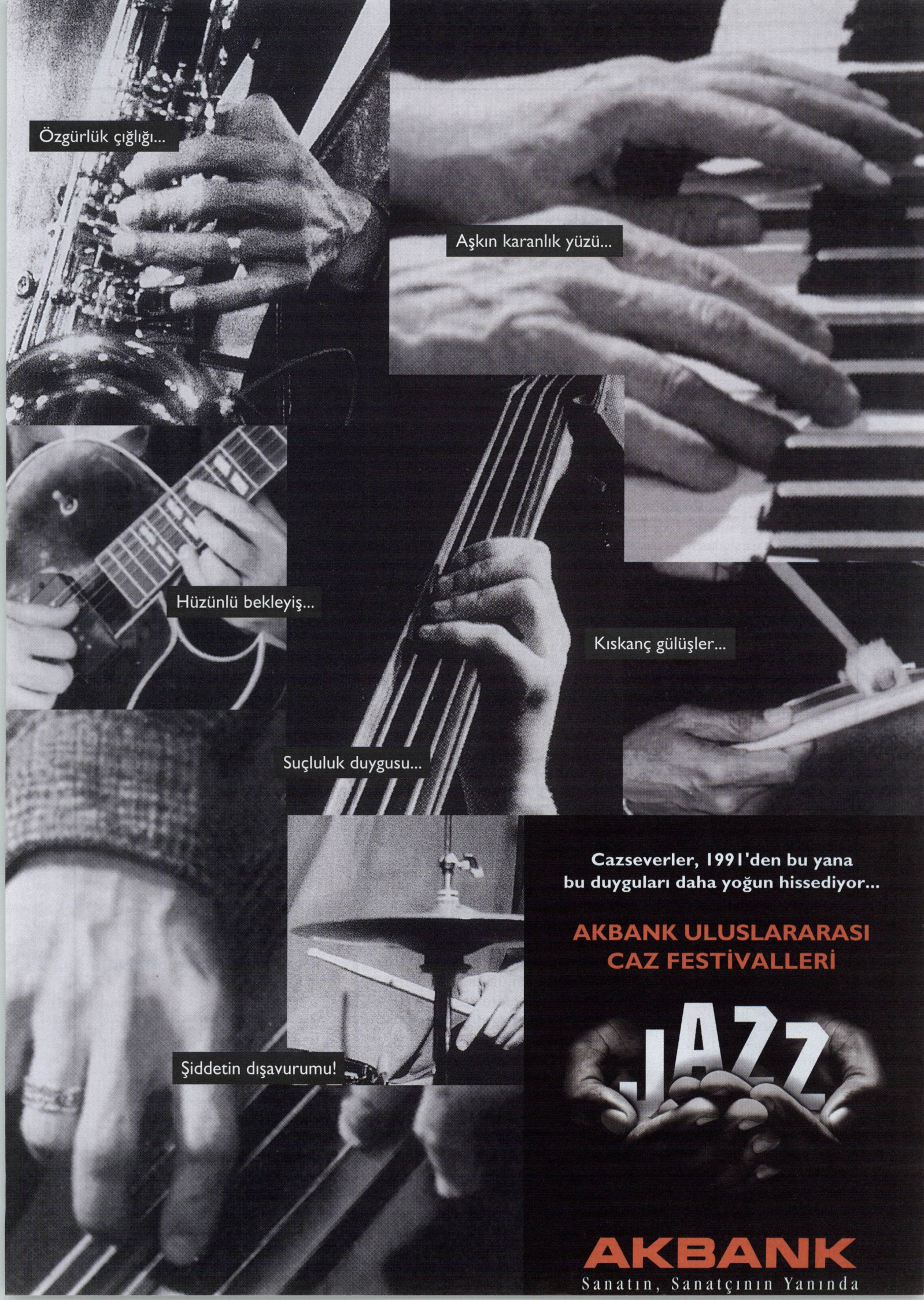
Özgürlük çığlığı...
Aşkın karanlık yüzü...
Hüzünlü bekleyiş...
Kıskanç gülüşler...
Suçluluk duygusu...
Şiddetin dışavurumu!
Cazseverler, 1991'den bu yana
bu duyguları daha yoğun hissediyor...
AKBANK ULUSLARARASI
CAZ FESTİVALLERİ
JAZZ
AKBANK
Sanatın, Sanatçının Yanında

Eğitim Rehberi

Interlochen Arts Academy
PO Box 199
Interlochen, MI 49643
Tel: 616-276-7200
Bill Sears (30-40)

University of Northern Iowa School of Music
Cedar Falls, IA 50614-0246
Tel: 319-273-6431
Dennis Hendrickson
Dr.Robert Washut (50-60)

Southwestern Community College
School For Music Vocations
Creston, IA 50801
Tel: 515-782-7081
Phil Mattson (60)

Teikyo Westmar University
Clark Terry International
Institute of Jazz Studies
1002 3rd Avenue SE
LeMars, IA 51031-2699
Tel: 712-546-2970
Tel:800-352-4634
Terence Kizina
Stephen Fulton (10)

University of Iowa
Music Department, Juzz Studies
1059 MB
Iowa City, IA 52242-1795
Tel: 319-335-1633
John Rapson (75)

University of Wisconsin
School of Music
3561 Humanities
Madison, WI 52706
Tel: 608-263-1900
Les Thimmig

University of Wisconsin/
Stevens Point
College of Fine Arts
Music Department
Stevens Point, WI 54481
Tel: 715-346-2229
Dr.Robert Kase (40)

University of Wisconsin/Eau Claire
Music Department
Jazz Studies
Eau Claire, WI 54702-4004
Tel: 715-836-4371
Bob Baca (125)

University of Wisconsin/Indianhead
Arts Center, Box 315
Shell Lake, WI 54871
Tel: 715-468-2414
Elaine Studt
Mark Aderman (yaz dönemi 400)

Lawrence University
420 E.College Avenue
Appleton, WI 54912
Tel: 414-6500
David Stull
Ken Schaphorst (50)

Music Tech
304 N.Washington Avenue
Minneapolis, MN 55401
Tel. 612-338-0175
Jack McNally

University of Minnesota/Minneapolis
100 Ferguson Hall
2106 4th Street South
Minneapolis, MN 55455
Tel: 612-624-5093
Ronald McCurdy (60)

University of Minnesota/Duluth
10 University Drive
Duluth, MN 55812
Tel: 218-726-8208
David Schmalenberger (5)

Northern Illinois University
School of Music
Dekalb, IL 60115
Tel: 815-753-1551
Dr.Paul Bauer
Ron Carter (45)

Northwestern University
711 Elgin Road
Evanston, IL 60208-1200
Tel: 847-491-3141
Don Owens (60)

Illinois Benedictine College
5700 College Road
Lisle, IL 60532-0900
Tel: 708-829-6329
Dr.Lee Bash
Jack Mouse (60)

American Conservatory of Music
16 N.Wabash Avenue
Suite 1850
Chicago, IL 60602
Tel: 312-263-4161
Joseph Miller

Roosevelt University
430 S.Michigan Avenue
Chicago, IL 60605
Edward Baker

Bloom School of Jazz
520 N.Michigan, #1026
Chicago, IL 60611

"Jazz Meets" Serisi

Polygram MPS Firmasından "Jazz Meets" serisi adı altında dört CD'den oluşan bir dizi albüm yayınladı. Bu albümler "Jazz Meets Brazil" (533 133-2), "Jazz Meets Europe" (531 847-2), "Jazz Meets Asia" (533 132-2), "Jazz Meets Africa" (531 720-2).

Anakaralardaki jazz müziğini ve gelişimini merak edenlere ve koleksiyonculara önemle duyurulur.

Benim Jazz'ım

Şebnem Şenyener/New York

jamesbone@earthlink.com

Geçmişe, bir başka kuşağa, başka bir düşünceye ait şeyler zaman zaman bize özlem olur. Bir melodide, bir görüntüde, bir şiirde bunları bulur, özleriz. Portekizce bu durumu "saudade" kelimesiyle ifade etmiş. Geçmişe duyulan özlem, ama nostalji gibi değil, "saudade", geçmişte yaşanmamış bir şeye özlemi ifade ediyor. Brezilyalı bir arkadaşım Jose Arbeq, bana bu kelimeyi söylediğinde çok heyecanlanmıştım, geçmişi zaten doğru hatırlamamızın mümkün olmadığını düşünerek. Gerçi Jose Arbeq biraz muzip biriydi ve beni heyecanlandırmak için böyle bir düzmece uydurmuş olması ihtimali hayli yüksekti. Yani bana söylediği şey, "saudade"nin gerçek anlamı olmayabilirdi. Herneyse, Portekizceye acızık ihanet de olsa, ben yine de Jose'nin hikayesini sevmiştim ve ona inanmaya niyetliydim. Bu çerçevede benim New York'ta "saudade"yi hissettiğim en güçlü anlar nedense, tabii kendi doğrudan yaşadıklarımla ilgili özlemler değil, kelimenin benim sevdiğim anlamına uygun olarak, ikinci elden, başkalarına ait New York romantisizmi. Mesela şöyle: Geriden George Gershwin'in Mavi Rapsodi'sinin seksi melodileri duyulur... Kamera New York'un siyah beyaz caddelerinde gelişigüzel dolaşır... Dev binalar, çöpler, çarpışırcasına kullanılan taksiler, arapsaçına dönmüş bir trafik, dilenciler... Derken Woody Allen'ın sesi, gördüklerini aktarmaya çalışan yazarın daktilo tuşlarındaki mücadelesini, kameranın New York görüntülerinden şöyle aktarır:

"Birinci bölüm: New York şehrine hayrandı. Şehre boyutlarının çok ötesinde bir hayranlıkla tapıyordu... Hayır, hayır olmuyor... Burada romantik kelimesini kullanmak daha uygun olur. New York'u, boyutlarının çok ötesinde bir romantiklikle seviyordu. Ona göre mevsimlerden hangisi olursa olsun bu şehir hep siyah beyazdı ve damarlarında George Gershwin'in muhteşem melodileri dolaşan bir şehirdi... Hayır, hayır olmuyor. Sil baştan... Birinci bölüm: Herşey için olduğu gibi Manhattan konusunda da aşırı derecede romantik biriydi. Kalabalıkların sıkış tıkış doldurduğu otobüsler ve trafik ona güç veriyordu. New York ona göre dünya güzeli kadınlar ve her türlü dolabı çevirebilecek becerikli adamlarla doluydu... Hayır yine olmadı. Çok bayağı. Benim düzeyime göre çok yüzeysel ve bayağı. Daha derin bir tanımlama yolu bulmalıyım... Birinci bölüm: New York şehrine hayrandı. Ona göre New York, çürümekte olan çağdaş kültürün mecazi bir ifadesiydi. İnsanların kolayca kendilerini satabilmelerine neden olan bireysel saygıdan yoksunluk, rüyaların şehrini bir... olmuyor, olmuyor, bu da çok ahlak dersine benzedi. Yani, burada yazdığını satmaya çalıştığının farkında olman gerek. Baştan al... Birinci bölüm: New York'a tapıyordu. Fakat New York onun için çürümekte olan çağdaş kültürün mecazi bir ifadesiydi. Uyuşturucu alışkanlığı, basbas bağıran müzik, televizyon, şiddet ve çöplerle hissizleştirilen bir toplumda var olmak ne kadar zordu... Olmuyor, bu da öfke dolu. Öfkeli olmak istemiyorum... Birinci bölüm: Aşık olduğu şehir kadar sert ve romantikti. Simsiyah gözlüklerinin ardında vahşi bir kedinin cinsel gücü saklıydı... Buna bayıldım işte. Şimdi oldu. New York onun şehriydi ve ilelebet onun kalacaktı". Manhattan (1979) filminin açılış sahnesi böyle. Sakın bunların bana Manhattan'a ait bir özlem hatırlattığını sanmayın. Jazz melodilerinde, siyah beyaz görüntülerde, benim özlemim, biraz deniz kokusu, biraz deniz tuzu, güneş yanığını yalayan meltem, kumru, ezan, horoz ve ağustos böceği sesi, boza, ramazan davulu, kandil simidi, beyaz parşömen kağıdına tükenmez kalemle kargacık burgacık yazılı mektuplara sinen arkadaşlık, "Rüzgar Kırdı Dalımı" melodisi ya da "Yıldızların Altında" şarkısı v.s.

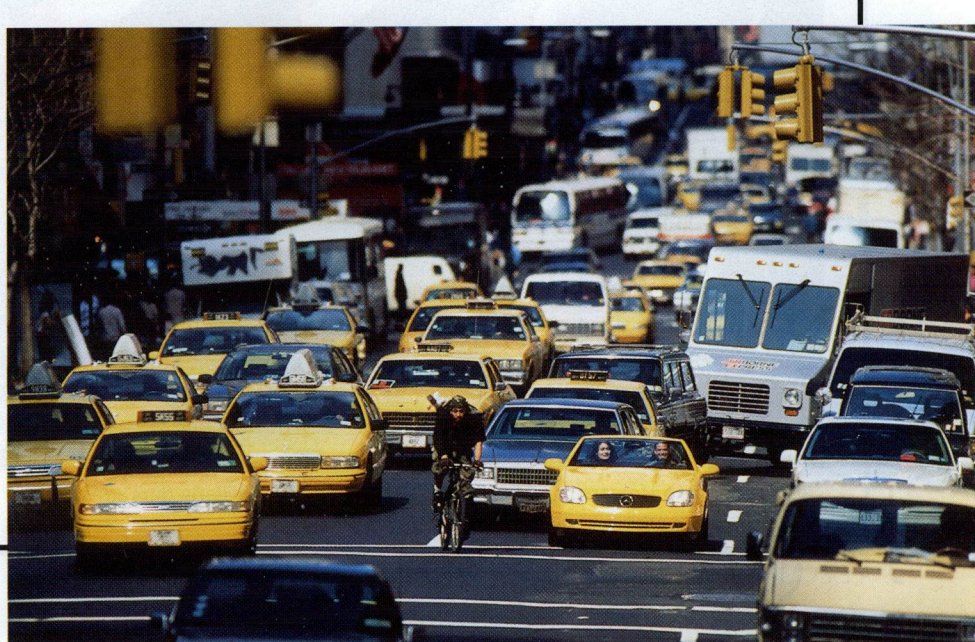

Eğitim Rehberi

Tel: 312-280-8298
David Bloom

DePaul University
804 W.Belden Avenue
Chicago, IL 60614
Tel: 312-362-8000
Cliff Colnut

Kennedy King College
6800 S.Wentworth Avenue
Chicago, IL 60621
Tel: 312-602-5025
Debra Facey

University of Illinois/Chicago
Department of Performing Arts
1040 W.Harrison
M/C 255 Chicago, IL 60607-7038
Tel: 312-996-2977
Prof.William Kaplan
Prof.Richard Wang (40)

Augustana College
Jazz Studies
Rock Island, IL 61201
Karel Lidral

Southern Illinois University/Edwardswille
Department of Music
Box 1771, SIUE
Edwardsville, IL 62026
Edwardsville, IL 62026
Tel: 618-692-3900
Darlene Hatcher
Brett Stamps (50)

Milliken University
School of Music
1184 W.Main
Decatur, IL 62522
Tel: 217-424-6300
Stephen Fiol
Randall Reyman (75)

Southern Illinois University/Carbondale
School of Music
Carbondale, IL 62901
Tel: 618-536-8742
Robert Allison

Webster University
470 E.Lockwood Avenue
St.Louis, MO 63119
Tel: 314-968-7032
Paul De Marinis (35)

Central Missouri State University
Department of Music
Warrensburg, MO 64093
Tel: 816-543-4909
David Aaberg (30)

University of Missouri-KC
Conservatory of Music
4949 Cherry
Kansas City, MO 64110-2229
Tel: 816-235-2900
James T.Elswick
Dr.Michael Parkinson (40)

University of Kansas
Department of Music&Dance
452 Murphy Hall
Lawrence, KS 66045
Tel: 913-864-3436
Dan Gailey (150)

Emporia State University
Box 29 Emporia, KS 66801
Tel: 316-343-5326
James South (30)

Joshua Redman University of California, Berkeley'de öğrencilerle ders sırasında.

Bethany College
Department of Music
421 N.1st Street
Lindsborg, KS 67456
Tel: 913-227-3311
David Higbee (45)

SOUTH CENTRAL

Northeast Community College
801 East Benjamin
Norfolk, NE 68701
Tel: 402-644-0505
Jim Boullion (50)

Loyola University of the South
6363 St.Charles Avenue, Box 8
New Orleans, LA 70118
Tel: 504-865-3039
Nan Massagill
John Mahoney (30)

University of New Orleans
Department of Music
Jazz Studies
New Orleans, LA 70148
Tel: 504-286-6039
Ed Petersen
Ellis Marsalis (50-60)

McNeese State University
PO Box 92175
Lake Charles, LA 70609
Tel: 318-475-5028
Richard Condit (8)

Southern University
Division of Music
Baton Rouge, LA 70813
Tel: 504-771-3440
Alvin Batiste (15)

Collin County Community College
2800 E.Spring Creek Parkway
Plano, TX 75074
Tel: 214-881-5108
Michael Crawford
Kris Berg (50)

Stephen F.Austin State University
Department of Music
Nacogdoches, TX 75962
Tel: 409-468-4602
Ronald Anderson

University of Texas/Arlington
Music Department, Box 19105
Arlington, TX 76019
Tel: 817-273-3471
Bill Snodgrass

Weatherford Community College
308 East Park Avenue
Weatherford, TX 76086
Tel: 817-594-5471
Thomas Burchill (25)

Texas Christian University
Music Department
Box 32887
Ft.Worth, TX 76129
Tel: 817-921-7640
Curt Wilson (50)

University of North Texas
Division of Jazz Studies
Box 5038, N.T.Stn
Denton, TX 76203
Tel: 817-565-3743
Neil Slater (350)

Houston of Community College
901 Yorkchester
Houston, TX 770079
Tel: 713-468-0955
Alexis Balk (20)

Lamar University
PO Box 10075
Beaumont, TX 77710
Tel: 409-880-7011
Wayne Dyess (45)

Bee Country College of Music
3800 Charco Road
Beeville, TX 78102
Tel: 512-358-3130
Charles Davis (15)

Southwest Texas State University
Department of Music
San Marcos, TX 78666-4616
Tel: 512-245-3020
Keith Winking (65)

University of Texas at Austin
School of Music, MRH 3834
25th&E.Campus Drive
Austin, TX 78712
Tel: 512-471-7764
Richard Lawn (25)

WEST

University of Denver
Lamont School of Music
7111 Montview
Denver, CO 80208
Bob Montgomery

Naropa Institute
2130 Arapahoe Avenue
Boulder, CO 80302
Tel: 303-444-0202
Mark Miller (15)

University of Colorado/Boulder
Campus Box 301, College of Music
Boulder, CO 80309-0301
Tel: 303-492-6354
Tom Myer (55)

Fender Custom Shop Tour

Dünya turnesinde olan Fender gitarlarının özel koleksiyonu Paris'ten sonra geçtiğimiz günlerde İstanbul'daydı.
1946 yılında kurulduktan kısa süre sonra gitarları ve anfileriyle gitarcıların gözde markası olan Fender'i tercih edenler arasında Jimi Hendrix, Eric Clapton, Steve Ray Voughan da yeralmıştır.
Bu gitarlar, dünyada sadece bir adet olduğundan, tamamen el işçiliği ve özel malzemeler kullanılması, yapımının çok uzun sürmesi, fiyatlarının da çok fazla olmasıyla özel bir koleksiyon haline geliverdi. Gitarlar İstanbul'dan sonra Viyana'da sergilenecek.

Eğitim Rehberi

University of North Colorado
Jazz Studies Department
501 20th Street
Greely, CO 80639
Tel: 970-351-2577
Gene Aitken (400)

Northwest College
Music Department
231 W. 6th Street
Powell, WY 82435
Neil Hansen
Karl Bear

Casper College
125 College Drive
Casper, WY 82601
Tel: 307-268-2606
Tracy Pfau (30)

University of Idaho
Lionel Hampton School of Music
Moscow, ID 83844-4015
Tel: 208-885-6231
Steve Hanna
Bob McCurdy (200)

University of Utah
20 Gardner Hall
Salt Lake City, UT 84112
Tel: 801-581-6763
Henry Wolking (65)

Mesa Community College
1833 W.Southern Avenue
Mesa, AZ 85202
Tel: 602-461-7576
Grant Wolf
Fred Forney (35)

Arizona State University
School of Music
Jazz Studies
Tempe, AZ 85287
Tel: 602-965-5348
Charles Marohnic (65)

University of Arizona
School of Music
Olive Road
Tucson, AZ 85721
Tel: 602-621-7023
Jeffrey Haskell (50)

Northern Arizona University
School of Performing Arts
Box 6040
Flagstaff, AZ 86011
Tel: 520-523-3779
Dr.Gary Owens
Dr.Peter Vivona (75)

University of Nevada
Music Department
Reno, NV 89557
Tel: 702-784-6145
Larry Engstrom

CALIFORNIA

Musicians Institute
1655 McCadden Place
Hollywood, CA 90028
Tel: 213-462-1384
Tel: 800-255-PLAY
Dale Titus (100)

California State University/
Los Angeles
Department of Music
5151 State University Drive
Los Angeles, CA 90032
Tel: 213-343-4099
Dr.Jeffrey Beneddict (40)

University of Southern California
Jazz Studies
University Park
Los Angeles, CA 90089-0851
Tel: 213-257-6868
John Thomas (60)

El Camino College
16007 Crenshaw Boulevard
Torrance, CA 90506
Tel: 310-532-3670
Thomas Owens (80)

Los Angeles Music Academy
PO Box 50434
Pasadena, CA 91115
Tel: 818-568-8850/818-960-4715
Frank Gambale
Joe Porcaro

California State
University/Northridge
18111 Nordhoff Street
Northridge, CA 91330
Tel: 818-667-3181
Matt Harris (25)

California Institute of the Arts
Cal Arts School of Music
24700 McBean Parkway
Valencia, CA 91355
Tel: 805-253-7817
Tel: 800-545-2787 (admissions)
David Roitstein (40-50)

Harrison School of Music
21777 Ventura Boulevard, #263-265
Woodland Hills, CA 91364
Tel: 800-828-MUSIC
Mark Harrison (50)

San Diego State University
Department of Music
San Diego, CA 92182
Tel: 619-594-6031
Bill Yeager

University of Redlands
School of Music
PO Box 3080
Redlands, CA 92373
Tel: 909-793-2121
Dr.Dan Murphy (26)

San Bernardino Valley College
701 South Mount Vernon Avenue
San Bernardino, CA 92410-2798
909-888-6511, ext.1515
Paul L.Kardos (50)

Fullerton Community College
321 E.Chapman Avenue
Fullerton, CA 92632-2095
Tel: 714-992-7296
Terry Blackley
Jim Linahon (250)

Fresno City College
1101 E.University Avenue
Fresno, CA 93741
Tel: 209-442-4600, ext.8463
Michael Dana (60)

Foothill College
12345 El Monte Road
Los Altos Hill, CA 94022
Tel: 415-949-7777
Mark Anderson
Nile Norton

Stanford University
Summer Program
Braun Music Center
Stanford, CA 94305
Tel: 415-386-8535
John Planting
Jim Nadel (500)

California State University
Music Department
Hayward, CA 94542
Tel: 510-881-3135
David Eshelman (50)

University of California/Berkeley
91 Golden Bear Center
Berkeley, CA 94720
Tel: 510-642-5062
Dave LeFebure (150)

Sonoma State University
Department of Music
1801 E.Cotati Avenue
Rohnert Park, CA 94928

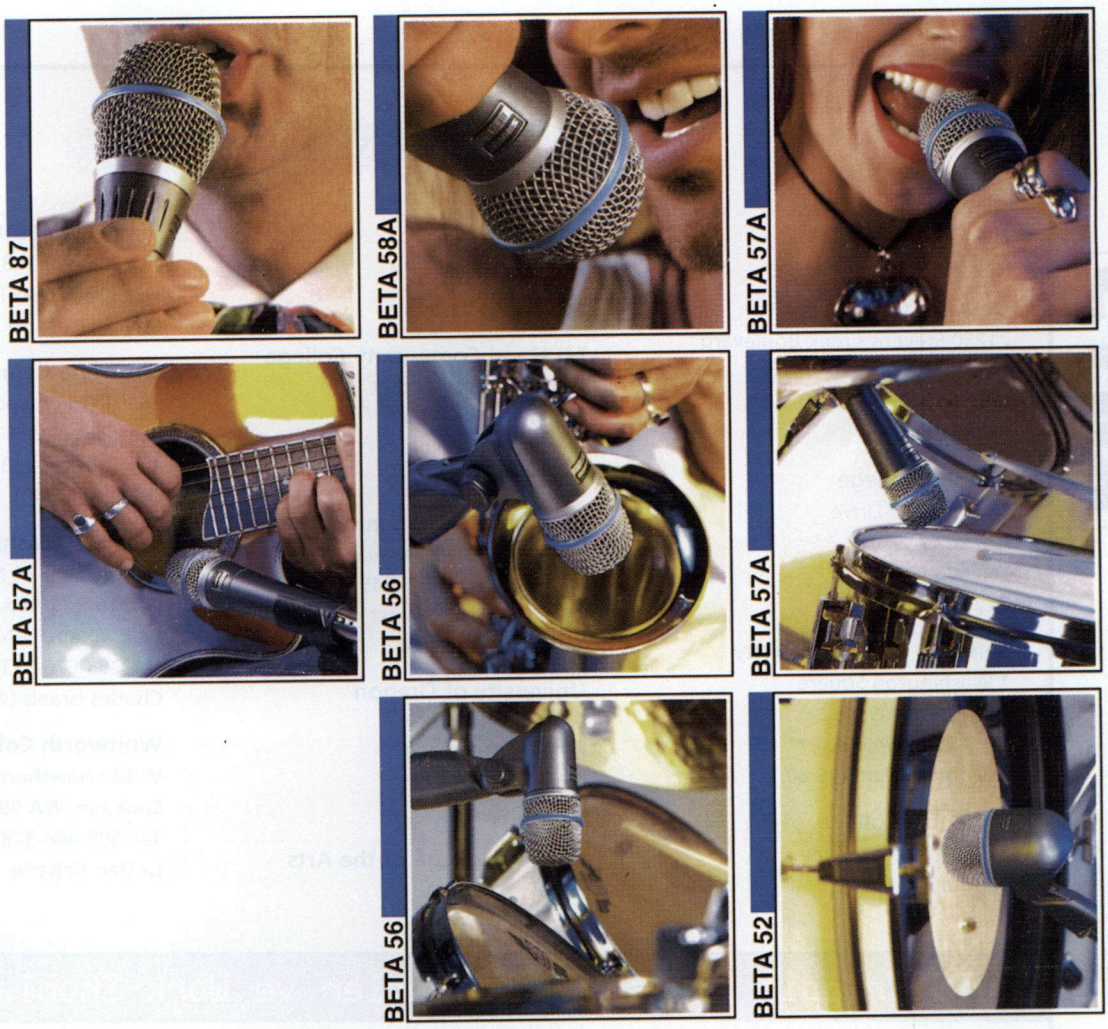

BETA LINE

THE ART OF ENGINEERING

Uzun yıllardır müzisyenlerin birinci tercihi **Shure**

şimdi yepyeni **Beta** serisi mikrofonlarla Türkiye'de

- Beta 87 Kondensatörlü vokal mikrofonu
- Beta 58A Dinamik süperkardiyoid vokal mikrofonu
- Beta 52 Dinamik bas ve enstrüman mikrofonu
- Beta 56 Enstrüman mikrofonu
- Beta 57 A Vokal ve enstrüman mikrofonu

SHURE®

NEFAN TİCARET VE SANAYİ LİMİTED ŞİRKETİ

İstanbul: Vefa Bey Sok. No: 26, Yeşil Apt. Blok A, D 5, Esentepe Tel:(0212) 288 41 39 **Ankara:** Bülten Sok. No: 62/3, Kavaklıdere Tel:(0312) 426 18 42

Eğitim Rehberi

Tel: 707-664-2324
Mel Graves (40)

De Anza College
21250 Stevens Creek Boulevard
Cupertino, CA 95014
Bob Farrington
Roger Letson

Cabrillo College
6500 Soquel Drive
Aptos, CA 95062
Tel: 408-479-6228
Ray Brown (75)

San Jose State University
1 Washington Square
San Jose, CA 95192
Tel: 408-924-4673
Dwight Cannon (45-60)

Columbia College
11600 College Drive
Sonora, CA 95370
Tel: 209-533-5211
Dr. Rod Harris (20)

NORTHWEST

Mt.Hood Community College
26000 S.E.Stark Street
Gresham, OR 97030
Tel: 503-669-6969
Dave Barduhn

Clackamas Community College
19600 S.Molalla Avenue
Oregon City, OR 97045
Tel: 503-657-6958, ext. 2586
Tom Wakeling (60)

University of Oregon
School of Music
Eugene, OR 97403
Tel: 503-346-5672
Steve Owen

Cornish College of the Arts
710 E.Roy Street
Seattle, WA 98102
Tel: 206-323-1487
Tel: 800-726-ARTS
Chuck Deardorf (51)

Shoreline Community College
16101 Greenwood Avenue North
Seattle, WA 98133
Tel: 206-546-4101, ext. 4481
Doug Reid (40)

Western Washington University
Department of Music
Performing Arts Center 273
Bellingham, WA 98225
Tel: 206-676-3130
Charles Israels (4)

Whitworth College
W.300 Hawthorne
Spokane, WA 99251
Tel: 509-466-3280
Dr.Dan Keberle

Acid Trippin Eklisia'da Konserler ve Work-Shoplar düzenliyor

10, 11, 12 Nisan Mersin-Adana Konseri
18-23 Nisan Bizans Manastırı Eklisia'da 6 günlük workshop Gümüşlük program:
18 Nisan Eklisia Konser 18:00-20:00
19 Nisan gitar workshop (Sarp Maden) 14:00-16:00
M&M Dancing (Bodrum) 22:00
20 Nisan jazz piyano, armoni, kompozisyon (Ali Perret) 14:00-16:00
konser (Ali Perret)20:00
21 Nisan Eklisia, Bas (Raci Pişmişoğlu), 14:00-15:30
Saksofon (Yahya Dai) 15:30-17:00
Eklisia konser 18:00-20:00
22 Nisan davul ve perküsyon (Erdinç Şenol ve Murat Özbey) 14:00-16:30
Eklisia konser ve jam-session 18:00-20:00
23 Nisan Müzik, söyleşi, mini konser "doğaçlama" 14:00-17:00
(Reyent Bölükbaşı, Ali Perret)
Konaklama, kahvaltı, workshoplar ve konserler dahil 30 Milyon'dur.
Öğrencilere iki taksit imkanı vardır.

Başvuru ve rezervasyonlar için:
Mesut Pekergin Tel: (0252)3943648 Faks: (0252)3943451
Hüseyin Alptekin Tel: (0212)2933908 Faks:(0212)2494364

4. Avrupa Jazz Günleri Programı Belli Oldu.

27 Mart 1997 Grup Lammas (GB)

28 Mart 1997 Eric Barret (F)

29 Mart 1997 Mathias Schubert Trio (D)

02 Nisan 1997 Eastbound (A)

03 Nisan 1997 Aydın Esen ile söyleşi

04 Nisan 1997 Toni Germani Group (I)

05 Nisan 1997 Aydın Esen Trio

Eastbound

Berklee Yaz Okulu

Her yıl Temmuz ayında, İtalya'nın Umbria Bölgesi'nin Perugia kentinde düzenlenen jazz seminerine katılan ilk Türk öğrenci olma şerefi bana nasip oldu. Bu yazıda, bu kursla ilgili bilgiler vererek deneyimlerimi sizlerle paylaşacağım.

Geçtiğimiz yıl, 12-24 Temmuz tarihleri arasında gerçekleştirilen Umbria Jazz Kliniği (Berklee Summer School at Umbria Jazz Clinics '96), Boston Berklee Müzik Koleji'nin, Almanya'da yapılan birkaç günlük kurs ve Los Angeles'ta düzenlediği yaz okulu dışında, dünyada düzenlediği tek kurs olması açısından önem taşıyor. İtalya'nın, Türkiye'ye göreceli yakınlığı gözönüne alındığında, bu yıl ve önümüzdeki yıllarda bu kursa katılmak isteyen genç müzisyenlere yazının sınırları dahilinde bilgi vermeye çalışacağım. Berklee Müzik Koleji ve Umbria Jazz Kliniği hakkında daha ayrıntılı bilgi almak isteyen herkese, yazının sonunda yer alan adres ve telefondan, ayrıca Ankara Caz Derneği kanalıyla kişisel olarak yardımcı olabilirim.

Umbria Jazz Kliniği, Berklee Müzik Koleji, Perugia Belediyesi ve Umbria Jazz Derneği işbirliği ile, Avrupa'nın önemli jazz festivallerinden biri olarak kabul edilen Umbria Jazz Festivali çerçevesinde gerçekleştiriliyor. Bu yıl onikincisi düzenlenecek olan bu kurs, 1973 yılından beri (24 yıldır) düzenlenmekte olan Umbria Jazz Festivali ve İtalya'da artık yerleşmiş olan jazz geleneğine sırtını yaslıyor. Avrupa'nın birçok ülkesinden ve hemen hemen her yaştan amatör/profesyonel müzisyenin katıldığı 13 günlük kursta, Berklee Müzik Okulu'nun deneyimli öğretmenleri ve çoğu Berklee mezunu olan İtalyan asistanlar tarafından eğitim verilmektedir. Teorik bilgilerin yanısıra, değişik müzisyenlerle birlikte çalma olanağının sağlandığı, birçok konuda seminerlerin verildiği , özellikle jazz müziğine yönelik bir atölye çalışması (workshop) niteliğindedir. Kursta verilen dersler şunlardır: Blues Tarihi, Bebop Tarihi, Enstrüman dersi, Doğaçlama (emprovizasyon), Grup çalışması (Ensemble).

Kursun ilk gününde seviye tesbit sınavı yapılıp, öğrenciler 3 ayrı gruba ayrılarak (1.Başlangıç, 2.Orta, 3. İleri seviyelerde) enstrüman dersleri için 5-8 kişilik sınıflar oluşturulmaktadır. Bu ilk sınavda, müzik geçmişiniz ve eğitiminiz, çalıştığınız metodlar, çaldığınız müzik türleri ve grup çalışmaları gibi konularda sorular sorulmaktadır. Bunun yanısıra, bir jazz standartı, bir blues (Si Bemol ya da Fa Jazz-Blues) ve size daha önceden postalanmış bir düzenlemeyi çalmanız istenecektir. Bu nedenle, çalgınızda belirli bir yetkinlik düzeyine sahip olmanız ve önünüze konan herhangi bir notayı deşifre edip çalabiliyor olmanız, hem kursa daha ileri bir seviyede katılmanız açısından, hem de kurstan daha fazla yarar sağlayabilmeniz için gerekli olacaktır. Yine de, müzik eğitimi almamış olanlar ve jazz müziği ile yeni ilgilenmeye başlayanlar da kursa kabul edilebilir ve kurstaki derslerden yararlanabilirler.

Kurstaki teorik ağırlıklı derslerden olan Blues Tarihi dersinde, Afrika'dan Amerika'ya Blues müziğinin gelişimini ve jazz müziğine yansımalarını, Bebop Tarihi dersinde, günümüz modern jazz'ının temel taşlarından olan Bebop tarzı (belki de 'Bebop Devrimi' demek daha uygun olacaktır) hakkında seçilmiş örnekler dinleyerek bilgi alabilirsiniz.

Enstrüman dersleri, iki günde bir, 5-8 kişilik sınıflarda yapılmaktadır. İşlenen konulara örnek vermek gerekirse, benim katıldığım ileri seviye gitar sınıfında şu konulara değinildi: Her pozisyonda majör ve minör gamlar, arpej çalışmaları, majör ve minör pentatonik gamların birleştirilmesi, blues'da 'walking bass' ve akor değişimleri, bazı jazz standartlarının analizi ve çalınması, önemli jazz sololarının (Wes Montgomery, Mike Stern...) transkripsiyonlarının çıkarılıp incelenmesi gibi, iki haftalık bir kursun süresinin kısıtlı kalacağı kapsamlı konulara kısaca değinildi. Bu aldığım bilgileri, çalışma yöntemlerini, uzun bir zaman çalıştıktan sonra hazmedebileceğim ve ancak ondan sonra uygulamaya koyabileceğimi düşünüyorum.

Doğaçlama (emprovizasyon) derslerinde ise, işin 'kimyası' ile uğraşıldı. Bu derste, jazz armonisi, çeşitli dizilerin hangi akorlar üzerine çalınabileceği, bunların yarattığı gerilimler gibi, benim için oldukça yeni, modern doğaçlama teknikleri örneklerle verildi. Özellikle bu dersten daha fazla faydalanabilmeniz için, akorların kuruluşları, modlar vb. konuları kafanızda iyice oturtmuş olmanız gerekmektedir (bu bağlamda, Jazz Dergisinin ilk sayısından beri, 'Dr.Jazz' köşesinde, temel bilgileri çok pratik bir hale getirip, genç müzisyenlere sunan Rene Macaroğlu'na saygılarımı sunmak istiyorum). Ne var ki, Berklee eğitim sisteminde, temel konuları zaten bildiğiniz varsayılarak, bunların üzerine yeni bilgiler inşa edilmektedir. Avrupalı genç müzisyenlerle kıyaslandığında, bizlerin bu tür bilgileri alabileceğimiz kitap, kurs gibi kaynaklara ulaşma şansımız kısıtlıdır. Yine de, doğru insanlara ulaştığınızda gerekli bilgileri alabilirsiniz. Yeter ki, isteyin ve araştırmacı olun.

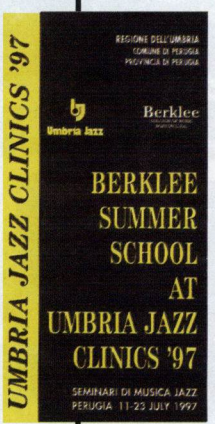

Geçen yıl düzenlenen Umbria Jazz Kliniği'ne, 225 öğrenci katıldı. Bunların 150 kadarı İtalyan, 70 kadarı da Avrupa'nın diğer ülkelerindendi (ülkelere göre dağılım; Almanya çoğunlukta olmak üzere, Lüksemburg, İsviçre, İspanya, Fransa, Sırbistan, Hırvatistan, Makedonya, Çekoslavakya ve Türkiye şeklindeydi).

Kursa kayıt olduğumda ve sonraki günlerde, Türkiye'den gelen öğrenci olup olmadığını sordum ve olmadığını öğrendim. Bu kurstan çok az kişinin haberdar olması ve içinde bulunduğumuz ekonomik şartlar, bunu zorlaştırıyordu. Kursun ikinci ya da üçüncü gününde yaşadığım bir olay çok ilginçti: Öğlen arasında yemekhaneye gitmeye hazırlanırken bana yolu soran biriyle İtalyanca ve İngilizce konuştuktan sonra, taşıdığımız yaka kartlarındaki isimlerden birbirimizin Türk olduğunu anladık (sevinçten kekeme olup Türkçe'yi unuttum). Tanıştık ve bu ilginç tesadüfe güldük. Levent Denizman, şimdi Fransa'da yaşayan bir Türk. Kendi mesleğinde çalışmasının yanısıra gitar çalıyor. Kursun bittiği güne kadar sohbet ettik ve iyi dost olduk.

Umbria Jazz Kliniği'nde, enstrümanlara göre dağılım ise şöyleydi: Yaklaşık olarak 20-30 piyanist, 40-50 saksofonist, 20-25 Akustik ve Elektrik basçı,

25 davul-perküsyon, 5-6 trompet ve tromboncu, birkaç flüt ve klarnetçi ve hemen hemen her workshop'ta yaşandığı gibi 80'den fazla gitarist! Gitaristlerin bolluğu, öğleden sonraları yapılan 'ensemble' derslerine de yansıdı. Piyano, bas, davul altyapısı üzerine, beş yada altı sayıda üflemeli çalgının eklenmesiyle oluşturulmuş her gruba (combo), iki yada üç gitar düşüyordu ve nöbetleşe çalıyorlardı (bunun böyle olacağını önceden görebilseydim, 18 yıl önce başka bir enstrümanı seçebilirdim!).

Grup çalışmalarında (ensemble), özgün Berklee düzenlemeleri, öğretmen tarafından yönlendirilerek çalışıldı. Önümüze konan partisyonları, öncelikle doğru olarak çalmamız, daha sonra da, parçaya uygun bir ritm ve duygu (groove) ile yorumlamamız gerekiyordu. Özellkle, nefesli çalgıların iyi tınlaması için çaba harcandı. Herkese solo çalma şansı tanınan provalar sonunda, oluşturulmuş 13 grup, kursun son günündeki konserde çaldı. Kursu tamamlayan her öğrenciye, Berklee Müzik Okulu tarafından birer sertifika verildi.

Umbria Jazz Kliniği'nin bir başka önemli yanı da, kursun son günlerinde düzenlenen burs sınavıydı (Audition for scholarship). Bu sınav sonucu başarılı olan yaklaşık 10 öğrenciye, Berklee Müzik Okulu'nca değişik oranlarda burslar verildi (Berklee Müzik Okulu burs şartları, burs sınavlarının düzenlendiği yer ve tarihler, demo kasetinin hazırlanması ile ilgili şartlar, eğitim dönemleri, dersler ve ücretlerle ilgili elimde bilgiler var. Daha ayrıntılı bilgi için adresime yazabilirsiniz). Berklee Müzik Koleji'ne girmek isteyen binlerce Avrupalı genç müzisyen için bir köprü niteliği taşıyan Umbria Jazz Kliniği'ne katılabilmek için gerekli bazı şartlar var. Bu şartların çoğunun, Avrupa'nın diğer ülkelerinde (örneğin, Polonya'da, Temmuz ayında düzenlenen jazz workshop'ı gibi) düzenlenen workshop, kurs, seminer vb. için de geçerli olduğunu söyleyebilirim. Umbria Jazz Kliniği'nden azami faydayı sağlamanız için gerekli şartlar:

Öncelikle, yeterli düzeyde İngilizce ya da İtalyanca bilmeniz gerekli. Berklee öğretmenleri tarafından İngilizce anlatılan konular, asistanlar tarafından İtalyanca'ya tercüme edilmektedir (Bu tercümeler bazen iyi yapılamamış olabiliyor). Müzik terminolojisini İngilizce olarak anlayabilmeniz bir ön koşuldur.

Enstrümanınızda belli bir yetkinliğe ve temel müzik bllgilerine sahip olmanız gereklidir. Ne kadar aşama katetmişseniz, kurslardan daha fazla yararlanabilirsiniz.

Solfej, kulak eğitimi, temel müzik teorisi gibi konularda eğitim almış olmanız sizlere avantaj sağlayacaktır.

Repertuarınızda, en azından birkaç jazz standardının bulunması gerekeklidir.

Umbria Jazz Kliniği'ne gidebilmek için maddi koşullar:

Kurs ücreti: 440.000 İtalyan Lireti'dir. (Yaklaşık olarak $ 280) Bu, 1996 yılındaki fiyattı. Bu yılki broşür elime ulaştığında bilgi verebilirim.

Ulaşım: Yaptığım araştırmada, ulaşım için en ekonomik ve pratik yolun uçak ile olduğunu gördüm. ALITALIA ve THY'nin İstanbul - Roma seferleri var. Gidiş-dönüş fiyatı $400 + vergi. Öğrenci indiriminden faydalanabilirseniz, daha düşük bir fiyata uçabilirsiniz. Roma'dan Perugia'ya, bir saatlik tren yolculuğuyla ulaşmak mümkün. Tren gidiş-dönüş $40'dır. (İtalya'ya ulaşım için, diğer yollar hakkında bilgi için yazabilirsiniz).

Konaklama: İtalya'da kalacağınız süre içerisindeki konaklama ücretleri de size ait olacaktır. Bunun için, kurs öğrencilerinin, Perugia kentinde konaklamalarını organize eden turizm şirketine, Otel Rezervasyon Formu'nu doldurup, en geç 15 Mayıs 1997 tarihine kadar postalamanız gerekiyor. Aynı şekilde, kurs ücreti olan 440.000 İtalyan Lireti karşılığı Türk Lirası'nı (yaklaşık 35 milyon TL olacağı varsayılabilir) posta çeki ile en geç 15 Mayıs 1997 tarihinde yollamanız gereklidir. Konaklama için, tek, iki, üç, dört kişilik oda gibi seçenekleriniz olacaktır. Konaklama maliyeti, minimum $400'dır. Roma'da uçak için birkaç gün beklemek zorunda kalırsanız, bunun da maliyeti $100-150 olocaktır. Yemek: İtalya'da kalacağınız 15 gün için minimum $200 gerekecektir. Pizza, capuccino vb. ile $300 olabilir.

Konser biletleri: Umbria Jazz Festivali kapsamındaki önemli konserlere girmeniz için kurs öğrencilerine indirimli(!) kombine bilet fiyatı yaklaşık $100'dır.

Görüldüğü gibi, bu kursa katılmak için $1500 gibi yüksek bir maliyet çıkmaktadır. İtalya'nın pahalı bir ülke olması ve beklenmedik harcamalar için de yanınızda ekstra para olması gerekecektir. Türk Lirası'nın dolar karşısında değer kaybetmesi ile bu maliyetleri nasıl karşılayabileceğinizi bilemiyorum. Oysa, Almanya'nın küçük bir kentinden kursa katılmış olan oda arkadaşımın yol masrafı ve kurs ücretinin, okulunda ders verdiği belediye tarafından karşılanması, benim yaşamış olduğum güçlüklerle çelişki içindedir. Belki bu yüzden, kursun kapanışında Larry Monroe ve Giovanni Tomasso tarafından yapılan konuşmalarda, kursa ilk defa Türkiye'den katıldığım için özel bir teşekkür aldım. Umarım son olmaz.

Ülkemizde kurulan İstanbul ve Ankara Caz Dernekleri'nin, çok önemli boşlukları dolduracağına inanıyorum. Bu yaklaşımla, Ankara Caz Derneği'nin önümüzdeki aylarda düzenlemeyi planladığı jazz semineri için temas içinde olun.

Murat Arkan
acd@ada.com.tr

CARTE D'OR

Lezzetin gerçek keyfi

Algida®

İstanbul'da Jazz Eğitimi

Pera Güzel Sanatlar
Sıraselviler Cad.
Billurcu Çıkmazı No.14
Taksim 80060 Istanbul
Tel: 0212-2454460
Fax: 0212-2523082
René Macaroğlu

Pera Güzel Sanatlar Okulu'nda jazz eğitimi, Türkiye ve Avrupa'da 24 sene süreyle profesyonel olarak çeşitli gruplarda çalışmış, Berklee College of Music (Boston) ve Conservatoire de Grenoble'da (Fransa) eğitim gören René Macaroğlu tarafından sürdürülmektedir.
İkinci yılına başlayan bölümde bu yıl, yapılan sınav sonrası 80 adayın 43'ü eğitime başladı. 23'ü jazz gitar, 20'si ise jazz ensemble sınıfına başlayan öğrenciler 4 yıllık bir eğitimden sonra Milli Eğitim Bakanlığınca verilecek sertifika sahibi olabiliyorlar.
Dersler haftada 1 gün (pazar, pazartesi), 2 saat olarak yapılmaktadır. En az ortaokul mezunu, her yaşta öğrenci sınav ile kabul edilmektedir. Yine en az bir yıllık enstrüman ve müzik deneyimi gerekmektedir. Sınıflar; Jazz Gitar (gitaristler için) ve Jazz Ensemble (gitar, perküsyon ve davul hariç bütün enstrümanlar: bas gitar, piyano, nefesli, yaylı ve diğer enstrümanlar) olmak üzere iki ayrı sınıftır. Her iki sınıfta da aynı program uygulanmaktadır. Nota ve çalışma kasetleri verilmektedir. 1) Modal Doğaçlama: Tek gam üzerinden bilgisayar eşliğinde doğaçlama çalışmaları, 2) İcra Parçaları: Standart Jazz Repertuarından seçilmiş 22 jazz parçası bilgisayar eşliğinde çalışılır, 3) Uygulamalı Teori: Sağlam bir müzik ve jazz bilgisi verilerek öğrenci kompozisyon ve arajman projeleri gerçekleştirilerek sınıfta ve resitallerde icra edilir.

Çağdaş Müzik Merkezi
Timur Selçuk
Sıraselviler Cad.
No.58 Kat.3
Taksim-Istanbul
Tel: 0212-2440979
Ali Perret

20. kuruluş yıldönümünü kutlayacak olan Merkez, dershane kimliğinde olmayıp, müzik atölyesi (workshop) konumundadır.
ÇMM gençlere özel çalışma şeklinde yardımcı olmaktadır. Şan, klasik piyano, klasik gitar, jazz gitar, jazz piyano, jazz armoni, bas gitar, flüt gibi özel çalışmalar vardır. Ali Perret'in katılımıyla 10. yılını dolduran jazz çalışmaları jazz piyano, jazz armoni, düzenleme ve kompozisyon çalışmaları ile devam etmektedir.
Bas gitar çalışmalarını Raci Pişmişoğlu, jazz gitar çalışmalarını Kamil Yılmaz yürütmektedir.
11 yaşın üzeri herkesin katılabileceği çalışmalar hafta içi hergün 13:00'den itibaren uygulanmaktadır.

Akademi İstanbul
Şehit Muhtar Cad.
No.69
Taksim-İstanbul
Tel: 0212-2380007
Fax: 0212-2380008
Orhan Kahyaoğlu

Bu yıl sadece jazz tarihi konusunda eğitim veren Akademi İstanbul, önümüzdeki yıl bünyesine katacağı deneyimli eğitimcilerle sadece jazz tarihi değil, diğer konularda da eğitime yer verecektir.

Boğaziçi Üniversitesi
Bebek 80815 İstanbul
Tel: 0212-2631500
Can Kozlu

Üniversite bünyesinde Batı Dilleri ve Edebiyatı Bölümünün seçmeli dersi olarak yürütülen jazz stilleri çalışmalarına okul dışından alınmıyor.

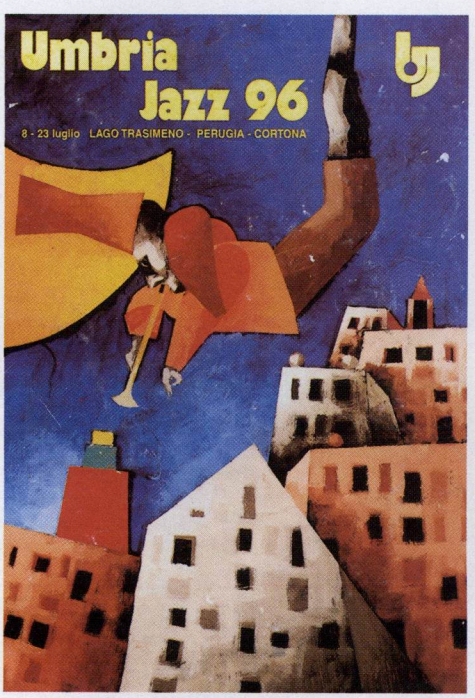

Lou Donaldson

"Belki de jazz, hayal gücünüz arttıkça gerçekleşme ihtimali yükselen tek şeydir"

Dick Silver

RIFFS

Lou Donaldson, 1940'lı yılların sonlarına doğru komple bir be-bop alto saksofoncusu olarak jazz dünyasında belirdi ama o yıllardan beri, yeteneğinin hak ettiği ilgiyi göremedi. "Sıcak, üstün bir swing duygusuna sahip ve diğer Parker ekolü öğrencilerinin aksine stil kaygısından uzak...". İşte böyle tarif ediyordu eleştirmen John Wilson, Donaldson'u. Elli yılı aşkın bir sürede Blues Walk, Alligator Boogaloo ve Midnight Creeper gibi başarılı albümlere imza atan müzisyenin şüphesiz jazz dünyasındaki yeri biraz daha yukarıda olmalıydı. Belki de bu yüzden 1981'de Forgotten Man adlı bir albüm yayınladı.

Donaldson 1926 yılında Badin, North Carolina'da doğdu. Müzik öğretmeni olan annesi ailede herkesin piyano çalmasından bunalan Lou'ya bir klarinet aldı.

"Müzisyen olmak gibi bir düşüncem yoktu. Tek istediğim o zamanlar, bir beyzbol oyuncusu olmaktı. North Carolina A&T Üniversitesine Siyasal Bölümler okumaya gidip okul orkestrasına girdiğimde müziğe ciddi bir ilgi duymaya başladım".

Mezuniyetten sonra Deniz Kuvvetleri'ne yazılan Donaldson, Donanma Orkestrasına klarinetçi olarak girdi. Kısa bir süre sonra da çalgısını alto saksofona değiştirdi. İlk etkileşimi Johhny Hodges'dan olsa da, diğer çağdaşları gibi kısa sürede Charlie Parker'ın büyüsü altına girdi.

"Charlie benim idolüm olmuştu. Müzikal açıdan beni çok etkilemişti ama sosyal hayatı altüst olduğu için, ondan biraz korkuyordum. New York'a geldiğimde onu hergün görürdüm. Aramız çok iyiydi ama hala uyuşturucu kullanmayı sürdürüyordu. Müzik muhabbeti yapıyorduk ama bunun ötesinde ona fazla takılmıyordum".

"Donanma Orkestrası benim için iyi bir fırsat olmuştu. Orada sağlam bir müzik bilgisine sahip oldum. Bütün büyükler Clark Terry, Ernie Wilkins ve Willie Smith bu orkestradaydı. Onsekiz yaşındaki bir amatör için çok iyi bir şanstı".

Askerdeyken Donaldson müzikte kariyer yapmaya karar verdi. Terhis olunca Badin'e giderek Üniversiteye geri döndü ama bu sefer Siyasal Bilimleri bırakarak müzik okumak için.

Donaldson'un yeteneği kısa sü-

REL
JPW
QED
*KEF
CREEK
*QUAD
CASTLE
CHARIO
ATACAMA
GOLDRING
CABLE TALK
SOUNDSTYLE
CAMBRIDGE AUDIO
MORDAUNT-SHORT
AUDIO INNOVATIONS

DÜNYANIN SEÇKİN AUDIO MARKALARI
HOME THEATRE HOPARLÖRLERİ
DOLBY SURROUND-THX İŞLEMCİLERİ

MS MUSIC SERIES 10i

Mordaunt-Short

TÜRKİYE DİSTRİBÜTÖRÜ : SİGMA ELEKTRONİK LTD. ŞTİ.
Bilir Sokak No: 17/6 K.Dere-ANKARA
TEL: (312) 466 21 69 FAX: (312) 466 21 75

YETKİLİ FİRMA : TAYLAN ELEKTRONİK LTD. ŞTİ.
Atakule İş Merkezi No: 217 Çankaya-ANKARA
TEL: (312) 439 32 79 FAX: (312) 441 08 67

(*)TÜRKİYE DİSTRİBÜTÖRÜ : NEFAN TİCARET SANAYİ LTD. ŞTİ.
Çırağan Caddesi 15/2 Beşiktaş-İSTANBUL
TEL: (212) 260 14 47 FAX: (212) 260 23 09

CASTLE

Lou Donaldson
Englewood,
Cliffs, NJ
1959

rede duyuldu ve 1950'de Dizzy Gillespie'nin tavsiyesi üzerine New York'a yerleşti. Orada Charlie Parker, Sonny Stitt ve Bud Powell gibi birçok ünlüyle çalıştı. İlk plak kayıtlarını da Milt Jackson ve Thelonious Monk ile yaptı.

"İlk kaydımı Milt Jackson'un grubuyla yaptım. Bu grup ileride Modern Jazz Quartet adını alacaktı. Milt'in yanısıra kayıtlarda John Lewis, Percy Heath ve Kenny Clarke da vardı. 1952 yılıydı ve New York'da müzik okuluna gidiyordum".

"Milt gerçek bir be-bop müzisyeniydi. Monk biraz garipti ama müziği ilgimi çekiyordu. Bud Powell gibi bir bebop müzisyeni değildi; o yorumcudan öte bir besteciydi ama yaptığı herşeyde onun kendine has kimliği ortaya çıkıyordu. Çok geçimsiz biri olarak tanınmasına rağmen benim onunla hiçbir sorunum olmadı. İyi bir dosttu".

1952 aynı zamanda, Donaldson'un kendi adına ilk albümünü çıkardığı yıl oldu. New Faces, New Sounds albümünü Blue Note için çıkardı. Kadro gösterişliydi; Blue Mitchell, Horace Silver, Gene Ramey, Percy Heath, Art Taylor ve Art Blakey. İki yıl boyunca küçük gruplarını yöneten ve başkalarının da yanında çalan Donaldson onu ilk gerçek şöhrete kavuşturacak kayıtlara katıldı. Ortaya çıkan albüm A Night At Birdland idi ve Lou'ya göre Art Blakey, Clifford Brown, Horace Silver ve Curly Russell'in oluşturduğu lidersiz bir gruptu.

Blue Note adına Birdland'de yaptığımız canlı bir kayıttı ve grup Jazz Messengers değildi. Jazz Messengers adı daha sonra ortaya çıktı. Horace ile bir grup kuruyorduk ve aramıza Art'ı da aldık çünkü çok güçlü bir beat'i vardı. Kaydı yapmak için Clifford'u Delaware'den ben çağırdım. Çok müthiş bir band olmuştuk ve fırsat olsa para almadan bile her gece çalabilirdik.

1960'lı yıllar Donaldson için başarılı bir dönem olmuştu. Kendi adına, Here 'Tis' Alligator Boogaloo, Midnight Creeper ve Hot Dog gibi çok satan ve tekrar tekrar basılan albümlere imza atmıştı.

1970'lerin başında Blue Note için albümler yapmayı sürdürüyordu. 1973'te doldurduğu Sassy Soul Street albümü Billboard'un Top 200 Pop LP's listesine girdi. Bir jazz sanatçısı için ender rastlanan bir olaydı, daha önce yalnızca Stan Getz'in on yıl evvel çıkardığı bossa-nova albümü böyle bir liste başarısı göstermişti.

"Yirmi yılı aşkın bir süredir Blue Note için çalıyordum; kendimin ve başkalarının gruplarıyla 75 albüm yapmıştım. Bu süre zarfında Blue Note ile bir kontratım vardı. Dolayısıyla ticari olmuştum. Albümler sattıkça yenilerini kaydediyorduk".

Birçok eleştirmen Donaldson'un 1970'lerde müzik stilini değiştirerek funky bir tarzı benimsediğinden bahseder: "Bu tamamiyle yanlış. Ben her zaman aynı şekilde çalarım. Sound değişikti çünkü grupta piyano yerine org vardı. Hepsi bu".

"Birçok kişi bu hatayı yaptı. Geçmişte çaldığımızdan daha funky çalmıyorduk, sadece org vardı. Orgun değişik bir beat'i ve background sound'u vardır ama ben aynı şekilde çalıyordum. Herkesi bu kadar heyecanlandıran neydi bilmiyorum; siyahların yaptığı müzik budur".

"Bu tümüyle ticari bir taktikti çünkü Blue Note diğer müzik çeşitleriyle rekabet etmek istiyordu. O zamana kadar jazz diğer müziklerle hiç rekabet etmezdi ama kayıtlar 78'liklerden 33'lüklere geçince ticari birşey yapmaya karar verdiler. Benim stilim değişmedi. Blue Note daha çok satabilmek için albümleri funky olarak nitelendirdi".

Yakın yıllarda Donaldson bir çok yaz jazz festivallerine katıldı ve Columbia ile anlaşma imzaladı. Yeni şirketi için çıkardığı ilk albüm orgda Lonnie Smith ve mükemmel bir ritm bütünlüğüyle doldurduğu Sentimental Journey oldu.

"Bu kayıtlarda kariyerim boyunca seslendirdiğim değişik şeyleri yakalamaya çalıştım. Yaptığım şeyleri (swing ve bop'un bir karışımı) çalmaya çalışan birkaç kişiden biriyim. Gençlerin yaptığı gibi tonlarca solo alıp çalmaya çalışmam, tabi beni köşeye sıkıştırırsanız bunu da yapabilirim. Ben yaşlı ve mülayim bir insanım ve ona göre çalıyorum".

"Sentimental Journey'de yaptığımız müzik popüler olmaya başladı çünkü böyle bir şeyi duymadan yetişen yepyeni bir nesil vardı. Komik olan yaşlanınca herkesin bu tür bir müziği bildiğini düşünüyorsun ama gençler bunu hayatlarında ilk defa duyuyorlar ve galiba beğeniyorlar".

Geleceğe gelince: "Şu anda aklımda hiçbir şey yok ama müzik piyasası çok hızlı değişiyor. Artık ne yapacağıma kendim seçip karar verebiliyorum, bu da çok güzel bir durum".

Yazan:
Stan Woolley
(Jazz Journal, 1/1997)
Çeviren:
Victor Bensusan

Uyuşturucu Kullanımı ve Jazz

Günümüzde jazz müziği artık klasikleşmeye başlamış, yaşam tarzıyla, eğitim durumuyla olgunluk dönemini bile geride bırakmış bir sanattır. Tam anlamıyla dünyaya açılmış ve kendini kabul ettirmiş bu sanat için geçmişten alınan dersler ileriye yönelik kararlara ışık tutmuştur. Şimdilerde jazz müzisyenleri eskiden olduğu gibi taşranın bağrından kopup gelen ve yalnızca cesaretleriyle gece kulüplerinde birkaç kuruş karşılığında müzik yapan kişiler değildir. Jazz artık felsefeyle, sosyolojiyle, psikolojiyle, sinemayla, resimle, edebiyatla ve yaşamla kaynaşmış bir sanattır.

Jazz'ın kendi süreci içinde etkileştiği pekçok olgudan biri de uyuşturucu konusudur. Artık gerilerde kalmış bile olsa bu konu müzisyenler için son derece önemli bir tecrübe olmuştur ve gözardı edilemeyecek bir süreçtir.

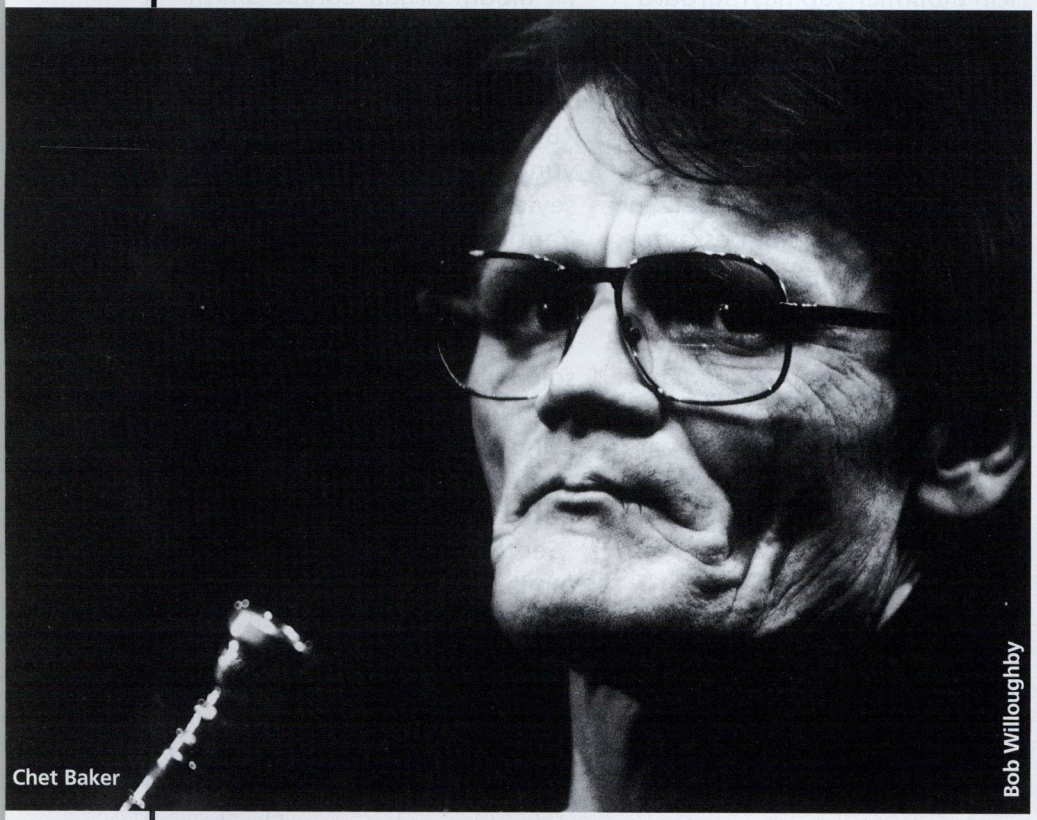

Chet Baker

Bob Willoughby

O gün, o bara son kez gitmiştim. Yeni bir quintet çalıyordu. Fazla büyük olmayan, güzel ve şirin bir kulüptü. Saat geceyarısını gösteriyordu. Genişçe bir sahne setinin üzerinde ikisi beyaz, üçü siyah beş müzisyen çalıyordu. Bir jazz trio önünde, bir alto saksofoncu ve bir trompetçi vardı. Trompetçi aynı zamanda grup lideriydi ve çok sempatikti. İnsanlarla iletişiminin iyi olduğu belliydi. Bir iki bilmediğim parçanın ardından çok sevdiğim bir standart çaldılar. Round Midnight. Dedim ya tam gece yarısıydı zaten. Parça tam oturmuştu. Kulübe girdiğime pişman değildim, çok mutluydum. Büyülenmiş gibi sahneyi izliyordum. Kulüp sahipleri sahnenin nabzını müzisyenler gibi tutmuşlardı. Parçaların duygulanımına uygun ışık veriliyor, tonmayster mikserin başına oturmuş grup liderinin ayrıntılara ilişkin değişikliklerini uyguluyordu.

Parçanın melodisi çalındıktan sonra emprovizasyon bölümüne geçilmişti. Önce trompetçi söz aldı. İnanılmaz bir şeydi. Adam sanki içini dökmeye başlamıştı. Çoşkulu bir hüzün vardı çalışında. Belki bir ikilem yaşıyordu, belki de kendisinin bile fark edemediği duygular fırlıyordu içinden. Arada sırada haykırıyor, arada sırada ağlıyor, arada sırada kahkahalar atıyordu. Konuşmasını bir türlü bitiremiyordu. Sanki bir kasırga onu etkisi altına almış ve beyninin içinde oradan oraya savuruyordu. Ansızın kesti doğaçlamayı. Bir kararsızlık oldu grupta. Altocu bu muhteşem solonun ardından melodik bölüme geçmeyi tercih etti. Final yaparak parçayı sonlandırdılar. Yirmiiki dakika sürmüştü. Dedim ya inanılmaz çalmışlardı. Özellikle de trompetçi. Alkışların ardından trompeti mikrofona yaklaştı ve elindeki sigara zannettiğim izmariti havaya kaldırdı. "İyi çaldım değil mi?" dedi. Yine bir alkış koptu. Hemen ekledi "Bu boku bu gece bu yüzden çektim. Çektim çünkü ben siyah deriliyim, içimdeki herşeyi dökebilmek içindi bu. İyi giyimli olmadan ve kafa yapmadan beni yıllarca dinlemediler" dedi. Salondaki siyah olmayanları suçlar gibi davranmıyordu ama ben yine de kendimi kötü hissetmiştim. Çünkü çok içten konuşuyordu. Grup bir sonraki parçaya girdiğinde trompetçi viskisini de alarak kulise yönlendi. Yürürken zorlandığı belliydi. Sabaha karşı kulüpte bir koşuşturma başladı. Birtakım çığlıklar duyuyordum. Az sonra barmenden öğrendim ki trompetçi kuliste kalp krizi geçirmişti. Sanırım artık söyleyecek bir şeyi kalmamıştı. İçim buruk otelime yönlendim. Belki bu olay size çok dramatik gelmiş olabilir. Fakat geriye dönüp baktı-

ğımızda Bop döneminden bu yana jazz müzisyenlerini içine çeken bir uyuşturucu girdabı olduğunu görürüz. Bundan etkilenen kişilerin hikayeleri de hemen hemen birbirleriyle benzerlik göstermektedir. Sosyo-kültürel konumu ne olursa olsun genç yaşlarda başlayan bir uyuşturucu merakı vardır. Önceleri masum görünen bu alışkanlık gece kulüplerinde geçirilen zamanın artması ve kötü arkadaşların edinilmesiyle hastalık düzeyine ulaşır. Sonraları geriye dönüşü zor olaylar birbiri ardına gerçekleşir. Bozulan aile ilişkileri, sosyal ilişkiler, sağlık sorunları ortaya çıkmaya başlar. Ardından tedavi olma çabaları ve tekrar bağımlılık, sonra kalp krizi sonra yine tedavi ve yine krizler. Kısır bir döngü içinde giden olaylar bir kulüp kulisi, bir otel odası ya da bir sokak kaldırımında sonlanır. Şimdi gelin tüm boyutlarıyla uyuşturucu kullanımını jazz'cılar açısından ele alalım. Etki eden faktörlere göz atacak olursak birkaç başlık altında toplayabiliriz: Bağımlı jazz'cıların örnek oluşturması, toplumsal ve sosyal olaylar, daha iyi emprovizasyon yapabilme isteği, uyuşturucu sektörü için iyi müşteri olmaları.

Bağımlı jazz'cılara hayranlık özellikle Charlie Parker o yıllarda kötü bir örnek teşkil ediyordu. Ortalıkta eroin kullandığında Bird gibi müthiş çalınabileceği söylentileri dolaşmaktaydı. Bir dönem Chet Baker ile çalışmış olan piyanist Russ Freeman bu konuda şunları söylüyor: "Ben uyuşturucuyu bırakmıştım fakat Chet yeni başlıyordu. Herkes o yıllarda Bird gibi olmaya çalışıyordu. Tüm bunların yanısıra Parker harkesi bu alışkanlıktan vazgeçirmeye çalışıyor ve kimsenin başlamasını istemiyordu. Bağımlı müzisyenlerin grupta bulunmasını istemiyordu.

1950'lerde Harlem'de müzisyenlerin etrafında bol miktarda uyuşturucu vardı. Eroin kullanmak modaydı. Dexter Gordon, Tadd Dameron, Art Blakey, J.J. Johnson, Sonny Rollins, Miles Davis, Bud Powell, Fats Navarro, Billie Holiday, Stan Getz, Gerry Mulligan, Red Rodney ve Chet Baker kullanıcılardan yalnızca birkaçı idi. Arkadaşlarının kendi üzerindeki etkilerini Miles şöyle anlatıyor: "Sonny, Coltrane, Art beyaz takılıyordu sürekli, dolayısıyla onların etrafında olmak beni daha da dibe batırıyordu".

Tüm bunların yanısıra müzisyenlerde uyuşturucuyu bırakmaya yönelik çabalar da oluyordu. Fakat sonuçta aynı işlere aynı çevreye dönüyorlar ve yeniden bir yerlerden başlıyorlardı.

Genel olarak bakacak olursak, Bop döneminde müzisyenler bir ustanın uzun yıllarda yetişeceğini unutarak işin kolayına kaçıyorlardı. Parker defalarca yaptığı konuşmalarda esrar kullandığı

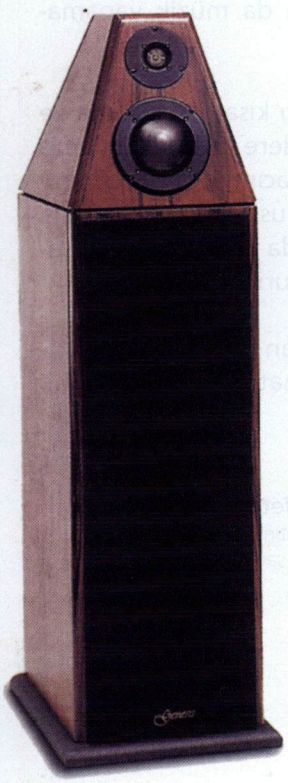

Audio Research
California Audio Labs.
Classe Audio
Dunlavy Audio Labs.
Energy
Faroudja Labs.
Forte Audio
Genesis Technologies
Mirage
M.I.T.
Monitor Audio
Pass Laboratories
Rotel Hi-Fi
Snell Acoustics
Sound Dynamics
StraightWire
Stewart
Theta Digital
Threshold
Transparent Audio

lotus

HIGH - END AUDIO & VIDEO SYSTEMS

Tepecik Yolu, Alkent Parkshop F: 2 - 3 Etiler 80630 İSTANBUL

Tel: (212) 257 26 96 Faks: (212) 257 26 97 e-mail:lotusa@ibm.net

zamanlarda çalamadığını anlatmaya çalışıyordu. Öte yanda Parker gibi deha olup da uyuşturucu kullanmayan ustalar da vardı. Dizzy Gillespie gibi. Dizzy pek çok müzisyeni bu bataktan kurtarmış onları jazz'a kazandırmıştır. Sonuçta jazz'cıların çoğu iyi birer müzisyen olamamışlar fakat birinci sınıf esrarkeş olmuşlardı. Toplumsal, sosyal nedenler müzisyenlerin kökenlerine baktığımızda elbetteki jazz'a en büyük katkısı olan millet siyahlar. Geriye kalan beyaz müzisyenlerin çoğu yahudi geri kalanlar da İtalyan ve diğer milletlerden oluşmaktaydı. Genellikle toplumda hor görülmüş ve ikinci sınıf vatandaş muamelesi görmüşlerdir. Bu yüzden uyuşturucu kullananlar siyah ve yahudi olduğunda hemen teşhir ediliyorlardı. Diğerleri de kullanıyordu fakat ortaya çıkmıyordu. Miles şöyle diyor: "Down Beat dergisi uyuşturucunun müzisyenler tarafından ne denli sık kullanıldığına Art'la benim Los Angeles'da nasıl tutuklandığımıza dair bir yazı yayınladı. Beyazlar da kullanıyordu ama bizi yazmışlardı'.

Sosyo-ekonomik düzeyi ne olursa olsun, jazz müzisyenlerinin kendilerine özgü, yerleşmiş bir kültürleri vardı. İster istemez bu kültürün bir parçası oluyor ve öyle yaşıyorlardı. Örneğin, yoksul bir aileden gelen iyi eğitim almamış Parker da, bir doktor çocuğu olan zengin bir aileden gelen Dexter Gordon da aynı kültürel yapıyı benimsemiş müzisyenlerdi.

Daha iyi emprovizasyon yapabilme

Aslında her biri ayrı tartışma konusu olabilecek bu başlıklara kısaca göz atalım. Öncelikle emprovizasyonu oluşturan unsurları kendimce tanımlayayım.

Teori: Jazz dergisinin 3. sayısında Önder Focan'ın belirttiği gibi teori jazz müziğinin grameridir diyebiliriz. Somut açıdan ele aldığımızda, oluşturduğumuz fikirleri anlamlı notalara ve tartımlara çevirmemiz gerekmektedir.

Teknik Yeterlilik: Beyin ile parmaklar arasındaki otomasyonun sağlanması iyi bir teknik çalışma sonunda elde edilebilir. Böylelikle beyinde oluşmuş fikirler en doğru biçimde seslere dönüşmüş olur.

Duygulanım: Daha soyut olan bu kısım bence en önemli kısımdır. Çünkü eğer beyninizde dolaşan işlenebilir fikirler yoksa teori ve teknik yeterliliğinizin hiçbir önemi kalmaz. Uyuşturucu kullanımı açısından ele alacak olursak fikirlerin ortaya çıkış noktalarını değişik bir bakış açısı ile değerlendirebiliriz.

Freud'un kuramlarından birini ele alalım. Bilinç, Bilinçaltı ve süperego teorisini hatırlayacaksınız. Bu teoriye göre insanların yaşadığı çevre ve yaşamları "Bilinç" diye tanımlanır. "Bilinçaltı"nda ise zaman zaman içe atılmış, bastırılmış olaylar, duygular yer almaktadır. Bu ikisinin arasında da bastırılmış bu olay ve duyguların bilince çıkarak dışa yansımasını kontrol eden bir kapak vardır ki buna da "Süperego" denir.

Emprovizasyon sözlerle anlatılamayan duygu ve düşüncelerin müzikal ifadesidir. Böyle kabul ettiğimizi düşünerek yola çıkarsak karşımıza önemli bir soru çıkar. Melodilere dönüşen bu fikirler nereden kaynaklanır? Şöyle bir varsayım ileri sürebiliriz; Bunlar bilinçaltında bulunan baskılanmış tüm olay ve duyguların dışavurumudur. Normalde anlatamayan içsellik bu şekilde dışarı yansımakta ve bir rahatlama olmaktadır. İkinci bir varsayım da şu olabilir; Uyuşturucu kullanan kişilerde bilinçaltını kontrol eden süperego kapağı açılmakta ve bu cesaretle duygu ve olaylar zaman zaman dışa çıkmaktadır.

Bu varsayımları destekleyecek örnekler verecek olursak; Gitarcı Howard Roberts: "içki ve kokain kullandığımda sanki kabiliyetim artıyor. Bazen ben bile çaldıklarıma hayret ediyorum". Miles Davis; "Nasıl birşey olduğunu bilmiyordum moruk. Bildiğim tek şey birden müthiş bir enerji hissettiğimdi, herşey pırıl pırıl olmuştu. Eskiden içine kapanık kendi halinde biriydim. Fakat kokain kullandıkça dilim çözülüyor, açık sözlü olup çıkıyordum. Her düşündüğümü söylüyordum. Bazen hiç iyi olmuyordu moruk".

Uyuşturucu sektörü olayı bir de uyuşturucu mafyası açısından ele alalım. Satışın yaygın olmasının nedenleri aslında oldukça açıktı. Müzisyenler iyi para kazanıyorlardı. Bu parayı hızlı harcayabiliyorlardı. Mafya için satışın yapıldığı yerler de çok uygundu. Kulis arkaları, sokak araları. Ayrıca zaten ikinci sınıf vatandaş sayılan müzisyenler para ödemediklerinde feci şekilde cezalandırılıyorlardı. Zaten çaldıkları yerler çoğunlukla bir mafyacının yeri oluyordu. Chet Baker parasını ödemediği için feci şekilde dövülmüş ve dişleri dökülmüştü. Üç yıl boyunca da müzik yapamamıştı.

Elbetteki bu kısacık açıklama ve örnekler sizlere yeterli gelmemiş olabilir. Amacım uyuşturucu kullanımı konusunda birkaç ana başlık altında aklınızda soru işaretleri oluşturmaktır.

Evrensel olan herşey temiz kalmalıdır. Sanat gibi, müzik gibi, jazz gibi.

Dr.Metin Kalender
E-mail:metin@spgk.saglik.gov.tr
www.spgk.saglik.gov.tr/metin.htm

Tony Williams öldü
(12 Aralık 1945-28 Şubat 1997)

Christian Him

Tony Williams

Tony Williams müzikle ve davulla yürümeye başladığı yıllarda tenor ve alto saksofon çalan babasıyla, babasının çaldığı yerlere gide gele tanışmış. Henüz iki yaşındayken oturmuş davula Boston'da veya Cape Cod'da. 1945 yılında Chicago'da doğan Williams Boston'da büyümüş.

Jazz müziğindeki başarısını 1956 yılından 1962 yılına kadar günde en az sekiz saat davul çalışmasına bağlayan Williams, jazz'ın gelmiş geçmiş ünlü davulcularından sayılan Max Roach, Art Blakey, Jimmy Cobb, Philly Joe Jones ve Art Taylor'dan etkilendiğini söylemiştir hep yeri geldiğinde.

Williams 1962 yılında Jackie McLean ile çaldıktan sonra 17 yaşındayken Miles Davis beşlisine katılarak kontrabasçı Ron Carter ve piyanist Herbie Hancock ile birlikte jazz tarihinde ritim anlayışı açısından dönüm noktası sayılabilecek gelişmelere ön ayak olmuştur.

Günümüzde oldukça garip bir hal alan jazz müziğinde Tony Williams, Philly Joe Jones ve Elvin Jones'dan sonra 60'lı yılların jazz tarihinde eşine ender rastlanabilecek davulculardan biridir.

Tony Williams aramızdan ayrıldı ama buna inanmak zorunda değiliz belki de...

Deniz Dündar

Henüz 52 yaşında olan sanatçı safra kesesi ameliyatı için yattığı hastanede geçirdiği kalp krizi yüzünden 28 Şubat günü yaşamını yitirdi. Miles Davis'in grubunda adını duyuran saatçı 1992 yılında 1.İstanbul Jazz Festivaline katılmıştı.

Ergün Şenlendirici'yi kaybettik
(1951-18 Şubat 1997)

Türk-Jazz Füzyonu ve Yaratıcı Bir Sesin Eksikliği: Hayatı ve Müzikal Katkılarıyla Bergamalı Trompetçi: Ergün Şenlendirici

Türk müziği son yıllarda değişik müzik türlerinden etkilenerek gelişmektedir. Bilhassa Roman müzisyenlerin yetenekleri, teknik virtüöziteleri, yaratıcı ve doğaçlama ustalıkları ile dünya jazz füzyonuna etkilerinin yanında Türk popu, arabesk, fantazi, özgün ve Akdeniz müzik türlerine de katkıları görülmektedir. Nadir yetişen usta trompetçi Ergün Şenlendirici beklenmedik bir kalp krizi sonucu 18 Şubat'da aramızdan ayrıldı. Türk müzk dünyası yaratıcı ve yetenekli bir sesini yitirmiş oldu. Kariyerinde türlü yöresel ve Roman düğünlerinden, gazino ve pavyonda çalınan Türk (hafif) Klasik Müziğine, Akdeniz starlarından ticari kayıtlara, konserlerden Türk pop şarkıcılarının stüdyo kayıtlarıyla Okay Temiz'in yaptığı yurt dışı konser ve turnelerle world music ve jazz festivallerinde çalmaya kadar geniş bir müzikal yelpaze içinde performans göstermiştir. Usta müzisyenliğinin yanında soyadına yaraşır şen kişiliği, kibar, mütevazı hali, nazik sevecen tavrı, ailesine ve arkadaşlarına candan bağlılığıyla yokluğunu derinden hissettirmektedir. Türk toplumu ve müzik dünyası bu yaratıcı ustayı ve değerli insanı yitirmiş bulunmaktadır.

Bergama'dan İstanbul'a ve İstanbul'dan Dünyaya Açılan Müzik Yolu Jazz'a, Türk pop'una, Türk Klasik ve Geleneksel Müziğine yaptığı yenilikçi katkıların kökeninde Bergama'dan kaynaklanan müzik eğitimi yatar.

Profesyonel müzisyen bir ailenin ferdi olarak dünyaya gelir. Küçüklüğünden beri müzikle içiçe büyür. Babası Hüsnü klarinetçi, amcaları Zeynel, Zeki ve Hüsamettin trompetçidir. Annesi Arzu da müzisyen bir aileden gelmektedir. Onun da babası ve kardeşi klarinetçidir. İlk üflemesini babasının göstermesine karşın, ilk trompet eğitimini akrabası olan "Arap" Hüseyin Şenlendirici ve Mithad Duraç'tan alır. Dokuz yaşındayken Bergama ve civar köylerdeki düğünlerde trampet (vurmalı) çalar, oniki yaşında profesyonel olarak trompet çalmaya başlar. Bana anlattığına göre, düğünler onun müzikal eğitimini ve gelişimini sağlayan zemini oluşturmuştur. Bu düğünler üç gün sürüp, saatler boyu devam edermiş. Şimdiden farklı olarak zamanın yaşlı ustaları çırakların çalmalarını geliştirecek bilgiler vermek yerine onların çalma biçimlerini eleştiren bir tavır alırlarmış. Bu yaklaşım, onun kendisini geliştirmesine yarayacak, yöresel ve Roman repertuarın -hatta gelini ağlatacak şarkıların- öğrenilmesine kadar varır. Aynı zamanlarda okul orkestrasında, daha sonra Belediye Bandosu'nda çalar. Yeni arayışlar içinde İzmir'e gider. Orada bir

yıl boyunca pavyon ve gazinolarda çalar. Bergama'ya döndüğünde Sema Köfeci ile evlenir. Bu evlilikten Hüsnü, Volkan ve Arzu adlarında üç çocukları olur. Kendisini "Sakallı" trompetçi diye anarlar.
Cenazesinde bulunan bayan akrabaları ve arkadaşları, birer gelin oldukları düğünlerindeki sevinçli ve hüzünlü anları anımsamadan edemediler.
1982'de İstanbul'a gelir. Beyoğlu'nda bir pavyon işletmecisi trompetle Türk Klasik Müziği çalınabileceğine inanmadığından onu evinden arar. Telefon ahizesine çaldığı taksimden sonra hemen orkestraya alınır (orkestra keman, kanun, klaviye, gitar, davul ve trompetten oluşur). Trompetle Türk Klasik Müziği nasıl çalınır sorusuyla o kadar çok karşılaşır ki, sonunda bir kaset yapmaya karar verir. Nilay San'ın prodüktörlüğünü yaptığı "Bergamalı Ergün Şenlendirici - Modern Oyun Havaları" adlı kaseti piyasaya çıkar. Bu kayıtta yöresel ve Batı Müziğinin ustalıklarını sergiler. Akdeniz şarkıcılarıyla iki yıl İsrail'de kalır, kaset ve plak kayıtları yapar.

İstanbul'a dönüşünde M.Keser orkestrasında çalar. Bu dönemde Okay Temiz, Roman ve Türk Müzisyenlerinden oluşan bir füzyon-jazz projesi için sağlam bir trompetçi aramaktadır. Kendisine Ergün Şenlendirici'den bahsedilir. Okay Temiz bu karşılaşmayı şöyle anlatır: "O sıralar yeni projem için iyi bir trompetçi arıyordum, tavsiyeler üzerine kendisini aradım ve dinleme fırsatını buldum. Ergün Şenlendirici sadece mükemmel değil, olağanüstüydü". 1989'da Okay Temiz'le Gülhane Parkı'ndaki ilk konserlerinden sonra geniş müzik kültürüne, füzyon-jazz türünü de katarak müzikal gelişimini yurtiçi ve yurtdışındaki festival ve konserlerde çalarak sürdürdü. Bu uluslararası festivallerdeki performanslarıyla Ergün'ün yöresel, Roman ve jazz müziğinden oluşan sentezi birçok jazz müzisyenini etkiledi. Bunlardan bazıları Charles Llyod, David Murray, Arthur Blythe, Don Cherry gibi jazz'cılardı. Ergün'ün enerjik, duygu yüklü, Türk ve Roman motifli doğaçlamalarına tanık oldular. Magnetic Band'le Ergün'ü dinleyen Charles Lloyd bu grupla çalmak istediğini söylemiştir. Dünyanın önemli jazz trompetçilerinden Don Cherry Ergün'lü Magnetic Band'i ilk Fransa turnelerinde dinlemiş ve Ergün'ün çalışını taklit etmek istemiştir. Ertesi yıl Akbank Jazz Festivalinde çalan Don Cherry'nin sahnede Ergün'den öğrenmiş olduğu taksimi çalması Ergün'ü duygulandırıp sevindirmiştir. Arif Mardin Okay Temiz'e gönderdiği mektupta Ergün'ün virtüözitesini övmüştür.
1990'larda Ergün, Okay Temiz'le çalışmaya devam etti. Magnetic Band ile Avrupa ve Amerika turneleri, Mehter Takımıyla konser ve stüdyo kayıtlarına katıldı. En son katıldığı proje Okay Temiz ve Karadeniz Orkestrasıydı. Şubat 1997'de Bulgar klarinetçi Ivo Papazov, kemancı Gorgi Ganev, Kırımlı gitarcı Enver İsmailov gibi yetenekli sanatçılarla konserler verdi. Yakın zamanda ise Makedon trompetçi Naat Veliov'la tanışmış, birlikte Mukalo Prodüksiyon için bir proje hazırlığına girişmişti.
Ergün Şenlendirici geliştirmiş olduğu müzikal vasıfları ve köklü müzik geleneklerinden, yöresel etkilerden yola çıkarak evrenselliği yakalamıştır. 12 Mart 1995'deki bir TV programında kendini şöyle ifade etmiştir: "Ben başarılı müzisyen sayılıyor isem, bu kendimi çaldığım için değil, kendi hissettiğimi, kendi müziğim Türk Müziğini çaldığım için ve bunu dünyaya duyurabildiğim için başarılı sayılıyorum. Ben hiç kimseyi kopya etmek istemedim. Mesela bir Amerikalı gibi jazz çalmak istemedim veyahut bir İsveçli gibi jazz çalmak istemedim. Ben kendi müziğimizden yola çıkarak içimden geldiği gibi çaldım ve dünyaya onları duyurdum. Belki de insanlar beni bunun için başarılı gördüler ve büyük bir zevkle dinliyorlar. Çünkü ben onlara hiç görmediklerini, duymadıklarını götürüyorum".
Ergün Şenlendirici'nin zamansız vefatı Türk ve uluslararası müzik çevresini projelerinden ve kayıtlarından yoksun bırakacaktır. Ancak müzikal katkıları ve yenilikleri Türkiye'de ve dünyada duyulmaya devam edecek, değerli müzisyenliği ve mütevazı kişiliğiyle yetişmekte olan genç müzisyenlere örnek olacaktır.
Ergün, seni özleyeceğiz...

Sonia Tamar Seeman
çeviren: Ali Perret

Ronnie Scott (1927-1996)

İngiltere'nin en ünlü jazz kulübünün sahibi Ronnie Scott, 23 Aralık 1996 günü 69 yaşındayken öldü. Kendisi de müzisyen olan Ronnie Scott kulübünü ilk olarak Soho'da 1959 yılında açmıştı. Pekçok ünlü jazz'cının yer aldığı kulüp performans sırasındaki titizliğiyle bilinir.

– Nöbetçi: Yabancı dur, nereye?
– Teknisyen: Carrier servisi çağrıldığı her yere gider. Zaman ve mekan dinlemez.

Carrier

"Klimada 1 numara"

Dünyaca ünlü üstün teknoloji, yurt çapında güvenilir servis
dilediğiniz an yedek parça ve gerçek garanti.

ARDUMAN
ARDUMAN MÜMESSİLLİK
TESİSAT ve TİCARET LTD. ŞTİ.

Merkez: İstanbul Tel: (0216) 310 44 70 / 8 hat Fax: (0216) 343 42 01
Ankara Tel: (0312) 441 43 07 Fax: (0312) 441 43 08
İzmir Tel (0232) 484 46 06 Fax: (0232) 441 73 16

ARDUMAN
ARDUMAN KLİMA SANAYİİ
VE SERVİSİ LTD. ŞTİ.

[Kulüpler tarafından bildirilen program Temmuz'a kadar aşağıdaki gibidir. Ancak her zaman ani değişiklikler olabilceği göz önüne alınarak, telefonla konfirmasyon yapılmasında fayda vardır.]

Kim nerede

İstanbul

Önder Focan (g)
Selim Benba (p)
Oğuz Durukan (b)
Deniz Dündar (d)
Her Salı ve Cuma 22:30-01:30
Cafe Gramofon
Tünel Meydanı No. 3 Beyoğlu-İstanbul
Tel: 0212-2930786

Oğuz Durukan

Ajlan & Mine (vo)
Selçuk Sun (p)
Oğuz Durukan (b)
Cankut Özgül (d)
Her Çarşamba-Perşembe ve
Cumartesi 22:30-01:30
Cafe Gramofon
Tünel Meydanı No. 3 Beyoğlu-İstanbul
Tel: 0212-2930786

Aşkın Arsunan (keyb, vo)
Levent Altındağ ts, fl, ney)
Şenova İlker (tp, flh)
Aycan Teztel (bg, keyb, tb)
Murat Yeter (d, perc)
Aydın Karabulut (d, perc)
Ercan Esendağ (g, keyb)
Feyza Erenmemiş (vo)
Zeynep Casalini (vo)
Çarşamba Perşembe Cuma ve
Cumartesileri 22:30-01:30
Backstage
Nispetiye Cad. Yıldız Çiçeği Sk.
No. 2 Etiler
Tel: 0212-2659713-2654034

Moe Joe Blues Band
İlhan Babaoğlu (ss, as)
Sarp Keskiner (eg, arm, perc)
Feramerz Ayadi (eg)
Oya Erkaya (bg)
Serkan Ayman (d)
Salı akşamları (23:30-01:45)
Beyoğlu Hayal Kahvesi
Büyükparmakkapı Sk. No. 19
Beyoğlu-İstanbul
Tel: 0212-2442558

Sürekli değişen jazz ve blues gruplarıyla
Eylül Bar
1. Cadde No. 23 Arnavutköy
Tel: 0212-2571109

Pasaporte Latino
Ajlan veya Mine (vo)
Sibel Gürsoy (vo)
Ercüment Vural (keyb)
Jozi Levi (perc)
Cuma Cumartesi 00:30-03:00
Eski Yeşil
Abdülhakhamit Cad. 61 Talimhane
Taksim Tel: 0212-2543509

Pazar hariç her gece müzik
Q Bar Çırağan Kempinski
Çırağan Sarayı, Beşiktaş
Tel: 0212-2362121

Kürşad Sekban (tb)
Teddy Taylor (p)

Moe Joe Band

Nezih Yeşilnil (b)
Her Çarşamba-Cuma Saat 22.00
Suphi Toprakoğlu (p, vo)
Her Salı-Perşembe-Cumartesi 22.00
Kadıköy Jazz & Blues Sevenler Derneği
Caferağa Mah. Dumlupınar Sok. No: 23
Kadıköy Tel: (0216) 347 24 92

Ankara

Quintet Prestige
Yasemin Altıner (v)
Çetin Akıncı (p)
Ersun Çavuşoğlu (g)
Alpay İşman (b)
Tamer Akman (d)
Pazar hariç hergün 21:30-01:30
Sheraton Hotel & Tower
Noktalı Sokak Kavaklıdere Ankara
Tel: 0312-4685454

Sibel Köse (vo)
Tuna Ötenel (p, ts)
Alan Ginter (b)
Sera Bar
Tel: 0312-4467714
Her Cuma 21:00-23:00

Sibel Köse (v)
Tuna Ötenel (p)
Dolçe Vita Cafe Ristorante
Çarşamba 21:00-23:00
Tel: 0312-4276933

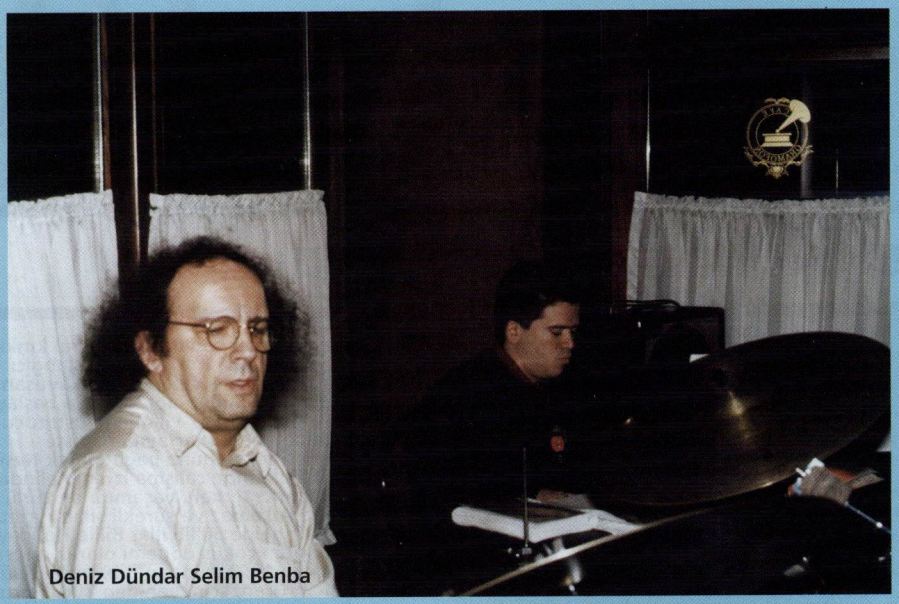

Deniz Dündar Selim Benba

Manhattan Big Band
Manhattan
Çevre Sokak No. 7 Çankaya-Ankara
Her Cuma 21:30-24:00
Tel: 0312-4276263

Jazz Connection
Her Pazartesi
Tenedos Cafe
Selanik Cad. 67/A Kocatepe
Tel: 0312-4193450

Sürekli Değişen Jazz Grupları

Mimarlar Derneği
Mebus Evleri Ergin Sokak
No. 24 Ankara
Tel: 0312-2211282

İzmir

Mehmet Büyükkeskin (vo, perc)
Yavuz Darıdere (tpt, p)
Erdoğan Turanlı (ts, g)
Kürşat And (b)
Ferruh Arıç (d)
Kybele Bar
Her Pazar-Salı 21:00-24:00
1453 Sk. No. 28 Alsancak
Tel: 0232-4636871

Öncü Jazz
Harun Öncü (ts)
Murat Atalık (g)
Efe Gökakın (b)
Gürkan Baltacılar (d)
Mavi Bar'da Her Pazar
Tel: 0232-4630194

Öncü Jazz
Harun Öncü (ts)
Murat Atalık (g)
Efe Gökakın (b)
Gürkan Baltacılar (d)
Ora Bar'da Her Perşembe
Tel: 0232-4638615

Derleyen: Ali Sönmez

Şu Jazz dedikl

"JAZZ ritmdir, duygudur." - COLEMAN HAWKINS

Genç koleksiyoncu

Jazz'ın Sesi diye anılan Billie Holiday, Louis Armstrong'la birlikte, vokal jazz'ın en başarılı iki isminden biridir. Onun sesi, Bessie Smith'inki kadar güçlü, Ella Fitzgerald'ınki kadar popüler, Sarah Vaughan'ınki kadar temiz olmasa bile, şarkılara getirdiği yenilikçi yorumlar, zengin doğaçlama yeteneği, ve kısıtlı sesini kullanmadaki üstün başarısı, Billie Holiday'in, jazz dünyasından gelmiş geçmiş en usta kadın şarkıcı konumunu korumasını sağlamıştır. Plaklarında, blues'dan ziyade standartları yorumlamayı seven sanatçının yaptığı bazı besteler de jazz standartları arasına girmiştir. Ünlü şarkıcının kısa ama yoğun yaşamındaki deneyimleri, genellikle seslendirdiği parçaların sözlerinde yankılanmış ve yorumlarının etkisini arttırmıştır.

Eleanora Fagan "Billie" Holiday, yaşam öyküsünü anlattığı "Lady Sings the Blues"da, müzik dünyasına 1932 yılında girdiğini iddia eder. Holiday'i Monette's adlı klüpte keşfeden ünlü plak prodüktörü John Hammond, "Melody Maker" dergisinin Nisan 1933 sayısında, onun hakkında şu satırları kaleme alır: "Daha 18 yaşında olmasına rağmen, 90 kilonun üzerindeki bu genç kadın, inanılmaz derecede güzel, ve şimdiye kadar tanıdığım tüm şarkıcılardan daha başarılı." Nota okumayı hiç bir zaman öğrenmeyen Billie Holiday'in şarkıcılığındaki zamanlama ve cümle kuruluşu özelliklerinden derinden etkilenen John Hammond, genç kadının Benny Goodman ve arkadaşlarıyla, Columbia plak şirketi için stüdyoya girmesine önayak olur ve Holiday 27 Kasım 1933 tarihinde New York'ta ilk kayıtlarını yapar. Bu kayıtların ilgi görmesi üzerine Billie Holiday, 1934 yılında daha kaliteli klüplerde şarkı söylemeye, ve ünlü zenci müzikholü Apollo'da sahneye çıkmaya başlar. 1935 yılında piyanist Teddy Wilson'ın liderliğinde bir dizi 78'lik plak dolduran Holiday, bu kayıtlarla tam yedi yıl sürecek verimli bir döneme girer. 1936 yılında Jimmie Lunceford ve Flether Henderson Orkestraları'nın önünde sahneye çıkan Billie Holiday, ertesi yıl Count Basie Orkestrası'nın şarkıcılığını üstlenir. Şarkıcının jazz dünyasında ismini gerçek anlamıyla duyurması da, bu orkestranın ritm seksiyonu ve en başarılı iki solisti, Buck Clayton ve Lester Young'la, birbiri ardına doldurduğu plaklarla gerçekleşir. 1938 yılında Artie Shaw'un orkestrasına geçen Billie Holiday, sadece beyazlardan oluşan bu toplulukla çıktığı turnelerde karşılaştığı ırk ayrımcılığına dayanamaz ve kendi orkestrasını kurar. Ertesi yıl Greenwich Village'da, zencilere de açık bir gece klübü olan Café Society'de şarkı söylemeye başlayan sanatçının şöhreti sürekli artarken, özel yaşamı da gün geçtikçe bozulur. Kendini alkole veren, bu arada eroin kullanmaya da başlayan Holiday, birbiri ardına yaşadığı neticesiz aşk serüvenleriyle de yıpranır. 1944 yılında plak şirketini değiştiren şarkıcı Columbia'dan Decca'ya geçer. O güne kadar jazz dünyasının en ünlü müzisyenleriyle plaklar yapan şarkıcı, daha geniş bir dinleyici kitlesine seslenebilmek için, parçalarını yaylı çalgılar ve korolar eşliğinde seslendirmeye başlar. Artık popüler bir şarkıcı olan Billie Holiday, 1946 yılında Louis Armstrong ve Kid Ory ile beraber, "New Orleans" adlı filmde rol alır. Ama uyuşturucu bağımlılığı gün geçtikçe artan ve erkeklerle olan ilişkilerinde yaptığı yanlış seçimler sonucu hep hayal kırıklığına uğrayan sanatçı için sonun başlangıcı gelmiştir. Geçmiş yıllarda üne kavuşan parçalarını yeniden doldurmaya başlayan Billie Holiday, 1947 yılında uyuşturucu kullanmaktan birkaç ayını hapiste geçirmesine, ve buna bağlı olarak New York klüplerinde çalışma izninin elinden alınmasına rağmen, yaşamını bir türlü düzene sokamaz ve sürekli sıkıntı içinde yaşar. Genelde 50'li yıllar Billie Holiday efsanesinin çöküş dönemi olarak anılsa da, şarkıcının 1952 yılından itibaren prodüktör Norman Granz için, yeniden küçük gruplar eşliğinde doldurduğu plakları bazı eleştirmenler çok beğenirler. Bunda, daha 40 yaşına bile gelmemiş şarkıcının, içki ve eroinin etkisiyle hızla kaybettiği sesini, tekniği, ve duyguları ifade etmekteki ustalığıyla telafi etmede gösterdiği olağanüstü çaba rol oynamıştır. 1958 yılının sonunda sağlığı iyice bozulan, ve kendisine "Lady Day" lakabını takmış olan kadim dostu Lester Young'ın 15 Mart 1959'da ölmesi üzerine tamamen yıkılan Billie Holiday, 31 Mayıs günü böbrek ve karaciğer sorunları yüzünden hastaneye kaldırılır. Hastanede yatarken, uyuşturucu bulundurduğu iddiasıyla polis nezareti altına alınan şarkıcı, 17 Temmuz 1959 günü sabaha karşı, karaciğer ve kalp yetmezliğinden yaşama veda eder. Belki "Jazz'ın Sesi" henüz 44 yaşındayken susmuştur ama, geriye daha yıllarca konuşulacak bir efsane ve birbirinden ilginç yorumlarıyla 400'e yakın plak kaydı kalmıştır. Billie Holiday'in bu zengin diskografisinden yaptığımız seçimleri, her zamanki gibi, jazz'a olan ilginize, bütçenize ve hedeflediğiniz koleksiyonun çapına göre sınıflandırdık.

Billie Holiday
7 Nisan 1915 - 17 Temmuz 1959

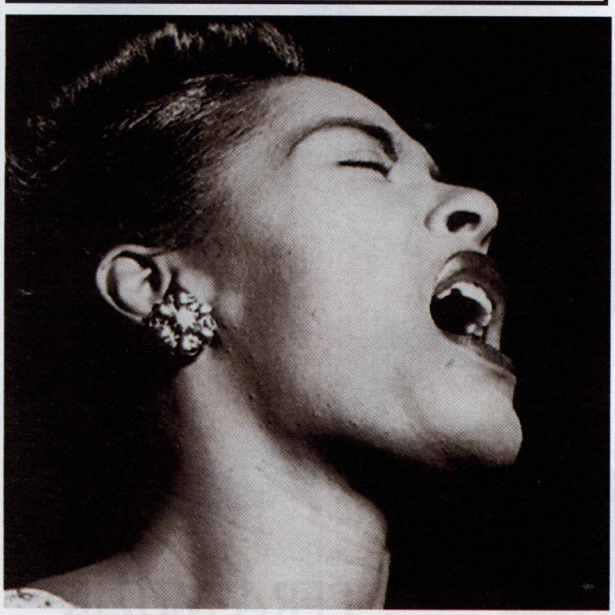

DERLEME ALBÜMLER

(İlk CD'lerini alacaklar ve kısıtlı bütçeler için)

- Billie Holiday: Lady Day's 25 Greatest Hits (1933-44) ASV LIVING ERA ASL-CD-5181
- The Essence of Billie Holiday (1933-58) COLUMBIA CK 47917
- Billie Holiday - The Legacy (1933-58) COLUMBIA C3K 47724 (3 CD)
- Masters of Jazz, Vol. 3 (1944-49) STORYVILLE STCD-4103
- Billie Holiday's Greatest Hits (1944-50) DECCA JAZZ / GRP GRD-653
- Billie's Blues (1942-54) BLUE NOTE 48786
- Verve Jazz Masters 12: Billie Holiday (1950'ler) VERVE 519825
- Jazz at the Philharmonic (1945-58) VERVE 521642
- Billie Holiday Live (Compact Jazz) (1946-58) VERVE 841434
- Lady in Autumn - The Best of the Verve Years (1946-59) VERVE 849434 (2 CD)
- First Issue: The Great American Song book (1952-59) VERVE 523003 (2 CD)

ÖZGÜN ALBÜMLER

(Kapsamlı bir koleksiyonu hedefleyenler için)

- Solitude (1952) VERVE 519810
- Lady Sings the Blues (1954-56) VERVE 833770
- At Carnegie Hall (1956) VERVE 527777
- Songs for Distingué Lovers (1957) VERVE 815055
- Lady in Satin (1958) COLUMBIA CK 40247

KOMPLE SETLER

(Fanatik ve "tuzu kuru" Lady Day hayranları için)

- The Quintessential Billie Holiday Vols.1-9 (1933-42) COLUMBIA (9 ayrı CD)
- Billie Holiday - The Voice of Jazz: The Complete Recordings (1933-40) AFFINITY AFS 1019 (8 CD)
- Billie Holiday - The Complete Commodore Recordings (1939-44) COMMODORE / GRP-2-401 (2 CD)
- The Complete Decca Recordings (1944-50) DECCA JAZZ / GRP GRD-2-601 (2 CD)
- The Complete Billie Holiday on Verve (1945-59) VERVE 517658 (10 CD)

eri...

ŞU CAZ DEDİKLERİ
(Her Pazartesi akşamı
20:00-21:00, TRT Radyo-3)

7	Nisan	**Gene Ammons**
14	Nisan	**Yeni CD'ler**
21	Nisan	**Betty Carter**
28	Nisan	'Monk's TheloniousMonk(1955)
5	Mayıs	**Johnny Hodges**
12	Mayıs	**Yeni CD'ler**
19	Mayıs	**Carmen McRae**
26	Mayıs	'The Atomic Mr. Basie' Count Basie Orchestra (1957)
2	Haziran	**Benny Goodman**
9	Haziran	**Yeni CD'ler**
16	Haziran	**Dinah Washington**
23	Haziran	'Blues and the Abstract Truth' Oliver Nelson (1961)
30	Haziran	**İstanbul Jazz Festivali**

ÜFÜRÜKÇÜ MILES VE GÜZEL İLHAM PERİSİ!

Tarih: 1957 yılının 4 Aralık gecesi. Mekân: Paris'teki Poste Parisien stüdyosu. Kahramanlar: Genç ve yakışıklı Miles Davis ile trompetiyle kur yaptığı gizemli güzel Jeanne Moreau. Vesile: Louis Malle'in ilk yönetmenlik çalışması "Ascenseur pour l'échafaud / Ölüm Asansörü" filminin müziğinin seslendirilmesi. Netice: Jazz ve sinema tarihinin belki de en başarılı birlikteliği (hem o gece stüdyoda doğaçlama yaratılan müzik, hem de iki sanatçının gelişen ilişkisi bakımından!)

Okuyuculara Küçük Bir Not

Tarsus'lu okurumuz A. Nadir Kalyoncuoğlu'ndan gelen mektup, aslında ülkemizde jazz müziğine ciddi şekilde ilgi duyan (ve doğal olarak bu dergiyi takip eden) herkesi yakından ilgilendiren bir konuya parmak basıyor. Değerli okurumuz, mektubunda "Genç Koleksiyoncu" köşesinde önerdiğim CD'leri piyasada bulamamaktan şikayetçi. Tüm dünyada jazz tarihinin başyapıtları sayılan ve sürekli kataloglarda tutulan pek çok albümün compact disclerini Türkiye'de bulmak gerçekten de imkansız. Buna karşılık, içerdikleri müziğin değeri ve kalıcılığı tartışma götürür bazı çalışmalar hemen piyasaya sürülüyor ve aylarca CD dükkanlarının raflarında sürünüyor! Yıllardan beri Jazz müziğinin kaleleri sayılan Columbia, RCA Victor, Decca, Verve, Atlantic, Prestige, Impulse gibi şirketlerin "back catalogue" diye adlandırılan eski kayıtlarına, Türkiye temsilcileri her nedense pek ilgi göstermiyorlar. Bir tek Blue Note / Capitol Jazz (EMI) grubunun dağıtımcısı olan Kent Plakçılık, yurt dışında CD olarak yeniden yayınlanan neredeyse tüm eski albümleri, özellikle son bir senedir, gecikmeden piyasaya sürüyor. Gerçi onların da, 500 disc'e yaklaşan ve jazz tarihi açısından bir altın madeni niteliği taşıyan Blue Note "back catalogue"unu tamamlamaları için daha epeyce uğraşmaları gerek, ama gene de doğru yolda ilerliyorlar. Ne yazık ki diğer büyük şirketlerin dağıtımcıları için bunu söylemek mümkün değil. Ellerinin altında yatan değerlerin farkında olmayan ve büyük bir olasalıkla jazz müziğinden anlamayan kişilerin yönetimindeki bu temsilcilikler yüzünden, bırakın isimleri ülkemizde pek bilinmeyen ama jazz mirasına büyük katkıda bulunmuş değerli müzisyenleri, sizlere "Genç Koleksiyoncu" köşesinde jazz müziğinin temel taşları kabul edilen çalışmalarını önerdiğim Miles Davis, John Coltrane, Duke Ellington, Louis Armstrong, Billie Holiday gibi çok iyi tanınan ve sevilen isimlerin, jazz tarihine geçmiş ve tüm dünyada milyonlarca satmış albümlerini bile ülkemizde bulmak mümkün olamıyor. Örneğin, şu anda piyasada Lester Young, Art Tatum, Bud Powell, Clifford Brown, Sonny Rollins, Bill Evans, Cecil Taylor, Sun Ra, vb. pek çok usta müzisyenin bir tek özgün albümü yok! Ben gene de, bir şekilde yurt dışından getirtme olanağı bulunabilir diye (örneğin, kredi kartı kullanarak, CD'lerin gerçekten çok ucuz olduğu (10-15 $) ABD'nin en büyük müzik marketi Tower Records'ın "mail order" servisi aracılığıyla; Tel: 1.212.982.7400; Fax: 1.212.674.8792; internet: www.towerrecords.com; e-mail: pulsemag@netcom.com; adres: 22 East 4th St. 3rd Floor, New York, NY 10003; USA), sadece Türkiye'de rastgele piyasaya sürülen bir iki CD'yi değil, gerçek anlamıyla klasikleşmiş yapıtları içeren listeler öneriyorum. Ayrıca, TRT Radyo-3'te yayınlanan programlarımda, ünlü jazz müzisyenlerini kapsamlı bir biçimde tanıtmaya çalışıyor ve her ay modern jazz tarihine geçmiş bir albümü kesintisiz ve anonssuz olarak çalıyorum. Bu programlardan kayıt yaparak zengin bir kaset arşivi oluşturmanın ötesinde, küçük bir bütçeyle temel bir jazz CD koleksiyonuna sahip olmak isteyenler için de, İtalyan kökenli "Giants of Jazz" CD serisinin Megavizyon mağazaları tarafından ithal edilmeye başlandığını, ve jazz'ın tüm büyük ustalarının seçkin yapıtlarından derlenen bu 70-75 dakikalık albümlerin sadece 1 milyon liraya piyasaya sürüldüğünü (bunlar bazı ülkelerde korsan yapım kabul edildiği için, biraz da üzülerek) duyurayım. Belki bu tür girişimler, yıllardan beri, artık jazz dünyasında esamesi okunmayan beş-on ismin CD'lerini raflara doldurmakla yetinen ve bu tutumlarıyla gerçek jazz kültürünün ülkemizde yerleşmesine maalesef köstek olan bazı plak şirketlerini ve/veya Türkiye temsilciliklerini (olumlu yönde) harekete geçirir. İnsan hayal ettiği müddetçe yaşar, dostlar ise acı söylermiş... (Not: Yandaki karikatürün bu yazıyla bir ilgisi yoktur!)

JAZZ TAKVİMİ

DOĞUMLAR

NİSAN

2 Nisan	1938	Booker Little
3 Nisan	1936	Scott LeFaro
5 Nisan	1934	Stanley Turrentine
6 Nisan	1926	Randy Weston
6 Nisan	1927	Gerry Mulligan
7 Nisan	1915	Billie Holiday
7 Nisan	1938	Freddie Hubbard
8 Nisan	1920	Carmen McRae
12 Nisan	1940	Herbie Hancock
14 Nisan	1924	Shorty Rogers
14 Nisan	1925	Gene Ammons
15 Nisan	1894	Bessie Smith
20 Nisan	1909	Lionel Hampton
22 Nisan	1922	Charles Mingus
24 Nisan	1928	Johnny Griffin
24 Nisan	1937	Joe Henderson
25 Nisan	1917	Ella Fitzgerald
26 Nisan	1921	Jimmy Giuffre
29 Nisan	1899	Duke Ellington

MAYIS

1 Mayıs	1934	Shirley Horn
3 Mayıs	1920	John Lewis
4 Mayıs	1928	Maynard Ferguson
4 Mayıs	1937	Ron Carter
8 Mayıs	1945	Keith Jarrett
10 Mayıs	1929	Mel Lewis
11 Mayıs	1885	King Oliver
11 Mayıs	1938	Carla Bley
12 Mayıs	1935	Gary Peacock
13 Mayıs	1912	Gil Evans
14 Mayıs	1897	Sidney Bechet
16 Mayıs	1913	Woody Herman
16 Mayıs	1929	Betty Carter
17 Mayıs	1944	Jackie McLean
18 Mayıs	1922	Kai Winding
21 Mayıs	1904	Fats Waller
21 Mayıs	1972	Christian McBride
22 Mayıs	1914	Sun Ra
23 Mayıs	1910	Artie Shaw
24 Mayıs	1937	Archie Shepp
25 Mayıs	1960	Wallace Roney
26 Mayıs	1926	Miles Davis
30 Mayıs	1909	Benny Goodman

HAZİRAN

4 Haziran	1932	Oliver Nelson
4 Haziran	1945	Anthony Braxton
6 Haziran	1931	Grant Green
7 Haziran	1921	Tal Farlow
9 Haziran	1943	Kenny Barron
11 Haziran	1920	Shelly Manne
12 Haziran	1941	Chick Corea
12 Haziran	1957	Geri Allen
14 Haziran	1959	Marcus Miller
15 Haziran	1921	Erroll Garner
20 Haziran	1928	Eric Dolphy
23 Haziran	1923	George Russell
30 Haziran	1917	Buddy Rich
30 Haziran	1951	Stanley Clarke
31 Haziran	1918	Hank Jones

ÖLÜMLER

NİSAN

2 Nisan	1987	Buddy Rich
3 Nisan	1990	Sarah Vaughan
8 Nisan	1938	King Oliver
22 Nisan	1983	Earl Hines
25 Nisan	1990	Dexter Gordon
26 Nisan	1984	Count Basie

MAYIS

5 Mayıs	1982	Cal Tjader
11 Mayıs	1970	Johnny Hodges
13 Mayıs	1988	Chet Baker
14 Mayıs	1959	Sidney Bechet
16 Mayıs	1953	Django Reinhardt
19 Mayıs	1969	Coleman Hawkins
21 Mayıs	1979	Blue Mitchell
23 Mayıs	1994	Joe Pass
24 Mayıs	1974	Duke Ellington
30 Mayıs	1977	Paul Desmond
30 Mayıs	1986	Hank Mobley

HAZİRAN

6 Haziran	1991	Stan Getz
13 Haziran	1986	Benny Goodman
15 Haziran	1968	Wes Montgomery
15 Haziran	1982	Art Pepper
26 Haziran	1956	Clifford Brown
29 Haziran	1964	Eric Dolphy

BİR KİTAP / BİR VİDEO

Değerli Jazz'severler, bu sayıdan itibaren, Jazz konusunda yurt dışında hızlı bir tempoda yayınlanan (ve ne yazık ki gene ülkemizde bulunması oldukça güç olan) kitap ve videolar arasından okuma ve izleme olanağı bulup beğendiklerimi, bu köşede kısa bir biçimde tanıtacağım. Bu önerilerin, Jazz kültürünün oluşmasında CD'ler, konserler ve dergimizin yanısıra, kitap ve videoların da önemli bir yer tuttuğuna inanan, ve bunları değerlendirebilecek düzeyde yabancı dil (çoğunlukla İngilizce, bazen de Fransızca) bilen okurlarımızın ilgisini çekeceğini umuyorum.

BUT BEAUTIFUL - A BOOK ABOUT JAZZ
Yazar: Geoff Dyer
North Point Press, ABD, 1996
ISBN 0-86547-490-7
227 sayfa, bez ciltli, 21.00$

İlk kez 1991 yılında İngiltere'de yayınlanan (o baskıyı karton kapaklı" olarak, Galatasaray'daki Homer Kitapevi'nde bulabilirsiniz) ve Lester Young, Thelonious Monk, Bud Powell, Charles Mingus, Ben Webster, Chet Baker, Art Pepper ile Duke Ellington'ın yaşamından kesitler aktaran bu ünlü kitap, yazarının deyişiyle "jazz dünyasında anlatılan ünlü anekdotlar (standartlar) üzerine doğaçlama çeşitlemeler"den oluşuyor. Büyük bir keyifle okunan bu eserinde yazar kalemini, gerçekten de tıpkı bir jazz müzisyeninin enstrümanı gibi kullanarak, yarı belgesel, yarı kurmaca öyküler ve diyaloglar aracılığıyla jazz'ın büyük ustalarının yaşamlarına ışık tutuyor. Okunması oldukça kolay bu kitap hakkında Keith Jarrett şöyle bir yorum yapmış: "*But Beautiful* dostlarıma önerdiğim jazz'la ilgili tek kitap. Bu küçük mücevher jazz hakkında değil, ama jazz'la ilgili. Eğer özgün malzemeye yakın kalmak başarılı bir soloyu getiriyorsa, Bay Dyer'in kitabı da hiç kuşkusuz başarılı bir doğaçlama."

A GREAT DAY IN HARLEM
Kurgu: Susan Peehl
ABC Video 41110, ABD, 1995
60 dakika, Renkli, Hi-Fi Stereo, VHS/NTSC, 19.95$

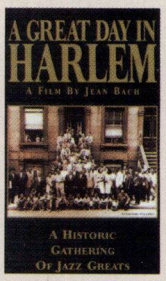

Geçtiğimiz yıl, En İyi Belgesel dalında Oscar adayı olan bu bir saatlik ilginç film, 1958 yılında New York'ta, o dönemin genç ve yetenekli sanat yönetmeni Art Kane'in özgün bir fikrinden yola çıkılarak gerçekleştirilen, çok önemli bir anı belgeliyor. Aralarında Dizzy Gillespie, Charles Mingus, Thelonious Monk, Count Basie, Coleman Hawkins, Lester Young, Gerry Mulligan, Sonny Rollins ve Art Blakey'nin de bulunduğu 50'den fazla ünlü jazz müzisyenini Harlem'in tipik bir binasının önündeki merdivenlerde birarada yakalayan ve son zamanlarda poster olarak da piyasaya sürülen, efsanevi bir fotoğrafın nasıl çekildiğini anlatan bu belgesel, o gün Milt Hinton ve eşi tarafından çekilen 8mm'lik filmin yanısıra, yine o dönemden kalan arşiv filmleri, ve fotoğrafta yer alan müzisyenlerle yapılan söyleşilerle zenginleştirilmiş. Jazz müziğinin tartışmasız en verimli dönemi olan 50'li yılların ikinci yarısına dair değerli bir belgeyi evimize getiren bu video, gerçek jazz tutkunlarının keyifle izleyecekleri, önemli bir çalışma.

Jazz Sözlüğü

Chops - (Sözlük anlamı: pirzola) 1. Dudaklar; 2. Nefesli bir sazın ağızlığı; 3. Bir jazz müzisyeninin rahat ve başarılı biçimde çalışı (**licking the chops** - konser öncesi müzisyenin ısınması)

Chord - Akor

Chord progression (changes) - 1. Bir akordan diğerine geçiş; 2. Belli bir sırayı takip eden, süresi belirlenmiş armonik yapı (örneğin 12 mezürlük I-IV-I-V-I "blues progression"); 3. Jazzda doğaçlama için temel alınan akorlar serisi

Chorus - 1. Nakarat, bir temanın temel bölümü; 2. Bir parçada jazz müzisyenlerinin üzerine doğaçlama yaptığı ana bölüm; 3. Uzunluğuna bakılmaksızın jazz solosu (**to take a chorus** - belli bir tema üzerine, çoğunlukla 12 veya 32 mezürlük, bir doğaçlama yapmak; solo çalmak)

Chu - Ağızda çiğnemek anlamına gelen "chew" kelimesinden türemiştir. Saksofoncu Leon "Chu" Berry'nin lakabı. Kendisine bu lakap, müzikal atışmalarda karşısındaki müzisyenleri adeta çiğneyip yuttuğu için verilmişti.

Chuck - Zencilerin beyazlar için kullandığı (kötü anlamda) deyim

Churchy - (Sözlük anlamı: 1. Kiliseye ait, kilisemsi; 2. Sofu) 1950'lerin sonuyla 1960'ların başında, Horace Silver, Art Blakey, Jimmy Smith ve Donald Byrd gibi müzisyenlerin, ilerde soul-jazz akımına öncülük edecek kilise kökenli hard-bop çalışmalarının havasını tanımlamakta kullanılan deyim.

Circular breathing - (Sözlük anlamı: döngüsel nefes alma) Bazı nefesli saz çalan müzisyenlerin (genelde kamışlı saz, nadiren bakır saz çalanların) kullandığı nefes alıp verme biçimi. Burundan alınan nefes, yanaklar ve ağız aracılığıyla enstrümana üflenir ve böylece kesintisiz çalma olanağı sağlanır. Bu tekniği çocukluğundan itibaren geliştiren "Rahsaan" Roland Kirk, eslere gerek duymadan dakikalarca süren sololarıyla dinleyicilerini şaşırtırdı.

Classic(al) - (Sözlük anlamı: klasik, klasikleşmiş) Jazz'da değerini uzun yıllardır koruyan "klasikleşmiş" yapıtlar için kullanılan deyim. Bunların "standart"lardan farkı, popüler müzik ya da müzikal kökenli parçalar olmayıp, özgün jazz besteleri olmalarıdır. (**Black Classical Music** - (Sözlük anlamı: Siyahi Klasik Müzik) Ragtime'dan avant-garde'a kadar "ciddi" zenci müziğini, hem popüler zenci müziğinden ayırdetmek, hem de uzun yıllar boyunca beyazlar tarafından kötü anlamlı olarak kullanılan "jazz" teriminden farklı bir biçimde tanımlamak için, 1960'lı yıllarda kullanılmaya başlanan bir deyim.)

Classic Jazz - 1920'li yıllarda yapılan jazz müziğine verilen isim. Bu terim bazen de bebop öncesi jazzı tanımlamak için kullanılır; yani jazz tarihi 1945'e kadar "Klasik Jazz", 1945 sonrası "Modern Jazz" diye ikiye ayrılır.

Clean - (Sözlük anlamı: temiz) 1. Uyuşturucu kullanmayan; 2. Uyuşturucu bağımlılığından kurtulmuş olan; 3. Teknik yönden hatasız çalma; 4. Saf ve masum

Clinker - 1. Hatalı, falsolu çalma ("**goof**"la eşanlamlı); 2. Başarısız parça ya da albüm; 3. Tutukluları ayaklarından birbirine bağlayan zincir.

Coal - (Sözlük anlamı: kömür) Zenci, "*Load of Coal*" - Jelly Roll Morton

Collective improvisation - Toplu doğaçlama; bir jazz grubundaki müzisyenlerin aynı anda, hep birlikte yaptığı doğaçlama. Bu uygulamaya New Orleans tarzında ve Free (Özgür) Jazz'da rastlanır.

Coffee - (Sözlük anlamı: kahve) 1. (Afrika Akan dilinde Çarşamba günü doğmuş erkek anlamına gelen "kofi" ile birleşmiş olarak) Koyu derili zenci; 2. Cinsel zevkler (**coffee grinder** - (sözlük anlamı: kahve çeken kişi) sevgili)

Combo - 6-8 müzisyen içeren ve aranjör kullanmayan orta ölçekte jazz grubu

Commercial - (Sözlük anlamı: ticari) Popüler zevke hitap eden ve iyi iş yapan müzik. Jazz'da ticari anlayış özellikle 70'li yılların başında pek çok değerli müzisyeni yoldan çıkararak, daha geniş kitlelere seslenebilmelerini ve böylece daha çok para kazanmalarını sağlamıştı.

Contest - (sözlük anlamı: yarışma) Müzikal atışma (bkz. **carving contest; cutting contest**)

Cook - (sözlük anlamı: pişirmek) 1. İçten gelerek, yaratıcı ve heyecanlı bir biçimde çalmak ("*Cookin' at the Continental*" - Horace Silver) (**cooker** - izleyiciyi ya da dinleyiciyi aşka getiren başarılı bir müzisyen ya da parça); 2. Aşk yapmak

Cool - (sözlük anlamı: serin; serinkanlı, temkinli) 1. Hoş, çekici, havalı; 2. "**Cool Jazz**"ın kısaltılmış biçimi ("*Birth of the Cool*" - Miles Davis) (**Cool Off** veya **Cool Down** - cinsel arzuları gidermek; **Cool Cat** - çekici adam; **Cool Green** - esrar, marihuana; **Cool Walk** - havalı yürüyüş)

Bill Frisell Group 15 Nisan 1997 CRR'de

Bill Frisell (g)
Eyvind Kang (v)
Ron Miles (tp)
Curtis Fowlkes (tb)

Tunçel Gülsoy

Kendisini sevgili Hakan Atala'nın Tünel'deki küçük ama güzel ve tarih dolu dükkanında tanıdım ama sandığınız gibi bir tanışma olmadı. Bill Frisell ile tanışmanın Nisan ayındaki İstanbul konserinde olacağını umuyorum. Tanışma derken asıl demek istediğim onu bir müzisyen olarak farketmenin ötesinde eserlerini merak etme sürecinin içimde başlaması ve müziğinin içine girebilmem.

İlk merakım 1995 aralık ayında Down Beat dergisinin okuyucu anketlerinin sonuçlarını okurken başladı. Kategorilere giren müzisyenlerden bilmediklerimi araştırırım. O yılın sonuçları arasında Jazz Electric Group kategorisinde dördüncü ve yine Electric Guitar kategorisinde John Scofileld'in ardından ikinci gelen Bill Frisell'in kim olduğunu çok merak ettim (bu seneki ankette de Scolfield ve Frisell aynı şekilde arka arkaya, ama fark azalmış). İlk gördüğüm albümü de Hakan'ın dükkanındaki Buster Keaton kapaklı iki CD oldu. Buster Keaton sessiz sinemanın en önemli isimlerinden biri idi ama Bill Frisell bağlantısını anlayamamıştım. Önce dinledim sonra okudum ve okudukça şaşırdım. Bill Frisell günümüzün en önemli gitarcılarından biri olmanın yanı sıra müziğini besleyen derin bir kültür ile de her gün yeni boyutlara geçen ve değişik müzik köklerinden çok ilginç sentezler yaratan bir sanatçı.

Bill Frisell 18 Mart 1951'de Baltimore'da doğmuş, yani balık burcu. Çocukluğunda ilk enstrümanı klarinet oldu. Gitar'a olan ilgisi radyoda dinlediği pop müzik ile başladı. Kısa zamanda 'Chicago Blues' onun için bir tutku halini aldı. Bu dönemde Otis Rush, B.B King, Paul Barterfield ve Buddy Guy'ın müziklerinden etkilendi. Okul yıllarında okul bandosunda çalıştı. Bu bando pop ve soul müzik klasiklerini de çalıyordu. Üniversiteye önce Northern Colarado Üniversitesi'nde başladı. Daha sonra Boston'daki meşhur Berklee College of Music'e gitti. Burada John Damian, Herb Pomorey ve Michael Gibbs ile çalıştı. 1978'de bir yıllığına Belçika'ya gitti ve beste yapımı üzerine çalıştı. Yine bu devirde Michael Gibbs ile beraber turnelere katıldı ve meşhur Alman bascı Eberhard Weber ile çalıştı. 1979'da New York'a döndü ve 1989'da da Seatt-

Bottled in Scotland
THE
FAMOUS GROUSE
FINEST SCOTCH WHISKY
Matthew Gloag & Son Ltd.
Perth, Scotland
PRODUCT OF SCOTLAND

THE FAMOUS GROUSE

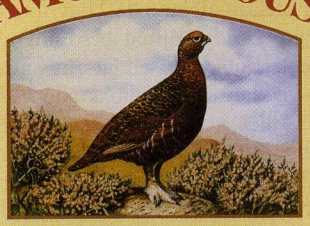

FINEST SCOTCH WHISKY

İSKOÇYALI
Geleneksel Kalite

İskoçya dağları, bozulmamış doğası, özgün kültürüyle daima kendine benzeyen bir ülke olmuş. İskoçya ve İskoçlar dünya kültürü, mizah anlayışı ve gustosuna büyük katkıda bulunmuşlar. Ancak bunlardan birisi var ki, İskoçya denilince akla ilk o geliyor: Scotch Whisky. Doğduğu topraklarda gelişen, rüştünü ispat eden ve dünyaya yayılan bir zevk ortaklığı.

Viskinin bu harmanının Scotch adıyla anılması elbette basit bir tanımdan kaynaklanmıyor. Suyu, toprağı, fıçı yapımında kullanılan meşe ağaçları ve üretim yöntemleri ile İskoçya'nın sağladığı tüm kaynaklar, yalnız kendine benzeyen bu tadın oluşmasına katkıda bulunuyor. Bir viskinin Scotch olabilmesi için, herşeyden önce İskoçyalı olması gerekiyor.

Üstün kalitesini ve geleneklerini sıkı kurallarla günümüze taşıyan The Famous Grouse Finest Scotch Whisky, Scotch kimliğini tüm özellikleriyle taşıyan bir marka. 1896 yılında, Perth'de Matthew Gloag tarafından sportmen beyefendilerin beğenisini kazanacak bir harman olarak üretildi. Bu benzersiz viskiye amblem olarak İskoçya'nın en ünlü av kuşu Kırmızı Keklik seçildi. Bölgenin saflığı, kusursuz doğası bu amblemde somutlandı.

The Famous Grouse'un altı nesil boyunca özenle korunan harmanı renk, koku ve içimiyle benzersiz bir dengeye sahip. Pürüzsüz yapısı nedeniyle içimi rahat ancak tok. İskoçya toprağının aroması ve meşe fıçıların verdiği çeşniyle kokusu çekici. Kendine has malt içeriğiyle örneği olmayan bir harman. The Famous Grouse "Premium Blended Scotch Whisky" tanımının ölçüsü. Tadıldığında hemen fark edilecek bu özellikleriyle, viski hakkında bilgisi olanlar için gerçek Scotch viski The Famous Grouse. İskoçya'da bile!

le'a yerleşinceye kadar burada kaldı.
'16 yaşında iken pop müzik ve İngiliz Rock'u dinlerdim. Bir gün Wes Montgomery'i dinledim ve birden kafamda her şey yerine oturdu. Jim Hall beni çok etkiledi ve ondan ders de aldım. Sanırım bu gün Jim Hall'un çalacağı armonileri çalıyorum ama sesim Jimi Hendrix'den geliyor'.
Jazz ile tanışıklığını böyle anlatıyor Bill Frisell. Ama bilinen odur ki Frisell'in esas gelişimi hayranı olduğu 1950 ve 60'ların elektro gitar rock sanatçılarından aldığı ilhamı jazz eğitiminden öğrendikleri ile kaynaştırabilmesinden sonra olmuştur. Ayrıca kendisi böyle demese de müzik kritikleri onun çalış stilini daha çok Frank Zappa'ya benzetmişlerdir. Her ne kadar müziğin yüzey dokusuna önem verse de onun esas üzerinde yoğunlaştığı stil kısa ama karmaşık melodik yapılardır, tüm parçalarının gelişimi bu tip yapılardan başlar. Bu küçük melodiler sık sık tekrarlanarak müzikal şekiller pekiştirilir.
Daha ileri yıllarda Frisell'i etkileyenler arasında ayrıca Paul Motian, Thelonious Monk, Charles Ives, Sonny Rollins, John Zorn, Eric Clapton ve çeşitli dünya müzikleri sayılabilir. Ayrıca hocası Dale Brunning'in de gelişiminde önemli rolü olmuştur.
Çok geniş bir müzik dünyası olmuştur. Birçok albümde de eşlikçi olarak yer almıştır. Kendi liderliğinde doldurduğu ilk üç albüm ECM ile olmustur. Bunlardan ilki 'In Line' basçı Arild Andersen ile olan lirik bir çalışmadır. Bunu Kenny Wheeler, Bob Stewart Jerome Harris ve Paul Motian ile yaptığı 'Rambler' izler. Bu serinin üçüncüsü olan 'Lookout for Hope' Bill Frisell'in bugünkü çizgisini ve temelini oluşturan albümdür. Burada o güne kadar rastlanmadık bir şekilde çeşitli değişik müzikal tarzları birleştirmiş ve özel bir 'sound' yaratmıştır. Bu 'sound'un içinde yine o güne kadar jazz'-da yer almayan Country ve Western de yer almaktadır.
1989 da Elektra için ilk albümü olan 'Before We Were Born' üç ayrı tip grup çalışmasını içermektedir. İlk grupta Peter Scherer ve Arto Linsday aranjor ve icracı olarak yer almışlardır. İkinci grupda bugünkünden bir önceki grubunun elemanları Kermit Driscoll (bas) ve Joey Baron (davul) yer almışdır. Ayrıca Julius Hemphill de saksofon çalmıştır. Üçüncü bölümde aynı grup bu sefer John Zorn'un aranjmanlarını çalmışlardır. İkinci Elektra albümü 'Is That You' dokuz tane kendi orijinal bestesini içermektedir. Burada Frisell gitarin yanısıra banjo ve klarinet de çalmaktadır ve bugünkü stiller ötesi, ancak şaşılacak derecede bütünlük gösteren müzik anlayışının ilk belirgin habercisidir. Üçüncü Elektra albümü 'Where In the World'de çellocu Roberts ile çalmıştır. Bu albüm için kendisi hakkında şu sözler söylenmiştir. 'Bu albümde standart sayılabilecek hiç birşey yok, Frisell gitardan kaynaklanan bir ses mozağinin ustası olduğu kadar aynı zamanda interaktive bir müzik grubu için beste yapabilen çok az besteciden de biridir.'
Bill Frisell Amerika'nın kültür tarihi ile her zaman çok ilgili olmuştur. Bu ilgiyi yansıtan albümlerinden son zamanlarda en çok ilgi çekeni sessiz sinemanın büyük ustası Buster Keaton'un filmleri için yapılan iki albümdür. Burada Frisell jazz, blues, country ve rock müziklerinin karışımından çıkan bir müzikal stil çerçevesinde hem filmler için sahne sahne yeni besteler yapmış hem de çok zengin bir doğaçlama yaratmıştır (eskiden sessiz filmler gösterilirken salonda o filmin müzikleri çoğu zaman piyano ile çalınırdı). Bu albümlerden ilki 'Go West'tir. Burada talihsiz ve mutsuz bir adam 'Friendless' ile ineği Brown Eyes arasındaki aşk anlatılır. Frisell filmin melankolisini gitarından çıkarttığı resonanslı sesler ile başarılı bir şekilde yansıtır. Film boyunca bizi takip eden bir tema albümün çeşitli bölümlerinde tekrar tekrar çalınır ve bilinçaltımıza yerleşir. Tıpkı filmin sürekli gelip giden muğlak teması gibi müzik de dinleyiciyi orada oraya sürükler durur. İkinci albümde iki film yer almaktadir ve bunlardan birincisi 'The High Sign'da bir ahmak bir garibanın kasabayı haydutlardan kurtarması anlatılmaktadır. Burada da Frisell filmin orjinal müziği yerine kendi bestelediği müzik ile filmin görüntüsünü tamamlamaktadır. Bu albümde yer alan ikinci film 'One Week' de Buster Keaton balayını geçireceği kulübeyi inşa etme talimatlarını tersinden giderek yapmaya çalışan bir adamın öyküsü anlatılır. Ortaya çıkan garip şekilli bina sonunda trenin altında kalarak yerle bir olur. Frisell ve grubu filmdeki adamın kahramanca çabasını, amacındaki mizahı yansıtan çok değişik müzikal sahneler ile çizerler. 'Have A Little Faith' son dönemlerinin önemli çalışmalarından biridir. Bu albümdeki Madonna parçası 'Live To Tell' onun bugüne kadarki en iyi ve yankı uyandıran icraatlarından biridir.
İlginçliğin bir kısmı olayın kendi yapısından yani Frisell'in Madonna gibi bir şarkıcının parçasını yorumlamasından kaynaklanıyor. Ama muhteviyat olarak da dolu bir albümdür bu. Yapı olarak geçmiş albümlerde alışılan meditasyon ve patlamaların iç içe geçtiği yapıdan fazla bir farkı yok. Ancak tüm albümde bu parça bir trio olarak diğer parçaların önüne çıkıyor ve bir yandan da Bill Frisell'in müzikte gittiği yeni yönlere bir işaret veriyor. Bu albüm bir sonraki albümü 'Quartet'in ilk belirtilerini taşır.
Son zamanlardaki bir ilginç çalışması da 'Quartet'dir. Burada gitarist eski albümlerinde alışılmış ses ve düzenlerin dışına çıkmıştır. Frisell bu albümünde gitarına eşlik eden elektronik aksesuarların bir kısmını bırakarak çalmaktadır. Tromboncu Curtis Fowlkes bu albümde çalan müzisyenler içinden daha evvel Frisell ile tek çalışmış olan kişidir. Ayrıca trompette Ron Miles ve hem tuba hem de kemanda Eyvind Kang dörtlüyü tamamlamaktadırlar. Geçmişteki bas ve davuldan oluşan grubun aksine bu form da çok daha özgür ve özgün bir biçim ortaya çıkmaktadır. Nefesli sazların ortaya çıkardığı ve Frisell'in bugüne kadar alışılmış ses dokusundan farklı bir doku meydana getirilmektedir.
Böyle bir enstrüman grubu ile bir orkestranın çalabildiği ses tüm sesleri çalmak mümkün olmaktadır. Üçlü yerine dörtlü olarak çalmak ayrıca daha büyük bir uyum sorunu ortaya çıkartmaktadır. Ritim bölümünün eksikliğini tamamlamak için gruptaki herkes normal fonksiyonlarının ötesinde ritmi oluşturma görevini de üstlenmektedirler.
Ayrıca az enstrüman kullanımı ve ritm enstrümanlarının olmaması da gitarcının aranjör ve besteci yönünü daha da ön plana çıkartmaya zorlamaktadır. Bu yapı içinde Frisell birçok ses dokusu yaratabilmekte ve korku filmlerinden kovboy filmlerinin müziklerine uzanan bir ses paleti ortaya çıkmaktadır.
Bu albümde de Buster Keaton filmlerinden bir başkası yer almaktadır, 'Convict 13.' Ama diğer müzikler başka filmlerden alınmıştır. Bunlardan ilki bir İtalyan yapımı olan 'La Scuela' için Frisell'in yazmış olduğu iki parçadır. Daha sonra dostu çizgi film yapımcısı Gary Larson'un 'Tales From The Far Side' filmi için yazdığı altı parça gelmektedir. Eski parçaların bu dörtlüye göre yeniden yapılmış aranjmanları da albüm de yer almaktadır.
Albümdeki sololar ve melodiler kadar bu üst yapıyı besleyen alt yapı da çok zengindir. Sonuç olarak ortaya çıkan bir 'oda müziği' olmakta ve bu müzik köklerini Bill Frisell'in geçmişindeki jazz, rock ve diğer müzikal stillerden almak-

tadır. Kendisi şöyle diyor:
'Yaptıklarımın çoğunda zıtlar ile ilgili birşey vardır. Bu albümde de aynı şeyi yapıyorum, canlı ve lirik olan karanlık ve vahamet ile iç içe geçmiştir. Ayrıca müziğimde melankoli ve neşe de içiçedir. Bence müzik insanı çarpmalıdır ve zıtlıklar bu çarpıcılığı yaratırlar.
Zaten onu Buster Keaton'a yaklaştıran da bu ortak duygudur, Keaton'un filmlerinde de yüzeyde görülen sarsak, hızlı beceriksiz ve şapşal kişiliğin ardında derin bir acı, yalnızlık ve çaresizlik duyguları gizlidir. İnsan denen şeyin tüm ikilemleri ve çarpıklığını Keaton komedi filmleri perdesi altında Frisell'de sürekli değişken bir müzikal zıtlıklar zinciri ile vermişlerdir.
Zaten tüm kariyeri boyunca değişik perspektifleri ve müzik kaynaklarını kucaklayarak öğrendiklerini kendi besteleri için kullanmıştır. Gitarı ile çoğu zaman alışılmışın dışında sesler çıkartmıştır. Bakın bu konuda ne diyor: 'Yıllar boyunca gitarım ile birlikte birçok elektronik aksesuar kullandım, özellikle de volume pedal kullanarak değişik sesler aradım. Bu pedal ile yarattığım sesler benim ile özdeşleştirilen bir stil yarattı ama artık tüm bunlardan kurtulup gitarın gerçek sesini duymak istiyorum. Yüksek volume'lü yumuşak çalışlarda ses dinamiklerini bastıran kompresör kullanırdım, daha sonra da bunu dengelemek için volume pedalını devreye sokardım. Aslında bu ikisi temelde birbirini sıfırlayan efektlerdi. İstediğim sese varmak için bütün bunlara ihtiyacım olmadığını anlamak 20 yılımı aldı. Üstelik artık ayaklarım da serbest kaldı ve sahnede istediğim yöne hareket edebiliyorum. Hareket edebilmek ve sahnede müziği değişik perspektiflerden duyabilmek çok güzel bir duygu'.
Onun güzel melodilerinde çarpık bir espri anlayışı da vardır. Tam anlamı ile müzikal kalıplara karşı gelen ve kendi sesini yaratan bir asidir o.
Kendisi hakkında Down Beat dergisinde çıkan bir röportajda şunlar söyleniyor: 'Yumuşak konuşan, kolayca gülebilen, sık sık iç geçiren ve yanlış birşey yapmışcasına yüzünü buruşturan, sık sık söylediği cümleleri yarım bırakan bir insan, içine kapanık da denilebilir'. Ama... sahneye bir çıksın, derhal bir müzikal vahşiye döner, bakın bu konuda şöyle diyor:
'Sahne benim için istediğim her şeyi müzik ile yapabildiğim bir mekandır, burada herşey mümkündür, hani otomobili hızlı kullanırken tüm kuralların çiğnenmesine rağmen hiç kimsenin zarar görmemesi gibi. Ama burada hızlı otomobil kullanıp insanları öldürmüyorsunuz, ama müzik ile istediğiniz kadar vurdumduymaz olabilirsiniz...'.
Son iki yıldır Bill Frisell en çok rağbet gören jazz gitaristleri arasıda özel bir yer almıştır. Sürekli çalışmakta ve albüm yapmaktadır. Son Quartet'inin ötesinde birçok başka müzisyen ile beraber çalışmakta ve albümler yapmaktadır. Bunlar arasında en önemlileri Ginger Baker ile yapılan 'Going Back Home' ve bunun devamı 'Falling Off The Roof'dur. Bu albümlerde Charlie Haden bas çalmakta ikincisinde ayrıca Bela Fleck üç parçaya banjo ile katılmaktadır. Bu albümlerde Frisell 1966/67 yıllarında hayranlıkla izlediği efsanevi 'Cream' grubunun davulcusu Ginger Baker ile beraber çalabilme hayalini gerçekleştirmiştir. Yine bu albümde country müzik gitaristi Jerry Hahn da bir parça da yer almaktadır ki bu da Frisell'i geçmişinde çok etkilemiş bir müzisyendir.
Beraber çalıştığı diğer müzisyenler ve onlar ile gerçekleştirdiği albümler şunlardır: Gary Peacock, (Just So Happens ve Postcards), Elvis Costello (Deep Dead Blues) ve Michael Shrieve (Fascination).
Bugün geldiği noktada Bill Frisell kendi enstrümanında ençok tanınan ve sevilen jazz sanatçılarından biridir ama kendisi bu konuda ne düşünüyor derseniz yine onun sözlerini aktaralım. Kendisi ile yapılan röportajda gazeteci şöyle soruyor; 'Ne kadar iyi bir gitarist olduğunuzu biliyor musunuz?' İşte bu soruya verdiği cevap çok şeye ışık tutuyor: 'Kendimi çok yetersiz hissediyorum. Enstrümanıma hakimiyetim istediğim seviyede değil ve müzik hakkında öğrenmem gereken daha çokşey var. Gerçekten çok şaşırtıcı bir şekilde hergün daha iyiye gittiğimi görüyorum ama bazen de kendimi yıllar önce gitar çalmaya başladığım günlerdeki gibi hissediyorum. Hala albüm yaptığıma inanamıyorum. Dergi anketlerinde yer almak ve benzeri şeyler de beni ürkütüyor ve rahatsız ediyor'.
Bu sözleri söyleyen insanın dünyanın en ilginç ve özgün jazz gitaristlerinden biri olduğuna inanır mısınız? Bu sözler de muhakkak ki içine dönük olmakla beraber sahnede parlayan bir sanatçı kişiliğin derin etkisi var ama kendi sınırlarını durmaksızın zorlayarak açmaya çalışan bir insanın mütavazı ama güçlü kişiliğinin de etkisi var.
Toscanni'ye sorarlar. 'Niçin sizin müziğinizi anlamakta güçlük çekiyoruz?'. O da şu cevabı verir; 'Bu müziği yaratırken bizim sarfettiğimiz gayreti sizler de sarfederseniz o zaman anlayabilirsiniz'. Bill Frisell'in müziği de böyle. Onu anlamak için onun sarfettiği gayretin benzerini vermeniz gerek, ancak böyle onun dünyasına girebilirsiniz ve son söz, bu harikulade bir dünya, mutlaka seveceksiniz.

Seçilmiş Diskografi

Quartet (Nonesuch 79401)
Bill Frisell/Kermit Driscoll/Joey Baron Live
(Gramavision 79504)
Music For The Films of Buster Keaton - The High Sign
and One Week (Elektra/Nonesuch 79351)
Music For The Film of Buster Keaton - Go West
(Elektra/Nonesuch 79350)
This Land (Elektra/Nonesuch 79316)
Have A Little Faith (Elektra/Nonesuch 79301)
Where In The World? (Elektra/Musician 61181)
Is That You? (Elektra/Musician 60956)
Before We Were Born (Elektra/Nonesuch 60843)
ECM Works (ECM 837 272)
Lookout For Hope (ECM 78118-21350)
Rambler (ECM 78118-21287)
Ortak alışmalar
American Blood Safety In Numbers
(Intuition 2064 Victor Bruce Godsey, Brian Ales)
Deep Dark Blue
(Warner Brothers/Nonesuch 9362 46073 Elvis Costello)
Just So Happens (Postcards 1005 Gary Peacock)
Paul Motian ile
Troism (Soul Note 121074)
Paul Motian On Broadway, Vol.3 (JMT 422-849157)
Paul Motian On Broadway, Vol.2 (JMT 834440)
Paul Motian On Broadway, Vol.1 (JMT 834430)
Psalm (ECM 78118-21222)
Zohn Zorn ile
Naked City: Grand Guignol (Avant 002)
Filmworks: 1986-1990 (Elektra/Nonesuch 79270)
Naked City (Elektra/Nonesuch 79238)
Robin Holcomb ile
Rockabye (Elektra/Musician 61289)
Robin Holcomb (Elektra/Musician 60983)
Don Byron ile
Music For Six Musicians (Nonesuch 79354)
Tuskegee Experiments (Elektra/Nonesuch 79280)
Diğer Müzisyenlerle
Two Doors (CMP 74 Michael Shrieve ile)
Going Back Home (Atlantic Jazz 82652 Ginger Baker ile)
Fascination (CMP 67 Michael Shrieve ile)
A Song I Thought I Heard Buddy Sing
(Evidence 22057 Jerry Granelli ile)
Finding My Way Home (DIW 859 Rinde Eckert ile)
The Weird Nightmare: Tribute To Charles Mingus
(Columbia 52739 çeşitli sanatçılarla,
Hal Willner prodüksiyonu)
This New Generation
(Elektra/Musician 60759 Wayne Horvitz ile)

Serge Chaloff

Deniz Dündar

1940'lı yılların sonuna doğru Serge Chaloff bebop tarzının en tanınmış baritoncusu sayılıyordu. Bu ünvan aslında o zamanların bariton saksofoncularından Cecil Payne'in ya da Leo Parker'ın hakkıydı ama Serge Chaloff'un dünyaca ünlü Woody Herman orkestrasında çalması onu popülizmin alışılagelmiş tipik medyatik kahramanlarından birine hemen dönüştürmeye yetip de artmıştır bile. O da Duke Ellington orkestrasında çalan ve genelde tüm bariton saksofoncuların kendilerine örnek olduğunu savladıkları Harry Carney gibi tanınmış bir orkestrada çalmanın nimetlerinden faydalanmış olsa gerek. Ciddi sağlık sorunlarından ötürü uzun süre jazz dünyasında olamamasına rağmen Chaloff'un 1954 yılına kadar ünlü jazz dergilerince hep bir numaraya oturtulması belki de bir rastlantı.

1954 yılında bariton saksofoncu Gerry Mulligan'ın ortaya çıkışı, şaşırtıcı derecedeki hızlı ve erken ün kazanmasıyla birlikte Serge Chaloff'un nankör jazz ortamından çekilmek zorunda kalışı onun gözden uzak, gönülden de ırak olmasına neden oldu. 1940'lı yıllarda yaşayan çoğu jazz müzisyeni gibi o da hayata çok erken atıldı; orkestralarla uzun süren, insanı yıpratıcı turnelere çıktı, Charlie Parker'ı kendine örnek aldı.

Serge Chaloff 1923 yılında Boston kentinde doğdu. Ailesi müzisyendi. Annesi Boston konservatuarında öğretmendi (kendine özgü tarzıyla tanınan Dick Twarzdik ve önemli jazz piyanistleri arasında sayılan Jaki Byard onun öğrencilerinden sadece ikisidir). Babası ise Boston Senfoni orkestrasında müzisyendi. Chaloff müziğe piyano dersleri alarak başladı. Alto saksofon çalmayı öğrendikten sonra da bariton saksofonda karar kıldı. 1939 yılında Tommy Reynolds Organisation ile çalışmaya başladı. 1940'ların ilk yarısında Stinky Rogers, Shep Fields ve Ina Rae Hutton gibi dans müziği çalan büyük orkestralarda çaldı. Chaloff 1945 yılında daha maceracı sayılan ve Dizzy'nin, bebop piyanistlerinden Dodo Marmarosa'nın, ünlü kontrabasçı Oscar Pettiford ve piyanist Barry Harris'in de çaldığı Boyd Reaburn orkestrasında çaldı. Bu orkestradan sonra Chaloff Georgie Auld orkestrasında çaldı. 1946 yılında Tommy Dorsey ile çalmaya başladıktan sonra Chaloff ilk bebop baritoncusu olarak anılıyordu artık.

Chaloff bariton çalma tarzını Duke Ellington orkestrasının belkemiği olarak nitelendirilen Harry Carney'i ve Count Basie orkestrasında çalan Jack Washington dinleyerek geliştirdiğini söylüyor ama onu müzikal açıdan en çok etkileyen efsanevi müzisyen Charlie Parker. Bebop tarzını benimseyip ve bu tarzı uygulamaya başladığı orkestralar ise Georgie Auld ve Jimmy Dorsey orkestraları. Chaloff'un yeni tarz dediği bebop'ı kendiyle özdeşleştirmesi onun 1947 yılında Woody Herman orkestrasına girmesine rastlar.

Bebop'ın büyülediği tüm beyaz jazz müzisyenleri gibi Chaloff da yeni tarz denilen bebop'ı özümsemekte hiç zorluk çekmedi, yalnız Charlie Parker'ı hiç dinlemeden çok önce Chaloff'un bebop'la ilgilenmesi ve bebop'a yaklaşımını saptayabilmesi onun bebop'ı armonik açıdan algılamasını çabuklaştırdı. Üst seviyedeki müzik bilgisiyle birlikte olağanüstü tekniği Chaloff'un düşüncelerini kolaylıkla ifade etmesine ve Charlie Parker'ı çözümlemesine yardımcı oldu. Chaloff, Charlie Parker'ın armoni anlayışını benimsedi ama Harry Carney ve Jack Washington'dan öğrenip, geliştirdiği swing tarzı ritme daima sadık kaldı. Bu özellik belki de onun jazz tarihinde edindiği önemli yerinin belirlenmesinde rol oynayan bir etken.

Tommy Dorsey orkestrasında çalarken Chaloff Woody Herman orkestrasındaki müzisyenlerle bir jam session düzenledi. Bu jam session da ünlü plak yapımcısı Jerry Newman tarafından kaydedildi. Kayıt kalitesi oldukça düşük olan bu kayıtlar Chaloff'un o sıralarda gittikçe olgunlaştığı söylenen bariton saksofon tekniğini ortaya koyması açısından önemli sayılırlar. Bu çalışmadan sonra Chaloff yine Woody Herman orkestrasından seçtiği müzisyenlerle bir plak daha yaptı. Swing ve bop tarzlarının karıştırıldığı, günümüzde mainstream olarak tanımlanan formda çalınan parçalarda Chaloff daha enerjik ve kendinden daha emin. Bazı parçalarda ise Harry Carney etkisi apaçık ortada. Georgie Auld orkestrasını dağıtıp altılısını kurduğunda Serge Chaloff yine ona katıldı. Red Rodney, Allen Eager, George Wallington,Tiny Kahn, Curley Russell ve Lou Levy gibi ünlü bop müzisyenlerinin çaldığı bu altılıya zaman zaman ünlü bebop piyanistlerinden sayılan Al Haig'in de katıldığı çalışmalar yapan bu grup sıradan plaklar yapmaktan pek fazla ileriye gidemedi ama yine de bu plaklarda Chaloff sıradanlığın çok dışında. Beraber çaldığı müzisyenlerin aksine Chaloff özgün ve hiç kimseyi taklit etmiyor. Duygusal yoğunluğunu üstün tekniğiyle birleştirip bize aktarıyor. Ümitsizliğini ve karamsarlığını sanki bir daha ifade etmeye fırsat bulamayacakmışcasına çalarken de Charlie Parker'a olan yakın benzerliğini hissettiriyor.

Chaloff'un kendi adına yaptığı ilk plağı 1947 yılında piyasaya çıktı. Red Rodney, George Wallington, Tiny Kahn, Earl Swope ve Curley Russell ile

gerçekleştirilen kayıtlar bugün 'birinci sınıf ve en iyi çalınmış bebop örnekleri arasında' sayılmaktadır. Bu kayıtlarda Chaloff doğaçlamalarındaki ancak zeka ürünü olabilecek buluşları, yaratı kabiliyeti, üstün tekniğe dayalı rahat üslubu ve daha da önemlisi, tonuyla, jazz severleri hayrete düşürüyor. 'Gabardine and Serge' parçasında Chaloff'un ifade tarzından ve kurduğu cümlelerden Parker etkisinde kaldığını yine duyuyoruz. 'Serge's Urge'de ise Chaloff'un bariton saksofon hakimiyetine ve sanatın her dalında gerçekleştirilmesi oldukça güç olan 'bilinç akışını aktarabilmesi'ne şahit oluyoruz. Chaloff duygu, mantık ve tekniği birleştirebilen ender jazz müzisyenlerinden, hem de jazz müziğinin özelliklerinden en önemlisi sayılan kendiliğindenliği yok etmeden.

Woody Herman 1947 yılında dünyaca ünlü Woody Herman's Second Herd orkestrasını kurdu. Chaloff, bu orkestranın The Four Brothers olarak bilinen saksofon dörtlüsüne bariton saksofoncu olarak girdi. Bu saksofon dörtlüsünde Stan Getz, Zoot Sims ve Herbie Steward da vardı. Büyük orkestrada çalma koşulları altında Chaloff'un kendini doğal olarak çok gösteremediği plak kayıtlarında Four Brothers, The Goof and I, I Told Ya I Love Ya ve Keen and Peachy parçaları bize yine de onun özellikleri hakkında az da olsa bilgi veriyor.

Serge Chaloff'un sağlığı gitgide kötüleşiyordu ve o jazz dünyasında 'kişiliği en karmaşık' müzisyenlerinden biri olarak tanınıyordu ama onun kişisel ve fiziksel sorunları onun çalışmalarına hiç yansımadı. Hatta Chaloff'un sağlık sorunlarının gitgide arttığı dönemlerde yaptığı çalışmalarının daha da gelişmiş olduğu kabul edilir jazz çevrelerinde. Bunlardan bir tanesi 1949 yılında Red Rodney, Earl Swope, Al Cohn,Terry Gibbs, Denzil Best ve Barbara Carroll ile yaptığı dört parçadan oluşan bir plak. Chaloff bu plaktan bahsederken çalışının tenor saksofoncu Al Cohn'dan etkilendiğini söylemiştir hep.

1940'ların sonunda iyice kötüleşen sağlık durumu Chaloff'un müzik dünyasından çekilmesine neden olmuştur. Boston'a geri dönen Chaloff Boston Jazz Workshop'da dersler vermiş ve bazı orkestralarda çalmıştır. 1949 yılında da Metronome Jazz Dergisi'nin belirlediği en iyi jazz müzisyenlerinden oluşan orkestrada yer almıştır.

Chaloff 1950 yılında Count Basie'nin küçük grubuna katıldı. Sekiz kişiden oluşan grupta Wardell Gray, Buddy de Franco ve Clark Terry gibi ünlü müzisyenler vardı. Serge Chaloff hasta olmasına rağmen yine kendi üstün standardlarını sergiliyor bu grupla çaldığı parçalarda.

Ne yazık ki 1951 yılında Chaloff uzun süre hastanede yatmak zorunda kalır. Unutulur gider ve jazz hiyerarşisinde yok olur. Birlikte çaldığı müzisyenler, jazz severler onu hatırlamazlar bile. Yoksa sanatçıların hep dile getirdiği 'buz üstüne yazı yazmak' bu mu?

1954 yılında Chaloff, Herb Pomeroy orkestrasıyla çok başarılı olmayan çalışmalar yaptı. Aslında bu çalışmalardan kolayca anlaşılabileceği gibi Chaloff büyük orkestralarda çalmaktan çok küçük gruplarda çalmalıydı. Bunun da sebebi büyük orkestra müzisyenlerinin Chaloff'un müziğini pek iyi kavrayamamalarıdır. Chaloff'un bu çalışmalarındaki ilginç olan özelliği onun uzun süre çalmamasına rağmen tekniğinin daha da fazla olgunlaşmasıdır. Bunun yanısıra Chaloff gitgide yitip gitmekte olan bir insanın ruhsal tahribatını ve bu ruh halinden kaynaklanan yalnızlığını duyumsatmaya çalışıyor sanki bizlere.

Chaloff 1955 yılında usta sayılan müzisyenlerle Boston Blow Up plağını yaptı. Bu usta müzisyenler de yine Chaloff tarzına anlayışsızlıkla yaklaştı. Chaloff müzik arayışlarında bir kez daha yalnız kaldı. Sağlık sorunlarından kaynaklanan keyifsizliğini, dışlanmışlığından duyduğu üzüntüsünü ve dolayısıyla içine düştüğü ruhsal çöküntüyü en üstün seviyede aktarmakta bizlere Boston Blow Up'da.

Artık sağlığı iyice bozulan ve üstüne üstlük omurilik felci sonucu yürüyemez hale gelen Chaloff 1956 yılında Blue Serge çalışmasını gerçekleştirdi. Bu çalışma onun estetik anlayışının manifestosu, devamlı geliştirdiği tarzının zirvesi ve her an ölümle içli dışlı yaşamasından kaynaklanan karmaşık ruh halinin kısa bir özeti. Pek fazla hazırlık yapılmadan gerçekleştirilen Blue Serge plağında Chaloff'a piyanist Sonny Clark, kontrabasta Leroy Vinegar ve davulda da Philly Joe Jones eşlik etmekte. Sanki günümüzde çalınmış havasında olan bu plağın 40 yıl önce yapıldığına inanmak da pek olası değil. Özellikle Thanks For the Memory, The Goof and I veya Stairway to the Stars parçalarında Chaloff jazz müzgindeki en iyi bariton saksofonculardan biri olduğunu kanıtlıyor.

1956 yılının Eylül ayında Chaloff artık tekerlekli iskemledeydi. Fakat bu trajik fiziksel durumuna rağmen çalmaya devam etti. Hatta 1957 yılında Al Cohn, Zoot Sims ve Herbie Steward ile The Four Brothers Together Again çalışmasını yaptı ama sonunu getiremedi. Chaloff bir süre sonra 34 yaşına gelmeden kanserden öldü.Serge Chaloff nev'i şahsına münhasır ender müzisyenlerdendir. Hiç bir ekole veya tarza dahil edilemez. Jazz müziğine katkıları ise ciddi jazz ortamında hep vurgulanır. İlginç olan onun çok kısa bir hayat diliminde kendini çok çabuk geliştirip, olgunluğa erişebilmesidir. Kişisel sorunlarının ve uyuşturucu bağımlılığının onu hiç etkilemediği plaklarında devamlı çalışan ve üreten bir beyinin varlığını hissediyoruz. Chaloff'un aşırı kendine düşkünlüğü ve kendini hayattan yalıtması da belki onun sanatta estetik açıdan üstünlüğe erişmesinde önemli rol oynamış olabilir. Chaloff'dan bize kalan miras onun geride bıraktığı bir avuç plak... Çoğu da zor bulunuyor.

Diskografi

Serge Chaloff (bar), Ralph Burns (p), Chuck Wayne (g), Artie Bernstein (b), Don Lamond (d) Hollywood, Eylül 1946 Spotlite SPJ 132 (LP)

'Serge Chaloff Sextette' New York, Mart 1947 Savoy SJL 2210 (LP)

Red Rodney (tp), Earl Swope (tb), Al Cohn (ts), **Serge Chaloff** (bar), Barbara Carroll (p), Oscar Pettiford (b), Terry Gibbs (vib), Denzil Best (d) New York, Mart 1949 Mercer LP 1003*

'The Fable of Mabel' Boston, Eylül 1954 Storyville 317 (LP), (CD)

'Boston Blow Up Boston', Nisan 1955 Capitol T6510 (LP), Affinity 63 (LP)&(CD)

'Blue Serge' Los Angeles, Mart 1956 Capitol T742

'The Four Brothers Again' New York, Şubat 1957 RCAPL 42253 (LP)

Not: Bu kısa diskografi Chaloff'un Boyd Reaburn,Georgie Auld, Count Basie ve Woody Herman's Second Herd'le yaptığı plakları içermemektedir.

* Bulunması zor olabilir.

Düzeltme: Geçen sayıda yayımlanan Bill Evans yazısında onun 1980'de Keystone Corner'da yapılan çalışmalarını içeren plaklar CONCESTRATION 1&2 değil CONSECRATION 1&2 olacaktı.

Caz ve Jazz ve Jass ve Cazgır

İlhan Mimaroğlu

Yarım yüzyıla yakın bir süreden sonra elime geçti. Yeniden dinledim. 'Jazz et Jazz'. André Hodeir'in parçasının adı bu. Cazın öylesi de var, böylesi de demeye geliyor.

Caz ve Jazz. Hem öylesi hem de böylesi olan caz hem böyle yazılıyor bugün bizde, hem de öyle; ikisinin de söylenişi aşağı yukarı birse de. Birgünler kitabımın adını Jazz Sanatı diye yazmak aklımın köşesinden bile geçmemişti. Niye derginin adı Caz değil de Jazz? Yabancılar görür de anlayamazlar diye belki. İçindeki fotoğraflara, cazcı adlarına baksalar, aralarında bir caz dergisinin sayfalarını çevirmekte olduklarının farkına varmayanlar da çıkabilir. Jazz yerine Caz dense, Kaz diye okurlar ve kazın da ne anlama geldiğini bilemezler. Önemli sakınca!

Hep jazz değildi caz. Original Dixieland Jass Band. 1917. İlk caz plağı. 80'inci yılındayız cazın. Kutlayalım mı? Yoksa 2017'yi mi bekleyelim? Topluluğun sonraki yıllarında basılmış bir plağının kapağına yazmışlar: 'O günlerde JASS diyorlardı, bugün JAZZ diyoruz'.

Biz ne diyorduk o günlerde? Cazbant diyorduk. Çok geçmeden bant gitti, caz kaldı, jazz gelene değin.

Geldiyse de jazz, yerini yadırgıyor. Caz çalana cazcı dendiğinde oluyor da, jazz'cı olmuyor; apostrof gerekiyor, sözcüğün dildeki iğretiliğini gözeterek. 'Jazz'a gitmek...' o da olmuyor. 'Caza gitmek' diye yazmak varken olur mu öbür türlüsü?

Bir de cazgır var. Hele bunu 'jazzgır' diye yazmak tümüyle gereksiz. Cazgırlığın cazla ilişkisi yok da ondan. Oysa ben olsun istiyorum. Pehlivanları halka tanıtan adama deniyorsa cazgır, cazcıları tanıtana dense daha uygun olmaz mı? Nitekim, ben ömrüm boyunca cazgırlık yaptım. Başka işleri de olabilir cazgırın: gır geçmeye, gır atmaya, gıra almaya, gırgır etmeye bağlı olarak. Gırın konusu caz oldukça, yerine göre, her biri uygun düşer cazgırlığa.

'Caza gitmek' demiştim. Oldukça yeni bir deyim bu. Eskiden, köyümüzdeyken, 'caza gidelim' demezdik. Gidecek caz yoktu, ondan. İsterdik ki caz bize gelsin. Şimdi, eski köyümde de, yenisinde de, 'caza gidelim' deniyor. Caza gitmek, gidilen yerin neresi olduğuna bağlı. Bir caz konseri için 'caza gidelim' denmiyor. Gidilecek cazın bir caz kulübünde olması gerek.

Ne ki ben çoktandır 'caza gidelim' demiyorum. İstiyorum ki, eskisi gibi, caz bana gelsin. Caz kalkıp kendi kendine bana gelmediğine göre, gidip alıyorum cazı, eve getiriyorum. Yok mu gidilecek caz? Ha var, ha yok! Caz dinlemek istediğimde, dinlemek istediğim neyse plağını alıp dinliyorum. Caz plaklarına bugünlerde servet ödemek gerekiyorsa da caza gidildiğinde de ödenen servet çok daha büyük. Nedir o servetin karşılığı? Önce, gidilen cazın kapısına yaklaşabilmek için, bir dehlizin içindeki merdivenlerde, kuyrukta beklenecek. Auschwitz'de, caz değil gaz odasının kapısında kuyruğa dizdirilmiş Yahudiler geliyor gözümün önüne. Kapıdan içeri girildiğinde, yanyana sıkıştırılmış masaların iskemlelerine tıkış tıkış oturulacak. Bu kez de gözümün önünde canlanan, Nazi toplama kamplarının filmlerde gördüğüm yemekhaneleri. Garson bizim masaya caz başlamışken uğrayacak. İçki ve yemek ısmarlama işlemi boyunca caz güme gidecek. Ismarlananların gelmesi beklenirken, cazla birlikte, ellerinde tepsilerle masaların arasından geçmeye çalışan, bunu beceremezlerse sahneye çıkıp cazcıların arasından kendilerine yol arayan garsonların balesi izlenecek. Derken ısmarlananlar masaya ulaşacak. Hamburger senindi, tavuk kızartması benim, ben viski ısmarlamıştım, beyaz şarap kimin? Caza ne oldu bu ara? 'My Foolish Heart'ın neresindeyiz?

Caza giden bir dost, Ahmet Baydur (Memet Baydur'un kardeşi), geçenlerde ne yapıp yapıp bizi kandırdı, caza götürdü. Yalnız barda sigara içildiği için bar taburelerine ilişip Toots Thielemans'ı dinledik. Bir inanılmazlık içinde dinlerim onu hep. Ağız mızıkası gibi nankör bir oyuncakla cazın en iyisini çalabildiği için. Çoğu çalgıcının kötü günleri olur. Thielemans'ın kötü çaldığını duymadım. O gece de umduğumu (ve inanamadığımı) buldum.

Piyanoyu Ken Werner çalıyordu. Yıllar önce bir plak yapmıştım onunla. Klasik müzik de çalan az sayıdaki caz piyanistlerindendir. Bu yeteneğini göz önünde tutarak, dört bestecinin (Duke Ellington, James P. Johnson, Bix Beiderbecke ve George Gershwin) yalnız yazılı müziklerinin yer aldığı, doğaçlamaya olanak vermeyen bir plaktı yaptığımız. O günlerden bu yana Werner'ı tek bir kez, bizim evin yakınlarındaki West End Café'de caza gittiğimizde, Lee Konitz'le çalarken dinlemiştim. Aradan geçen yıllardan sonra Werner'ı yeniden dinlemek, hem de bir iki laf atmak (cazgırlık etmek) iyi oldu.

Bunun üzerine Ahmet Baydur bizi gene oraya, Lincoln Center'ın karşısındaki Iridium adlı caz kulübüne götürmek istedi. Bu kez Freddie Hubbard'ı dinleyecektik. Hubbard'la son çalışmamız 15 yıl kadar önceydi. Bir plağının yönetimiyle görevliydim. Stüdyoda ses çekiminin yapılacağı gün olup bitenler bir karabasan gibiydi benim için. Çekime başlayacağız, ama Hubbard yok ortada. Neden sonra alı al moru mor çıkageldi. Otelde banyo kapısını açamamış, içeride kapalı kalmış. Kapıyı kırıp çıkabilmiş dışarı. Geçmiş olsun. Başlayalım öyleyse hemen. Başlayamayız, çünkü davulcu Roy Haynes de kayıplara karışmış. Bunu fırsat bilen Hubbard 'Karıma acele para göndermem gerek' diye çıkıp gitti bilmem neredeki Western Union bürosunu aramaya. az sonra göründü Haynes. Yolda otomobilinin lastiği patlamış. Karısına para gönderip döndükten sonra Hubbard, iki saatlik bir gecikmeyle, başlayabildik ses çekimine. Neyse ki tersliklerin sonu gelmişti artık. Freddie Hubbard'la birlikte olduğumuz son gün işte öyle bir gündü. Dudağındaki yara azmış olduğu için artık çalamadığını Down Beat'de okumuştum birkaç ay önce. Eskiden de hep, dudağını zorlamamak için, trompet yerine sık sık flügelhorn çalardı. Sevindim iyileşmiş olduğuna ve yeniden çalmaya başladığına. Ama gidemedik Iridium'a Freddie Hubbard'ı dinlemeye ve cazgırlık etmeye. Çünkü barda bile sigara içmek yasaktı artık. Öyle görünüyorki bundan böyle Ahmet Baydur da caza gidemeyecek. Caza gidilen yerlerin sigara içenleri kapıdışarı etmeyeni kaldı mı acaba?

Caza gidemediğimiz günün ardından birkaç gün geçti geçmedi, Iridium'un karşısındaki, Broadway yakasındaki binalardan birinde büyük bir yangın çıktı. Lionel Hampton'ın oturduğu dairede çıkmış yangın meğer. Odasındaki halojen lamba devrildiğinde Hampton'ın nesi var nesi yok yanmış gitmiş (Görüyorsunuz sigara yasak ama halojen lamba değil. Evinizde halojen lamba varsa çöpe atsanız iyi olur ama prizden çektikten sonra bekleyiniz ki soğusun, çöpe öyle atın. Yoksa mahallede yangın çıkar). O gece televizyonda gördüm 90'ına merdiven dayamış Hampton'ı. Bir battaniyeye sarılmış oturuyordu.

Yangın, Washington'da Lionel Hampton'a nişan verilme töreninin arifesindeydi. Hampton'un varı yoğu elinden gittiyse de patates burunun taktığı madalyası var ya! Yaza da yeter, kışa da. 'Patates burun' dediğim, saksofoncu Bill. Kendileri William Jefferson Clinton diye de bilinir. Frederick DeWayne Hubbard gibisinden; Edward Kennedy Ellington gibisinden.

Özel anlamlarından biriyle cazgırlığa sıra geldi gene. Yangında müziklerinin notaları da kül olup gitmişse de Lionel Hampton, madalyası şeferine yeni bir parça besteleyebilir ve adını 'Potato Nose Blues' koyabilir. Belki de o parça 'Potato Head Blues'a taş çıkaran bir başarıya ulaşır. Cazgırına bağlı.

THE NEW Q SERIES FROM KEF

Clearly better.

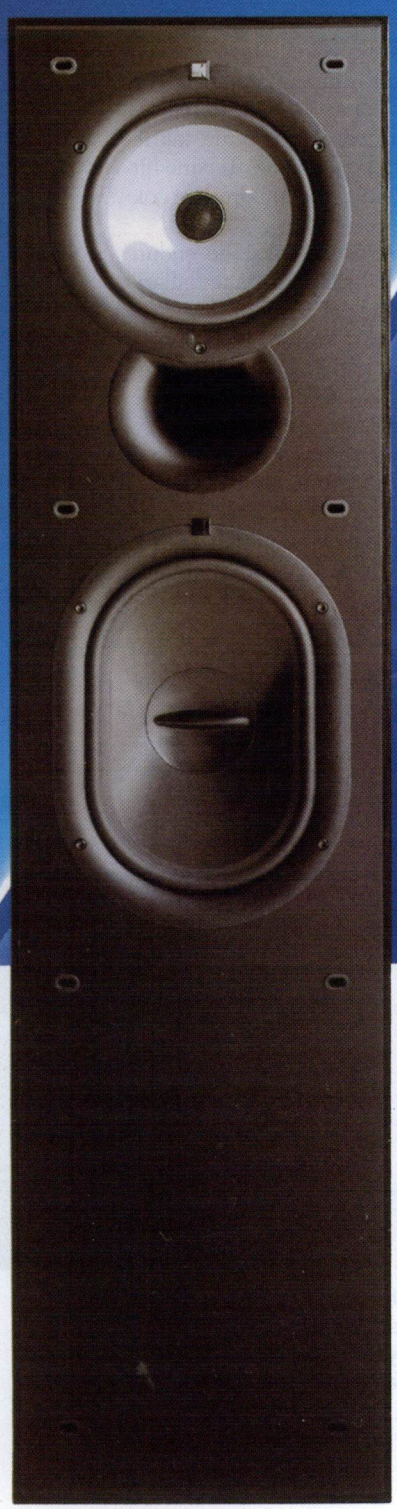

When one of the best loudspeaker engineering teams in the world advances its state-of-the-art technology, you'd expect the result to outperform the competition.

It does.

KEF's new Q Series, with its distinctive clear cone Uni-Q® drivers, delivers a more precise stereo image, over a wider listening area, than any conventional loudspeaker can. This latest advance in KEF's patented technology delivers even smoother midrange response and clarity that's simply stunning.

From bookshelf to 3-way floorstander, the entire range is magnetically shielded for Home Theatre use. And because aesthetics are integral to good design, the two largest models incorporate KEF's new 'racetrack' bass unit. With the performance of an 8 inch driver in the space of a 6 inch, it preserves the slim, elegant Q Series design.

With the new Q Series, the competition have been decisively outclassed.

The difference is clear.

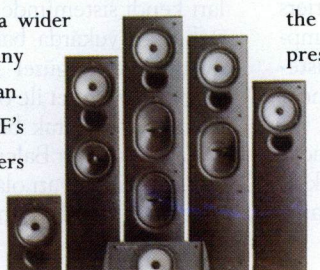

Q SERIES

KEF

The experience of sound

NEFAN **İSTANBUL:** VEFABEY SOK. NO:26 YEŞİL APT. BLOK A D.5 ESENTEPE TEL: 0212 288 41 39 **ANKARA:** BÜLTEN SOK. NO: 62/3 KAVAKLIDERE TEL: 0312 426 18 42 **YETKİLİ SATICILAR: ESEN ELEKTRONİK:** İMÇ İSTANBUL TEL: 0212 520 86 86 **ŞENER ELEKTRONİK** ANTALYA TEL: 0242 248 80 60 **BOR MÜZİK** İZMİR TEL: 0232 446 52 54 **SİGMA** ANKARA TEL: 0312 446 21 69 **MATRIKS** ERENKÖY TEL: 0216 385 59 39 **ONDÖRT** BEŞİKTAŞ TEL: 0212 236 26 16

Partial Turkish Delight

Kısmen Türk Lokumu mu yoksa kısmen Türk beğenisi mi?

Adnan Arduman
Çeviren: Tunçel Gülsoy

Geçtiğimiz Ocak ayında İstanbul Hi Fi Kulübü başkanı Adnan Arduman'ın ilginç bir mektubu 'Hi-Fi' News Dergisinde yayımlandı. Sizlere bu mektubun Türkçe tercümesini sunuyoruz.

Sayın Editor Eylül 1996 sayınızın 'Headroom' bölümünde KK'nin 'Simba Maxi Dynamics Tweak' yazısını başkanı olduğum İstanbul Hi-Fi Kulübü'nün 7 üyesi ile birlikte yine Eylül ayındaki Londra Hi-Fi Show'a gitmeden önce okudum.

Gezimizin ikinci gününde Simba mandalları incelemek üzere Audio/Audio Physic firmasını Show'un yapıldığı otelin 1157 numaralı odasında ziyaret ettik. Demo (gösteri) şu aletler ile yapıldı. Meracus CD Player ve entegre amplifikatör, Audio Physic Avanti 2 speaker'lar.

Oda küçüktü ve speakerlerın sesi odanın genişliği boyunca duvarlara vuruyordu. Buna rağmen ses şaşırtıcı derecede derin ve güzeldi. Önce erkek bir pop şarkıcının CD'sini mandallar olmadan dinledik, (kusura bakmayın, tarzım olmadığı için adamın ismini hatırlamıyorum) ve daha sonra aynı albümü iki adet mandal (bir tanesi CD player'in güç kablosuna diğeri de amplifikatörün güç kablosuna) takılmış olarak dinledik. Evet, bir fark vardı ve bu fark bir olumlu bir gelişme idi. Ses derinliği ve netliği artmıştı ve erkek şarkıcı daha elle tutulur olmuştu. Bu olumlu demo'nun üzerine bize çok özel bir fiyat verdiler ve iki üyemiz toplam 15 adet bu sihirli mandallardan aldı. İstanbul'a dönünce mandalları alan üyelerimizden bir tanesi bunları kendi sisteminde denedi. Bu üyemizin sistemi son derece gelişmiştir ve Martin Logan Monolith III speaker, iki adet Mark Levinson 23.5 ve bir adet Krell KSA 300S güç amplifikatörü, Jadis J1 Transport, Sonic Frontiers MkII Konvertor ve Jadis JP2 Preamplifikatör'den oluşmaktadır. Bu sistemin güç kablolarına, interconnect kablolarına, speaker kablolarına ve digital kablolarına toplam 12 adet mandal takıldı ve netice olarak eksik kalan noktalar için de mandal siparişi

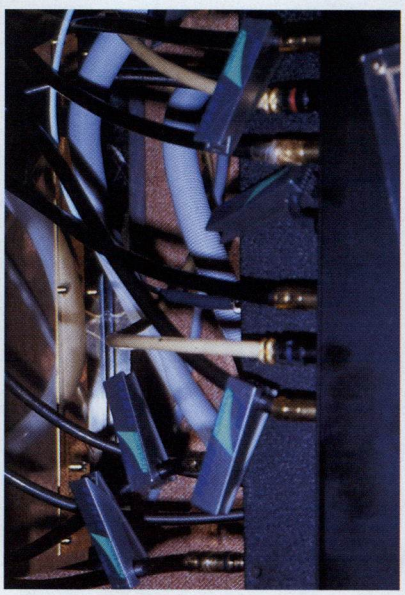

verdi. Çok merak ettim ve geçen cumartesi bu mucizeyi dinlemek üzere onu ziyaret ettim. Sistemi Simba mandalsız ve mandallı dinledikten sonra yaptıkları büyük olumlu farka ikna oldum.

Derinlik daha fazla idi, detaylar daha belirgindi ve ton kalitesi transistörlü amplifikatörlerin ses kuruluğundan çok, lambalı bir amplifikatörünkini andırıyordu. Mandalları sökünce ise sistem tekrar monoton kuru ve iki boyutlu oluyordu. Şüphesiz çok çok büyük bir olumlu katkısı vardı bu sihirli mandalların.

Bu denemeden cesaret alarak mandalları kendi sistemimde de denemek istedim ve yukarda bahsettiğim kulüp üyemiz ve o güzel sistemin sahibi Doktor Arı Balcı ile ondaki 12 Simba Mandalı da alarak bize geldik. Mandalları benim Dr.Balcı'nınkine kıyasla çok daha mütevazı olan evdeki müzik sistemime taktık. Benim sistemim de Quad ESL-63s, Audio Research CL 60 güç amplifikatörü (KT 99'lar ile), Audio Research LS2 Preamplifikatör, Orelle 10T Transport ve DA 180 Converter var. Önce mandalları güç kablolarına takarak işe başladık ve yavaş yavaş 12 mandalı sisteme taktık ama hiç bir fark duymadık. Tersine bir beklentimiz olduğundan ikimiz de çok şasırdık.

Bu hikayemizin ana fikri de şudur: Çok pahalı 'Sihirli elbise mandalları' bazı sistemlerde çok iyi neticeler vererek harikalar yaratıyorlar. Ama bazılarına da hiç bir katkıda bulunmuyorlar. KK'nin de belirttiği gibi benim de okuyucularınıza tavsiyem şu olacaktır. Bu mandalları deneyin ve kendi değerlendirmenizi yapın. Ayrıca gerçekleştirmiş olduğunuz ve gelecek sene de ziyaret etmeyi planladığımız büyük Hi-Fi Show için de lütfen tebriklerimi kabul edin.

Not:
"Tweak" kelimesinin maalesef Türkçede tam bir karşılığı olmadığı için İngilizce'sini kullandık ama sizlere bir açıklama yapmak da istiyoruz. Bu kelime Hi-Fi dünyasında high end tabir edilen en üst düzeyde kaliteli ses veren sistemlerde ufak da olsa ilave düzeltmeler yapabilmek amacıyla kullanılan aksesuarlara verilen ad.

Bu yazıda bahsi geçen mandallar da evde kullanılan mandallara şekil olarak benzeyen ama içlerinde bir micro chip olan özel yapım mandallardır. Siz hala annenizin mandalını mı kullanıyorsunuz?

RÖP.

UçtakiNo(k)tayı Bulmanın Peşinde Aydın Esen

Serdar Karabatı
e-mail: karabats@boun.edu.tr

Müziğin sizin için anlamı nedir?

Çok zor bir soru sordun. İnsanın aklına bir çok şey geliyor, ama ben müzikle doğmadan önce ve sonra tamamen haşır neşir olduğum için, benim için herşey. Hayatın kendisi. Müzik kendinden hayatın kendisi zaten. Bizi çok çok aşan bir hayat. Yeryüzünde, galaksi üstünde, her an sonsuza seyahat eden, gözle göremediğimiz, kulakla bile duyamadığımız şeyler. Hayat ötesi, her şeyi kaplayan bir oluşum belki.

Sesler bir anlamda.

Sesler. Her türlü. Cidden. Notalar falan değil. Her anımız aslında müzik. Yemek, yememek örneğin, zamanla ilgili bir şeydir; ama müzik değil. Zamana bağlayamayız müziği, tempoya falan. O kadar açık bir olaydır aslında.

Türler arasında kopukluk var; klasik müzik ayrı, jazz başka bir kategori. Niye müziği bütün olarak algılayamıyoruz?

Güzel bir noktaya geldin. Ben bunu düşünmeden yaşadım. Yaparak, çalarak, yazarak yaşadım. O yüzden ayrımı bilmiyordum ben zaten. Konservatuarlar vardır biliyorsunuz, çalışılır ve okuldan müzisyen çıkılır. Ben öyle bir kafada değildim, ama tabii sıkı bir eğitimden geçmek müziğin en önemli parçalarından biri. Okul olduğu için değil, iyi insanlarla çalışma ortamı sunmasından. Bundan çok evvel, daha minik yaşlarda müzikle büyüdüm aile içinde; babamın trompet çalması, abimin müziğe merakı, eve bir piyano gelmesi... Çok mühim tutardık bunları yani; her an aileden birisinden pop müziği duymak, modern müziği duymak, yakaladığımızı dinlemek, ondan sonra bir gün okula başlamak. Yani okuma yazmayı biz çok önceden öğrendik müzikte, kulakla. İçinden geldiği gibi çalmaya çok erken, salla parti bir şekilde girdik. En zevkli tarafı da zaten, içten geldiği gibi olması. Ondan sonra okul, şu, bu derken disiplinler, ciddi çalışmalarla başka daireler içinde dönüyorsunuz artık. Ve aşıyorsunuz onu, kapılar buluyorsunuz kendinize göre, eğer esir olmak istemiyorsanız... Şimdi bunlar bir bestecinin, bir müzisyenin kafasında geçirdiği evrimler. Ama bunları çok erken yaşlarda hissettik Allah'a şükür, ben ancak o kadarını söyleyebiliyorum, fazlasını söylemek bize düşmez. Pop, modern, çağdaş, klasik her şeyi bir anda çaldık. Ve okuduk, öğrendik. Ama öğrenmenin sonu yok, her türlü şeyi biz çok severiz, hala dinleriz, her an. Jazz turuna da, rock turuna da çıkarım, çok iyi çocuklar var, beni ararlar, biz onları ararız... Koca orkestra müzikleri yazıyorum devamlı, benim için her şey çağdaş müzik. Benim için çağdaş orkestra her şey. Elektroniklerle birlikte şu anda, gerçek müziğin geldiği yer o. Büyük besteciler diye tanımlanan insanlar da bugün bunu yapacaktı, biz onu yapıyoruz. Biz onlardan devraldık. Biz yalnızca jazz'dan devralmadık yani, tabii ki onlardan da aldık. Bugün başka bir yerde insanlar bizi başka şekilde de tanıyabilir. Beni belki Roma'da başka, ne bileyim Malezya'da başka türlü bilebilirler. Turların durumları, nereden davet alıyorsunuz, bunlarla da alakalı. Çok önemli bir klasik müzik festivaline giderim ben, piyano resitali veririm. Bunun türlerle alakası yok, müzik öyle bir yere gelmiş durumda ki şu anda, aklımız almaz. Benim durmam imkansız. Ölene kadar, yapılacak en uç noktayı bulmanın peşindeyiz. Nabza göre şerbet olayına giremeyiz, parmakla sayılacak kadar az bir zümre içerisinde bu işi yapıyoruz biz artık. Dünyada böyle bilinir biraz. Çok az insan ciddi olarak bu olaylarla ilgileniyor, ciddi lafı bile basit kalır yani, bu bir yaşam tarzı. Türlerin ayrımı biraz da modern çağın, televizyonun falan gelişiyle olmuştur. Radyo halbuki büyük bir olay, ben radyo veya teybi tercih ederim görerek müzik dinlemeye. Duyum çok önemli. Şimdi görüntüyle birlikte türler de çıkıyor, grubun tutmasında görüntü çok önemli olabiliyor; ceketi, pantolonu, şusu, busu. Hiç bir şey çalmasın bir grup, sahneye çıksın, belki bu grubun ne tür müzik yaptığını söyleyebilirsiniz. Deneyebiliriz yani, ve büyük ihtimalle de doğru çıkar tahminimiz. Onun için biraz da tehlikeli bir durumla karşı karşıyayız. Herkesin kendine göre bir düşüncesi muhakkak vardır, bunu tekdüze bir laf olarak söylemiyorum,

Aykut Uslutekin

PolyGram

Caz, Verve®

Verve® YENİ

JOHN SCOFIELD
Quiet (Verve)
Caz gitarın son 15 yıldaki en büyüklerinden sayılan John Scofield' dan alışagelmişin dışında bir albüm. Pat Metheny' nin kendisine tavsiyesi ile ilk kez tamamında akustik gitar çaldığı bir albüm yapan Scofield' a Quiet' ta mükemmel bir müzisyen kadrosu destek vermiş. Randy Brecker, Wayne Shorter, Steve Swallow ve Bill Stewart albümün önde gelen eşlikçileri. Scofield, bilinen soundunu akustik gitarı ve mükemmel nefesliler ile biraz yumuşatabilmesine rağmen, her zamanki armonik yapısını özenle korumuş gibi. Gerek John Scofield hayranlarının gerekse her caz severin zevk ile koleksiyonlarına koyabilecekleri bir albüm.

KANSAS CITY
Original Motion Picture Soundtrack (Verve)
Bir süre önce dünya sinemalarında ve bizde gösterilen, geniş yankılar uyandırmış bir film müziği. Konusunu 1930'larda Caz'ın beşiği sayılan şehirlerden Kansas City'deki yaşamdan alan filmin bir özelliği de, zamanın müzisyenlerini günümüzün genç kuşak cazcılarının canlandırması ve seslendirmesi. Joshua Redman, Nicholas Payton, Christian Mc Bride, Mark Whitfield, Don Byron, Ron Carter, Craig Handy gibi müzisyenlerin katkısıyla 1930' ların Kansas City' si tekrar canlandırılmış. Caz' a gönül verenlerin ve caz kültürünü benimseyenlerin oldukça ilgisini çekecek bir albüm. Genç kuşak müzisyenlerin yorumlarına dikkat...

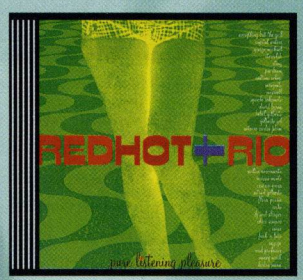

RED, HOT & RIO
(Verve)
'Hiç Sting veya George Michael latin tarzı söyler mi ?' diye düşündüyseniz, işte cevabı: Red Hot Organizasyonu, tamamını Aids yararına bağışladığı toplama albümlere dokuzuncusu Red, Hot Rio' yu ekledi. Tamamında Sting, George Michael, Everything But The Girl, Incognito, Milton Nascimento, Herbie Mann gibi sanatçıların kendi yorumlarıyla yaptıkları Latin/Bossa Nova tarzı parçaların günümüze uyarlanmış halinin bulunduğu bu albüm, Amerika' da albüm listelerinde bir numaraya çıktı. Eski ile yeninin sentezi bu albümün klasik gözdeleri: 'Desafinado', 'The Boy From Ipanema', 'Corcovado' , 'How Insensitive' , 'Black Orpheus'...

ANTONIO CARLOS JOBIM & FRIENDS
(Verve)
6 Nisan 1994' de dünyanın önde gelen caz müzisyenleri Sao Paolo Jazz Festivalinde A.C. Jobim için düzenlenen konserde kendisine eşlik ettiler . Bu mükemmel gece ne yazık ki Jobim' in ölmeden evvel memleketi Brezilya' da verdiği son konser oldu. Bu konser, bu albüm ile ölümsüzleştirildiği için ayrı bir özellik taşıyor. Herbie Hancock, Jon Henderson, Shirley Horn, Gonzala Rubalcaba, Gal Costa, Ron Carter gibi ünlülerin yorumladığı Jobim klasiklerini Jobim' in eşliğinde dinlemek müzikseverlere adeta bir şölen A.C. Jobim ve tarzına gönül verenler için kaçınılmaz, arşivlik bir albüm.

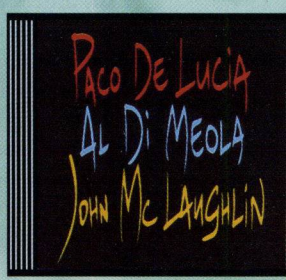

PACO DE LUCIA, AL DIMEOLA, JOHN McLAUGHLIN
The Guitar Trio (Verve)
Gitar üçlüsü deyince dünyada akla ilk gelebilecek isimlerin başında geliyorlar. "Friday Night At San Francisco" ile bir klasiğe imzalarını attılar. Bir dönem, gitarist olmak isteyen her gencin idol' leri oldular. 'Passion, Grace & Fire' ile beraberliklerini sürdürdüler. 1990' lardaki suskunluklarını ilk olarak bir dizi konser, daha sonra da uzun zamandır beklenen 'The Guitar Trio' ile bozdular. İsimlerine yakışan, çarpıcı kompozisyonlar ve mükemmel tekniğin tekrar buluştuğu, onlara gönül vermişleri, eski günlerin anısına heyecana boğacak bir albüm.

Deutsche Grammophon · DECCA · PHILIPS Classics · BELART · A&M RECORDS · GITANES · polyGram · EDITIONS DE L'OISEAU-LYRE · LONDON · mercury · metronome · MOTOWN · polydor · VERTIGO · Verve · THE PRECIOUS ORGANISATION

RAKS MÜZİK

'le dinlenir...

ALBÜMLER

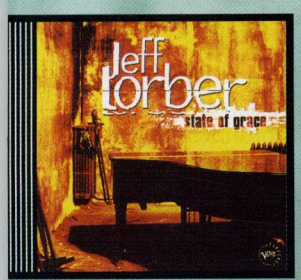

JEFF LORBER
State Of Grace (Verve)
Piyanist Jeff Lorber pop-jazz sevenlerin pek yabancı olmadığı isim. Daha önce 'West Side Stories' ve 'Worth Waiting For' adlı albümlerle karşımıza çıkan Lorber, State of Grace' de alışagelmiş çizgisini biraz da günümüzün soundunu ekleyerek devam ettirmiş. Dave Koz ve Art Porter gibi konuk sanatçıların da bulunduğu, zevk ile dinleyebileceğimiz funk ve hiphop etkileşimli modern anlamda bir pop-jazz albümü.

TELL ME SOMETHING
The Sogs of Mose Allison with Van Morrison, Georgie Fame, Mose Allison, Ben Sidran (Verve)
Efsanevi söz yazarı ve bestekar Mose Allison' ın yapıtları bir çok müzisyen üzerinde derin bir etki yapmıştır. O' nu 20. yüzyılın en büyük bestekarları arasına sokanlar dahi vardır. Şarkı sözleri bir çok sanatçıya ilham kaynağı olmuş Allison, belki de modern blues' ı en iyi tanımlayan bir devdir. Bu toplama albümde, Van Morrison ve diğerleri Allison' un müziğini çarpıcı ber şekilde yorumlamışlar. Blues meraklıları için gerçek bir müzik şöleni.

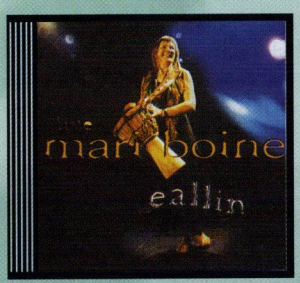

MARI BOINE
Eallin (Live) (Antilles)
Mari Boine bizlere biraz yabancı bir isim. Norveç' li vokalist özellikle Avrupa' da bilinen ve caz festivallerinde aranan bir isim. Tarzı 'World Music' kategorine giren Mari Boine' ın bu üçüncü albümü ve tamamı konser kayıtları. Etnik enstrümanların ve dünya müziği soundunun hakim olduğu bu albüm her kesimden müzikseverin ilgisini çekecek düzeyde.

LAST MAN STANDING
Original Motion Picture Soundtrack (Verve)
Konusunu 1900' ler Amerika' sının çete hayatından alan, başrolünü Bruce Willis' in oynadığı filmin müziklerini ünlü blues gitarcısı Ry Cooder yapmış. Yıllar önce 'Crossroads' adlı filmin müzikleri ile uzun süre gündemde kalan Cooder, bu yapıtında gitarı yanında yaylı ve nefesli aranjmanlara da geniş yer vermiş. Bunların yanına bir de çarpıcı sound efektler eklenince, filmin havasına yakışan bir soundtrack ortaya çıkmış. Pek yakında ülkemizde de vizyona girecek olan bu filmi blues sevenlere ve film müziği meraklılarına ısrarla tavsiye ederiz.

ORNETTE COLEMAN
Sound Museum - Hidden Man
Sound Museum - Three Women (Verve)
Bir müzisyen, çok ender olarak müzik dinleyiş şeklimizi değiştirmiştir. Bu müzisyenlerden biri de Ornette Coleman' dır. Coleman daha New York' da sahne aldığı1950' li yıllardan itibaren dünyaya yeni müzik alternatiflerini sunmaya çalışan, dünyanın kabul ettiği öncü bir saksofoncu. Bu 2 albüm, Coleman' ın bir bakıma bilinen quartet ortamına, biraz değişik bir üslup ile geri dönüşü. Geri Allen, Charnett Moffett ve oğlu Denardo Coleman' dan oluşan dörtlüsü ile 'kompozisyonal doğaçlama' adını verdiği tarzı ön plana çıkaran Coleman, müziğin bir stil değil, bir ifade olduğunu savunuyor. Bu 2 albüm, yapısal olarak birbirlerine benzese de, içerik açısından birbirlernden farklılar. Denysel jazz ve Ornette Coleman meraklılarının epeyce ilgisini çekecek bir albüm.

Lütfen bu formu doldurup (212) 266 7518 No'lu faksımıza gönderirseniz, ücretsiz kataloğumuza sahip olabilirsiniz.

Adı, Soyadı:.....

Adres:.....

.....

Tel./Fax:.....

İlgilendiğiniz müzik dalı: ❑ Pop+Jazz ❑ Klasik

GITANES JAZZ PRODUCTIONS · polyGram JAZZ · VERVE

PolyGram - Raks Müzik Yapım San. Tic. A.Ş.
Merkez : Korukent Sitesi A3 Blok D. 21 Levent 80600 İstanbul
Tel: (212) 212 3651 (3 Lines) Fax: (212) 266 7518
Dağıtım : Tel: (0212) 520 8599 Fax: (0212) 520 8548

ocket · Fontana · Fourth & Broadway · GEE STREET · ISLAND · REMARK · Guitar Loud · TUFF GONG · WILDCARD · Stockholm Records · Hollywood Records

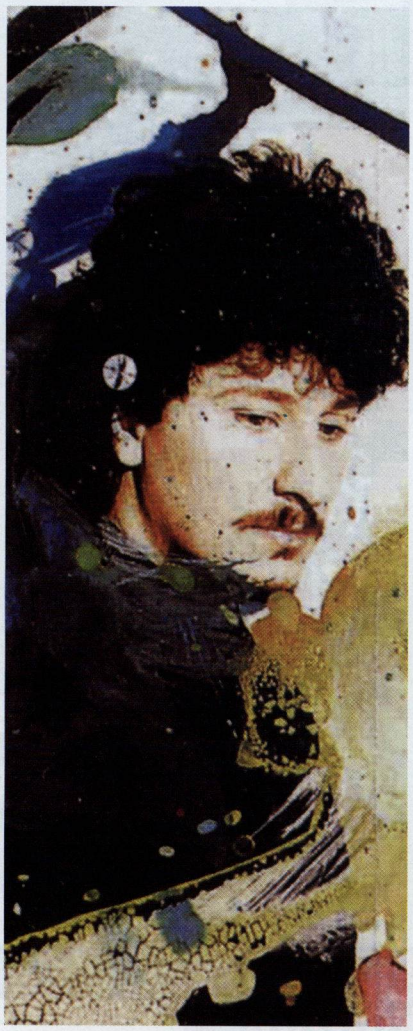

ama bir şeyin yapılışının da tam anlamlı bir hali var.

Yazılı müzikte geleneği en iyi taşıyan alet piyano mu sizce?

(Biraz düşündükten sonra) Evet. Dahası, vurmalılar, insan sesi. Daha da ileri götürürseniz konuşma bile bir olay. Ha, hu falan bile deseniz... ki o da olmasa milyonlarca yıl önce hayvan sesleri vardı. Müzik lafı bile bir yerde ufalmaya başladı. Çok evvellerden piyano falan da yoktu. Piyano da vurmalı saz gibi, ama daha çok insan sesleri, doğa sesleri, hava sesi, su sesi ne bileyim, tahta sesi, insanın bağırması çağırması... Bunları bir iki akıllı adamın doğru dürüst yazıya dökmesi, notaların çıkışı, daha bir tekniğe bağlanması... O zaman diyebiliriz ki geleneklerin çıkması daha sonradan oldu. Her şeyin kağıda bağlanması çok uzun seneler aldı. Günümüzde gerçek bir müzik adamının bunları çok iyi bilmesi lazım. Neyse sesin özelliği, üslubu sokmayalım araya, müzik adamının bunları o kalitede çıkartması lazım. Eğer gelenek dediğiniz o yapıya dönersek, bir orkestra var, bütün aletler var, bir elektronik müzik var. Elektronik müzik çok uzun senelerdir var, bunlar birbirinin devamı da diyebiliriz. Ama olay yine nereye gelecek, bir duyuma. Bir de eseri yazan besteci ve çalan nasıl sunuyor ona gelecek. Nasıl bana geliyor ise o öyle çıkıyor. Bunun kitabı, kalemi şusu, busu, insanın çok özel kendi problemi artık. O zaman kötü besteci iyi besteciye geliyoruz, yaratıcılık olarak. Onu da çok ileri tabakadaki müzik camiası, eleştirmenler belki anlamaya çalışıyorlar. Bunu süper müzisyen de anlayamaz. Onu anlamaya çalışırken bir tarih yürümeye çalışıyor, biz bunu babalarımızdan aldık, son yüzyıl içerisinde yaşayanlar, biz de onun devamını yapıyoruz. Onlar da bizi biraz tanıyorlar, bu raddede gidiyor olay. Her konser önemli, her şey önemli yaptığımız. Beklenen olay toplumların da bunlarla birlikte paralel gitmesi.

Toplumlar bu paralellikte gidiyor mu?

Toplumlar değişik dünyada, yeryüzünden bahsediyoruz. Yeryüzü dışındaki toplumlar bu işleri çoktan halletmiş insanlar. Binlerce sene var aramızda. Yeryüzündeki toplumlar bazı şeylerin gerisinde gözüküyor bile olsa büyük bir hareket var. Çok büyük bir hareket var, büyük bir izdiham var. İzdihamın nasıl olduğu meçhul, fazla bilemeyiz onu. Fakat gördüğüm kadarıyla seyircilerin bir takdir olayı var, bazı yerlerde belki daha geri de olsa. Nasıl bir ortamda yetiştiğiniz büyüdüğünüz önemli, nasıl bir yöne doğru giden bir toplum içerisindesiniz, o da önemli. Modern lafı basit kalıyor, zaten modern bir zamanda yaşıyoruz. 1500'te de modernlik vardı, milattan önce de. Milattan yazı çizi olarak çok ileride olan şeyler var. Binlerce senedir süper bir gerileme de var. İnanılmaz bir unsofistike durum var. Bunu durduramıyoruz. Her şeyin kalitesi azalıyor gibi bir yandan. Teknoloji süper yerlerde, üç beş jet yan yana kuş gibi uçabiliyor, ama bana sorarsanız teknoloji de çok geride. Çok hızlı ilerliyor gibi gözüken, halka çok cazip gelen, fakat bizim gibi teknolojinin içerisine tamamıyla girmiş adamlar için çok geriden geliyor teknoloji.

Somut bir örnek olarak neyi yapamadığınızı söyler misiniz?

Ben Amerika'da stüdyo için Avrupa'dan bile kayda girebiliyorum. Bu hiç kullanılmayan bir şey, bir kaç adam hariç. İstanbul'dan bunu yapamayabiliriz. Bir telefonla ben belki İtalya'da konser bile çalabilirim şu anda. Veya orada teyp dönüyordur, kayda girebilirim. Bunun gibi şeyler. Daha basidi, uzay çağı diyoruz hala trafikle uğraşıyoruz. Artık arabanın olmaması lazım. Bunları sanki finans olarak falan çok ileri düzeye gelmiş memleketler sır dediğimiz devlet işlerinde kullanabiliyorlar. Dünyada üç dört ülke bunları yapabilenler. Acaba onlardan nerede yararlanıyor, savaş halinde mi? O zaman bu iyi bir olay mıdır kötü bir olay mıdır? Karar veremiyoruz gördüğünüz gibi. Para olayı insanları geriye götüren en büyük faktörlerden biri. İnsanları birbirinden

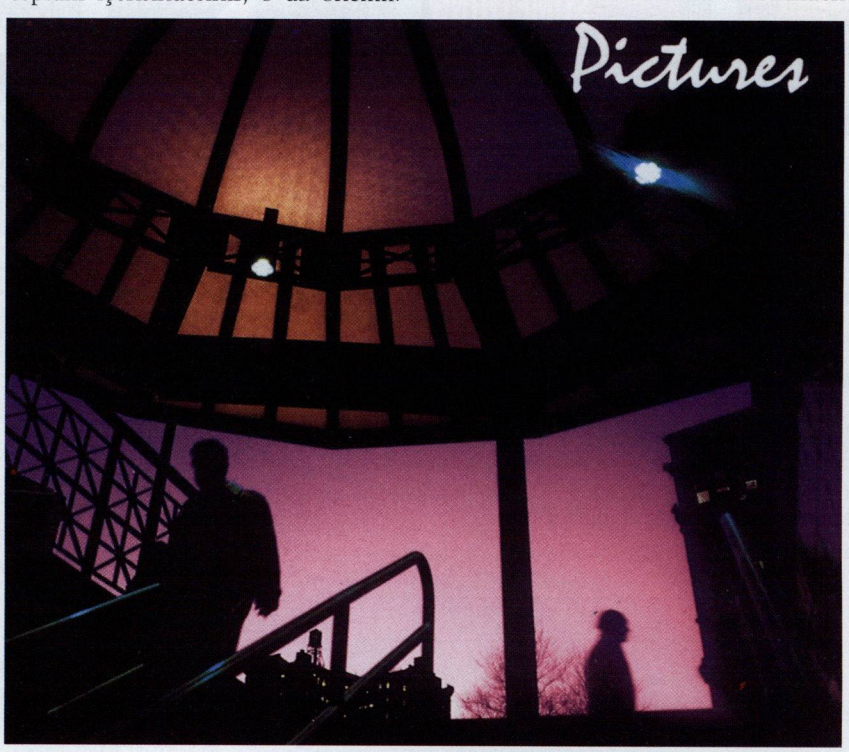

uzaklaştıran şeylerle uğraşıyoruz, öte yanda aynı derecede müthiş bir olayı konuşuyoruz. Bu doğru bir şey değil. Uçurum falan değil bu yani, aklın alamayacağı kadar hoş olmayan bir durum var. Bir sanatçı kendisine yakışır bir sistem kurmaya çalışsa, bu çocuk yandı. Erişilemeyecek rakamlarda paralar bulunması gerekiyor. Paraları bırakalım, kendisini yetiştirme açısından iyi bir ortamda olması gerekiyor; seyahat etmesi gerekiyor. Belki yarın İtalya'da veya Paris'te çok önemli bir olay var, oraya bu insanın hemen ulaşması gerekir. Bu kadar basit anlatmak istediğim.

Her şeye rağmen Türkiye'de bilinçli bir hareketlenme var gibi gözüküyor.

Kesinlikle. Ben bunu son beş, altı yıldır görüyorum. Bu gelişimin arkasında çok değerli insanlar var. Onlar bazen sanatçılardan bile önemli. Tarih boyunca hep sanatçılar böyle insanlarla iletişimde olmuş. Türkiye'de inanılmaz atılımlar var, her konuda aslında. Belki biraz dengesiz. Konuştuğumuz şeylerin ülkemizde her yere ulaşamaması sorunu var. Büyük şehirlerle sınırlı kalmış gibi duruyor biraz. Ama muhakkak birileri Hakkari'de de odasında oturup bu olaylarla meşgul oluyordur. Bu zaten böyledir, belki bu adam başka bir yerlere göç edip kendisini aşmaya çalışıyordur. Televizyonlar anlayıp da vermiyor, bazı kaliteli şeyleri ulaştırmıyor sanki. Bu bir problem. Aslında bizde her şey var. Müzikte her şey Doğu'dan, bizleri sıyırarak geldi Batı'ya. Batı bestecileri, benim arkadaşlarım dahil, çok büyük insanlar bunlar, hepsi takdir etmiştir bunu. Bu çok önemli bir şey, biz bu takdire her zaman layık olmaya çalışıyoruz zaten. Ama sanki biz biraz her şeye sahip olduğumuz için görmüyoruz önümüzdekileri.

Türk müziğindeki ses zenginliği de bundan nasibini almış.

Melodi yapısı falan gerçekten ağdalıdır, bitmeyen mezurlar, bitmeyen ritmler, zenginlik, ağlatır, güldürür. Allah'a şükür böyle zengin bir toprağın parçasıyız. Bir tek eksiğimiz var, herkes aynı telden çalmış. Çokseslilik denemeleri hep olmuştur, fakat altyapısı Osmanlı falan derken hep Batı'dan bize gelip konser veren insanlarla sınırlı kalmıştır. Aslında çoksesli likte de melodidir her şey, yalnızca birkaçı aynı anda yürür. Buna alışmamış insanlara ilk başta ters gelebilir. Nedense tek sesliliğe böyle bir alışmışlığımız, biraz da vurdumduymazlığımız vardır. İnşallah bunlar değişecek. Medyanın yarattığı ortamın da etkisi var, üç beş klip için kanal yapmak iyi değil. Dolduralım şu kanalları dünya orkestralarıyla! Müzik şarkı değildir tek başına, sazlarla, enstrümanlarla yapılır.

Bizim enstrümanları kullanarak bir orkestra yapmak mümkün değil mi?

Olmaz olur mu! Hep yapıldı, denendi bunlar. Komalı sesleri senelerdir çalıyorum ben, sythesizerlarla tabii. Biz on, on beş sene evvel Amerika'da dört piyanoyu bir araya getirip öyle çalıyorduk.

Yani piyanoları farklı farklı akort ederek.

Tabii! Bildiğiniz gibi değil. Ne olaylara giriyorduk biz. Onlara microtonal müzik denir. Yankı uyandırdı, ama orkestralar çok zorlandılar. Alışık olmadıklarından tabii. Nadir olarak yapılır artık. Çok önemli mevzuu, bizim enstrümanların da senfoniye girmesi lazım artık. Besteciler artık kendi memleketlerinin enstrümanlarını kullanmaya yirmi otuz sene evvel başladılar. Çok zevkli oluyor değişik tınılar girince. Bunları en güzel yapanlardan biri de Toru Takemitsu. Benim çok sevdiğim Japon besteci, geçen yıl öldü ne yazık ki. Çok severim, ölmesi sürpriz oldu. Bir eserle uğraşıyorum, onun içerisinde olacaktır bu söylediklerim, bizim enstrümanlar ve bütün elektroniklerle, çok evrensel bir şey olacak. Müzik tam ton, yarım ton değil, komanın bile ilerisi yani. Daha da ilerisi gelecektir. Bunların kabulu yavaş olsa da, inanın çok önemli işler yapılıyor.

Diskografi

- **'Trio'** Projazz 654 (1986)
- **'So Many Lifetimes'** JMS 047-2 (1988)
- **'Pictures'** Jazz City 660-53-007 (1989)
- **'Aydın Esen'** JMS/Gramavision 053-2 (1990)
- **'Anadolu'** Columbia CK 48811 (1992)

Eşlikçi olarak

- Tommy Campbell **'My Heart'** JCP-Pony Canyon Records 00034 (1988)
- Daniel Humair **'Edges'** Label Bleu 6545 (1991)
- Andrew Anella **'Hellacious Modal Combat Jazz'** Tutta Forza TF 1100 2 (1996)

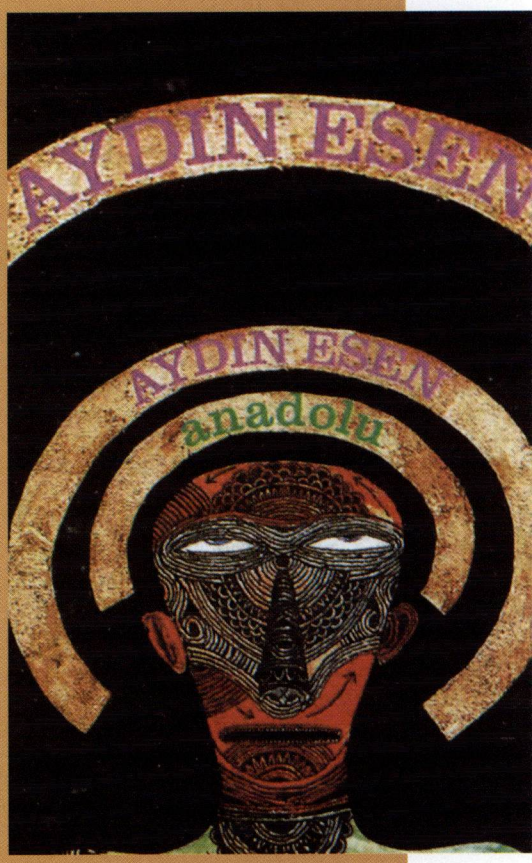

'Anadolu' benzeri projeler nasıl gerçekleşiyor?

Zamanla olan bir şey. Ufak yaşlardan beri kayıtlar yapıyorum, yalnız kendim için olmasa da. Yerin kulağı derler, davetler olur, şirketler araya girer. Şirketler arka arkaya geldi, Columbia da bunların devamıydı aslında. Columbia 1950-60'lardan bu yana pek bir yenilenme olmadığını düşünüyordu. Çok iyi bir devreden sonra, yani Parker, Coltrane, modern müzikçilerden sonra beni bulmaları aradıkları heyecanı getirdi. Olay çok büyüdü şirket içerisinde. Yaptığım şeye o kadar inandılar ki, artık yirmi seneden sonra işte böyle plak yapılır dediler. O kadar şanlı bir tarihi var ki şirketin, onlar için de belki enteresan bir durum söz konusuydu benle kontratı yapmaları. İşte tamam dediler. Bu ortamda girdik biz de plağa ve altından kalktık. Böyle bir proje kafamda vardı, Columbia olmazdı da küçük bir şirket olurdu. Dert değil aslında o kadar. Büyük bir şirketin büyük girişimleri var, büyük bir bütçe koyması müzik açısından iyi olabiliyor tabii. Dağıtım açısından iyi olabiliyor. Çok kaliteli, derin eleştiriler aldı albüm, en büyük sevincim de bu oldu. İki senedir başka plaklarda çaldım, şu anda ise, bitti desem yalan olmaz, yeni projenin kayıtları üzerinde çalışıyoruz. Yine Sony plak şirketinin isteği var, ama şu anda bilemiyorum, belki Fransa'da bir şirket olur. Zannediyorum büyük orkestra da sokacağım kayıtlara.

RÖP.

Bill Evans Another Time

Çeviren: Nilüfer Rucacan
(Jazz Times, Şubat 1997)

Bill Evans 1965 yılında Avrupa turundayken (basçı Chuck Israel ve davulcu Larry Bunker'le birlikte) Fransız 'Jazz Magazine' dergisinin editörü Jean-Louis Ginibre'nin 'Trémouille' Hotelinde yaptığı röportaj Jazz Times dergisinde tekrar ve kesintisiz yayımlandı (ilk yayımlandığında bu halinden daha kısaydı).

'Otele gittiğimde öğlen vakti olmasına rağmen perdelerin kapalı olduğu oda kasvetli ve sıkıcıydı' diyor Ginibre, 'Bill beni zayıf, esmer, üzgün gülüşlü, gözlerini kırpıştırarak bakan eşi Elaine ile tanıştırdı' diyor. Yaklaşık bir saatten fazla süren röportaj sırasında 'Bill bir sandalyede otururak yumuşak ses tonuyla sorulara cevap verdi. Hiç sıkılmış ya da başka birşeyle meşgul gibi görünmedi Hala hiç unutamadığım, tüm canlılığıyla hatırladığım şey; Bill Evans ölüm hakkında konuşuyordu. Karanlıklardan bana doğru baktı, gözlük camlarının ardındaki gözleri buğulanmıştı ve tüm bu atmosfer içinde tüylerim ürperdi' diyor ve söyleşiye başlıyor.

Daha önce hakkınızda yazılmış hiç aklı başında makale okudunuz mu?

– Evet. Hem de birkaç kez. Adaletli yazılmışlardı. Daha sonra çalışımın bazı yönlerini modifiye ettim. Bence herkes haklı. Herkesin ayrı bir görüşü vardır. Ama hakkımda yazılan 200 yazının belki birkaçı hariç büyük bir bölümü aydınlık ve duyarlıydı. Çoğunluğu lehime yazılmış yazılar. Bu konuda çok şanslı olduğum söylenebilir.

– Bazı eleştirmenler müziğinizin empresyonist olduğunu söylüyor, bu konuda ne düşünüyorsunuz?

– Ben empresyonizmi çok severim. Debussy'yi çok severim. En sevdiğim bestecilerden biridir. Resim delisi değilim ama olsaydım empresyonistleri tercih ederdim. Bazen 200 yıl geride 18. yy'da yaşadığımı sanıyorum, asla 20. yy'da değil. Yani bir empresyonist olup olmadığımı bilemiyorum. İçimde değişmeye ait bir arzu var ama buna imkan yok sanırım. Şu an yaptığımdan daha iyi birşey yapabilmem gerek bu değişim için. Henüz daha iyisini bulamadım. Şu anda yapabildiğim ile tatmin oluyorum.

– Sürekli araştırıyor musunuz yoksa kendinizi bıraktığınız oluyor mu?

– Bazen bırakırım. Bu süreç içinde ise çok şey bulurum. Her ne kadar insanların benden çok etkilendiğini söyleseler de ben de pekçok kişiden etkilendim. Kimseden daha kabiliyetli olduğumu sanmıyorum. Kabiliyetli insanlar 16-17 yaşlarında benim o yaşlardaki halimden çok daha iyi çalabilen kişiler. Benim bir yere gelmek için çok çalışıp etüt yapmam, araştırmam ve derinlemesine uğraşmam gerekiyordu. Bundan dolayı daha sonra yaptığım müziğin bilincine daha da iyi vardım. Ben bir taklit olmadım. Kendi müziğimi birçok müzisyenin sentezini yaparak buldum. Bu araştırmalardan çıkan gerçekten bana ait sanırım.

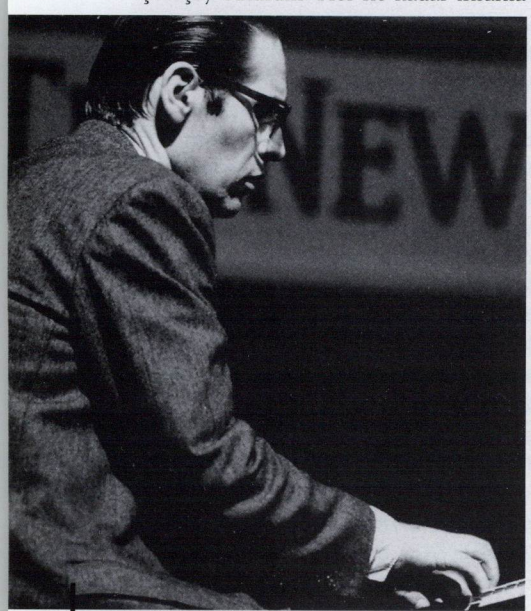

– Başarınız size sürpriz oldu mu?

– Evet, oldu. Bunu elde etmek için çok çalıştım ve büyük ümitlerim vardı ama başarılı olamayan nice kabiliyetli insanları da görüyorum.

– Başladığınızda hangi piyanistleri dinlerdiniz?

– Sanırım ilk olarak Nat King Cole. Olağanüstü bir piyanist. Sonra Earl Hines, Bud Powell. Bud beni çok etkiledi, çünkü form'a çok duyarlıydı. Dave Brubeck, George Shearing, Oscar Peterson, Al Haig, Lou Levy de dinlerdim.

– Neden Dave Brubeck?

– Bakın, herkesden birşey öğrenilir. Nat King Cole'den ritm ve ışıltıyı, Dave Brubeck'ten bazı özel akor pozisyonları, George Shearing'den de öyle ama daha değişikleri tabii. Oscar Peterson'dan güçlü swing'i, Earl Hines'den müziği bina etmeyi öğrendim. Fakat bu özelliklerin tümü Bud Powell'da toplanmış olmasına rağmen ondan asla herşeyi almam, yani tümüyle taklit etmem, veya onun gibi çalmayı denemem. Müziğini dinleyip özünü absorbe etmeye çalışıp bu özü kendi istediğim yere uygulamaya çalışırım. Ayrıca dinlediklerim sadece piyanistler değildi. Saksofoncuları da, trompetçileri de, herkesi dinlerdim. Jazz çalan enstrümandan ziyade jazz düşünebilen beyin ilgilendiriyor beni.

– Ya Thelonious Monk?

– Çok fazla değil. Onu çok severim. Monk'u çok kişi özümledi ama onun taklit etmek bir hata olur, ona hakaret gibi bir şey olur zira fazla karakteristik. Fazlası ile kendine has, son derece güçlü bir müziği var. Monk'u taklit ederseniz kendi şahsiyetinizi kaybedersiniz. Tabii bu herhangi birini taklit ederseniz de aynıdır.

– Ritm alanındaki denemeleriniz hakkında konuşabilir misiniz?

– Tam anlamıyla konuşamam. Bu sadece bir his. Profesyonelce çalmaya 12.5 yaşında başladım. Okuldan sonra yüzlerce, binlerce insan jazz çalmak ister, dener ve sadece birkaçı bunu başarabilir. Yani ne yapacağına karar verip kendini egzersiz yapma için bir dolaba kitlemeye benzemez. Jazz müziğinin ülkemizin halk müziği olduğunu düşünüyorum. Daha da yayılıp gelişeceğine inanıyorum. Geleneği

olmayan şeyi sevmem ama özellikle ritm alanında deneysel çalışmalar yapmıyorum.

– 16 yaşındayken erkek kardeşinizle bir grup kurdunuz...

– Kolejdeydik. Dans orkestralarında büyüklerle çalmıştım bile, yani sağlam bir geçmişim vardı. Kardeşimle sadece öğrencilerden oluşan bir grup kurduk. Ben altı yaşında piyanoya başladım. Sadece klasik veya yazılı müziği çalabiliyordum. Benden çok basit bir parça olan 'The Star Spangled Banner'ı çalmamı isteseler bile notasız çalamıyordum. 12 yaşımda orkestralarda çalışmaya başladım. Bir gün notası olmayan birşeyi çalmam gerekince çok heyecanlandım. Çünkü yazılı olmayan birşey çalmıştım ve güzel ses çıkartmıştım. Bu beni jazz'a yöneltti.

-Bu genç arkadaşlarınız arasından profesyonel bir jazz'cı çıktı mı?

– Hayır, ama Amerika o kadar büyük ki, her kolejde bir veya iki orkestra vardı. Herkes çalmak ister ve az buçuk birşeyler çalabilir. Mesela New York'ta bunca süper müzisyenin açlıktan öldüğünü görmek ne kadar acı verici. Bunlar belki başka yerlerde kral olurlar ama New York'da bir hiçler. Kendimle çok mücadele ettim, New York'a geldiğimde 3 sene beklemem gerekti birşeyler yapana kadar. Çok zor ama başarı kolay olduğunda onu çabuk kaybetme riskine de sahipsin. Acele etmez ve gerçekten bir kabiliyetin var ise herşey kalıcı olur.

– Mundell Lowe ile çalıştığınızda hala kolejdeydiniz...

– Evet. Kolejde Louisiana'da, Mundell şehre geldi ve okuldan biri beni dinlemesini rica etti. Daha sonra ise bana gelen haberde onunla yazın çalışıp çalışamayacağımı soruyorlardı. Tabiki kabul ettim. Onunla ve Red Mitchell ile çalışmaya başladım. Okulu bırakmak istedim ama tavsiyesi üzerine kaldım. Daha sonra onun sayesinde Tony Scott ile tanıştım. Tony bana Herbie Fields'in grubunda iş buldu. 10 ay Herbie ile çalıştıktan sonra askere alındım. Ordudaki üç yıldan sonra New Jersey'deki evime dönüp birbuçuk yıl orada kaldım. Daha sonra ise New York'a gidip iki ya da üç yıl orada mücadele ettim. Ancak iki senedir nefes alabiliyorum. Artık arzularım oluyor ama fazla istediğim de birşey yok zaten.

– Herbie Fields intihar etti...

– Evet. İki sene önce. Rock'n Roll'un öncülerinden sayılırdı. Kıkırdayıp fıkırdıyordu, Rock'n Roll milyonlarca dolar getirdi ama Herbie Fields'a değil. Karısı çocuklarını da alarak onu terk etti. Çok içiyordu, hiçbir şeyi kalmamıştı ve kendini öldürdü, onun için daha iyi oldu aslında. Bütün bu acıları çekmek yerine ölmüş olması daha iyi bence.

– Eddie Costa ile de çaldınız...

– Çok yakın arkadaştık. Fazla birlikte çalmamamıza rağmen bir kez birlikte kayıt bile yaptık. İkimiz de sporu severdik. Ölmeden bir saat önce onunla birlikteydim.

– Miles nasıl buldu sizi?

– Telefonla aradı. Onunla The Composers'da tanıştırıldım. Altı ay sonra arayıp hafta sonu çalışır mısın dedi. Beni sanırım kiralamış olduğu için sevdi.

– O grupla çok prova yaptınız mı?

– Hayır, hiç. Ben kendi trio'mla da prova yapmam, biz iyi anlaşırız. Şayet parçayı biliyorsak onu çalabiliyor olmalıyız. Herkesin müzisyenliği buna yeter. İlk başından beri trio ile hiç prova yapmadık. Miles ile de aynı şekilde.

– Neden Miles Davis'i bıraktın?

– Onunla birlikte iken çok mutsuzdum. Tam nedenini bilmiyorum ama gitmenin zamanı olduğunu hissetmiştim. Miles'a söyledim, o da kabul etti ve iyi birer arkadaş kaldık.

– Miles sizden belli bir ruh hali ile çalmanızı istedi mi?

– İstemeye başlamıştı ama müsade etmedim. Şayet bırakırsanız Miles sizi kolayca evirip çevirebilir ama karşı koyarsanız daha da sevilebilirsiniz.

– Scott LaFaro ile olan deneyiminiz hakkında ne düşünüyorsunuz?

– Harikuladeydi. Sadece müzikal bir tecrübe olmanın dışında hayatımda tanıdığım en canlı ve hayat dolu kişilikti. Benim için daima bir ilham kaynağı oldu. Ölmeseydi ne olurdu bilemiyorum ama o kadar ilerideydi ki onu aşabileceğimizi sanmıyorum.

– Trio'da onun yerini alabileceğinizi hiç düşündünüz mü?

– Hayır. Yerinin doldurulabileceğini sanmıyorum. Onun gibisinin bulunabileceğini de sanmıyorum. Ama başka kaliteleri olan birisini buldum. Chuck Israels muhteşem çalıyor ve onda Scott'da olmayan bazı şeyler var. Ama ne Scott ne Chuck ne de Gary Peacock gibisini asla bulamam.

– Gary Peacock'la neden yürümedi?

– Gary şu sıralar bir kişilik karmaşası geçiriyor. Ben ise kendi stilimi ona empoze etmek istemem. Onun yeteneğine olan saygımdan bunu yapmak istemem. Kendini bulması için şansa ihtiyacı var. Beraber çaldıkça birlikteliğimizi daha çok beğenmeye başladı, bense başka şeyler istediğimi hissediyordum. Ona isteklerimi empoze edip zorlamak istemedim, böylece ayrıldık.

– Paul Motian ile nasıl ayrıldınız?

– Bizi Los Angeles'ta bırakan o. Hem karısından boşandığı için hem de anlatma-

Giuseppe Pino

ya değmeyecek bazı fikir ayrılıkları yüzünden gitti. Paul'ü çok severim. Bizle uzun süre birlikte olmuştur.

– Klasik müzik dinler misiniz?

– Evet. Hatta kendi zevkim için çalarım da.

– En sevdiğiniz besteci?

– Bütün büyük ustalar; Bach, Brahms, Debussy, Beethoven, Bartok, Stravinsky. Bugün klasik müzikte olup bitenleri tam anlayamıyorum, çalışıyorum ama içimde bir kıpırtı olmuyor pek.

– Gunther Schuller ve George Russell ile yaptığınız kayıtlar hakkındaki düşünceleriniz ne?

– İkisine de hayranım ama Schuller ve Russell ile pekçok konuda hemfikir değilim ama Russell yine de düşünceleri açısından benim için tek olmasa da en önemli jazz kompozitörlerinden biridir. Schuller'in bilgisi çok fazla harika bir müzisyendir ama ben hala kim olacağını bilemediğim yeni birini bekliyorum.

– Odds Against Tomorrow adlı film müziğinde çaldınız. Bu deneyimle ilgili görüşleriniz nelerdir?

– Biraz hayal kırıklığına uğradım. Robert Ryan'ın Gloria Grahame'i tecavüzü sahnesinde emprovize çaldım, filmi seyrederek çaldım. Bittikten sonra seyrettiğimde ise müziğin edit edildiğini anladım. Bu dört saniyelik bir fark doğurmuş, tabii müziğin hiç bir anlamı kalmamış.

– Özgürlük sözü müzikte nasıl temsil ediliyor?

– Özgürlük boşluğun olmadığı yerde boşluk yaratmak ile başlar. Bir müzik notasını alırsın, ilk bakışta bir özgürlük, hürriyet hissi yok gibidir ama parti anlaşılınca istediğin kadar özgürlük yaratabileceğini anlarsın. Ayrıca notayı atıp dirseklerinle piyanonun tuşlarına yaslanıp özgürlük budur diyebilirsin ama, benim için değil. Benim için en kıymetli özgürlük güçlü olandır. Çünkü zor birşeye karşı kazanılmıştır.

– Ornette Coleman dinler misiniz?

– Paris'e gelmeden onunla New York'ta iki hafta aynı yerde çalıştık. İnkar edemem, bazı insanlar çok seviyor ama asla benim müzikal tavrıma uygun değil. Ben Ornette Coleman değilim ve bu tarz müziği denemem faydasız olur. Hayatı sil baştan edip yeniden bir başkası olarak yaşamam gerekirdi. Söyleyebileceklerim bu kadar.

– Bu anlaşma çerçevesinde keman da çaldı mı?

– Evet keman (violin) ama buna yasak (violatin) da diyebiliriz (burada kelime oyunu ile bir espri yaratılmış).***

– Çoğu insan son on senenin en iyi piyanisti olduğunuzu söylüyor. Ne diyeceksiniz?

– Bilmem. Özüm değişmedi. Belli standartları aynı şekilde çalıyorum. Kim ne derse desin eskisi kadar iyiyim. Benim için fark etmez ama bunları epey insan söylese daha çok para kazanırdım. Kimin ne dediği önemli değil. Ben kim olduğumu biliyorum. Basit ve sıradan biri ama çok şanslı olduğumu hissediyorum.

– İnsanları sever misiniz?

– Evet ama komünikasyonum pek iyi sayılmaz.

– İnsanlarla ilişki kurmak sizce önemli mi?

– Bütün hayatımı buna adadım.

– Bazen konser veya kulüplerde pek başarılı olmuyor bu?

– Tabi. Her meslekte olduğu gibi. İyi ve kötü anlar da vardır.

– Bu sizi rahatsız ediyor mu?

– Tabii, kendimi bundan sorumlu hissediyorum.

– Müzikten daha yüce bir sanat var mı sizce?

– Hayır, daha uzun vadede de olacağa benzemiyor.

– Toleranslı biri misiniz?

– Olmaya çalışıyorum ama, aslında belki de hiç değilim. Başka bir deyişle kimseyi kırmak istemem ama bunu sağlamak için kendime karşı çok sert olmam gerek. Mesela Ornette Coleman hakkında yönelttiğin sorulara nasıl cevap verdiğimi biliyorsun ama aslında onun müziğine karşı olduğum da bir gerçek olabilir.

– Chuck Israels sevdikleri ve sevmedikleri konusunda daha kesin yargılara sahip sanki?

– Chuck'ı çok iyi tanınmam, onu tanımak güç sanırım, ama onu çok severim. Müzikal olarak da çok iyi anlaşıyoruz.

– Sizin ilk kişisel kayıtlarınız Riverside için yapılmıştı. Firmanın yetkilisi Bill Grauer ile aranız nasıldı, yakın mıydınız?

– Pek iyi sayılmaz. Bill Grauer firmanın iş kısmını Orrin Keepnews ise sanat bölümü ile ilgiliydi. Dolayısıyla Bill Grauner ile çok kısıtlı bir ilişkim vardı, olan kadarı ise pek hoş değildi. Çok kaba bir insandı. Ölümünü duyunca üzüldüm ama hayatta iken hakkında pek olumlu konuşamamıştım.

– Onun ölümü Riverside'ın iflasını hızlandırdı mı acaba?

– Hayır... Daha ziyade Grauner'in ölümü Riverside'ın iflası yüzünden oldu diyebiliriz. Çok cüzi bir sermaye ile çalışıyorlardı. Büyümek içinse bankalardan kredi alıyorlardı, çok ileri gittiler ve iflas ettiler.

– 'Conversation with myself'i beğeniyor musunuz?

– Kısmen. Dört parça benim onayım olmadan yayımlandı. 'Hey There', 'Blue Monk' ve iki tane daha, bunları albüme koymak istememiştim. 'Spartacus', 'Round About Midnight', 'Stella by Starlight' ve 'How About You' en beğendiğim parçalar. Bu albüm çok çeşitli ödül kazandı, bir de Grammy ödülü aldı, bence iyi bir çalışmaydı.

– Şu andaki grubunuzdan memnun musunuz?

– Evet, çok. Chuck Israels çok güzel çalıyor. Larry Bunker çok iyi bir davulcu. İkisi de çok hassas ve anlayışlı. Her zaman yeni malzemelerle deneyimler yapabiliriz, bu potansiyel mevcut.

– Röportajlarda ençok karşılaştığınız sorular?

– 'Çaldığınıza ne ad verilir?'; bu soruya asla cevabım yok.

– Müzik dışında nelerle ilgilenirsiniz?

– Spor. Şu anda formda değilim ama yapardım ve hep çok sevdim.

– Hangi spor?

– Beyzbol, futbol (Amerikan futbolu). Tabii insan yaşlanınca gençliğindeki gibi olmuyor ama golf ve bowling'i de çok severim.

– Politika ile ilgilenir misiniz?

– Kesinlikle hayır.

– Yani milletvekili veya senatör olma gibi bir isteğiniz yok yani?

– Hayır. İşin komiği kolejde hep bu gibi işler için seçilir, görevlendirilirdim. Gururumu okşadığı için kabul ettiğimi sanıyorum, kabul edilmek istiyordum. Bu işe uygun değildim. Yani dünya benim gibi insanların elinde olsaydı, şu an hepimiz kafeslerde yaşardık.

– En kötü tecrübeniz ne oldu?

– Söylemesi zor. Beni en çok etkileyen şey askerlik oldu. O kadar mutsuzdum ki, bunu hala üzerimden atamadım. Sık sık aynı kabusu görüyorum; kağıtlarım kaybolmuş ve bir 3 sene daha askerlik yapmam gerekiyor!

– Olağanüstü bir güce inanıyor musunuz?

–Tecrübesini yaşadığım tek olağanüstü güç müzik.

– Geleceğe baktığınız zaman müzikal kariyerinizi nasıl görüyorsunuz.

– Yarından sonraki günden sonrasını asla düşünmem, bu kadar uzağı bile düşünmem ama hayal kuracak olsam eserler bestelediğimi düşünürüm. Bu sadece bir hayal. Daha doğrusu yarından ötesini göremiyorum.

– Yaşlanmaktan korkuyor musunuz?

– Hayır ama ölümden korkuyorum. 18-19 yaşlarında ölebilirdim, o yaşlarda ölüme hazırdım. Bugün, hayır artık ölüme hazır değilim. Çok fazla zaman geçti.

**** Yes, violin, but you could call it violation!*

Akustiğin estetiği
Blaupunkt'tan üstün kaliteli ürünler.

Küçük mavi nokta,
dünyanızı değiştirecek...

BLAUPUNKT

Bosch Grubu

sita

RÖP.

ŞENOVA ÜLKER BIG BAND

ORADA BİR BAND VAR UZAKTA

Tunçel Gülsoy
Redakte Eden Asuman Kafaoğlu Büke

Günümüz Türkiye'sinde bir Big Band kurmak müslüman mahallesinde salyangoz satmaya benzese de öyle gözüküyor ki salyangoz seven insanlar da var.

Onlar ile soğuk bir şubat günü Kalamış Marina'daki Telefon Bar'da tanıştım. Onyedi pırıl pırıl genç ve onların oluşturduğu canlı, cıvıl cıvıl hareketli bir ortam. İlk gözüme çarpan şey nefesli sazların bir arada olmasından meydana gelen bir enstrüman yoğunluğu oldu. O sırada o günkü çalışmalarının ön hazırlıkları yapılıyordu. Önce onları uzaktan seyrettim sonra da yanlarına yaklaştım ve kendimi tanıttım. Bir masanın etrafında toplandık ve sohbet etmeye başladık.

Big Band elemanlarının yaşları 17 ile 25 arasında değişiyor Hepsi ya üniversite ya da konservatuar öğrencisi olan grup, şu kişilerden oluşuyor:

Trompetler: Merve Dikerman, Munif Temizkan, Halil İbrahim Işık, Tevfik Küpeli.

Trombonlar: Ebru Uluman, Okan Barut, Hurda Alkın, Doğan Aykon.

Saksofonlar: Aykut Demirel, Yüksel Özeke (alto), Ümit Onartan, Kayhan Doğan (tenor), Hakan Kundak (bariton).

Gitar: Kaan Şenol. Bas Gitar: Ozan Muslu. Davul: Volkan Asyalı.

Klaviye: Ogün Sayharusan.

Big Band'in kurucusu Şenova Ülker, hem klasik hem de jazz müziği ile ilgilenen müzikseverlerin yakından tanıdığı bir isim. 1959 doğumlu, 1979 yılında İstanbul Devlet Konservatuarı'nı bitirdiğinden beri İstanbul Devlet Senfoni Orkestrasında trompet çalıyor ve bugün trompet grubunun şef yardımcılığını da yürütüyor. Bazıları bir koltuğa tek karpuz sığıramazken Şenova üç tanesini sığdırıyor. Halen İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nın trompet öğretmenliğini sürdürüyor ama jazz dünyasında da aynı sevgi ile çalışmaları var ve gençlerden oluşturduğu Big Band'i çalıştırıyor.

Şenova'nın jazz'a olan ilgisi 1977 yılında daha konservatuar öğrencisi iken başlamış. O yıl 'Jazz Juniors' adlı bir grupla jazz dünyasına adımını atmış. Daha sonra Emin Fındıkoğlu ile gelişen bir jazz öğrenme süreci var, ondan jazz'in teorisini öğreniyor ve bu arada da çeşitli konserlerde, jazz kulüplerinde ve televizyon programlarında çalıyor. Kendisini şöyle tarif ediyor:

'Klasik müziğin verdiği akademik olgunluk ve tekniği jazz'ın özgürlük duygusu ile yoğurup bir sentez oluşturan kişi.'

Aradan geçen yıllar boyunca Şenova'nın jazz tutkusu hep gelişiyor ve son aşamada da aralarında öğrencilerinin de bulunduğu bir grup gencin talebi ile big band işine soyunuyor. Big Band üyeleriyle yaptığım görüşmede Şenova da bizimle beraber oturdu ama çok az konuştu. Esas konuşan öğrencileri oldu. Şenova'nın jazz sevgisini zaten bu gencecik insanların yüreğine çoktan doldurmuş olduğunu gördüm.

Onlara 'jazz nedir?' diye sorarak başladım, şunları söylediler:

– Jazz insanın beyninin kıvrımlarını müziğe yansıtmasıdır.

– Jazz insanı simetriden asimetriğe çeviren şeydir, doğaçlamadır.

– Jazz bir tutkudur, yaşamımdaki tek silahımdır.

– Jazz özgürlüktür. Paylaşıldıkça kişiler arasında saygı ortaya çıkar. Paylaşmak toplu olarak ortaya birşey çıkartmaktır.

– Jazz bir iletişimdir.

– Jazz insanın derinliklerindeki gizemli dünyayı ortaya çıkaran bir araçtır, coşkudur ve ona sanki bir büyü ile bağlıyım.

Konuştukça hem onlar açıldı hem de ben onların düşüncelerinden etkilendim. Evet jazz belki bugün için Türkiye'de batı dünyasındaki kadar yaygın dinlenen bir müzik değildi ama şurası da muhakkak ki kabul gördüğü dar çevrede de geleceğe yönelik olarak çok olumlu etkileri olmuştu.

Konuşmamız sürdükçe bana Big Band'in bir parçası olmaktan dolayı kendilerini şanslı hissettiklerini söylediler. Jazz açlıklarını gideren, onlara meditasyon ortamı sağlayan ve ruhlarını tedavi eden bir sanat biçemiymiş. Müziğin evrensel dilini konuşarak sınırlarını aşmaya çalıştıklarını da eklediler.

Aralarındaki sıcak ve samimi ilişkiyi, söyledikleri çok güzel ortaya koyuyordu.

Ancak bu insanlar ülkelerinin gerçeklerinin ve bu ülkenin insanları

olarak taşıdıkları sorumluluğun da farkındaydılar. Jazz eğitimi olmayan ülkemizde yaptıkları çalışmanın önemini biliyorlardı. Beraberce gerçekleştirmek istedikleri hedefleri 'üç kişinin bir araya gelip de birşeyler yapamadığı bir toplumda onsekiz kişi bir araya gelerek ortak bir üretimde bulunmak' olarak görüyorlardı.

Gerçekten de bu müzisyenlerin arasında ortak bir ruh vardı. Bu ortaklık onlara önemli bir kişilik kazandırmıştı. Yaptıkları müzik Türkiye'de varolan müziğe bir yön verebilir, hatta müzik dışı alanlarda da etki yaratacak güce gelebilirdi ama toplumumuzun her kesiminde olduğu gibi bu gençler de birçok maddi ve manevi problemi yaşıyorlar.

Önce olayın fiziksel kısmına değinelim. Böyle bir grubun beraber çalabilmesi ancak tüm partisyonların ve notalarının biraraya eksiksiz toplanabilmesi ile mümkün. Elbette, nota bulmak en önemli sorun. Notalar hem pahalı hem de elde etmesi zor. Şimdilik grup üyelerinin kişisel insiyatifleri ile bulunan notalarla çalıyorlar.

İkinci olarak da olayın manevi tarafı ön plana çıkıyor. Gençlerimize göre jazz 'Türk insanına ters gelen bir müzik'. Yapılacak tanıtımın önemini çok iyi anlıyorlar. Böyle bir grubu yaşatmak için bir 'hayran' kitlesi yaratmanın da gerektiğini biliyorlar. İnsan doğasında zaten varolan hayran, olma gereksimini jazz'a yönelik olarak ortaya koyan dinleyici kitlesi gerek onlara. Diğer müzik akımlarında,. sanatçıyı iten dinleyici halk kitlesinin jazz'da da oluşmasını sağlamaya çalışıyorlar.

Çalmanın yanı sıra grubun üyeleri sürekli olarak başka Big band'leri de dinliyorlar.

Beğendikleri ve dinledikleri Big Band'ler de günümüzün önde gelen toplulukları:

Glenn Miller, Count Basie, GRP All Star, Parliament Super Band, W.Marsalis Big Band'lerini beğeniyorlar. Açıkça söylemiyorlar ama günün birinde onlar gibi olmak istediklerine eminim. Benim temennim ileride kendilerine has bir Big Band 'tınısı' yaratabilmeleri ve kendi bestelerini çalabilmeleri.

Şenova ile ayrıca konuştuğumda ona bu işle neden uğraştığını sordum. Aslında sorunun yanıtını bal gibi biliyordum ama onun söylediklerini önceden içimden geçirebilmek beni keyiflendirdi.

'Sevdiğim şeyi yapıyor ve olabildiğince mutlu oluyorum. Hayatımızın sınırlı olduğu bir dünyada bilgi ve kültür birikimimi benim gibi olabilecek insanlara aktarmaya çalışıyorum. Günün birinde bu gruptan çıkan başkaları da kendilerinden sonra gelecek insanlara aynı şeyleri yaparlarsa ben hedefime varmış olurum. Bundan öte de bir beklentim yok'.

Bir Çin atasözüne göre 'Başlamak yarısıdır, en uzun yol bile ilk atılan tek bir adım ile başlar'.

Şenova ve onyedi genç arkadaşı bir işe başlamışlar, yola çıkmışlar. Yolları uzun ve zahmetli ama inançları sağlam. Onlar kendilerine ve çevrelerine bakıp karanlıktan şikayet edeceklerine bir mum yakmışlar. Uzakta da değiller, her perşembe günü Kalamış'ta çalışıyorlar. Onlar için hepimizin bir katkısı olabilir, herkes birşeyler yapabilir. Onların yanına gidip dinlemek, hatırlarını sormak bile hoş bir katkıdır.

Günümüzde birçok özel sektör kuruluşu çeşitli spor ve kültür çalışmalarını başarı ile destekliyorlar. Bir Eczacıbaşı ve Ülker Basketbol takımları iki güzide firmanın çabası ile yaratılmışlardır. Yapı Kredi Bankasının kitap ve müziğe destek olarak başladığı çaba bugün bankanın bünyesinde bağımsız ve çok başarılı bir yayın grubunu yaratmıştır. Müzik konusunda da başta İstanbul Festivali olmak üzere Akbank Festivali gibi çeşitli etkinlikler hem kişilerin hem de firmaların kıymetli çabaları ile yürümektedir. Peki böyle bir destek genç insanların yaratmaya çalıştığı bir Big Band için çok gerekli. Onlara verilecek destek, geleceğin jazz'ı için zorunlu bir yatırım.

Orada bir big band var uzakta görünen, ama gerçekte yakın, gitmesek de görmesek de o biz jazz sevenlerin Big Band'idir.

Günümüzde Big Band

Jazz tarihinde 'Swing' zamanı diye adlandırılan yıllar biteli 50 yıl oldu. O devrin sembolü olan Big Band'ler de aynı şekilde tarihe gömülmüş olmalıydı ama böyle olmadı. Big Band'ler yaşıyor ve daha da önemlisi günümüzde yeniden parlıyorlar.

Down Beat dergisinin Ocak '97 sayısı tamamen Big Band'lere ayrılmış. Big Band'ler ve günümüzdeki gelişmeler ile ilgili farklı yazılar var bu sayıda.

Tüm jazz müzisyenleri hayatlarının bir döneminde Big Band'de çalışmışlardır ve kaçınılmaz olarak da tekrar bir Big Band'de çalacaklardır. Bu dönüş bir pazartesi gecesi provası olabileceği gibi, çok şanslı bir grup için Lincoln Center jazz programları da olabilir ama görünen şudur ki Big Band'lerde çalmanın vazgeçilmez bir cazibesi vardır.

Öncelikle büyük bir enstrüman grubunun yarattığı o muhteşem zengin ses insanı çeker. Böylesi bir ses ancak Big Band'den çıkabilir. Daha sonra zengin nota partisyonlarının ve aranjmanın insana verdiği bir 'meydan okuma' duygusu gelir. Bir de birlikte olmaktan ve beraber bir şeyler yaratabilmekten doğan bir tat vardır insanı çeken, insanların birbiri ile iletişim kurabilmesinin getirdiği o güzel duygu kişiyi çeker.

Olayın bir de nostalji yönü vardır insanı çeken. Çoğu müzisyen için Big Band ile tanışma okul yıllarında olmuştur ve muhtemelen bu bir okul Big Band'idir.

Sonuç olarak, her jazz müzisyeninin yolu buradan mutlaka bir kerecik olsun geçmiştir ve de geçecektir.

Big Band'in müziği ile kişiler arasında sihirli bir bağ oluşur. Bu konuda West High School'un enstrümantal müzik bölümü başkanı Tom Birkner şöyle diyor: 'Müzik öğreniminde Big Band'ler kadar etkili bir başka kurum yoktur. İyi bir beste ve iyi yapılmış bir aranjmanda çok geniş ve renkli bir ses yelpazesi oluşur. Böyle bir müzik grubunun içinde oturan ve çalan bir kimse büyük bir dinamik güç ve etkiyi hisseder.'

Böyle bir ortamda genç müzisyenler müzikal yeteneklerini yavaş yavaş geliştirmek ve müziği öğrenmek için müthiş bir imkan bulurlar. Kişi önce enstrüman gruplarında çalar, sonra grup lideri olur. Tabii en sonunda da kendi Big Band'ini kurabilir.

'Üçüncü Akım' Üzerine Birkaç Söz Daha

Konitz, Russo, Burns klanı ve Jimmy Giuffre

Hülya Tunçağ

Jazz Dergisi'nin 1996 yılının dördüncü ve son sayısında değindiğim 'Üçüncü Akım' konusunu yazılı olarak açıklamak aslında yeterli değil. Bu akımın dayandığı iki müzik türünü düşünecek olursak (klasik ve jazz), tarihsel bilginin yanı sıra yapıt çözümlemelerinin gerekliliği daha mantıklı. Bu çözümlemeler de yazılı olduğu zaman konuya uzak bir okuyucu için pek bir şey ifade etmez. Çünkü duymak gerekir.

Ben bunu, TRT Radyo 3'de yayınlanan 'Günümüzde Jazz' programlarımda birkaç kez yapmıştım. Üçüncü Akım çalışmalarını armonik ve biçimsel açıdan açıklamanın en iyi yolu bu sanırım.

Önce Cincinatti Senfoni Orkestrası, ardından New York Metropolitan Opera Orkestrası'nda on yıl korno çaldıktan sonra jazz'a yönelen, 1949-1950 yıllarında Miles Davis'in cool jazz'ı muştulayan ünlü Dokuzlu'sunda yer alan Gunther Schuller'e göre klasik 'Birinci Akım', jazz 'İkinci Akım'dı. Bu iki türün birleşmesinden doğan müzik türünün ise 'Üçüncü Akım' diye adlandırılması doğaldı Schuller için.

Zaten Schuller de bu düşüncelerini en iyi bir biçimde, 1957 yılından başlayarak kurucusu olduğu Lenox Jazz Okulu ve New England konservatuarında öğrencileriyle uyguladı. Gerek çağdaş müzik gerek jazz müziği alanında kimlerin Schuller'in izinde gittiğinden geçen yazımda söz etmiştim.

Bir bölümü, yalnızca ilginç ve yeni bir akım olduğu için ilgilenmiş, Ravel, Paul Hindemith, Krenek, Martinu, Schulhoff ve Grofe gibi çağdaş besteciler ise yapıtlarına renk katmak amacıyla yararlanmışlardı. Onlara ilginç gelen, jazz'ın armonik yapısıydı. Bu konuyu ciddiye alan besteci ise Stravinsky olmuştu.

Bazı jazz müzisyenlerine göre bu konu oldukça ciddiydi. Siyah müzisyenlere göre jazz'ın ruhuna aykırıydı. Çünkü herşey yazılıydı. Oysa jazz demek 'swing' demek, 'doğaçlama' demekti. 'Üçüncü Akım' yalnızca klasik kökenli siyah müziyenlerin ilgi alanı içine giriyordu: Piyanist John Lewis gibi, daha sonra Schuller ve Gil Evans kanalıyla Miles Davis.

Lee Konitz

26 Nisan 1921'de Dallas'da doğan Giuffre, 1942 yılında North Texas Kolejini bitirdi. Orduya yazıldı, askeri orkestrada klarinet ve alto saksofon çalmaya başladı. Askerliğini bitirdikten sonra Buddy Rich, Jimmy Dorsey, Boyd Reaburn ve Woody Herman orkestralarında çalıştı Herman Orkestrasının dört saksofoncusunun kurduğu Four Brothers projesinde yer aldı. Beste ve düzenlemelerini de yaptı. Herman orkestradan ayrıldıktan sonra batı kıyısına yerleşti. Burada küçük topluluklar seçti. Gitarcı Jim Hall daha sonra tromboncu Bob Brookmeyer ile yanına değişik bascıları da alarak üçlü çalışmalar yaptı. 1958 Newport Jazz Festivalindeki konseri daha sonra 1960'da 'Jazz On A Summer's Day' adıyla film yapıldı. 1955 yılından 1991 yılına kadar pekçok albüm gerçekleştirdi. Bu çalışmaları içinde birkaçı özel bir yere sahip jazz dağarında. 1960'larda Jimmy Guiffre'nin ilgi alanına Üçüncü Akım'dan etkilenen alto saksofoncu Ornette Coleman'ın başı çektiği free-jazz girdi.

Piyanist Paul Bley ve bascı Steve Swallow ile kurduğu üçlüsüyle yine free-jazz'ın da bilinçli, duyarlı örneklerini verdi. 'Free Fall', 'The Life Of A Trio: Saturday', 'The Life Of A Trio:

Sunday' ve 'Liquid Dancers' albümleri çağdaş birer oda müziği çalışmaları niteliğindedir.

Giuffre bu tarz çalışmalarında, atonaliteye, üç part'lı kontrpuana ve özgür ritme önem veriyordu. Burada Giuffre'yi jazz'a yakınlaştıran nokta doğaçlamaydı. Klasik müzikte empresyonizmi seçen Giuffre'nin gözde bestecileri ise Debussy, Ravel çağdaşlardan; Bartok, Shostakovich ve Aaron Copland'di.

Burada, Jimmy Giuffre'nin 1958 yılında yazdığı ve kendisinin seslendirdiği bir yapıtına değinmek istiyorum, 'Klarinet ve Yaylı Çalgılar Orkestrası İçin Parça'. Kendisine bu yapıtı için jazz mı yoksa klasik mi diye sorulduğunda kesin bir yanıt veremiyor, ancak jazz'ı duyumsadığını belirtiyor. Aynı biçimdeki 'Mobiles' başlıklı yapıtıysa, Norman Granz'ın prodüktörlüğünde Almanya'nın Baden Baden şehrinde kaydı yapılan 'Klarinet ve Yaylı Çalgılar Orkestrası İçin Parça', Bartok ve Copland izlenimlerini yansıtıyor.

Klarineti bir doğaçlama elemanı olarak gören Guiffre, yaylı çalgıları akıp giden bir armoni ırmağı gibi değerlendiriyor bu yapıtında.

Oysa 'Mobiles'da roller değişik. Bazı bölümlerde yaylı çalgıların arpejli akorları kontrpuan yaratırken ya da ostinatoyu desteklerken klarinet yapıtın nabzını tutup yorumun gelişmesini sağlıyor.

Jimmy Giuffre özellikle bu iki yapıtı kendisinin müziği algılayış ve yaratış biçiminin en iyi örnekleri olarak niteliyor.

İşte jazz ile klasik ya da çağdaş müziğin kesiştiği nokta. 'Üçüncü Akım' Günther Schuller'in tanımıyla, ya da Jimmy Giuffre'nin ta kendisi...

Stravinsky'nin Woody Herman için 1946 yılında yazdığı 'Ebony Concerto', Üçüncü Akım açısından tarihsel bir olguydu. Çünkü hemen ardından, Herman'ın trompetçisi Shorty Rogers yine Herman için 'Igor' başlıklı bir parça yazdı. Rogers'ın açtığı yolda yakın dostu Jimmy Giuffre, gitarcı Billy Bauer, tromboncu Bill Russo ve alto saksofoncu Lee Konitz, piyanist Lennie Tristano'nun önderliğinde ilerlemeye başladılar.

Bu arada Stan Kenton'ın Progressive Jazz Orchestra'sı, aranjör Pete Rugolo'nun çağdaş çalışmalarını seslendiriyordu. 1950'den sonra Kenton orkestrasını kırk kişiye çıkardı. Modern Music Orchestra adını verdi. Bu kez aranjörleri Shorty Rogers, Bill Russo, solisti Lee Konitz'di. Russo, Kenton için klasik müzik formlarında, özellikle Paul Hindemith'den etkiler taşıyan parçalar yarattı. Solitaire and Ennui, Hall of Brass, A Theme of Four Values, Dusk, Egdon Heath gibi.

Russo bir söyleşisinde klasik müzik tutkusunu şöyle anlatır: 'Lee (Konitz) ve ben, Stan'in orkestrasındayken aynı odayı paylaşıyorduk. Ortaklaşa otuzbeş dolara bir pikap almıştık. Oysa az plağımız vardı: Bartok yaylı çalgılar dörtlüleri, Alban Berg'in Lyric Suite'i, Debussy ve Ravel'in yaylı çalgılar dörtlüleri. Tristano ile klasik çalışmaya başlayınca, Roy Eldridge ve Lester Young'ın yanısıra çoğu jazz piyanistinin favorisi olan J.S.Bach'ı keşfettik. Bach artık bizim tanrımızdı. İşte bundan sonra Lennie, Lee, Warne Marsh ve ben çalışmalarımızda ya da düzenlemelerimizde üç part'lı 'invention', 'kontrpuan' tekniklerini kullanmaya başladık. Bach tutkusunu Stravinsky merakı izledi. O sıralarda bizi, yaptığımız dışında hiçbir şey ilgilendirmiyordu'.

Özellikle Bill Russo'nun, Lee Konitz'in seslendirdiği üç standart parça için yaptığı düzenleme, jazz tarihinde özel bir yere sahip. Round Midnight, I Got It Bad That Ain't Good ve What's Now'dı bu standartlar.

Konitz, tüm dinginliği ve lirizmiyle temaları özgün biçime bağlı kalarak seslendirirken arkada yaylı çalgılar dörtlüsü, çağdaş oda müziği atmosferi yaratıyordu.

Stan Getz'in üne kavuşturduğu Early Autumn, Ralph Burns'ün Summer Sequence adlı yapıtının dördüncü bölümüydü aslında. Stravinsky ekolünden besteci Alexei Haieff'le çalışan Burns, Foss, Ives, Britten, Ellington ve Parker'dan etkilendi. 1946 yılında yazdığı 'Introspection'dan sonra asıl önemli yapıtı, 1951 yılında yarattığı 'Free Forms'du. Solist ise alto saksofoncu Lee Konitz'di doğal olarak.

Burns, Ornette Coleman'dan önce 'free' sözcüğünü kullanan kişiydi. Ancak ikisinin kullanma nedenleri farklıydı. Burns'e göre jazz ve klasik müziğin dışında bir yerde ama ışığını ikisinden de alan özgür ezgicikler, müzik düşüncesiydi free forms. Lee Konitz ritm grubu, yaylı çalgılar dörtlüsü, bakır ve ağaç üfleme çalgılar beşlisinin seslendirdiği yapıt, jazz renkleri içermiyordu.

Lee Konitz'in Jimmy Giuffre ile olan bağlantısı ise daha değişikti. Giuffre, ekonomik oda müziği düzenlemelerinde jazz'la olan köprüyü Konitz'le kuruyordu. 1959 yılında çıkan 'Lee Konitz Meets Jimmy Giuffre' albümü iki sanatçı arasındaki karşıtlığa ve bağlantıya en iyi örnek.

Albüm Giuffre'nin yedi standart parçaya yaptığı çağdaş düzenlemeleri içeriyordu. Palo Alto, Somp'm Outa' Nothin', Cork'n Bib When Your Lover Has Gone, The Song Is You, Moonlight In Vermont ve Darn That Dream.

Giuffre, Konitz'in solist çaldığı bu parçaları beş saksofon ve ritm grubu için düzenlemişti. Beşli koroller, free kontrpuan ve seçkin sololar. Konitz'in yanısıra When Your Lover Has Gone'da Warne Marsh, The Song Is You'da Anthony Braxton belki de kariyerlerinin en net, lirik sololarını yaratmışlardır.

Diskografi

The Music Man (1950)
Travlin' Light (1950)
Tangents In Jazz (1955)
World of Jazz (1955)
The Jimmy Giuffre Clarinet (1956)
The Jimmy Giuffre (1956)
Historic Jazz Concert At Music Inn (1957)
Jimmy Giuffre Trio Live (1957-1958)
Jimmy Giuffre Orchestra (1958)
Jimmy Giuffre Trio I (1958)
Jimmy Giuffre Trio II (1958)
Jimmy Giuffre Trio III (1958)
Western Suite (1958)
Princess (1959)
Seven Pieces (1959)
Ad Lib (1959)
The Easy Way (1959)
Lee Konitz Meets Jimmy Giuffre (1959)
Anita O'Day ile Cool Heat (1959)
Jimmy Giuffre with Strings (1960)
In Person (1960)
Four Brothers (1960)
Seven Pieces (1960)
The Easy Way II (1960)
Fusion (1961)
In Person II (1961)
Thesis (1961)
Jimmy Giuffre with Strings (1961)
Jimmy Giuffre Trio In Concert (1961)
Free Fall (1962)
Music for People, Birds, Butterflies and Mosquitos (1962)
Quiet Song (1974)
River Chant/Mosquito Dance, Paul Bley ve Bill Connors ile Quiet Song (1975)
IAI Festival (1978)
Dragonally (1983)
Quasar (1985)
Liquid Dancers (1989),
Andre Jaume ile Eiffel (1989)
Paul Bley ve Steve Swallow ile The Life Of A Trio: Saturday&Sunday (1990)
Liquid Dancers II (1991)

PORTRE

Charlie Haden
Kontrabas'ın Şairi

Lale Kuyucu
lale@ada.com.tr

Başçı, besteci, grup lideri ve her şeyden önemlisi bir bilinç ve düşünce adamı olan Charlie Haden, jazz'ın içinde bulunabilecek bütün yaratıcılığı, içselliği ve iletişimiyle bizimle. Bu yıl da Pat Metheny ile çıkardığı Beyond the Missouri Sky adlı albümle birçok jazz severi fethedeceği kesin. Çünkü o, yıllardır ektiği incelik, duyarlılık ve jazz keyfinin hasadını biçiyor. Bu keyfin tohumlarını çok önce, hem de birkaç koldan atan Charlie Haden'ın müziğini ve jazz keyfini benimsemiş olduğu yaşam görüşüne hizmette kullandığı açık.

Bu ne ilginç bir jazz estetiğidir ki, tek bir Haden bir yandan Ornette Coleman Dörlüsü'nün devrimci jazz yorumculuğuna, bir yandan Liberation Music Orchestra'nın bağımsızlık özlemine, öte yandan Pat Metheny, Gonzalo Rubalcaba ve Keith Jarrett gibi özgün müzisyenlerin destekçiliğine ve tabii ki Quartet West'in jazz'a attığı imzalara kadar her yere yetişiyor. Tek bir Charlie Haden, dört ayrı tarlaya dört değişik jazz tohumu serpiyor; sonra da her ayrı ürünün zevkini sürmek biz dinleyenlere düşüyor. Ne dersiniz? Şanslı mıyız acaba?

Charlie Haden'ın yaşamı 1937'de Shenandoah Iowa'da başlar. İki ve onbeş yaşları arasında ailesinin müzik grubuyla radyo ve televizyon programlarına çıkar. Onlu yaşlarında bas çalmayı öğrenir. Lisenin hemen ardından da Los Angeles'a gider. Bu dönemi Art Pepper, Hampton Hawes, Dexter Gordon ve Paul Bley'le çalışarak geçirir.

1957'de Ornette Coleman'la karşılaşır. Bu karşılaşmanın jazz tarihçesi açısından önemi, Haden'ın her daim yenilikçi Ornette Coleman'ın maceracı grubunda bas çalmaya başlamasından kaynaklanır. Aynı grupta o tarihte Don Cherry ve Billy Higgins de vardır. Charlie Haden'la Billy Higgins'in yolu sonraki tarihlerde Pat Metheny'nin en ilgiye değer albümlerinden biri olan Rejoicing'de de kesişecektir. Tıpkı Pat Metheny, Charlie Haden ve Ornette Coleman'ın Song X'te buluştuğu gibi.

Coleman-Haden-Cherry-Higgins dörtlüsünün jazz'a en büyük katkılarından biri, geleneksel olarak 'eşlikçi' olarak sınıflanmış enstrümanların ve bu enstrümanları çalan müzisyenlerin bu sınırlayıcı kalıptan kurtulmalarıdır. Charlie Haden'ın müzik çizgisine bakınca, bu gelişmenin ne kadar önemli olduğunu daha iyi kavrarız. Çünkü geleneksel jazz'ın 'eşlikçi' enstrümanlarından kontrabasın ve kontrabasçının

Carol Friedman

Charlie Haden'ın Albümleri

Grup Lideri Olarak
Quartet West'le;
Now is the Hour
Always Say Goodbye,
Haunted Heart
In Angel City
Quartet West Liberation Music Orchestra'yla;
Dream Keeper,
The Ballad of the Fallen,
Liberation Music Orchestra;
Diğer Gruplarla;
The Montreal Tapes (Paul Bley, Paul Motian),
The Montreal Tapes (Don Cherry, Ed Blackwell),
First Song (Enrico Pieranunzi),
Silence (Chet Baker)
The Golden Number
Closeness
Ortak Lider Olarak;
Steal Away (Hank Jones),
As Long As There's Music (Hampton Hawes),
Year of the Dragon (Geri Allen, Paul Motian),
Segments (Geri Allen, Paul Motian),
Live at the Village Vanguard (Geri Allen, Paul Motian),
Etudes (Geri Allen, Paul Motian),
An Evening with Joe Henderson,
Charlie Haden and Al Foster Memoirs (Paul Bley, Paul Motian),
Magico (Egberto Gismonti, Jan Garbarek),
Folk Songs (Egberto Gismonti, Jan Garbarek),
Dialogues (Carlos Paredes),
Old and New Dreams Playing

öne çıkışı ve bir soliste dönüşmesi onun eseridir. Bu gelişme ilk dörtlüsünde başladığı gibi hem armonik yapıda, hem de ritmik gelişimde kendini gösterir.

Bu yaklaşımın günümüzdeki en önemli bayraklarından birini oluşturan Haden, zaman zaman solist konumunda, zaman zaman da geri plana geçip eşlik ederek basın solistleşmesini somutlaştırır. Bu açıdan bakarsak, Jimmy Blanton ve Charles Mingus gibi müzisyenlerin çalışmalarına paralel, ama daha ileriye dönük bir çizgi çizer jazz'ın kontrabas cephesinde. Böylece Charlie Haden ve kontrabası jazz'ın en belirleyici seslerinden birini çıkarmaya başlar. Bu 'bas' ses hep atonal perdelerde, rezonant tonlarda cesur, ama bir o kadar da duyarlı resimler çizer bize...

Charlie Haden, 60'lı yıllarda Ornette Coleman'la yaptığı çalışmaların yanı sıra John Coltrane, Archie Shepp ve Pee Wee Russell'la da kayıtlar yapar. 1966'da da Keith Jarrett'la konser ve kayıt beraberlikleri başlar. 1969'da Charlie Haden ve Carla Bley, onbir müzisyeni buluşturacak bir projeyi başlatır. Bu müzisyenlerin arasında Don Cherry, Gato Barbieri, Dewey Redman, Roswell Rudd gibi isimler de vardır. Liberation Music Orchestra'nın ilki olarak da anılan bu grup jazz tarihinin en yürekten kopmuş, en önemli kayıtlarından birini ortaya çıkarır. Bu albüm, baskı ve zorluk dolu günlerden çıkışın ve bu acının öyküsüdür. Charlie Haden'ın müzik ve yaşam anlayışına göre, üzerinde yaşadığımız dünyanın her noktasına duyarlılıkla bakmak gerekir. Güney Amerika da Haden'ın hep hararetle ilgilendiği dünya köşelerinden biri olur. Bu albümün başarısı, çıktığı yıl 'Fransız Grammy'si' olarak da anılan Grand Prix Charles Cross ödülüne ve Swing Journal dergisi tarafından verilen Japan's Gold Disc Award'a değer bulunur. Tahmin edebileceğiniz gibi albüm Grammy adayları arasına da girer. Charlie Haden beste dalında Guggenheim Fellowship ödülünü alır.

Charlie Haden 1976'da Don Cherry, Ed Blackwell ve Dewey Redman'la biraraya gelerek Old and New Dreams adlı bir grup kurar. Bu grubun kendine biçtiği rol, üyelerinin adeta bir misyon gibi benimsediği Ornette Coleman'ın beste ve doğaçlama alanındaki öğretisini sürdürmektir. Grup,

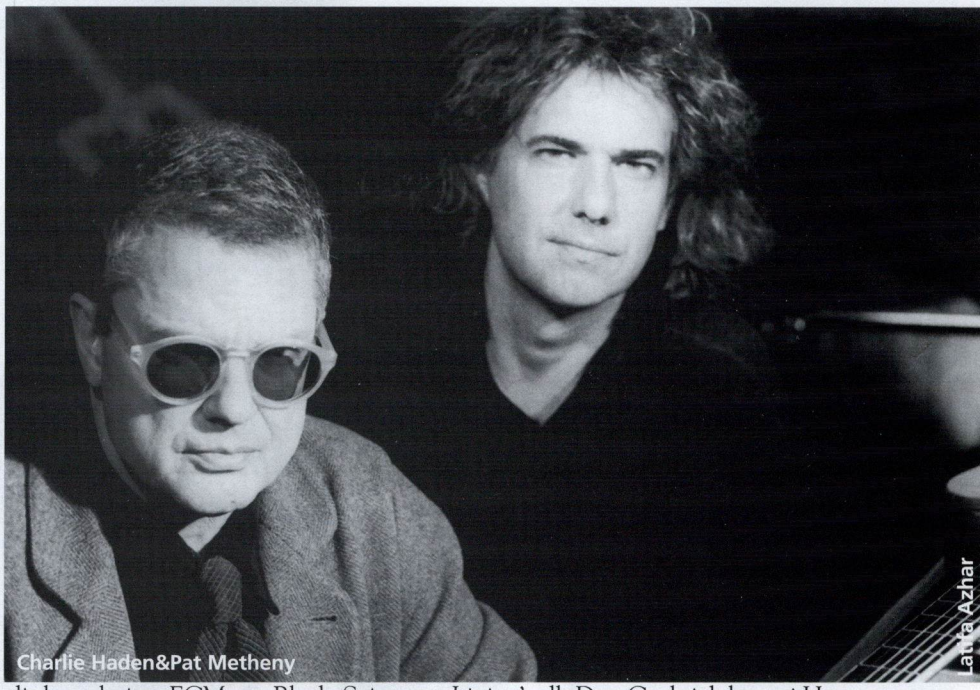

Charlie Haden&Pat Metheny

Laura Azhar

dinleyenlerine ECM ve Black Saint firmalarından çıkarılan albümlerle ulaşır.

1984'te Liberation Music Orchestra ikinci kez toparlanır. İlk orkestrada da bulunan Paul Motian, Don Cherry, Dewey Redman, Carla Bley ve Michael Mantler bu çalışmada da yerini alır. Liberation Music Orchestra'da bu müzisyenlere ek olarak Mick Goodrick, Jim Pepper gibi yeni isimler de vardır. Grubun felsefesi, dinleyenlere dürüst ve insanca değerler iletmek ve bunu müzikle yaparken yaşam kalitesini iyileştirmektir. Grubun bu felsefeyle ürettiği The Ballad of the Fallen (MCA/Impulse), Down Beat eleştirmenlerince 'yılın albümü' seçilir. Anlayacağınız, Charlie Haden'ın imza attığı albümlerin 'yılın albümü' olmasına alışığız.

1986'da Charlie Haden, Jack DeJohnette, Pat Metheny ve Ornette Coleman dörtlüsü birlikte Song X albümünü ortaya çıkarır. Hayli dikkat isteyen, kafa yorarak anlaşılan, anlaşılınca da arşivcinin gözünde bambaşka bir albüm olan Song X, jazz dinleyicilerinin hala üzerinde en çok tartıştığı albümlerden biri. Albüm, 1986'da Down Beat dergisinin eleştirmenleri ve dinleyicilerinden ödül kazanır.

Charlie Haden'ın yer aldığı ve yayımlandığı yılın ödüllerini toplamakla kalmayıp jazz dinleyicilerini tam anlamıyla fetheden bir başka çalışma da Michael Brecker'ın 1987 tarihli 'The Michael Brecker Album' adlı albümüdür. Bu albümde yer alan 'The Cost of Living' adlı Don Grolnick bestesi Haden'ın koyu, hüzünlü bası olmaksızın düşünülemez bile.

Yine 1987'de Charlie Haden tarihsel önemi olan başka bir buluşmanın da tam orta yerindedir. Buluşma yeri yine kürkçü dükkanıdır; yani Ornette Coleman Dörtlüsü. En önemli ürünlerinin adı ise 'In All Languages'. Bu

Eşlikçi Olarak;

Beauty is a Rare Thing (Ornette Coleman),
In All Languages (Ornette Coleman),
Song X (Pat Metheny-Ornette Coleman),
Rejoicing (Pat Metheny),
80/81Survivors Suite (Keith Jarrett),
Arbour Zena (Keith Jarrett),
Death and the Flower (Keith Jarrett),
Eyes of the Heart (Keith Jarrett),
Expectations (Keith Jarrett),
Mysteries (Keith Jarrett),
The Avant Garde (John Coltrane),
Wish (Joshua Redman),
Universal Language (Joe Lovano),
Every One of Us (Ray Anderson),
Form (Tom Harrell),
Grace Under Pressure (John Scofield),
Time on My Hands (John Scofield),
Discovery (Gonzalo Rubalcaba),
The Blessing (Gonzalo Rubalcaba),
Suite 4y20 (Gonzalo Rubalcaba),
You've Got to Pay the Band (Abbey Lincoln/Stan Getz),
Don't Try This At home (Michael Breceker),
Pop Pop (Rickie Lee Jones),
Night on the Town (Bruce Hornsby),
Another Hand (David Sanborn),
On Broadway, Vol. 1 (Paul Motian),
On Broadway, Vol. 2 (Paul Motian),
On Broadway, Vol. 3 (Paul Motian),
The College Concert of Pee Wee Russell and Henry Red Allen

William Claxton

isim, Charlie Haden'ın müzikal yaklaşımını özetler sanki. Her dilde aynı anlama gelen duygular Haden'ın basından jazz'ca ifade edilir. Ulaştığı yer hep aynıdır.

Charlie Haden'ın birlikte çalıştığı gruplar ve katıldığı kayıtlar dışında kendisine ait ilk küçük grubu Quartet West'tir. Adına en nadide jazz standartlarından bir kabul edilen First Song 'For Ruth'u yazdığı eşi Ruth Cameron'ın hem fikir, hem de isim anneliğini yaptığı bu grup bizi jazz dinlediğimize şükrettirir. Çünkü Ruth Cameron jazz'da batı yakasına ait bir yorumun gereğinde ısrar edip sonunda işi son albümleri Now is the Hour'un yapımcılığına kadar getirmiştir.

Quartet West müziğiyle jazz'ın başlangıcından bugüne ışık tutar ve aynasında bize jazz'ın geleceğini gösterir. Kurulduğu 1987 yılından beri jazz'a kafa yoranların ve dinleyenlerin en keyifle izlediği ve dinlediği müzikal birliktelikerden biridir Quartet West. Grubun dört demirbaş üyesi de Los Angeles'lı. Saksofoncu Ernie Watts, piyanist Alan Broadbent ve davulcu Larance Marable'ın Charlie Haden'la beraberliği armoni, melodi, ton, uyum, müzikalite, derinlik ve duyarlılık adına jazz'da erişilebilecek en yüksek noktalardan birini işaret eder.

Quartet West'in müthiş jazz formülü, Charlie Haden'ın geniş bir yelpazeye yayılan ve her biri kendi içinde özgün örnekler içeren jazz projelerinden izlenimler yansıtır. Bu izlenimlerin tam orta yerinde de zamanında Raymond Chandler'ın öncülüğünü yaptığı 'film noir' atmosferi bulunur. Benim gibi jazz sevgisiyle sinema sevgisi arasında kurduğu köprüde mekik dokuyan hayranları için bu da çok dikkate değer bir nokta. Çünkü, Humphrey Bogart'ın Malta Şahini'nden, Boggy- Bacall ikilisinin ilk beraberliğini sergileyen The Big Sleep'ten fragmanlar ve müzik partisyonları içeren Quartet West şarkıları doyulacak gibi değildir. Şu Charlie Haden ne çılgın bir arşivcidir ki, Billie Holiday'in ve Jo Stafford, Jeri Southern gibi şarkıcıların eski kayıtlarını ne yapıp edip toplar ve kayıtlarında şarkı girişlerine yerleştiriverir. Yüreklerimiz çoktan fethedilmiştir anlayacağınız.

Özellikle Haunted Heart albümünde belirginleşen bu 'film noir' tarzı şarkı introları ve atmosfer müziği etkisini Always Say Goodbye, In Angel City ve Now is the Hour albümlerinde de sürdürür. Quartet West'in son albümü olan Now is the Hour üstüne yazdığım kapsamlıca bir yazıyı derginizin 4. Sayısında bulabilirsiniz.

Bu arada, Liberation Music Orchestra da üçlemesini 1991'de piyasaya çıkan Dream Keeper'la tamamlar. Bu albüm aynı yılın neredeyse bütün jazz ödülü kategorilerinde aday olur. Aday olduğu kategorilerin tümünde de sonuca ulaşmayı başarır. Liberation Music Orchestra'nın albümlerindeki ana düşünce iyiden iyiye tanımlıdır artık. Bu grup, dünya yüzündeki bağımsızlık kavgasının ve baskıdan kurtulma çabasının jazz'daki sesi olmuştur. Bunca müzisyenin turneye çıkmasındaki tüm zorluklara karşın, topluluk Avrupa, Japonya, A.B.D. ve Kanada'da konserler verir.

Charlie Haden'ın kazandığı ödüller çok az müzisyenin yaşayabileceği bir keyfin de göstergesidir. Her biri, ulaştığı dinleyicilerde bıraktığı iz kadar hakeder ödülünü. Jazz dünyasındaki kayıtlarının hem niteliğine, hem de niceliğine gönüllerince karşılık vermek isteyen diğer müzisyenlerin de katılımıyla, Montreal Jazz Festivali'nde ona ithaf edilen ardarda sekiz konser verilir. Bu konserlerde Pat Metheny, Gonzalo Rubalcaba, Egberto Gismonti ve Quartet West yer alır.

Charlie Haden'ın dünya müziğine duyduğu sınırsız ilgi, Carlos Paredes'le yaptığı son kaydı Dialogues adlı albümde tescillenir. Çocukluğunda alıp sindirdiği yerel-geleneksel müzik izlenimleri de Hank Jones'la birlikte yaptığı Steal Away adlı albümde karşılık bulur.

Bütün bunlar yetmezmiş gibi, jazz'a bir de standart armağan eden Charlie Haden, tüm duyarlılığını First Song'da (For Ruth) özetler gibidir. Bu şarkıyı Quartet West'in yanı sıra, Stan Getz-Kenny Barron ikilisi, Abbey Lincoln, Gonzalo Rubalcaba gibi müzisyenler defalarca seslendirir. Bunlardan Abbey Lincoln şarkının sözlerini de yazarak dillendirir.

Jazz'ı geleneksel kaynağından getirip bugünkü yaklaşımına ulaştıran Charlie Haden, günümüzde jazz hizmetlerini Kaliforniya Sanat Enstitüsü'ndeki derslerle perçinliyor. Orada öğrencilerine nasıl bas çalacaklarından çok, yaşamdan keyif almayı ve yaşamı ciddiye almayı öğretiyor. Çünkü o, her notayı hayatının en önemli notası gibi çalmaya o kadar inanıyor ki, her şarkı en önemli şarkıya, her albüm en iyi albüme dönüşüveriyor.

Yalınlığın, sadeliğin ve duyarlılığın tam kalbinden çıkan o eflatun, buğulu, duygu dolu, aşk dolu notalarda söylenen ve çalınan bütün jazz şarkılarının keyfi katmerleniyor.

Jazz'ın, hatta daha genelde müziğin insana öğreteceği en önemli şeyin alçakgönüllülük olduğuna yürekten inanıyor. Yaşanan anın ancak alçakgönüllülükle farkına varabileceğimizi, güzelliğin basitlikte olduğunu ve gönül gözüyle baktığımızda onu görebileceğimizi söylüyor. Yaşanan anın güzelliğinden, sürekli güzelliğe ulaşmaya varsanız, Haden müziği dinlemenin tam zamanıdır.

Charlie Haden'ın Ödülleri

Down Beat Eleştirmenleri:
'Yılın Akustik Bas Sanatçısı' (1982-1994)
Down Beat critics' poll:
'Yılın Albümü': Ballad of the Fallen (1984) ECM
Down Beat Eleştirmenleri:
'Yılın Albümü': Dream Keeper (1991) Blue Note
Down Beat Okuyucuları:
'Yılın Albümü': Dream Keeper (1991) Blue Note
Down Beat Eleştirmenleri:
'Yılın Albümü': Always Say Goodbye (1994) Verve
Down Beat Okuyucuları:
'Yılın Akustik Jazz Grubu', 1994
Records & Dischis Eleştirmenleri:
'Yılın Jazz Albümü': Dream Keeper (1991)
Blue Note
Swing Journal 'Bronze' Award:
Dream Keeper (1990) Blue Note
Swing Journal 'Silver' Award:
Closeness (1976) A&M/Horizon
Swing Journal 'Gold' Award:
Liberation Music Orchestra (1969) Impulse
Grand Prix Du Disque (Charles Cros) Award - Liberation Music Orchestra &
The Ballad of the Fallen
Down Beat Okuyucuları: 'Akustik Bas' (1985-1994)
Newsday 'Yılın Jazz Sanatçısı': 1991
'Guggenheim Fellowship' ve beste dalında dört NEA ödülü.
Grammy Adaylığı: 'En İyi Büyük Jazz Topluluğu':
Dream Keeper (1991) Blue Note
Grammy Adaylığı: 'En İyi Enstrumantal Grup':
Haunted Heart (1992) Verve
Time Dergisi: '1992'nin En İyi 10 Albümü':
Haunted Heart (1992) Verve
Academie Du Jazz: 'Oscar-1993' - Haunted Heart (1992) Verve
Alman Kayıt Eleştirmenleri:
'1993'ün En İyi Kayıtları': Haunted Heart (Verve)
Grammy Adaylığı: 'Jazz'da En İyi Enstrümantal Grup': Always Say Goodbye (1994) Verve
Grammy Adaylığı: 'En İyi Enstrümantal Solo':
Charlie Haden, 'Alone Together' yorumu, Always Say Goodbye (1994) Verve
Grammy Adaylığı: 'En İyi Enstrümantal Jazz Grubu':
Steal Away (1995) Verve
Grammy Adaylığı: 'En İyi Enstrümantal Solo':
Charlie Haden, 'Go Down Moses' yorumu - Steal Away (1995) Verve.

Billy Strayhorn
Lush Life and His Mother Called Him Bill
Yeniden Keşfedilen Bir Deha

Tunçel Gülsoy

David Hadju Koleksiyonu

Yıllar öncesi klasik müziğin kanatlarında daha yeni yeni emeklerken Peotr Ilyevich Çaykovski'nin 'Fındıkkıran' bale müziğine hayrandım. Jazz ise bir köşesinden sessizce gözlediğim bir başka bahçeydi. Birgün okul kütüphanesinde bulduğum bir albüm hayatımı değiştirdi (kulakları çınlasın, Orhan Pamuk da galiba böyle bir kitap bulmuştu). Bu Duke Ellington'un big band yorumu ile 'Fındıkkıran'dı ve klasik müzikten jazz'a tam anlamı ile bir yatay geçiş yapmıştım. Bu albüm beni diğer Ellington repertuarına taşıdı ama olayın içine girdikçe bir isim daha dikkatimi çekti. Billy Strayhorn birçok albümde besteci ve aranjor olarak yeralıyordu. Billy ile bu şekilde başlayan tanışıklığımız hiçbir zaman gerçek bir tanışmaya dönüşmedi. Yıllar sonra onun 1967'de yani benim onu eserlerinden tanıdığım yıllarda öldüğünü öğrendim.

Billy Strayhorn fiziksel olarak aramızdan ayrıldı ama her güzel şey gibi arkasında bıraktığı bestelerinde yaşamaya devam etti. İşin daha ilginç yönü de Billy'nin bu zaman içerisinde gölgesinde kalmaya gayret ettiği Duke Ellington'dan ayrılması ve kendi değerinin günümüz jazz sevenleri tarafından ölümünden yaklaşık 30 yıl sonra yeniden keşfedilmesi. Üstelik bu keşif eski bilinen eserlerinin yeniden çalınması da değil sadece, bir de ilk defa keşfedilen yepyeni ve mükemmel besteleri var. Mitolojideki Phonix gibi, küllerinden yeniden doğuyor.

Geçtiğimiz sonbaharda Billy Strayhorn hakkında hem Jazziz hem de Down Beat dergilerinde yazılar çıktı. Ayrıca birçok müzisyen onun müziğini yeniden yorumlayan albümler yaptılar. Peki kimdir bu William 'Billy' Strayhorn?

Billy Strayhorn az konuşan, sessiz, içine kapanık bir insandı. Arkadaşları ona çeşitli isimler takmışlardı. Kimi ona 'Buda', kimi de 'bezelye' derlerdi. 'Shekespare' diyenler de çıktı. Ancak tüm bu isimlerin ötesinde o içerisinde yaşadığımız çağın en önemli besteci aranjör ve söz yazarlarından biridir. Müzik çalışmalarının çoğu 1939 yılında tanıştığı andan 1967 yılında ölümüne kadar beraber olduğu Duke Ellington'un dünyasında gerçekleşmiştir. Billy Strayhorn 'Ellington Efsanesi'nin oluşmasında en önemli etkenlerden biridir. Bu beraberlik o boydadır ki onun için Ellington'un 'alt egosu' ifadesi de kullanılmıştır. Billy'nin hayatı sadece bir jazz müzisyeninin öyküsü değildir. Bu hayatın içinde Amerika insan hakları hareketinin, homoseksüelliğin, Harlem'deki hayatın ve Paris'in de öyküleri vardır. Fransızların ifadesi ile tam bir 'Francophile'di ve her yıl mutlaka birkaç hafta Peris'e giderdi.

Kendisinde öne atılacak ve liderlik yapacak bir dürtü yoktu, aslında olsa bile o günlerin Amerika'sında homoseksüel bir zenci müzisyenin toplum tarafından bu yönü ile kabul edilmesi imkansızdı (bugün bile bu konuda şüphelerim var).

Billy Strayhorn 29 Kasım 1915'de Dayton, Ohio'da doğmuş. Müziğe başladığında sadece beş yaşındaymış. Pittsburg bölgesinde büyümüş ve çeşitli işlerde çalışarak biriktirdiği paralar ile ilk piyanosunu 11 yaşındayken almış. Önceleri klasik müzik çalmış, ama o yıllarda bir zenci için klasik müzikte bir yere varmak mümkün değilmiş. Jazz'ı ilk keşfetmesi 1936 yılında olmuş ve yine aynı yıl ilk önemli jazz bestesi olan 'Lush Life'ı yazmış. Bu eserini kısa bir zaman sonra 'Something to Live For' takip etmiş. Günümüzde de bu iki eser Billy'nin en önemli eserlerinden sayılıyorlar.

JAZZ. BLUES. EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

JAZZ

ABONE FORMU

YILDA DÖRT SAYI YAYINLANAN JAZZ DERGİSİNE ABONE OLMAK İSTİYORUM

ADI. SOYADI: ..... ADRESİ: .....

..... POSTA KODU: .....

ŞEHİR: ..... TEL: ..... FAX: .....

KREDİ KARTI İLE

KREDİ KARTI HESABIMA 1.400.000. TL.'Yİ BORÇ KAYDEDİNİZ

❑ VISA ❑ MASTERCARD ❑ EUROCARD ❑ DINERS CLUB

KREDİ KARTI NO ⌊⌊⌊⌊⌋ ⌊⌊⌊⌊⌋ ⌊⌊⌊⌊⌋ ⌊⌊⌊⌊⌋

ADI SOYADI ⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌊⌋

GEÇERLİLİK TARİHİ ⌊⌊⌋ ⌊⌊⌋ İMZA: .....

ŞİRKET İSE VERGİ DAİRESİ VE NO'SU: .....

HAVALE İLE

ABONE BEDELİ 1.400.000. TL.'Yİ BOYUT YAYINCILIK A.Ş.'NİN

- ❑ Boyut A.Ş. Posta Çeki 344648 no'lu hesabına yatırdım fotokopisi ektedir.
- ❑ Dışbank İstanbul şubesi 1488 no'lu hesabına yatırdım fotokopisi ektedir.
- ❑ İş Bankası Altınbakkal şubesi 30421-243949 no'lu hesabına yatırdım fotokopisi ektedir.
- ❑ Vakıflar Bankası Harbiye şubesi 2007557 no'lu hesabına yatırdım fotokopisi ektedir.

Artık sizin de bir *jazz* derginiz var

JAZZ müziği, diğer müzik türlerinden farklı olarak kalıplara ve sınırlamalara kendini hapsetmemiş, özgürlükçü bir müziktir... Dinleyicisinin yaşı yoktur...

JAZZ müziği ile ilgili Türkiye'de kaynak, bilgi ve belge kolay kolay, hatta hiç bulunamadığı için, bu alandaki boşluğu yine jazz müziğini ve dinleyicisini destekleyen kuruluşlar ile birlikte **JAZZ** dergisi kapatacak...

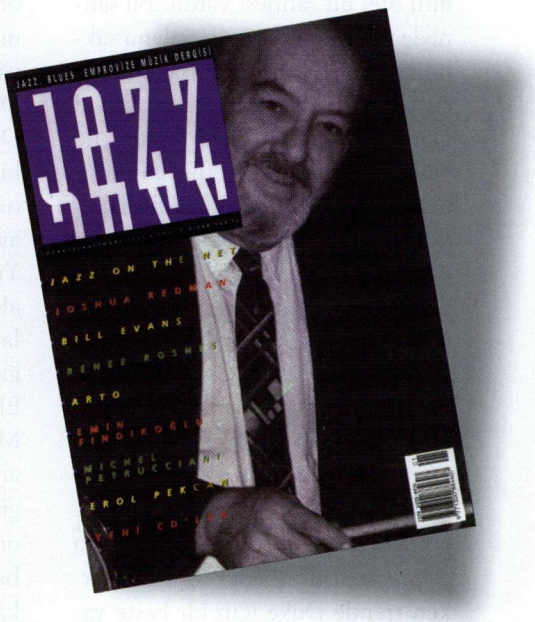

BOYUT YAYIN GRUBU

Cumhuriyet Cad. No.317 Harbiye -İstanbul
Tel. 0.212.231 40 80 (5 Hat) 225 85 41 (6 Hat)
Fax. 0.212. 240 48 24

1935'de jazz'ı keşfetmeden önce yapmış olduğu 'Fantastic Rhythm' müzikalinde genç Billy Eckstine ve ve Erroll Garner çalmışlar.

Martin Scorcese şöyle der 'Her filimin özel bir sahnesi vardır. Bu sahnede filmin bütününün anlamı saklıdır'. Billy Strayhorn hakkındaki en güzel biyografiyi yazan David Hadju onun Duke Ellington ile karşılaşmasını işte bu film sahnesine benzetiyor. 2 Aralık 1938 günü iş adamı Gus Greenlee Billy Strayhorn'u Duke Ellington ile tanıştırıyor ve Pittsburg'dan gelen fakir ama yetenekli bir genç artık ölünceye kadar beraber çalışacağı insanı buluyor, hiçbir zaman da ayrılmıyorlar. Duke önce ona söz yazmak, aranjman gibi işler veriyor. Genç Billy'nin çalışmasından son derece etkilenen Duke onu New York'a çağırıyor. Billy New York'a giderken trende Duke için bir beste yapıyor. 'Take The A Train'. Jazz'a ilgi duyan herkesin bildiği ve sayısız müzisyenin defalarca yeniden yorumladığı bu beste Billy'nin Duke Ellington'dan aldığı ilhamın müzik olup kağıda dökülmesidir.

Ellington orkestrasında çalışan Billy'nin tam olarak ne yaptığını kimse bilmezdi ama o herşeyi yapar her yere yetişirdi. Duke Ellington orkestrasının yaptığı birçok aranjmanı o yapmıştır. Zaman zaman piyano da çalmıştır ama çalış stilini Duke'den ayırmak çok zordu. Billy Duke'den daha yumuşak ve sakin bir stili vardı ama yıllar boyunca onları dinleyenler birbirlerinden ayıramadılar.

Yıllar boyunca Billy icracı olarak albümlerde çok az yer aldı ve aldıklarının bir kısmı ise albümün kapağına yazılmadı. 1939'da şarkıcı Jean Eldrige'in söylediği bestesi 'Killin' Myself'de piyano çaldı. 1939-1941 arasında Duke Ellington'un küçük gruplarındaki aranjmanların çoğu onun eseridir. Çok az Ellington hayranı 1940'lı yılların başlarında kaydedilen 'Flamingo', 'Rocks On My Bed', kendi ünlü besteleri 'Chelsea Bridge', 'Main Stem' ve 'Johnny Come Home Lately' parçalarında piyanoyu çalanın Duke'un yerini almış olan Billy Strayhorn olduğunu bilir.

1946'da iki piyano için yazılmış olan eseri 'Tonk'u Duke ile beraber çaldılar. Bu eser zamanının çok ilerisinde idi ve modern bir klasik müzik eseri olarak kabul edildi.

Strayhorn ayrıca şarkıcı Al Hibbler, saksofoncu Harry Carney, davulcu Louie Bellson ve tromboncu Tyree Glen ile 1947-1951 yılları arasında çalışmıştır.

1950'li ve 60'lı yıllarda Duke Ellington albümlerinde icracı olarak yer almıştır. 1955'de Carmen McRae'ye kendi bestesi 'Something to Live For'da eşlik etti. Johnny Hodges, Ben Webster, Mercer Ellington ve Clark Terry ile çaldı. Kendi adına albüm yapmadı, ona ait olarak belirtilen albümlerde aslında hukuki sebeplerden bu şekilde anılmışlardır. Onun piyano çalışındaki farkı ortaya çıkartan ve tam anlamı ile kendi albümü olarak tanımlanabilecek çalışma 1961'deki 'The Peaceful Side' albümüdür. Burada bascı Michel Gaudry ve bir yaylı sazlar dörtlüsü ona eşlik etmişlerdir. Piyanodaki en iyi yorumları ise ne yazık ki ölümünden 25 yıl sonra 1992'de yayınlanan 'Lush Life' albümüdür. Burada flugelhorn'da Clark Terry, klarinet ve sopranoda Bob Wilbur ve şarkıcı Ozzie Bailey ile çalmıştır. Zaten 'Lush Life'da hiçbir zaman diğer Strayhorn besteleri gibi Duke Ellington repertuarı olarak bilinen bir eser olmamıştır. Bu eseri popüler yapan Nat King Cole'un 1949'daki yorumudur. Ayrıca 1963'de Johnny Hartmann ve John Coltrane'in beraber yaptıkları yorum bugün artık klasik sayılmaktadır.

David Hajdu bir editor. 11 yıllık bir araştırma ve çalışmadan sonra Billy Strayhorn'un biyografisi olan 'Lush Life'ı yazdı. Billy hakkında yazılı çok az şey olduğundan büyük bir sabır ve titizlikle onu tanıyan, onun-

la çalmış insanları araştırdı ve Billy Strayhorn'u yeniden yarattı. Yıllarca Duke'un gölgesinde kalmayı tercih etmiş ve büyük yaratıcılığını başka bir insanın altında sürdürmüş olan Billy Strayhorn'un bilinmeyen yönleri olduğu kadar bilinmeyen bestelerini de buldu. Bu çalışma sırasında 500'den fazla insan ile görüştüğünü belirtiyor.

Billy Strayhorn hayatı boyunca çok sigara ve içki içti. Yaşadığı ortam böylesi alışkanlıklar için çok müsaitti. 1965 yılında kansere yakalandı. İlk ameliyatını oldu. Ama bu sadece acılı bir sonun başlangıcıydı. Ölümüne kadar geçen iki yıl boyunca daha birçok kere çok acılı ameliyat geçirdi. Artık Duke Ellington orkestrası ile beraber seyahat edemiyordu. Bunun yerine Duke ile sık sık telefonda konuştular. Aralarında inanılmaz bir telepati vardı. Birbirlerinden binlerce mil uzakta iken ayrı ayrı 'In the Beginning, God' parçası üzerinde çalışmaya başladılar. Billy kendi çalışmalarını Duke'a gönderdi. Şaşılacak bir şey farkedildi. Her ikisinin de başlangıç ve bitiş notaları aynıydı ama daha da şaşırtıcı olan birbirlerinden 3000 mil uzakta iken besteledikleri parça ana melodik tema da aynıydı. Bu olay aralarındaki ilişkinin derinliğini ortaya koyan sayısız örnekten biridir. 1967 yılının başında Billy hastalığın tesiriyle iyice zayıflamıştı ve vaktinin çoğu New York hastanelerinde geçiyordu. Yemeklerini ancak iyice kıyıldıktan sonra yiyebiliyor ve bir kamış aracılığı ile birşeyler içebiliyordu. Buna rağmen hastane odalarından beste yapmaya devam ediyordu. Burada eski bir eserini yeniden düzenleyerek 'Blood Count' yani 'Kan Sayımı' adını vererek artık kendi gidemediği konserlerden birinde çalınmak üzere Duke'e yolladı. O günlerde hayatında çok olağanüstü ve güçlü bir kadın var. Lena Horne. 31 Mayıs 1967 gecesi onun kollarının arasında ruhunu teslim ettiğinde sadece 51 yaşındaydı. Ölüm haberi Duke'e çabuk ulaştı. Çok sarsıldı. Bu, anne ve babasının ölümlerinden sonra onu en çok sarsan ölümdü; ve sevgili dostu için şöyle yazdı,

"Zavallı küçük tatlı bezelye, Billy Strayhorn, William Thomas Strayhorn, yaşamış olan en büyük insan, en büyük özelliği dürüstlüğüydü sadece başkalarına değil kendine karşı da. Sabrı hem sonsuz hem de hiç kimseninkine benzemezdi. Hiç bir yarışmaya girecek tutkuları yoktu ama ardında bıraktıkları kültür denen platonun en üstünde yer alacaktır".

Cenazesi 5 Haziran 1967 günü kaldırıldı. Ona çiçek yollayanlar arasında Louis Armstrong da vardı. Vasiyeti üzerine vücudu yakıldı ve külleri New York'un Houdson nehrine serpildi.

Duke üç ay sonra sevgili dostu için bir anma parçası yazdı 'And His Mother Called Him Bill', 'Ve Annesi ona Bill Adını Verdi'. Bir ışık sönmüştü. Bu albüm Duke Ellington Orkestrasının yapmış olduğu en derin ve güzel albüm olarak kabul edilir.

Billy Strayhorn için daha sonra ve günümüzde birçok başka anma albümü yapılmıştır. Bunlar arasında Art Farmer'ın yapmış olduğu 'Something To Live For: The Music of Billy Strayhorn', Fred Hersch'in 'Passion Flower' (Ocak sayısında bu albümün tanıtımını yapmıştık), Dutch Jazz Orchestra'nın 'Portrait of A Silk Thread', Joe Henderson'un 'Lush Life: The Music of Billy Strayhorn' vardır.

Strayhorn'un çiçek isimleri taşıyan birçok eseri var. Bu ilginin kaynağı olarak çiçek yetiştirmeye düşkün olan anneannesinin çocukluğunda onu etkilemiş olması ihtimali düşünülüyor. Diğer bir başka yorum ise çiçeğin temsil ettiği güzelliğin felsefi boyutu ile ilgili. Güzellik hem güç hem de zayıflık olabilir. Tıpkı bir çiçek gibi, takdir edilip bakılırsa gelişir, gölgede kalıp ihmal edilirse yok olur. Bence Billy Strayhorn bunca çiçek ilişkili şarkısı ile aslında gölgede kalmak zorunda kalan kendi derin iç dünyasını yansıtıyor.

Bir de Lena Horne var. Kollarında öldüğü kadın. David Hadju biyografi kitabında ondan şöyle bahsediyor. 'Herşey bir yana sırf Lena Horne'u tanımak için bile bu biyografiyi yazmaya değerdi'.

Lena Horne efsanevi bir jazz şarkıcısı, Billy Strayhorn'un en yakın dostu ve hayranı. Tanışmaları 1942 yılında oluyor. Duke Ellington Lena'yı bir konserine davet ediyor. Bu konserin çıkışında ilk defa Billy ile konuşuyorlar. Lena kendi ifadesi ile koca gözlükleri ile sevimli bir baykuşa benzeyen bu tatlı çocuğa aşık oluyor. Aralarındaki ilişki bildiğimiz anlamda bir kadın ilişkisi değil ama cinselliğin çok ötesine varmış derin ve duygusal bir bağ. Bakın Lena Horne ne diyor.

'Bilgili bir insandı, duyguluydu, parlak bir kişiliği vardı, o benim hayatta tek kendisi ile birlikte olmak istediğim insandı. Moralimin kötü olduğu zamanlarda benimle konuşur ve içimi açardı. O benim 'Guru'mdu. Ağaçlara bakmayı çok severdi. Fransa'da yürüyüşler yaparken kapıların üzerindeki oymalara bakar ve eminim onlarda müzikal birşeyler bulurdu. O benim erkek kardeşim oldu ama ben ona aşık oldum, o da beni sevdi'.

Birkaç yıl önce Lena Horne 75 yaşında çoktandır terk ettiği sahneye işte böyle anlattığı dostu için döndü. Önce bir konser verdi. Sonra da yepyeni bir Billy Strayhorn albümü doldurdu; 'We'll Be Together Again', yani 'Tekrar Beraber Olacağız'. Bu albüm de onun için yapılmış en güzel albümlerden biridir.

"Böyle bir adam daha tanımadım. Hiçbir zaman da Billy gibi başka bir insan olmayacak. Onun hakkında konuşmak benim için çok zor birşey ama hatırlamak çok güzel birşey. İnsanlar hatırlamalı".

Evet, Billy Strayhorn öleli 30 yıl oldu ama onun içimizde yaktığı ateş ilk günkü sıcaklığı ile yanıyor. Lena Horne'ın dediği gibi insanlar hatırlamalı ve bizler bugün onu yeniden hatırlıyor, yeni ve bilinmeyen yönlerini keşfediyoruz.

BIG BAND ANILARI

Glenn Miller

2. Bölüm

1942 Eylülünde Miller sivil orkestrasını dağıtarak askere katıldı. Yaşı ve gözlük kullanması nedeniyle askerlikten muaf tutulmasına rağmen gönüllü olarak başvurusu kabul edildi ve Ordu Hava Kuvvetlerine yüzbaşı rütbesiyle katıldı. Amacı ve görevi askeri birliklerin moral eğitimi ve müzik gösterileri için müzik toplulukları hazırlamak idi. Bu arada kendisinin yöneteceği bir büyük orkestra kurdu. Bu orkestrada altı saksofon, beş trompet, kendisiyle birlikte beş trombon, bir korno, yirmi yaylı saz ve sekiz vokalist ve vokal grubu olmak üzere ve aranjörleri ile yedekleri de sayarsak kırk-elli müzisyen görev almıştı. Miller'in sivil hayattaki rüyası gerçekleşmiş, dinleyicilerinin sadece dinlediği bir dans ve konser orkestrası şefi olmuştu. Dans partilerinde bile çiftler bir süre dans ettikten sonra orkestranın önünde toplanırlar bu bir eşi daha gelmeyecek müziği dinlerler ve hemen her parça sonunda, bir eleştirmenin ifadesi ile, adeta bir histeria gösterisi yaparlardı.

Yüzbaşı Miller askerdeki müzisyenlerden belki daha iyi bir seçim yapabilirdi. Örnek olarak Frank Sinatra'yı vokalist olarak alabilirdi. Ancak o, askeri disipline daha uygun müzisyenleri tercih etti. Vokalisti Johnny Desmond, Sinatra kadar sevildi ve ünlendi. Davul iskemlesine eski arkadaşı Ray McKinley'i aldı ve orkestranın swing niteliği yükseldi. Piyanoda çok üstün Mel Powell vardı. Yaylı sazlar, senfoni orkestralarından gelmişlerdi, kusursuz bir string section oluşturdular. Orkestrayı İngiltere'de iken dinleyen ünlü şef Sir Adrian Boult, Miller'in bir senfoni orkestrası şefi gibi yönettiğini söyledi. Jerry Gray'in yanında yeni aranjörler orkestranın bütün dünyada coşku ile sevilmesini sağladılar. Poinciana, Holiday for Strings, A Tail-end Charlie ve The Trolley Song gibi düzenlemeler, bazı standartların marş biçiminde çalınması (St. Louis Blues March) ve sivil orkestranın klasikleri unutulmaz yapıtlar olarak müzik tarihine geçti.

Miller Ordu Orkestrası, 1944 Temmuzunda Londra'ya gelerek BBC kısa dalga radyosundan canlı programlar yaptı. Bütün dünya gibi bizler de İstanbul'da bu programları dinledik. Haftada en az bir saat canlı olarak, birkaç saat de özel plak kayıtlarından bu eşsiz orkestrayı dinledik. Orkestra, askeri birlikler ve radyolar için stüdyo plak kayıtları da yaptı ve bu büyük 33 devirli plakları İstanbul'daki Amerikan Kitaplığı'nda ve dünya radyolarında dinledik. Glenn Miller adı dünyanın müzik sahasında en popüler ismi oldu.

Miller Ordu Orkestrası'nı BBC'den dinlediğimiz günlerde, 29 Ekim 1944 günü, Cumhuriyet Bayramı günü, bugünkü Emek, o günlerdeki adıyla Melek Sineması'nda sivil orkestranın rol aldığı 'Orchestra Wives' (Caz Yıldızları) filmi gösterime girdi. İstanbullu müzikseverler Miller müziği ile dolu günler yaşıyorlardı, mutluydular. Ancak birbuçuk ay sonra mutsuz haberi duyduk. Bir kaza sonucu, 15 Aralık 1944 günü Miller'in içinde bulunduğu bir küçük uçak Londra-Paris yolunda kaybolmuştu. İngiliz ve Amerikan makamları korkunç sırrı kırk yıl saklayabildiler. 1985 yılında bir emekli İngiliz havacısının itirafları, uçağın İngiliz bombardıman uçaklarının bombaları altında kalarak tahrib olduğu gerçeğini ortaya çıkardı. Gelecek sayıdaki yazımda Miller hikayesinin devamını anlatacağım.

Orhan Argun

Ara Sıcaklar

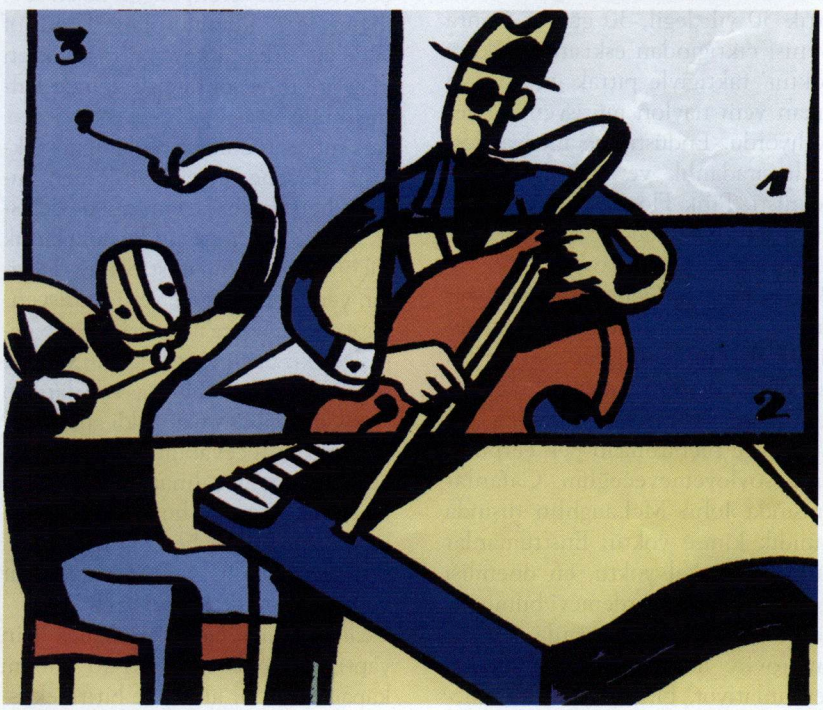

Senfonik müzik için inşa edilmiş bir konser salonu düşünün... Programda J. S. Bach var ve tabii kısa bir müzik arası verilecek. Fuayeye gidip bir kahve içmek istiyorsunuz ve tam o sırada hoparlörden Bach'ın enerjisini düşüren bir başka eser duyuluyor. Sanki size kahve vesaire satarlarken birisi o ortama uygun bir müzik seçmiş.

Bir stadyum düşünün... Çok meşhur iki tane birinci lig takımı final maçı oynuyorlar ve ara olunca (half-time) birden iki tane ikinci lig takımı sahaya çıkıp göstermelik kısa bir maç yapıyorlar. Sandviç ve kola tüketmekten zaten hiç kimse bu kısa maçı doğru dürüst seyredemiyor.

Canlı müzik çalınan Türk gece kulüplerindeyse üstte verdiğim iki örneğin tersi oluyor. Esas takımlar ara müziğinde CD'den, ikinci lig takımlarsa sahneden canlı çalıyorlar. Belki bu olgu, esas Türk takımının daha iyi çalmasına CD'deki babalara yetişebilmeleri için kamçılanmasına sebebiyet veriyordur. Belki de kulüp sahipleri Türk müzisyenlerine verdikleri düşük yevmiyeyi haklı çıkartan bu ecnebi CD'lerle kendilerini rahat, vicdanen rahat hissediyorlardır.

Aslında bir sürü kötü çalınmış yabancı CD var piyasada. Bence müzisyenler ve kulüp sahipleri akıllıca davranıp, kendi ortamlarında canlı çalınan müzikten daha kötü bir CD'yi ara müziği yerine koyup canlı Türk takımını öne çıkarabilirler, baştaki iki örnek gibi.

Düşünün bir kere; siz bir taşra senfoni orkestrasısınız ve konserinizin ara müziğine Viyana Filarmoni'nin bir CD'sini koyuyorsunuz. Bu resmen bir intihardır.

Belki de ara müziği yerine barda kukla oynatılabilinir. Belki her masaya dörder tane kulaklık, kanal seçici ve ses ayar düğmesi yerleştirilip radyo yayını yapılabilir. Hatta şöyle düşünebiliriz; bir döner sahne inşa edilir, Türkiye'de sırasıyla var olan üç grup bu sahneye yerleştirilir. En iyi grup en az çalar, ara vakti geldiğinde sahne döner ve daha az iyi olan grup çıkıp biraz daha çok çalar. Sonra ilk grup seyircilere döner ve yine en az çalar. İkinci ara vakti gelince de en az iyi grup en çok çalar. Program biter ve paralar çalma süresine ters orantılı olarak dağıtılır. Böylece herkes çalmış ve biraz para kazanmış olur. Ayrıca, en az iyi olan grup haftaya çok çalışırsa daha az iyi olan grubun yerine geçebilir. Daha az iyi olan grup daha kötü bir kulüpte, o kulübün en iyi grubunun yerine de geçebilir. Bunlar hep ayarlanabilinir.

Böylece, daha az iyi ve en az iyi gruplar haftalarca sıra bekleyeceklerine, evde bunalıp tembellik edeceklerine, kendilerine verilen fırsatı değerlendirip, tekamüllerine hız kazandırabilirler. En iyi Türk grupla aynı döner sahneyi paylaşmak, ara müziğinde ecnebi bir CD dinleyip, barda içki içmekten tabii ki daha iyidir. Hem de döner sahnenin seyircilerin görmediği tarafında kalan daha az iyi ve en az iyi iki grup, en iyi grubun çaldıklarını dinlerler, analiz ve tartışma fırsatı bulurlar, hem de enstrümanlarının başında biralarını yudumlarlarken çalışırlar. Sonra da tam ısınmışlarken seyircinin karşısına döndürülürler ve istim üzeinde çalarlar ve böylece de ilerlenilir.

Eğer bu üç gruba da bir ara verilmek istenirse barda kukla oynatma fikrine tekrar başvurulur yahut daha da kötü CD müzikleri çalınır veya şalter indirilip elektrik kesilir. Bunlar olabilir.

Müşterinin hesabı ödeyip kalkma noktasının, alkol ve ara CD müziği ile ertelenmediği bir kulüp ortamı yaratmak hem biz müzisyenlerin hem de kulüp sahiplerinin ve hem de dinleyicilerinin özlediği bir şeydir. Türkiye'de bir sürü iyi müzik dinleyicisi ve müzisyen varken bu insanların (kulüplere dinleyici olarak gidenlerin ve oralarda çalanların küçük bir yüzdesinin) CD müziğini 'canlı' müziğe tercih etmeleri vahim birşey değil midir? Yaşanan o gece hem koca bir yalan, hem de başın batırıldığı bir kova soğuk sudur.

Ara sıcaklarla doymak yerine doğru dürüst bir öğün yeyip kalksak?

Mahmut Yalay

Metamorfoz

Benim neslim (yaşı 40 ve üzerinde olanlar) jazz dinlemeye öylesine birden bire başlamadı. Ergenlik çağımdan beri çevremdeki bazı arkadaşlarımla beraber, gerçekten yaşımızın ötesinde iyi müzik dinlerdik. İlk ve en iyi hatırladıklarım Beatles, Rolling Stones, Animals, The Who. Bunları bugün de aynı zevkle (nostaljik zevk değil, müzik zevki) dinlediğime göre 12-13 yaşlarımdaki müzik zevkime hayret ediyorum (şimdi neredeyse aynı yaşlarda olan kızımı bütün çabama rağmen Yonca Evcimik'ten ayıramıyorum). Tabiiki bütün arkadaşlarım bu tür müzik dinlemezlerdi. Büyük çoğunluk o günün aranjmanlarına (Berkant, Alpay, Ajda Pekkan v.s.) meyilliydiler. O arkadaşlarımdan bugün görüştüklerim Türkçe pop dinliyorlar, yani yaklaşık 30 senede çok değişen bir durum yok (tutarlılık diye buna derler). Herneyse, o günlerdeki kısıtlı imkanlarla bir adet Dual HS53 pikap aldığım günü benim için miladi bir gün olarak kabul ederim. Düşünüyorum da aradan geçen bunca senede edindiğim bir sürü eşyadan hiçbiri bana o mülkiyet zevkini verememiştir herhalde. İlk plağım Pink Floyd'un Meddle albümüydü. Yavaş yavaş daha derinlere inmeye başlamıştık. Pink Floyd'u, Genesis (bugünkü şaklaban sürüsü değil, Peter Gabriel'li hakiki Genesis), Emerson Lake and Palmer, Yes, Led Zeppelin, Velvet Underground, King Crimson gibi ayrı tatlar ve boyutlar veren gruplar takip etti. O günlerde yeni bir plak edinen veya yeni bir grup keşfeden hepimizi evine davet eder, plağı çok az konuşarak birkaç defa dinledikten sonra yorumlarımıza başlardık. Ondan sonra kasete kaydetme sıraları ve kavgaları başlardı. Dinlediğimiz müzik genelde progressive-rock idi. Ancak Jimi Hendrix, Cream ve Colesseum'un blues ağırlıklı müziği de bizi fena halde çarpmıştı

Seneler geçip de sevdiğimiz gruplar ardarda yeni albümler çıkardıkça her zaman bu müziği dinlemeye devam edeceğimi düşünüyordum. Dinlediğimiz grupların sayısı artmıştı ama tür genelde çok farklı değildi. Derken sanki bir anda olmuş gibi dinlediğimiz gruplar birer ikişer dağılmaya, albümleri seyrekleştirmeye, uyuşturucudan ölmeye, kısacası yok olmaya başladılar.

Hayretler içindeydik ve ne olduğunu anlayamıyorduk. Ortaçağ veba salgınlarına benzer bir durumla karşı karşıyaydık sanki. Yurtdışında okuyan arkadaşlarımıza orada durumun ne olduğunu sorduğumuzda bizden farklı olmadığını öğreniyorduk. Bizim dinlediğimiz müzik yok oluyordu. Müzik endüstrisi gerçek bir endüstri olabilmek için azınlığın dinlediği bu tür müzik yerine gençler için her ay değişen modalar yaratmak, yeni plastik zevkler icat etmek zorundaydı. Bir albüme biçilen ömür artık 30 yıl değil, 30 gündü. Sonra 'yenisi çıktığından eskisinin hükmü yoktur' taktiğiyle pıtrak gibi ortaya çıkan yeni naylon müzisyenlere yer açılıyordu. Endüstri ve medya destekli sıradanlık ve zevksizlik galip gelmişti. Pink Floyd 'The Wall' ile biraz daha direnmeye çalıştı ama boşunaydı.

Birgün İngiltere'den tatile gelen bir arkadaşım iki tane müthiş albüm getirdiğini söyledi. Bunlar eski tarihli iki albüm. Miles Davis'ten 'In A Silent Way' ve 'Bitches Brew' idi. İlk dinleyişte hiçbirimizin pek çarpıldığını söyleyemeyeceğim. Çalanlar arasında John McLaughlin dışında tanıdık kimse yoktu. Enstrümanlar farklıydı, vokal yoktu, en önemlisi de bu tür müziği dinlemeyi bilmiyorduk. Arkadaşım heyecanla jazz ve emprovize müzik hakkında birsürü şey anlatıyor, birkaç kere dinlemeden karar vermememiz için neredeyse yalvarıyordu. İyi niyetle birkaç defa dinledikten sonra, biraz da boş kasetlerime acıyarak albümleri kaydetmeye karar verdim. Ertesi gün kasetleri tekrar dinleyince hala şaşarım. Duyduğum kesinlikle birgün önceki müzik değildi. Sanki birden bire kulaklarım açılmış ve değişik bir boyuta geçmişti. Bu adamlar çalarken neler olup bittiğini birden bire anlamıştım. Sanki o güne kadar benden gizlenen bir sırrı keşfetmiştim. Hemen heyecanla arkadaşımı aradım ve bol bol konuşarak plakları birkaç defa daha dinledik. O zaman ikimiz de bilmiyorduk ama doğru yerden başlamıştık. Miles Davis'in fusion denemeleri benim için tam bir yumuşak geçiş olmuştu. Ayrıca bugün de en çok sevdiğim jazz ikonu olan Miles yerine başka bir kapıdan girseydim jazz dinlemeye belki de bu sevda başlamadan biterdi. Doğal bir refleks olarak Miles'ın önceki ve sonraki bütün albümlerini almaya başladık. O zaman Miles'ın önemini daha iyi anladım. Her ne kadar geçmişte onun da etkilendiği birçok önemli müzisyen olmuşsa da şu anda ağacın gövdesi oydu. Ondan ayrılanlar, birleşenler, kendi grubunu kuranlar, şu veya bu şekilde ona değmemiş, ondan etkilenmemiş pek kimse yoktu çağdaş jazz müziğinde. Bu isimleri hiç burada sıralamıyorum. Bütün bu albümler içinde bana en çok heyecan veren, bugün de en sevdiğim jazz albümü olan 'Kind of Blue'yu arka arkaya dinlemekten plağım bir ay sonra çizik içinde kalmıştı bile.

Jazz tutkunu olmaya başladığım yaklaşık 20 sene önceki günlerden bugüne herşey gibi jazz müziği de değişti. Zaten jazz'ın özünde durağanlık hiçbir zaman olmamıştır. Yeni dalgalar, yeni açılımlar ve yeni müzisyenler sayesinde jazz'ın sınırları öyle genişledi ki, bugün artık jazz'ın nerede başlayıp nerede bittiği, sınırlarının ne olduğu gibi sorular geldi gündeme. Benim kendi cevabım çok basit. Doğaçlama olarak çalınan ve her çalınmasında benzersiz bir şekilde ancak bir kere üretilen her müzik jazz'dır. Jazz özgürlüktür. Yeniliğe açıklıktır ve bu yüzden de benzersizdir.

Yazımı Keith Jarrett'ın Miles için yaptığı 'Bye Bye Blackbird' albüm kapağından bir alıntı ile bitirmek istiyorum. 'Miles bir aracı, bir dönüştürücü bir manyetik alandı, daima sessizlikten güç alan bir minimalisti. Şimdi onun yerinde büyük bir boşluk var. Bütün doğaçlama çalan müzisyenler için yol eskisi kadar aydınlık değil. Miles hiçbir zaman müziği unutmadı, biz Miles'ı hiçbir zaman unutmayacağız'. Müzik için teşekkürler Miles.

Yossi Falay

Ateş Murat Temeltaş ates@goldenhorn.com

Üzücü Kutlamalar

Başlık şöyle: 'A Celebration of America's Music' (Amerika'nın Müziğinin Kutlanışı). Burada üstü kapalı belirtilen müzik ise jazz. Herhalde program yapımcıları programın seyredilme şansını azaltabilir diye 'jazz' kelimesini programın ismine bile koymuyorlar. Haberi okuyunca sevinmemek elde değil. Jazz'ın doğduğu bu ülkede ulusal televizyon kanallarından birinde bir saatlik bir televizon programı. Olacak gibi değil.

Belki inanması zor ama jazz nedense sevilgenliğini bir türlü kazanamamış bu ülkede. Evet, jazz denince Amerika akla gelir. Jazz burada doğmuştur. Jazz'ın pekçok ustası burada doğup büyümüştür. Yeni jazz akımlarının temelleri burada atılmıştır. Fakat böylesine gerçekler jazz'ın şu andaki durumu ile bağdaşmamakta. Bazı diğer müzikler konser salonlarını doldurup satış rekorları kırarken jazz'cılar işsiz geziyor ve iş bulanlar da yaşamlarını sanatlarından kazanmakta zorluk çekiyor. Klasik müzikle beraber müzik pazarının %3 ya da %4'ünü alabiliyor jazz.

Televizyonda jazz programları az. Kablo televizyon sisteminde BET adında bir jazz kanalı var. Fakat bu jazz kanalı hem her yerde sunulmuyor hem de içerik bakımından sulandırılmış 'soft' jazz severleri memnun ediyor. 'Halk Televizyonları' denilen kanallarda ise jazz'a çok az yer ayrılıyor. Radyo kanallarındaki durum ise aynı yolda. Pekçok yirmidört saat jazz yayını yapan ticari radyolar jazz yayınlarına son verip ekonomik bakımdan daha geçerli müzik türlerine yerlerini teslim ederken, görev ticari amaçlardan uzak yaşamaya çalışan üniversite ve küçük topluluklara hizmet eden radyolara gidiyor. Bu radyoların da çok azı çoğunlukla jazz içeriyor. Yaşantılarına devam edebilmek için daha kolay algılanabilen 'mainstream' jazz çalınıyor. Bilinen melodiler çalınıyor. Bilinen isimler çalınıyor. Bir zamanlar ortaya atılan radyo üzerindeki jazz yayınları ise bölgesel olayları kapsayamadığı için yaşantısının hemen başlangıcında ortadan kayboluyor. Jazz'ın bu durumunun nedenleri için değişik görüşler var. Tanıdığım bir yazar 'Jazz'ın Ölümü' adında bir kitap üzerinde çalışıyor. Durum böylesine iken acaba bu programda ne yapılacak diye düşünüp, bir saatlik böylesine bir programı şaşırtıcı buluyorum.

Program ise jazz severleri kızdıracak, jazz'ı bir defa daha dinleyip bakalım bu müzik nasılmış diye soranları ise uyutacak nitelikte idi. Programın dörtte biri reklamlara kurban olurken, diğer kısımlarda ise gözü eğlendirmeye dayalı gösteriler vardı. Programın diğer ilginç bir yanı ise şarkıcılara verilen yer idi. Geriye kalan vakitte ise birkaç güzel parça dinlemek olası oldu. Zaman yetmezliği en büyük sorundu. Düşünün onca jazz ustası toplanmış ve her biri çok kısa sololar yapmak zorunda bırakılmış. Örneklerden biri: Herbie Hancock, Wayne Shorter, Ron Carter ve Tony Williams bir araya getirilmiş. Tek eksik Miles Davis'in kendisi. Onun yerini Wallace Roney almış. Sahnede 1960 yılların ortasındaki Miles Quintet. Doğal olarak zaman bakımından çok kısıntılı bu programda beklentiler az olabilir. Fakat bu topluluktan her birinin çok kısa solo yapabildiği bir ortama dönüştürmek ise anlaşılması zor bir davranış ve planlama.

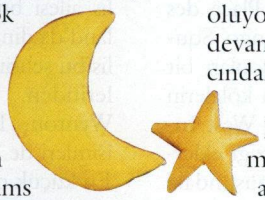

Programın açılışını Joshua Redman ve kendisine sonradan eşlik eden Stevie Wonder yaptı. Joshua belki de en uzun solo yapma fırsatını bulabilen müzisyendi. Meşhur 'Round Midnight' parçasında Pat Metheny, Herbie Hancock, Christian McBride ve T. S. Monk sahnede idiler. Latin jazz kısmında Tito Puente, Arturo Sandoval ve Pancho Sanchez çalarken bunlara John Seceda eşlik ediyordu. Bu kadar kısa sololar arasında nedense şarkılara yer bulunabilmiş. Arkasından George ve Ira Gershwin'in 'I Got Rhythm' parçasını Tony Bennett söylerken kendisine Jimmy Heath ve Roy Hargrove eşlik ettiler. Wynton Marsalis sahneye Louis Armstrong'u anmak için çıktı. Kendisine eşlik edenler piyanist Marcus Roberts, Reginald Veal ve Lewis Nash idi. Bu dörtlü Marsalis'in güçlü bir solosu ardından kısa zamanda sahneyi terk ederken acaba uzun bir dinletide bir arada neler yapabilirler dememek olası değildi. Jazz ile ilgisini daha evvel pek görmediğim K. D. Lang programa 'Black Coffee' adlı parçayla katılırken kendisine saksofonu ile Grover Washington Jr. eşlik ediyordu. Programın sonuna doğru jazz'a yaptığı katkıları nedeniyle Quincy Jones sahneye davet ediliyor ve kendisine camdan yapılmış bir trompet hediye ediliyordu.

Böylesine üzücü kutlamalar can sıkıcı. Sonunda ise düş kırıklığı hakim. Tek teselli ise bu programın yapımcılığını üstlenen Thelonious Monk Institute of Jazz'ın yapabileceği para oluyor. Bu kuruluş jazz'ın yaşamına devam etmesine yardım etmek amacındaki az olan kuruluşlardan biri.

Görünen odur ki jazz severler kendi başlarının çaresine bakmak zorunda. Sayılı festivaller, azalan jazz klüpleri ve albümlerdir elimizde kalan. Televizyon ve radyoda ise belli ticari amaçlardan öte jazz dinlemek güzel bir rüya olarak kalsın.

Ateş Murat Temeltaş

Jazz Şehri New Orleans

New Orleans pekçok takma adları olan bir şehir: The Big Easy ve Crescent City ençok kullanılanları. Tarihçilere göre New Orleans jazz'ın doğum yeri. Bu şehirlerde geçirilen bir hafta bile böylesine bir gerçeğin sadece bir soğuk tarihi gerçek olmadığını ve jazz'ın New Orleans'ın yaşantısının her gününde yer aldığı ve jazz'ın buradaki halkın bir yaşam biçimi olduğunu gösteriyor. Evet, jazz severseniz doğru şehire geldiniz.

Ama neden New Orleans? Bu şehir uzun yıllar Amerika'ya taşınan yabancı güçlerin elinde kalmış. Bunlar arasında Fransız'lar, İspanyol'lar ve İtalyan'lar önde gelmişler. Zamanla bu budunsal toplulukların müzik zevkleri, özellikle melodileri, şehrin diğer toplumlarının ritmleri ile buluşuyor. Avrupalıların melodilerine şehrin o zamanki Place des Negre (Old Congo Square)'inde hafta sonları bir araya gelen siyah kölelerin yaptığı Afrika ve West Indies kökenli müziği eklersek jazz'ın doğuşundaki ögeleri bir araya koymuş oluyoruz. 1817 ile 1867 yılları arasında köleler bu parkta hafta sonlarında müzik çalmakta ve dans etmekte serbesttiler. Old Congo Square jazz'ın gerçek doğum yeri olarak anılır. İç savaş sonrası, siyahların yaşadığı bu mahalleye beyaz müzisyenler müziği öğrenmek için geliyorlar. Örneğin Dixieland müziği 1930'lu yıllardaki beyaz müzisyenlerin yaptığı müziğe verilen ad. Fakat jazz müziğinin bölge dışına tanıtılması bir süre sadece beyazlar tarafından gerçekleşiyor. Ragtime müzisyenlerin doğaçlamaları ile jazz bir dans müziği olarak yaşantısına başlıyor. 'Jazz' kelimesi 'jass'dan geliyor. 'Jass' ise 'jackass'in kısaltılmışı. Jazz ismini almadan evvel bir yirmi yıl geçiyor. Bu sırada jazz'a verilen isimler arasında 'gutbucket', 'ragtime', ve 'ratty music' yer alıyor. Zamanın 'jackass' müziği günümüzde hala New Orleans halkı tarafından korunan, desteklenen ve sevilen jazz.

Şehrin ünlüleri sıralamaya jazz tarihindeki yeriyle kornetçi Buddy Bolden (1878-1931) ile başlayalım. Bolden'in dinlenebilecek bir kaydı yok, fakat söylenenlere göre müthiş bir kornetçi imiş. Freddie Keppard, Bolden'in yerini alan kornetçi. Fakat müziği çalınır korkusuyla plak yapmamış. Jelly Roll Morton jazz'ı kandisinin icat ettiğini söyleyen piyanist. Joe 'King' Oliver ise New Orleans müziğini dünyaya tanıtan kornetçi. 1939 yılında fakir olan King, 30 kadar kayıt bırakmış. Müziğe altı yaşında başlayan Sidney Becket (1897-1959) ise klarinet ve soprano saksofoncu. Geçen yıl satışa çıkarılan jazz pullarından biri bu şehrin evlatlarından biri olan Louis 'Satchmo' Armstrong (1901-1971) içindi. Satchmo'nun adına bu şehirde bir de park var. Bu park eski Old Congo Square'in yerini almış. Ragtime piyanistleri Stevie Lewis, Spancer Williams ve Manuel Manetta ise Storyville mahallesinin profesörleri olarak tanınmışlar.

Yaklaşık bir asırlık tarihten sonra jazz şehirde yaşamaya devam ediyor. Marsalis ailesi bu şehirden. Geçen yıl Oakland'da dinlediğim piyanist Ellis Marsalis bu şehrin sevilen emektar müzisyenlerinden. Ailenin diğer elemanları Wynton, Branford ve Delfeayo'nun isimleri de jazz severlere yabancı değil. En küçük oğul Jason ise davulda babasına eşlik etmeye ve turlara çıkmaya başladı bile. Jazz'ın yeni isimlerinden trompetçi Nicholas Payton, Kermit Ruffins, Leroy Jones ve saksofoncu Terence Blanchard da ilk eğitimlerini bu şehirde görmüşler.

Şehir jazz etkinlikleri ile dolu. Bunlardan ilki her yıl Ekim ayında Jazz Awareness Month olarak yapılan bir seri etkinlik var. Ekim aylarındaki etkinlikleri gerçekleştiren 1980 yılında kurulan Louisiana Jazz Federation. Bu ay içerisinde dinletiler, seminerler, gösteriler, sergiler ve diğer etkinlikler jazz'ın yaşamasını gerçekleştirmeyi üzerine almış bu şehirde yapılıyor.

Yerli ve uluslararası müzisyenlerin yer aldığı New Orleans Jazz&Heritage Festival her yıl yaklaşık yarım milyon jazz severi bu şehire çekiyor. Festivalin bu yıl yirmisekizincisi gerçekleşecek. Festival her yıl Nisan ayının son haftası ile Mayıs ayının ilk haftasında gerçekleşiyor.

Şehrin New Orleans Center for the Creative Arts okulu genç jazz'cıların yetişmesinde önemli bir yeri var. Wynton Marsalis kardeşler bu okulun mezunları.

Şehir jazz severlerin her dakikasını dolduracak nitelikte. Ara verirken dinlemeniz gereken jazz radyosu ise WWOZ-90.7FM. Eğer gerçekten New Orleans'ı gördüm diyebilmek istiyorsanız doğal olarak Preservation Hall'daki dinletilerden birini görmelisiniz. French Quarter içindeki bu bina meşhur Bourbon St. caddesi ile St.Peter'in kesiştiği yerde (726 St. Peter). Dinletiler her akşam saat sekiz ile on'da veriliyor. Erken gelip önceden sıraya girmek iki yönden iyi. Birincisi küçük olan bu salonda yer bulabileceksiniz. İkincisi ise yaklaşık bir saat bekleyeceğiniz kuyrukta diğer jazz severlerle yapacağınız sohbet. Dışarıdan yıkık dökük gözüken bina içeriden de öyle gözüküyor. Çalacak müzisyenler yavaşça sahnedeki yerlerini alırken kimin o akşam geleceği bilinmiyor. Tahmin edebileceğiniz ve emin olabileceğiniz, keyifle güzel bir standart jazz dinletisi verileceği. Dinleti sonrası buradan ayrılmak zor gelecek ama evinize götürebileceğiniz lobide satılan CD'ler var.

New Orleans şehrinde duyacağınız diğer müzik türleri arasında ise Cajun ve Zydeco var. Cajun, Kanada'dan zamanında Louisiana'ya göç etmiş Fransız halkın müziği. Zydeco ise daha çok rhythm and blues'dan etkilenmiş geleneksel cajun dans müzik türü. Bu müzik türlerinden hoşlananlar da şehirde umdukları dinletileri bulacaklardır.

Görgün Taner — İstanbul

MIDEM '97

Ocak ayı jazz müzisyenlerinin 1997 yılına hızlı bir başlangıç yapmalarına tanık oldu. Dünya müzik endüstrisinin en önemli olaylarından bir kabul edilen MIDEM '97, 17-22 Ocak tarihleri arasında Fransa'nın Cannes kentinde gerçekleştirildi.

Avrupa Jazz Festivalleri Birliğine üye 11 festivali temsil eden 11 gitarist 21 Ocak'ta MIDEM çerçevesinde düzenlenen 'Gitar Night'da sahne aldılar.

İstanbul Jazz Festivali adına konserde yer alan **Önder Focan** diğer jazz festivali yöneticilerinden ve izleyicilerinden büyük ilgi gördü ve konser teklifleri aldı. Konser sonunda yapılan değerlendirmelerde grubun (11 gitarcı ve ritm section) Avrupa'daki Jazz Festivallerine turne yapması olasılıkları tartışıldı.

MIDEM çerçevesinde en çok ilgi gören konser olarak öne çıkan 'Guitar Night' ertesi gün yayımlanan gazetelerde de son derece olumlu değerlendirildi.

Avrupa Jazz Festivalleri Birliği (EJFO) şimdiden 98'de MIDEM çerçevesindeki konserini planlamaya başladı.

Norveç, Molde Jazz Festivali
Finlandiya, Pori Jazz Festivali
İsviçre, Montreux Jazz Festivali
Hollanda, Northsea Jazz Festivali
Kanada, Montreal Jazz Festivali
Fransa, Vienne Jazz Festivali
Avusturya, Wien Jazz Festivali
İspanya, Vitoria Gasteiz Jazz Festivali
İtalya, Perugia (Umbria) Jazz Festivali
İngiltere, Glaskow Jazz Festivali
Türkiye, İstanbul Jazz Festivali

Nigel Clarke, Sandro Gibellini, Önder Focan, Wolfgang Muthspiel.

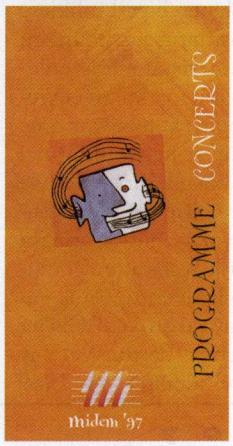

Ülkelerini Temsilen Geceye Katılan Sanatçılar

Jan Ackermann (Hollanda)
Wolfgang Muthspiel (Avusturya)
Terje Rypdal (Norveç)
Ximo Teber (İspanya)
Noel Akchote (Fransa)
Eric St.Laurent (Kanada)
Seppo Tyne) (Finlandiya)
Sandro Gibellini (İtalya)
Nigel Clarke (İskoçya)
Harald Haerter (İsviçre)
Önder Focan (Türkiye)

Kerem Kaban — İzmir

Emin Fındıkoğlu İzmir'deydi

21 Şubat 1997 günü İzmir Fransız Kültür Merkezi Salonu tıklım tıklımdı. Saat 20:30'da sahne alan Emin Fındıkoğlu grubunda yer alan sanatçıları Fransızca ve Türkçe tanıttıktan sonra basta Hakan Behlil ve perküsyonda Hakan Beşer'den oluşan trio suyla konserine ilk olarak bir Miles Davis bestesi olan Solar ile başladı. Ardından Smoke Gets In Your Eyes ve Antonio Carlos Jobim bestesi Trieste'yi birbirine bağlı olarak yorumladılar.

Trio olarak çalınan bu bölümden sonra sahnede armonikacı Hasan Kocamaz da yerini aldı. Bye Bye Blackbird ve Body and Soul'u yorumladılar.

İzmir dinleyicisinin ilk kez tanıştığı Arzu Akçay da sahnede yerini aldıktan sonra konser bir ballad'la All or Nothing at All ile devam etti. Bunun devamında bir müzikal bestecisi olan ve B.Brecht'le de çalışan Kurt Weill'ın Amerika'da yaşadığı dönemlerde bestelediği My Ship'i yorumladı. Bir sonraki parça ise If I Were A Bell'di. Konserin ilk bölümü Hakan Beşer'in perküsyon solosu ile bitti.

Şubat ayının soğuk bir İzmir gecesinde konserin ikinci bölümü It Could Happen To You ile başladı, ardından Jobim bestesi Voce Abuzou ile dinleyenleri ısındırdılar. Arzu Akçay, Emin Fındıkoğlu'nun albümünde de yer alan bir besteyi Senler'in İngilizce versiyonunu, The Simple Things That I Love'ı söyledi. Bu parçadaki Hakan Behlil'in bas solosu çok çarpıcıydı. Sonraki parçalar ise Michael Legrand'ın Love, Discover Me ve bir televizyon dizisi olan M.A.S.H.'ın leitmotiv'ini oluşturan Suicide is Painless'di. Hasan Kocamaz Billy Strayhorn bestesi Take The A Train ile sahnedeki yerini tekrar alırken Emin Fındıkoğu'nun piyanodaki performansı olağanüstüydü. Bu yorumun ardından çalınan standart parça Falling In Love With Love seyircilere yetmedi. Bis olarak yorumlanan parça Charlie Parker'ın bir blues bestesi Now's The Time ile Emin Fındıkoğlu ve grubu seyircilerine veda ettiler.

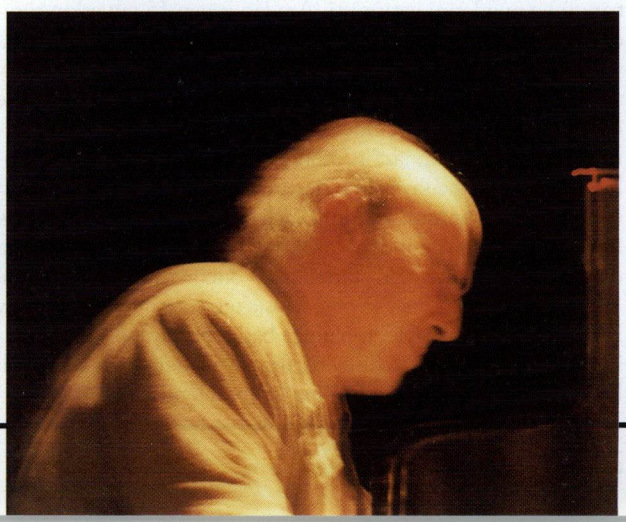

Füsun Levet e-mail: famille.levet@wanadoo.fr Paris

Paris'ten Haberler

Politik ve sosyal sorunlarla sıcaklaşan bir yaşam var şu sıralar Paris'te ama jazz kulüpleri bizim gibi dinleyiciler ve müzisyenler için huzurlu limanlar oluşturuyor. Mart ayı önemliydi. Çünkü bahar aylarından yaza kadar uzayan yüzelliyi aşkın jazz festivalinin programları belirlendi ve basına duyuruldu. Her an her yerde bulunamamanın mutsuzluğu yaşanacak şüphesiz. Benim en-çok sevdiğim etkinliklerden biri 'Mavi Banliyöler' adı altında düzenlenen konserler. Paris'in giriş kapılarında bulunan küçücük yerleşim merkezlerinin kültür salonlarında (evet kültür salonları var...) belediyelerden aldıkları maddi yardımlarla öylesine güzel konserler tertipliyorlar ki. Bu konserlerin birinde Stan Getz ve Kenny Barron'u, bir diğerinde ise Shirley Horn'u ve Max Roach'u dinlemek için kilometrelerce yol katetmiştim. Yine bu konserlerde gözlediğim, dinleyicilerin hepsinin jazz müziğini bilmeseler bile, düzenlenen bu etkinliklere saygı gösterip katılmaları. Genelde Fransızların jazz müziğini sevdikleri bilinir. Zaten yıllar boyunca Amerikalı müzisyenlere kucak açmaları da bu yüzdendir. Paris'in içi ve yakın çevresinde belli başlı 60 kadar gerçek anlamda jazz kulübü var. Duc de Lombard, Sunset, Baise Salé gibi kulüpler her ayın birinci pazartesileri özel bir indirim yapıyorlar. Bir tek giriş biletiyle aynı sokakta bulunan bütün bu kulüplere girip çıkabiliyorsunuz. Eğer salı sabahı yapacak bir işiniz yoksa, gün ağarmaya başladığında, açık kahvelerden birine girip, kafanız ve gönlünüz hala jazz'la dolu olarak, krosan yeyip kahvenizi içerek güne yeniden başlayabilirsiniz.Paris'te bu ay çıkan yeni CD'ler arasında en beğendiğim Stan Getz, Kenny Barron ve Ray Drummond üçlüsünün 'Yours and Mine' albümü var. 1989 Glaskow konserinden düzenlenen bu CD ayrıca hiç duyulmamış 5 parça da yer almakta. Irlanda Cork Festivali'nde dinlediğim piyanist Brad Mehldau ise 'The Art of the Trio' isimli albümüyle en önemli albümler arasında. Blame It On My Youth, I Fall in Love Easily' gibi standartların yanısıra kişisel kompozisyonlarının da yer aldığı albümde, Chet'in ballad'larından esintiler var sanki. Larry Grenadier kontrabasta, Jorge Rossy ise davullarda. Biliyoruz ki, bazen mucizevi üçlüler olağanüstü piyanistlerle ortaya çıkıyor. Duyduğuma göre Warner şirketi, Brad Mehldau'u yeni Bill Evans olarak lanse edecekmiş.Bana gelince, 1991 yılında Kuşadası'nda açtığım ve bugüne kadar özverilerle getirdiğim (müzisyen dostlar buna tanıkdırlar) '3 Boğa Jazz Club'ünün yaz programıyla ve bu yıl 4.sünü organize ettiğim jazz festivaliyle uğraşıyorum. Programımızda Chet Baker'ın uzun yıllar piyanisti olan Michel Grailler grubuyla gelecek. Daha başka dostlarımız da olacak kuşkusuz... 22-29 Haziran tarihleri arasında düzenlediğim bu etkinlik nedense sahiplenmek konusunda büyük zorluklarla karşı karşıya. Tamamen kişisel çabalarla bugüne kadar geldi. Maddi olanakların sıfır oluşu nedeniyle, tesisatı kurma, davul ve piyano kiralama gibi önemli güçlüklerle karşı karşıyayız. Davet ettiğim müzisyenlere elektrikli piyano dediğim zaman çektiğim ızdırabı anlatamam. Herşeye rağmen geliyorlar. İşte bu jazz mucizesinin yarattığı dayanışma beni çok duygulandırıyor.

Her halükarda '3 Boğa' devam edecek. Bunda sevgili Türk müzisyenlerinin de büyük payı var. Benim özverilerimi görerek onlar da özverili çalıştılar bugüne dek.

Hepinize, Kuşadası'nda buluşalım diyorum...

Erdal Paksoy E-mail:paksoy@csc.ti.com Texas

Branford'dan Texas'ta Brahms ve Türk Müziği

Fort Worth'un 'Caravan of Dreams' adlı büyük gece klübünü tıklım tıklım dolduran dinleyiciler, saksofoncu Branford Marsalis, kontrbascı Reginald Veal ve davulcu Jeff 'Tain' Watts'ın sunmak üzere olduğu eşsiz müzik şöleninin tadını çıkarmaya hazırdı. Marsalis'in konserin başındaki sözlerinden gecenin çok özel olacağı belli olmuştu. Ünlü saksofoncu müziğe başlamadan önce, her zamanki kendinden emin ve hafif alaycı edasıyla, seyirciye şöyle seslendi: 'Bu geceki konseri (yapım ve sunuculuğunu kendi üstlendiği) Jazz Set adlı radyo programı için kaydediyoruz. Onun için ne yaptığımızı biliyormuş gibi çalmamız gerekiyor. Radyo işi olmasa sizin için kolay şeyler çalardık. Artık bazılarınızın canı sıkılacak, kusura bakmayın. Dişinizi sıkın!'

Branford Marsalis, 1980'lerin başında trompetçi kardeşi Wynton'la birlikte akustik jazz dünyasına yeni bir kuşağın heyecanını ve müjdesini getirmişti. Aradan geçen 15 yılı aşkın sürede, biraz da plak şirketlerinin piyasanın canlandığının farkına varması sayesinde, enstrüman tekniği, jazz teorisi ve tarih bilgisi açısından birbirinden donanımlı birçok genç sanatçı sahneye çıktı. Ancak bunların içinde jazz müziğini gerçekten yeni bir yere getirmeye çalışan, jazz'ın özündeki araştırmacı, serüvenci ruhu, jazz geleneğine saygıyla birleştirebilenlerin sayısı ne yazik ki çok az oldu. Branford, kendine özgü sesi, güçlü müzikal kişiliği ile, kardeşinin gölgesinden çok kısa zamanda çıkarak, kurduğu dörtlüyle, genç kuşağın tartışılmaz öncülerinden biri oldu. 1990'da çıkardığı 'Crazy People Music'ten sonra piyanist Kenny Kirkland'in ayrılmasıyla, topluluğa başka bir piyanist almaktansa bas-davul-saksofon üçlüsüyle çalışmaya karar veren Branford, kendisinden önce Sonny Rollins ve Joe Henderson'un geliştirdiği üçlü geleneğini benimsemekle kalmayıp, kuşkusuz bir adım ileriye götürmekte. Üçlü, 9 Şubat akşamı konserdeki parçaların çoğunu geçtiğimiz yılın sonlarına doğru piyasaya çıkan 'The Dark Keys' adlı albümden seçmişti. 'Sentinel', 'The Dark Keys', ve küçük kardeşi tromboncu Delfaeyo'nun bestesi olan 'Judas Iscariot' gibi hızlı parçalarda, Branford hem soprano hem de tenordaki güzel tonu ve akıcı, karmaşık sololarıyla dinleyiciyi büyüledi. Davulcu Watts ise yıllardır Branford'la çalışmış olmanın verdiği altıncı hisse güvenerek, güçlü ama melodik çalışıyla saksofoncuyu her zamanki gibi ustaca tamamlıyor, destekliyor ve yönlendiriyordu. Doğaçlamalar sırasındaki eşlik beklenmedik bir şekilde birden bire değişiyor, aynı parça içinde hızlı bir swing'den, latin funk karışımı bir ritme, oradan 3/4'lük vuruşlara, hemen ardından temposu belirsiz özgür bir havaya bürünüyordu. Reginald Veal ise parçaların akor dizilerini çoğunlukla düzenli notalarla, zaman zaman da Tain'e uyup aksatarak çalarken, toplulukta yerini aldığı, kuşağının en iyi iki-üç basçısından biri olan Bob Hurst'u pek aratmıyordu. Tüm sololar sırasındaki eşlik, gerçek anlamda grup halinde doğaçla-

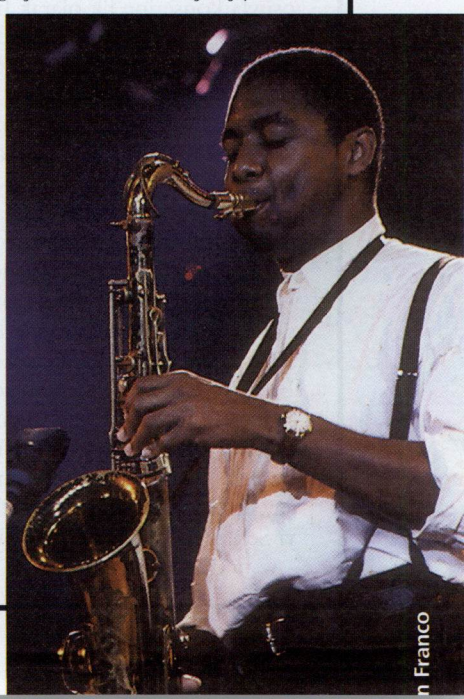

Diskografi:
Scenes In the City (quartet)
Royal Garden Blues (quartet)
Renaissance (quartet)
Random Abstract (quartet)
Trio Jeepy (trio)
Crazy People Music (quartet)
The Beautiful Ones Are Not Yet Born (trio)
I Heard You Twice The First Time
Bloomington (trio)
Buckshot La Fonque
The Loved Ones (Ellis Marsalis'le)
The Dark Keyes (trio)

manın en üst düzeydeki bir örneğiydi. Özellikle Branford ve Tain'in konser boyunca hiç kesilmeyen, kimi zaman enerji ve gerginlik, kimi zaman da mizah dolu diyaloğunun yanı sıra, saksofonun bas sololarına, kontrbasın da davul sololarına ara sıra eşlik etmeleri dikkati çekiyordu.

Konserin en ilginç anıları ikinci setin ortasında Branford'un 'ilk setteki yorumu berbat olduğu' için tekrarlayacaklarını açıkladığı 'Lykief' adlı ağır tempolu bestesiyle başladı. Bu parçanın özelliği Afrika geleneğinden esinlenilerek yazılmış olması. Parçanın akorları jazz müziğinde her zaman yapıldığı gibi önceden belirlenmiş uzunlukta süreceğine, melodiyi çalan, ya da doğaçlama yapan müzisyenin keyfine bağlı olarak sürekli değişen aralıklarla çalınıyor. Başa düşen görev de, doğaçlamayı dinleyerek, kimi zaman çok yavaşlayan, kimi zaman da hızlanan akor dizisini otoriter bir biçimde duyurmak. 'Lykief' bu açıdan çok tipik bir Marsalis bestesi. Branford'un müziği, ilk dinleyişte kurallara bağlı kalmaksızın, özgür bir biçimde çalındığı izlenimini yaratsa da, aslında gerçekte karmaşık ama aynı zamanda doğallığını yitirmeyen bir yapıya sahip. Branford boylece jazz'ın kalıplarını aşmayı, zorlamayı ve genişletmeyi sürdürebilen çok ender müzisyenlerden biri olduğunu kanıtlıyor.

Gecenin en ilginç sürprizi 'Lykief'in güzel yorumundan sonra başladı. Henüz alkışlar dinmeden, Branford soprano saksofonundan Türk melodileri çıkarmaya başladı. Bas ve davulun eşliği olmadan, adeta uzun uzun klarinet taksimi yaptı. Ardından Brahms'ın 3.Senfonisinin ikinci bölümünden esinlenerek yazmış olduğu 'The Beautiful Ones Are Not Yet Born' adlı parçaya, yine eşliksiz ve sade bir biçimde girdi. Parçanın ilk melodisinin tekrarı sırasında yine bizim usulde çeşitlemelere dönerken bas ve davulun eşliği derinden başladı ve ikinci melodiye davulun uzun ve görkemli bir kreşendosuyla girildi. Branford'un büyük ölçüde Türk melodileri üzerine kurulmuş olan ve bir an olsun yapmacığa kaçmadan, bestenin özüne nasıl olduysa çok güzel uyum sağlayan doğaçlamaları sırasında davulcu Jeff Watts Elvin Jones'la darbuka karışımı poliritmik bir eşlikte bulundu, Veal ise basını armoniden çok ritim aleti olarak kullandı. Veal solosu sırasında bastan çıkardığı doyurucu tahta sesiyle zenci kilise müziğini John Coltrane'in 'A Love Supreme' albümündeki 'Psalm'indan alıntılarla birleştirerek dinleyiciyi öylesine kendinden geçirdi ki, salondan önce iniltiler ardından da büyük bir alkış yükseldi. Parça melodinin tekrarı ve baştaki Orta Doğu ezgileri üzerine doğaçlamalarla sona ererken, artık Veal de Branford'a ayak uydurmuş, Türk melodileri çalıyordu. Konserden sonra Marsalis'e ('The Dark Keys'in elimdeki kopyasını imzalatırken) bu parçanın yorumunun nereden geldiğini sordum. 'İstanbul'dayken Türk müziğini duydum, hoşuma gitti' dedi. 'Bir iki plak aldım, uzun süredir dinliyorum. Bundan altı hafta kadar önce ilk kez bu parçada kullanmaya başladım. Diğer iki müzisyen de biliyordu bunu, hemen işi kavradılar'. Ardarda çaldığı bu iki parçayla Branford, müziğinde Afrika'dan, Brahms'tan ve Türkiye'den gelen etkileri birleştirebildiğini gösteriyor, en önemlisi bunu jazz'ın özünden hiçbir ödün vermeden gerçekleştiriyordu. Belli ki bunu yapmak için bu etkileri yalnızca dinleyip, anlamanın yeterli olmadığının, onları iyice özümseyip, hissetmenin şart olduğunun farkındaydı. Konserin sonunda üçlü bis'e çıktığında Branford 'Sanıyorum bütün gece boyunca tek bir standard çalmadık, değil mi?' dedi. 'Biliyorum, bu iyi birşey. Şimdi bir tane çalacağız, ama inat olun diye standarda benzetmeyeceğiz'. Gerçekten de çalacağı parçanın 'Cheek to Cheek' olduğunu söylemeseydi, kuşkusuz çoğu dinleyici ne olup bittiğini anlamayacaktı.

Branford Marsalis jazz'ı 21. yüzyıla taşıma sorumluğunu üstlenmiş bir avuç sanatçıdan biri. Dileğimiz Branford'un önümüzdeki yıllarda da bu yaratıcı inadından vazgeçmemesi.

Özay Fecht iki konser için İstanbul'daydı.

1997 yılı, kardeş şehirler olan Berlin ve İstanbul'un ilişkisine yeni bir boyut katabilir. Almanya'nın eski ve aynı zamanda yeni başkenti, bir zamanlar dünyanın en büyük imparatorluğunun eski başkentinde 'İstanbul'da Berlin' adı altında kültürel etkinliklerle şimdiye kadar olmamış kapsamda ve çeşitlilikte temsil edilecek.

7 Mart tarihinden başlayarak Ekim ayına kadar Berlin'in kültür etkinliklerinden bir kesit, Özay Fecht konseriyle başlayarak, Bertholt Brecht dizisyle devam ederek film, tiyatro, müzik, jazz festivalleri ve biennal çerçevesinde ve başka diğer kültürel etkinliklerle İstanbul'un kültür yaşamına sunulacak. '40 m^2 Almanya' isimli filmde Özay Fecth, yabancı bir ülkede kocasının zoruyla çevreden soyutlanan Türk göçmen kadını Turna rolüyle bir çıkış yaptı ve büyük beğeni kazandı. Kendisi, Türkiye'de daha ziyade bir oyuncu olarak tanınmaktaysa da, Almanya'da mükemmel bir jazz şarkıcısı olarak tanımaktadır. Bütün önemli jazz kulüplerinde şarkı söylemiş ve bütün sözü edilir festivallere katılmıştır.

Uluslararası müzik sahnesinde görülmesi, ilk defa 1995'de New York'ta, tamamen dolu Carnegie Hall'da sahneye çıkmasıyla gerçekleşti ve CD'si Antiquated Love'la tamamlandı.

İstanbul'da ise yukarıda sözünü ettiğimiz 'Sınırsız Berlin-İstanbul' etkinlikleri çerçevesinde AKM Salonlarında 7 ve 9 Mart '97 tarihlerinde iki başarılı konser verdi. Özay Fecht'e piyanoda Mark Löwenthal, saksofonda Mack Goldsbury, kontrabasta Stefan Weeke, davulda ise Ernt Bier eşlik ettiler. Konserlerden sonra Berlin ve İstanbul şehirlerinin gerçek anlamda yakınlaşması Cafe Gramofon'da yapılan jam-sessionlarla hayata geçirildi.

Geçen Üç Ayda Başkent'te Neler Oldu?/Özlem Oktar-Lütfi Varoğlu

acd@ada.com.tr

Ankara Caz Derneği 17 ve 24 Ocak tarihlerinde gerçekleştirdiği Asiaminor ve Önder Focan 'Boğaz'da' konserlerinin ardından Şubat ayında etkinliklerine ara verdikten sonra çok canlı ve sıradışı bir programı jazz severlerin beğenisine sundu.

Jazz'lı Salılar

Başkentin gece kulüplerinden Club So ile ortak düzenlenen ve Başkentin Salı gecelerini renklendirmeyi hedefleyen bu program Mart ayı boyunca gerçekleştirildi. Her hafta başka bir konu ve başlık altında düzenlenen Mart Jazz'lı Salılar şöyle oluştu.

4 Mart Yıldız İbrahimova Oktet

Yıldız İbrahimova Bulgaristan'da edindiği haklı ününü Türkiye'de de sürdürdüğü çalışmalarla kazandı. Yeni albümü için Bulgar ve Türk jazz'cıları biraraya getirerek oluşturduğu Oktet, albümün kaydından hemen önceki gün müzikseverlere bir ön dinleti sundu. Piyanoda Vasil Parmakov, vurmalı çalgılar ve davulda Stoyan Yankulov, basta Veselin Veselinov,

klarinette Ivo Papasov, vurmalı çalgılarda Okay Temiz, kanunda Tahir Aydoğdu ve udda Yıldan Dirik'ten oluşan grup Rumeli türkülerinden, Bulgar halk şarkılarına ve Türk folklarına geçen ezgileri özellikle vurmalı çalgıların sıkça kullanıldığı doğaçlamalar ve renk sazı olarak kullanılan kanun, ud ve klarinet eşliğinde sundular.

11 Mart Jam-Session

11 Mart gecesi Ankara için bir ilk gerçekleştirildi. Derneğin kuruluş amaçları arasında yer alan jazz müziğinin geniş kitlelere tanıtımına yönelik olarak Ankaralı jazz müzisyenleri Club So'da düzenlenen Jam-Session Gecesi'nde müzikseverlele buluştu. Giriş ücreti alınmayan gecede salonu tıkabasa dolduran dinleyiciler İstanbul'dan konuk olarak katılan Selçuk Sun'un yanısıra piyanoda Tuna Ötenel, davulda Murat Ulus, saksofonda Yahya Dai ve vokalde Sibel Köse'den oluşan 'House Band' ile başlayan gecede birçok jazz'cıyı izleme ve dinleme fırsatı buldular. House Band dışında Durul Gence, Ali Aykaç, Kamil Erdem, Janusz Szprot, Zafer Gerdanlı, Tunç Erkan, Murat Arkan da sahne alan sanatçılardan bazılarıydı. Üçbuçuk saat boyunca 6 farklı grup içinde 20'yi aşan jazz'cıyı içeren bu ilk jam-session gördüğü büyük ilgiyle doğaçlamanın jazz müziğini ne kadar farklı kıldığını gösterdi. 25 Mart Manhattan Big Band ile jazz dance gecesi Bir ilk daha. Jazz müziği ile dans... Ankara'da bulunan bazı Dans Okullarının desteğiyle Manhattan Big Band eşliğinde keyifli bir gece hazırladılar.

Jazz Konseri - Selçuk Sun

Ankara dinleyicisiyle uzun zamandır buluşamamış kontrabasçı Selçuk Sun Fransız Kültür Merkezi işbirliği ile Merkez Konser Salonu'nda 13 Mart gecesi sahne aldı. Selçuk Sun, piyano ve saksofonda Tuna Ötenel, trompette İmer Demirer ve davulda Ateş Tezer eşliğinde jazz standartlarını başarıyla seslendirdiler. Konser sırasında Selçuk Sun tarafından sahneye çağrılan Sibel Köse'nin seslendirdiği eserler ve Murat Ulus'un kontrabasla çaldığı eser konseri bir jam-session havasına soktu.

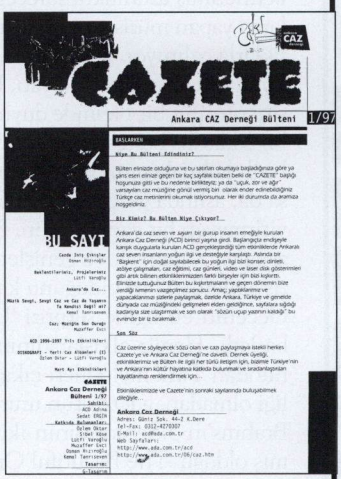
CAZETE

Ankara CAZ Derneği Bülteni 1/97

Cazete: ACD Bülteni

Ankaralı jazz severlerin gazetesi CAZETE'nin ilk sayısı Mart ayında çıktı. Sekiz sayfa çıkan Cazete'nin ilk sayısında geçen dönem ve gelecek dönem haberleri, Osman Hızıroğlu'nun jazz'ın sosyolojik değerlendirmesine yönelik yazısı, yerli jazz albümlerinin tanıtıldığı Diskografi sayfaları yer alıyor.

Okay Temiz 12-13 Mart tarihinde Roxy'de çaldı.

Ivo Papasov dünyanın önde gelen klarinetçilerinden biri, olağanüstü bir tekniği ve doğaçlama gücüne sahip. Kendi grubu ile yaptığı çalışmaların CD'lerini dünyanın her tarafında bulmak mümkün. Aslen Türk uyruklu olan İbrahim Papasov, Balkan müziğinde büyük bir otorite.
Enver İsmailof da Kırım Türklerinden. Kendi kendine öğrendiği kitar'ı kendine has çalışı ile dünyada özel bir kariyere sahiptir. Bu üç büyük müzisyen Karadeniz, Balkan ve Türk kültürlerini jazz müziği ile yoğurarak müzikseverlere Roxy'de ilginç bir gece yaşattılar.

Burhan Öçal ve Jamalaadeen Tacuma İstanbul'daydılar.

Emirates Havayolları'nın davetlisi olarak tek bir konser için İstanbul'a gelen Burhan Öçal ve Jamaleeddin Tacuma 21 Mart tarihinde Askeri Müze'de hayranlarıyla buluştular. Dördü Amerikalı, altısı Türk müzisyenlerden oluşan on kişilik bir grubun eşlik ettiği sanatçılar Klasik Türk müziği ve jazz'ın birlikte yoğurulduğu bir repertuar sundular.

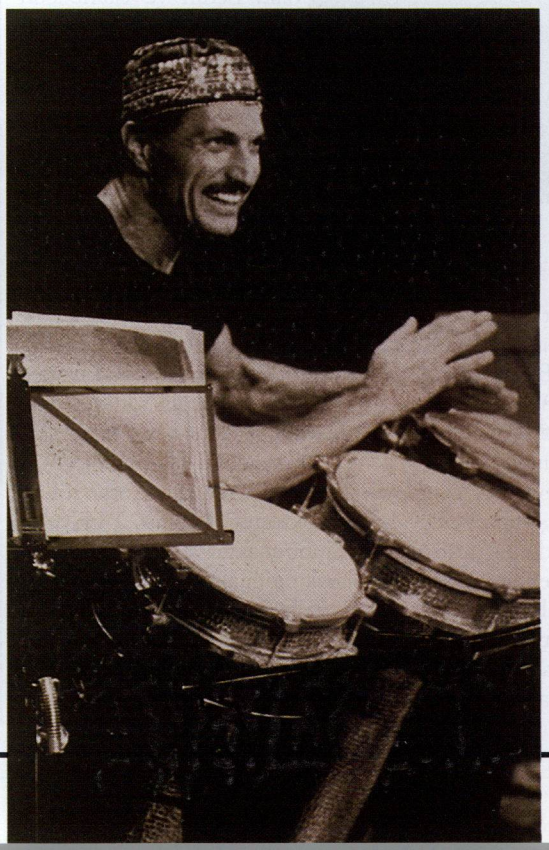

Modern Bas'a Geçiş ve Fusion

Raci Pişmişoğlu

Öncüler her zaman vardı. Her zaman olacaktır. Her yenilik bir öncekinin omuzlarında yükselir. Jaco Pastorius'un dediği gibi 'Ben yalnızca **Jimmy Blanton** ve diğerlerinin taklidini yapıyorum'.

İlk başlardaki jazz orkestraları her dört vuruşun yalnızca birincisinde ve üçüncüsünde çalan tubaları kullanırlardı. Bu stile iki vuruş ritmi denirdi. Louis Armstrong'un 1927 kaydı olan 'Potato Head Blues' buna güzel bir örnektir. Müzik swing çağına doğru ilerleme kaydettikçe tubaların yerini her vuruşun üzerinde dolaşan, ikinci ve dördüncüyü vurgulayan string baslar aldı. Daha sonra Jimmy Blanton ortaya çıktı. 1921'de doğan Blanton ilk kez bası serbest bıraktı ve solo bir enstrüman haline getirdi. Duke Ellington Orkestrasındaki çizgiler herkesin başını döndürüyordu. Blanton'dan önce herkes yürüyordu. O, orkestranın arkasındaki melodi çizgilerinden, sekiz notalı hızlı pasajlarla, alışılagelmiş çizelgelerden kurtararak modern çalışa öncülük etti. En ünlü çalışması olan 1940 Ellington kaydındaki 'Jack the Bear'de muhteşem bir performans gösteriyordu. 1942 yılında, 21 yaşındayken tüberkülozdan öldüğünde be-bop bas çalgıcılığının kuruculuğunu yapmıştı.

Böylece bayrağı başkaları aldılar. 1922'de doğan **Oscar Pettiford** ve **Charles Mingus**, Blanton'un sadık takipçileri oldular. Her ikisi de Blanton'un pizzicato yaklaşımında ilerlediler. Pettiford kırklı yılların başında Coleman Hawkins'e (The Man I Love) '44-'48'de Duke Ellington ile birlikte, Mingus, Red Jorvo Trio (Tal Farlow) ve Lionel Hampton Orkestrası ile (1947'nin Mingus Fingers'ına baktığınızda zorlayıcı, teknik olarak güvenli, melodik solo bulacaksınız) birlikteydi. Pettiford 1960'da bir araba kazasında ölünceye kadar en çok aranan bascılardan biri oldu. Mingus efsanevi 1953 Massey Hall konserinde

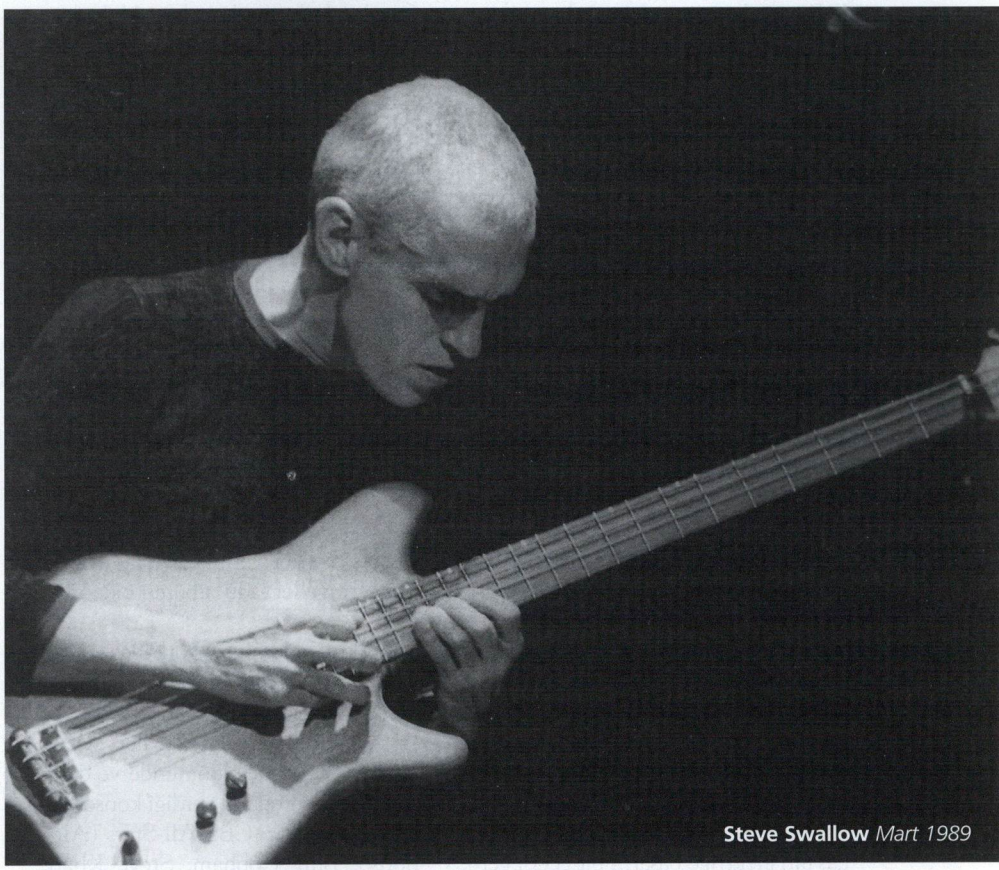

Steve Swallow *Mart 1989*

Charlie Parker, Dizzy Gillespie, Bud Powell ve Max Roach'dan oluşan bir orkestrada bas çalmaya devam etti. Eli'lerin sonlarında New York City'deki Five Spot'da saksofonist Eric Dolphy ile kışkırtıcı bir ikili oluşturdu. 1979'da ölene dek bir yorumcu ve besteci olarak öncü gücünü sürdürdü.

Sonra ortaya bas sololarına eşsiz bop-horn yaklaşımıyla bas'ın potansiyelini genişleten **Paul Chambers** çıktı. Klasik Miles Davis Quintet'inde 1956'dan 1963'e kadar önemli ve teşvik edici bir rol oynadı. 1959 şarkısı 'So What'ta orkestranın melodik sesi olarak başroldeydi (bu tıpkı Blanton'un onsekiz yıl önce 'Jack the Bear'de başrolde olması gibiydi). Chambers 1969'da otuzdört yaşındayken öldü.

Aynı geleneği Bill Evans üçlüsünün genç bascısı **Scott LaFaro** sürdürdü. Aktif olduğu yıllarda (1929-1961) LaFaro yaptığı nota ilaveleri ve virtüözlüğünü birleştirerek bas çalmada yeni standartlar oluşturdu. Bir gitarist maharetiyle çalarak telleri tüm parmaklarla çekme tekniğinin öncülüğünü yaptı. LaFaro daha sonra Blanton'vari yaklaşımı rafine etti; tamamiyle emprovize stilde, piyano çizgilerini taklit ederek melodik figürler serpiştirerek enstrümanda karşılıklı etkileşim söyleşisi yarattı. LaFaro yalnızca etkileyici sololar yapan ve zaman ayarlayıcısı değildi. Standart biz jazz beşlisi için nefesli çalan ne ifade ediyorsa, LaFaro da Bill Evans Trio için aynı önemdeydi. LaFaro yirmibeş yaşında bir araba kazasında öldü.

Bill Evans Trio'sunda LaFaro'nun halefleri **Eddie Gomez** ve daha sonra **Marc Johnson** oldular. Bir gitarist maharetiyle çalma geleneğinden gelen bir başka bascı da **Stanley Clarke** adında Philadelphia'lı genç bir kontrabasçıdır. 1970 yılında ondokuz yaşındayken New York'a taşındı ve Horace Silver, Joe Henderson, Stan Getz ile birlikte çalıştı. 1972 yılında Chick Corea ile birlikte Return to Forever

adlı grubu kurdu. İki yıl sonra orkestra 'elektrik' olunca Clarke, LaFaro'nun tüm elektrik bas derslerine katıldı. Bu olay Larry Graham'ın funk-slap tekniğine getirdiği yenilikçi gelişim ile birlikte Stanley Clarke'ın yetmişli yılların öncü gücü olmasına yol açtı.

Ancak Stanley Blanton ile birlikte LaFaro geleneğini elektrik basa uyarlayan ilk bascı değildi. **Steve Swallow** (1965-1967 yıllarında Stan Getz dörtlüsü ile birlikte turnelere çıktı. 1968'de onlardan ayrılarak Gary Burton Quartet'ine katıldı). 1970'de kontrabas'tan elektriğe geçti ve hala onu çalmaktadır. 1987 albümü Carla ve 1988'de piyanist Carla Bley ile yaptığı 'Duers' (her ikisi de ECM/Watt) onun basa olan akıcı ve arı melodik yaklaşımını ortaya çıkartan pekçok örnekle doludur.

Ancak Stanley'i öne çıkartan onun rock gücüydü. Stanley'nin çevik funk çizgileri ile **Jaco Pastorius'**un yaklaşımı (senkop yapılan, katı R&B kökleri ve armonik genişlemelere kadar varan karşılıklı etkileşime dayanan çalış stilinin bir karışımı) arasında hırslı çalgıcılar nesli, dikkate değer eserler verdiler.

Yine öncüler ve yenilikçiler, sınırları zorlamakta, gelenekler üstüne inşa etmekte ve onlardan öncekileri omuzlarında yükseltmekteler.

Jaco'nun Weather Report'daki selefi **Alphonso Jackson**, yine kontrabas'tan elektriğe başarılı bir geçişi gerçekleştirmiş olan ve halen aynı yolda devam eden bir bascıdır. Weather Report'un 1975 'Mysterious Travellers', 1976 'Barbary Coast' albümlerinde yer almasına rağmen Johnson en önemli örneklerini üç epic solo albümünde verdi. Bunlar, basın öne çıktığı 'Moon Shadows' ve daha çok orkestraya yönelik olan 'Yesterday's Dreams' ve 'Spellbound' albümleridir.

Alphonso'nun basa olan son derece akıcı vokal yaklaşımı onun vokal müziğe olan uzun süre ilgisinden kaynaklanıyor. 'Aslında ses benim ilk enstrümanımdı' diyor. 'İlkokulda kontrabas'a başladım, bunun en önemli nedeni sınıftaki en uzun boylu öğrenci olmamdı. Öğretmen benim kontrabas tutabileceğimi düşünmüş ve o sıralarda dinlediğim müzik, kardeşlerimin evde sürekli çaldıkları gospel plaklarıydı. Şarkılardaki o pes kısımları dinler ve ezberlerdim.

1968'de Fender bası denemeye başlamış. Kısa bir süre sonra da doğum yeri olan Philly'de yerel R&B orkestraları ile konserler vermeye başlamış. 'İlk profesyonel konserlerimden birini liseden mezun olduğum gece vermiştim. Diplomamı aldıktan yaklaşık on dakika sonra birlikte çalıştığım Majestics adlı grupla bir arabaya atlayıp iş için Atlantic City'ye gittik'.

Olaylar birbirini kovalar. Alphonso, Snerman Ferguson adlı bir davulcunun kurduğu Catalyst adında bir başka yerel topluluğa katılır. Alphonso'nun ilk büyük konser turnesi Woody Herman'ın The Thundering Herds'i ile olmuştur. Bunu 1974'de başlayan Chuck Mangione ile olan birlikteliği izler. Alphonso'nun Wayne Shorter ile ilk karşılaşması ise Weather Report'un açılış konserine rastlar. '1975'in başlarıydı. Sound check (ses kontrolü) yapıyorduk ki, Wayne bizi kontrol etmek için erken geldi. Görünüşe göre, o sırada bir transfer yapmaktaydılar. Miroslav Vitous orkestradan ayrılıyordu ve Wayne benimle ilgileniyordu. Ben ses sınavını vermiş, konser vermiş, ayrıca 'Mysterious Traveller' adlı albümü çıkarmıştım'.

Alphonso halen New York klasik gitar yapımcısı Charles LaBue tarafından kendisi için yapılan geleneksel perdesiz basını kullanmakta. Bu aleti Weather Report'un üç albümünde ve daha sonra şu sanatçılarla verdiği konserlerde kullanmıştır: CBS All-Stars (Alphonso, Billy Cobham, Steve Khan, Tom Scott), Bobby & Midnights (Bob Weir ve Cobham başrolde), Santana ve Wayne Shorter'ın grubu. Solo albümleri ona, olanaklarını keşfetmeyi sürdürdüğü bir enstrüman olan Chapman Stick ile deney yapma olanağını da sağlamıştır.

'Bu benim bas çalışımın genişlemişi' diyor Alphonso. 'Aynı anda bas ve melodi çalmamı sağlıyor. Şimdi de Emmett, kesinlikle kontrol edebileceğim bir bariton Stick üzerinde çalışıyor'.

Alphonso çok kısa bir süre önce ilk perdeli basını (beş telli bir modulus) edindi. Bu aleti 'görüntüsel müzik' dediği yeni projesinde Stick ve perdesiziyle birlikte kullanmayı planlıyor. 'Yeni çağ demek istemiyorum' diyerek gülüyor. 'Daha dramatik bir müzik ve birtakım vokaller de olacak'.

Stanley ve Jaco'nun bir numara olduğu dönemlerde dünyanın değişik bölgelerinden üç bascı (İngiltere'den **Percy Jones,** Fransa'dan **Bunny Brunel** ve Amerika'dan **Jeff Berun**) enstrümanlarıyla ülkelerinin sınırlarını zorluyorlardı.

1960'lı yılların sonlarında Liverpool'da yaşayan Percy Jones, The Liverpool Scene adlı bir grupta R&B bas çalarken Alex Korner'ın orkestrasında ilk kez jazz'ı tattı. ' O sıralarda orkestramızın saksofoncusu bana bir Charles Mingus plağı dinletti ve bu beni çok etkiledi. O ana kadar böyle bir şeyle hiç karşılaşmamıştım ve hemen bu konuda harekete geçtim'.

Jones elektrik bas çalmaya devam etmesine rağmen büyük bir ciddiyetle kontrabascıları dinlemeye başladı. 'Tüm bunlar 69 veya 70'lerde, ben yirmi yaşlarındayken oluyordu' diye anımsıyor. 'Bana ilk ilham veren yalnızca Chuck Berry olmuştu, ancak Mingus'un çalışındaki o büyük enerji ve tutku benim gerçekten ufkumu genişletti ve bir müzisyen olarak gelişmeme yol açtı'.

Bazı Mingus fikirlerini The Liverpool Scene ortamında uygulamaya başladı. Ancak grup 1971'de dağılınca Jones müzikten tümüyle koparak iki yıl inşaat işçiliği yaptı.

'Bir tür enstrümantal müzik yazmak istiyordum ama bu türün ne olduğunu bilemiyordum çünkü henüz kendi yorumlama stilimi oluşturmamıştım. Hala Mingus, **Dave Holland** gibi beni etkileyen kontrabascılardan edindiğim şeylere güveniyordum. Daha sonra Amerika'dan gelen elektrik jazz dinlemeye başladım. Miroslav Vitous ile birlikte Weather Report'un ilk yılları ve Bitches Brew gibi Miles müziklerini dinliyordum. Bu beni müthiş etkiledi; kararımı verdim, 'Benim ulaşmak istediğim bu...'.

Jones 1974 yılında Gretsch bollow gövde, perdeli yerine perdesiz Fender Precision bas kullanmaya başladı ve böylece müzik yaşamına geri döndü. Brian Eno, Roy Harper ve Nova gibi maceraperest rock'cularla birlikte Londra çevresinde konserler verdi. 1975'de daha büyük bir ekip oluşturdular.

'İlk başta geçici bir süre içindi' diyor Jones, Brand X'ten bahsederken. 'Haftada bir gün toplanır ve doğru dürüst çalışamazdık ve orkestradaki herkes (gitarist John Goodsall, klavyeci Robin Lumley, baterist Phil Collins) o sıralarda aynı şeyi dinliyordu: Tony Williams Lifetime ve Mahavishnu Orkestra. Bu yeni hareketin enerjisi bana ilham kaynağı oldu. O dönemde

herşey daha gerçekti, henüz çok fazla orkestrasyon ve kısa tema (riff oriented) kullanımı yoktu ve bu da basçıların deneyim kazanmalarına yol açacak çok fazla boşluk yaratıyordu. O sıralarda bu benim için çok doğal bir durumdu -birden bire kendimi içinde buluverdim'.

Jones Brand X ile birlikte yedi albüm yaptı. Son üç albümde dikkatini ticari sona doğru yönelen kararlı bir swing çekti. 'İlk dördü gayet sağlıklı olarak doğal bir gelişim gibi görünüyorlardı. Ben tüm gücümle orkestranın orijinal tavrını sürdürmesini sağlamaya çalışıyordum, bu da belirsizlik ve deneyimdi. Ancak diğer orkestraların bazı üyeleri bizim profesyonel öğüde ihtiyacımız olduğunu düşünüyorlardı. Pekçok eleştiri aldık, eleştirmenlerin beğenmesine rağmen insanların akıllarında kalabilecek ve eşlik edebilecekleri etkileyici melodiler yoktu'.

Jones küçük gören bir ifadeyle de ekliyor, 'Yetmişlerin sonlarında fusion müziğin düştüğü halden nefret ediyorum. Orijinal fusion kavramı izlenim ve deneyime dönüştürülüyordu. Ama yetmişlerin sonunda ben bunun tuzak olduğunu gördüm'.

Jones 1982'de New York'a taşınarak Bill Frisell ve davulcu Dougie Bowne ile belirsiz, deneyime dayalı Stone Biger adında bir üçlü oluşturdu. Son iki yıldır tüm dikkatini, daha önce kayıt edilmiş ritm dizilerinin üstüne beş teli perdesiz bas ile çaldığı kendine özgü bas çizgilerinin yer aldığı solo show'una vermiş durumda. En son çalışması yeni rock'cular Paranoise ile birlikte Antilles/Islands Records'dan çıkarttıkları albüm.

Amaçları: 'Sürekli yeni fikirler ve teknikler araştırıyorum. Hala enstrümantal müzik yapıyorum, ama insanları şaşırtacak birşeyler bulmaya çalışıyorum'.

'Sanki pekçok basçı için Jaco bir standart oluşturdu ve herşey orada kaldı. Hiç kimse bunun ötesine gitmiyor ve yeni ya da meydan okuyan şeyler üretmiyorlar. Bence birgün mutlaka birisi taze bir perspektifle ortaya çıkıp müzik dünyasına yeni bir soluk getirecektir. Kim olacağını bilmiyorum ama bugünkü bascılardan çok farklı birisi sahneye çıkacaktır'.

Bu kişi Percy olabilir mi? 'çok isterdim' diyor gülerek 'ulaşmak istediğim nokta bu, ama henüz ortada öyle birşey yok'.

Fransız Bunny Brunel 1964'de string bası seçmeden önce müziğe piyanoyla başlamış. 'İlk başlarda Errol Garner ve Oscar Peterson gibi müzisyenleri dinliyordum, sonra aşama kaydedip Herbie Hancock ve Chick Corea'yı dinlemeye başladım. Sonra da piyanoda yapamadıklarımı basta denemeye başladım'.

Scott LaFaro ve **Gary Peacock** gibi kontrabascıları taklit etti ve kısa bir süre sonra da onların solo yaklaşımlarını elektrik basta uygulamaya başladı. 'Atmışlı yılların sonlarında kimse elektrik basta jazz soloları yapmıyordu' diye açıklıyor Brunel, elektrik bas tekniklerini perdesizde geliştirmeye devam etti ve her geçen yıl daha fazla aşama kaydederek Fransa'da yerel bir efsane haline geldi. Ancak Amerika Birleşik Devletlerinde adının duyulması, yıllar sonra Chick Corea'yla karşılaşmasından sonra gerçekleşecekti.

1976 yılında bir piyanist arkadaşı ona bir plak dinletir ve 'Bak, bu tıpkı senin gibi çalıyor' der. 'Bana dinlettiği müzisyen Jaco'ydu' diye anlatıyor Bunny. 'Ben de 'Kahretsin! Bu işi bir tek benim yaptığımı sanıyordum dedim. Ama yapmakta olduğum şeye de devam ettim'.

Bir yıl sonra Brezilyalı piyanist, vokalist Tania Maria ile Londra'da Ronnie Scott'un klübünde çalışırlarken Chick Corea Bunny'i dinler. 'Patrick Moroz klübe gelip bana, 'senin gibi çalabilen yalnızca iki kişi var, Stanley Clarke ve Jaco' dedi. Beni sürekli destekliyordu ve bir gece beni dinlemesi için Chick'i klübe getirdi. Görünüşe bakılırsa Chick o sıralarda . yeni bir basçı arıyordu. Oturup yalnızca üç şarkıyı dinledi ama Patrick ile mesaj gönderdi, 'Tanya Maria'ya söyle, basçısını elinde tutması biraz güç olacak'. 1978 Ağustosunda beni bir konser için çağırdı ve böylece Amerika'ya ilk kez gelmiş oldum'.

Chick ile birlikte 'Secret Agent' (Polydor) ve 'Top Stop' (Warner Bros) albümlerini doldurdu. 1980 yılında Tokyo'da davulcu Tony Williams, gitarist Al Di Meola ve klavyeci Corea ile birlikte canlı bir kayıta katıldı. Bir solo sanatçısı olarak adı ilk kez 1981 yılında Inner City Records'dan çıkan 'Touch' albümüyle duyuldu. Bunu 1982'de Williams, Corea ve Clarke'ın da misafir sanatçı olarak katıldıkları 'Ivanhoe' izledi. En son projesi olan 'Momentum' Passport Jazz tarafından çıkartılmak üzereyken sözkonusu şirket iflas işlemlerini başlattı. Bu çalışmada klavyeci Kei Akagi, davulcu John Wacherman ve Frank Gambale de yer almaktaydı. Şu sıralarda Bunny, Akagi ve Wackerman'ın da bulunduğu güçlü bir grup ve Japonların gitar kahramanı Kazumi Watanabe ile birlikte turnede. Bu turneyi kapsayan albüm Gramavision tarafından Nisan ayında piyasaya sürülecek.

Brunel son günlerde orijinal bir Bunny Brunel Gibson bası edindi; beş telli bir perdesiz. Aynı zamanda Momentum'da kullandığı Photon MIDI converter donanımlı bir beş telli perdesizi var. 'Bir takım yeni şeyleri keşfetmek için yeni alanlar açıyor' diyor. 'Kayıt sırasında onunla hafif vuruş sesleri çıkartıyorum, böylece basın sesi ile synth'in sesinin bir birleşimi oluşuyor'.

'Tapping benim son zamanlarda kullandığım birşey. Bazı insanların bunu yapışlarını duydum ve tekniğime katmanın iyi bir fikir olduğuna karar verdim, ama enstrümanın yalnızca o stilde çalınmasını onaylamıyorum. Çok sıkıcı olmaya başlıyor. Basta punch ihtiyacınız var. Ama tapping iyi bir fikir, tıpkı pastanın kreması gibi. Sanırım kendinizi günün gereklerine adapte etmeniz gerekiyor'.

Enstrümantal müzikteki yeni eğilimler konusunda Bunny oldukça sert bir tavır alıyor. 'Sanki tüm jazz plakları yuppie müziğine dönmüş gibi geliyor' diye belirtiyor. 'Herkes New Age akımıyla ilgileniyor, ama benim bu müziği çalmaya hiç niyetim yok. Herkes sequencer'ı synthesizer ile programlayıp öyle birşey elde edebilir. Sonuç, bir sürü çöplük ses. Bence son iki yılda olanlar bundan başka birşey değil. 'Ama jazz çalarken rock yaklaşımını seviyorum. Rock gitarı seviyorum. Gücü seviyorum ama güzel melodileri ve ballad'ları da seviyorum. Güzel bir şarkı bestelemek isterdim. Aynı zamanda gençlerin müziğe daha çok yaklaşmalarını da isterdim ve sanırım yeni albümümde bunu gerçekleştirdim'.

devam edecek

kaynaklar

Bass Player (vol.bass secret)
Guitar Player (vol. bass seminar)

ERIC BURDON & WAR
Kısa ama keyifli bir evlilik

Sarp Keskiner

"Bu sene daha iyisini görmeyi beklemeyin; zira böylesi bir grup bir daha hiç olmayacak" 2 Şubat 1971 The Guardian

Çok iddialı gelse de Eric Burdon And War, gerçekten de siyah müzik tarihinin en sağlam, en etkileyici ve dahası en spiritüel gruplarından biriydi. Top 5 single "Spill The Wine"ın başarısının ötesinde, ilk albüm "Eric Burdon Declares War"un her parçası bir ayindi. Jazz, blues, afro cuban, gospel, field hollers, funk, kara büyü, ot, şiirler, mitoloji, Budizm, reenkarnasyon ve koca bir Afrika'nın, daha pek çok şeyin müziğini yaptılar; şarkılarını söylediler.

Eric Burdon beyazdır ama ruhu siyah, spiritüel bir kardeşimizdir. Bu konuda samimi ve alçak gönüllüdür; daimi izleyicisi ve öğrencisidir hayatın. Hiç bir zaman in-tune bir solist olmasa da, Mick Jagger'vari özgünlüğü ve kendine güveni, O'nu psikedelik müzik yaptığı yıllarda bile adamdan saydırmıştır. War ile beraberken en güzel şarkılarını söyledi; sesi hiç olmadığı kadar iyiydi. Fark, kendisinin de bu durumdan haberdar olması ve bunun tadını çıkartıp bizimle paylaşmasıydı.

"Onunla beraberken daha önce hiç hayal edemeyeceğim biçimde doğaçlama yapmayı öğrendim. Stüdyoya bir sürü defterle kitapla gelir; bunların içinden şiirler, efsaneler, pornografik öyküler okur, devamlı not çıkartırdı. Öyle bir elektriği vardı ki, iletmeye başladığı zaman ne durumda olursan ol almamazlık edemezdin" diyor grubun tuşlu çalgılardaki dehası Lonnie Jordan:

"Bize çok şey öğretti. İçimizdeki ruhu bir kelebek gibi renklendirdi; canlandırdı. Vaazlar verirdi. Bizim, dinlemeye gelenlerin doktoru olduğumuzu, onları iyileştirmek için elimizden gelenin en iyisini yapmamız gerektiğini söylerdi. Bazen bir parçayı sahnede kırk beş dakika hiç durmadan çalardık ve biz bir groove bulurduk, O bu groove üzerinden bize bir sürü kapı açardı" diyor.

War öncesi Nightshift adı ile striptiz kulüplerinde, revülerde çalan grup, grafiker basçılarının patronu Jerry Goldstein'ı bir provaya çağırması ile aydınlığa çıkıyor. Komiktir; Goldstein önce basçıyı sepetliyor. Kendisi gibi ünlü bir prodüktör olan Steve Gold ile grafik tasarım şirketini feshedip tüm zamanlarını grubu hazırlamaya harcıyorlar. Böylece War, Howard Scott (gitar, vokal), Lonnie Jordan (organ, piano, vokal), Harold Brown (davul, vurmalılar), B.B. Dickerson (bas gitar, vokal), Charles Miller (saksofonlar, flüt, vokal)'den teşekkül kadrosu ile pişmeye başlıyor. O sıralar işsiz gezen Eric Burdon ve arkadaşı armonika virtüözü Lee Oskar gruptan haberdar oluyorlar. Goldstein ve Gold, çok ırklı bir grubun geniş bir hedef kitleye hitap edeceğini düşünüp henüz boştagezerliği kariyerine zarar vermemiş Burdon ve ünsüz Oskar'ı grupla buluşturuyor. Grubun Deacon Jones Revüsü'ne eşlik ettiği bir program sonrası birlikte sabaha kadar jam session yapıyorlar. Gold menejer, Goldstein prodüktör ve şarkı yazarı olarak işe girişiyor. Kısa ama tutku dolu Burdon-War evliliği böylece başlıyor.

İlk albüm "Eric Burdon Declares War", her dinlediğimde bana güç veren bir worksong ile açılıyor:"Dedication". Rahsaan Roland Kirk, Charlie "Bird" Parker, Jelly Roll Morton ve Trane'i anıyor, anımsatıyor Burdon. Onların ışığını, aydınlığını, enerjisini aktarıyor. Epik "Tobacco Road"un "I Have A Dream" kısmı ile Martin Luther King'i, "Mother Earth" ile O'nun baş hocası, en çok taklit ettiği Monseiur Memphis Slim'i anıyoruz. Albümün hit parçası "Spill The Wine", afro cuban parçalar dizisinin ilk örneği Burdon-War üçlemesinde.

İkili ikinci albümde grup, beraber çalıp beraber düşünmenin her türlü pozitif enerjisini hissettiriyor bizlere. Rolling Stones'un yeterince baharatlı parçası "Paint It Black", grubun elinde altı bölümlük, on üç dakikalık bir destana dönüşüyor. "Spirit"de kadınlığın sıcak ıslaklığını hissediyorsunuz. Burdon, hepimizin neye ihtiyacı olduğunu, neyi kaybettiğimizi işaret ediyor parçada. "Beautiful New Born Child" ve "Nuts, Seeds And Life" varoluşumuzu öykülüyor; kuvvetlendiriyor. Tekrarın gücü, döngünün içine girmenin yani devinmenin gücü... İkinci plakta funk, soul, blues, cuban, John Lee Hooker ve Burdon'ın İngiltere'yi terk eyleyişinin öyküsü var. Son parça göz yaşartıcı güzellikte: "They Can't Take Away Our Music", pasifist politik siyah hareketin sembol marşlarından biri: "Herşeyimizi alsalar bile elimizden, müziğimizi alamazlar. Müzikle iletişir, müzikle paylaşır, çok ederiz sevgimizi!". Güçleniyoruz.

Grubun çok ırklı yapısının olumlu anlamını ve ilginçliğini kaybetmesi, 60'ların favori teması "sevgi"nin karşısına 70'lerin "bireyselliği"nin çıkması gibi nedenlerle yıpranan ekipten önce Burdon azadını istedi. Burdon bir daha hiç bir zaman bu kadar "iyi" olamayacak, "güzel" söyleyemeyecekti.

War projesi sırasında ve sonrasında saksofonu andıran tonalitesi ile dönemdaşları Paul Butterfield, Charlie Musselwhite ve Magic Dick'ten aykırı düşen Lee Oskar, Amerikan beyaz blues tarihinin en iyi armonikacılarından biri olarak kabul edildi. Sürat ve gösterişten uzak yumuşak tekniği, Charles Miller ile yapılandırdıkları armonika ve saksofondan oluşmuş üflemeli seksiyonu, Cyril Davis-Dick Heckstall Smith ikilisinden sonra ikincidir. Oskar'ın solo albümlerine plak formatında İzmir'de Alsancak'taki Sevgi Yolu'nda rastalanmaktadır.

Üçlemenin sonuncusu "Love Is All Around", Goldstein'ın arşiv kayıtlarından derlediği bir albüm. "Tobacco Road"un ev stüdyosunda kaydedilmiş daha bluesy ve perküsif bir versiyonu Oskar'ın müthiş solosu ile parıldıyor. Lennon-Macca çalışması "A Day In The Life"ın soul versiyonu, epik "Paint It Black'in farklı bir uyarlaması gibi alternate take'lerin yanısıra funky "Magic Mountain" ve blue "Home Dream", albümün iki bilinmeyen parçası.

Burdon bu ortaklığın bitimini takiben yorgun sesli blues şantörü Jimmy Witherspoon ile kayıtlara girerken WAR, "Cisco Kid", "The World Is A Ghetto" ve "Slippin' Into Darkness" gibi muhteşem parçalarla kalıcılığını garantiledi.

Önce Acid-Jazz icad oldu, sonra da bir dönem funk çaldırdıkları Eddie Palmieri, Nat Adderley, Randy Weston gibilerinin albümlerini tekrar pazarlamak için "ol' school funk" ve "soul jazz"ı yarattılar. Brian Auger'dan Yusuf Lateef'e herşeyin soul-jazz'ı var artık. Böyle bakarsak Eric Burdon & War önemli bir referans bugün. İş nerelerden geldi, nerelere ne kadar gitti gibi soruların cevaplarını ararken bir "yardımcı kaynak". Albümleri Zihni'de CD, Meral'de plak olarak bulmak mümkün.

Kısa bir evlilikti; iki tarafın beraberliğinden biz de ışıklandık, keyif aldık.

Rene Macaroğlu

Dr. Jazz

Up Tempo Playing

Sevgili jazz severler,

Müziğin en güzel ve en etkileyici taraflarından biri süratttir. Ustaca çalınmış süratli bir pasaj dinleyen kişiyi kalbinden vurabilir. Büyük virtüözlerin bizleri 'knock-out' edebilmeleri süratli pasajları iyi çalabilmelerindendir. Son derece olağan bir müzik hızlı çalındığı zaman bir dinamik kazanarak güzelleşir. Süratli pasajları akıllıca kullanarak, dozunda, insanı bıktırmadan, temiz, rahat bir şekilde icra etmek gerekir. Süratli bir pasajın mutlaka hızlı bir tempoda olması gerekmez; yine aynı şekilde, hızlı bir tempoda ağır notalar da çalabilmek mümkündür:

Ağır tempo, hızlı notalar

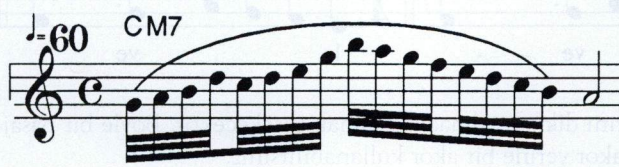

Hızlı tempo, ağır notalar

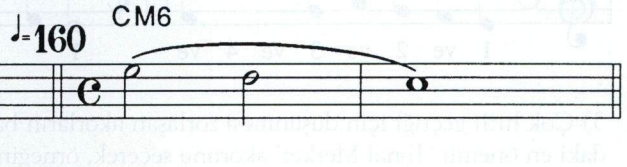

Bir pasajı hızlı çalarken en önemli faktör ritmik kontroldür. Bu kontrolü elde etmek için vuruşların küçük notalara bölünmelerini bir metronom veya drum machine ile çalışmak gerekir. Drum machine'inizi aşağıdaki ritimlere programlayarak üzerine doğaçlama çalışınız. Her notayı her defasında vurmanız gerekmez. Fikirlerinizi uzun nota ve duraklarla ayırınız.

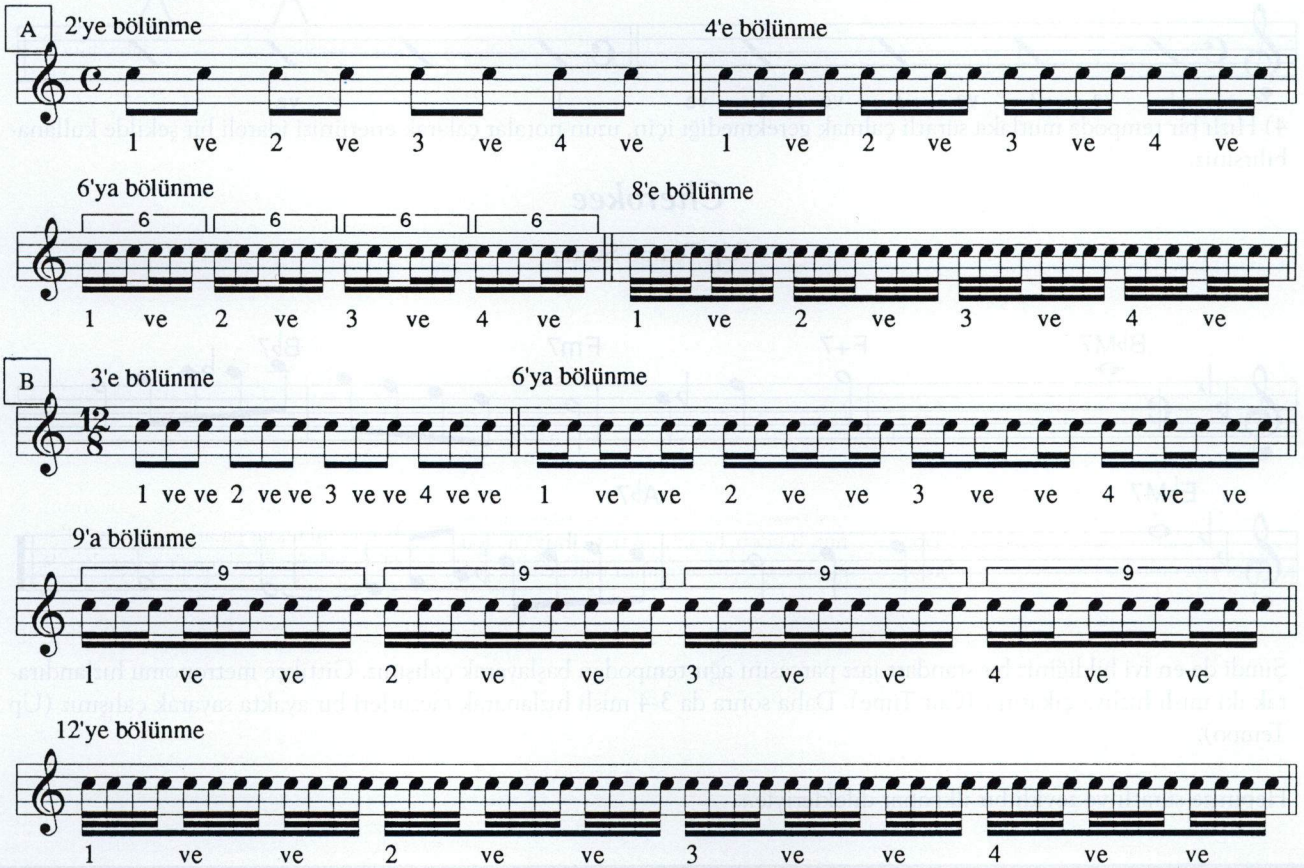

Jazz'daki en zor konulardan bir tanesi ise hiç şüphesiz bir parçanın hızlı veya çok hızlı bir tempoda icra edilmesidir. Bu tempoda notalar ve akorlar hızla geçmeye başladığı için düşünme zamanı azalır. Vuruşları ayak ile vurmak zorlaşır, eller kasılmaya başlayarak enstrüman hakimiyeti azalmaya başlar.
Tempo hızlandığı takdirde alınabilecek bazı önlemler icrayı rahatlatarak başarılı bir solo atma şansınızı arttırabilir:
1) Cut Time:
Tempo hızlandığı zaman 1-2-3-4 saymak yerine 1-2 şeklinde sayarak ayağınızı vurunuz. Bu durumda bir ayakta çalınacak nota adedi artacak, bölünme duygusu iki misline çıkacaktır.

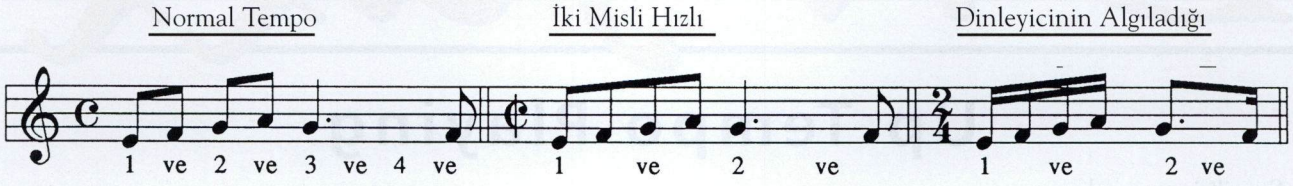

2) Up Tempo:
Çok hızlı tempolarda veya 3 zamanlı ritimlerde 1-2-3-4 veya 1-2-3 saymak yerine bütün ölçüyü bir ayakta sayınız. Bu durumda her ayak vuruşu içinde çalınacak nota adedi artacak, bölünme duygusu 3 veya 4 misli çoğalacaktır.
Önceki sayfada verilen bölünme çalışmalarını yaptığınız takdirde, bütün ölçüyü bir vuruşta almanız kolaylaşacaktır.

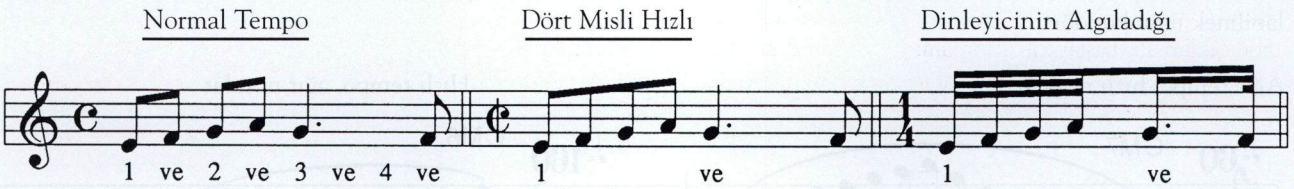

3) Çok hızlı geçtiği için düşünmesi zorlaşan akorların bazılarını dikkate almadan çalmak gerekecektir. Böyle bir pasajdaki en önemli 'Tonal Merkez' akorunu seçerek, örneğin üç akor yerine bir akor kullanabilirsiniz.

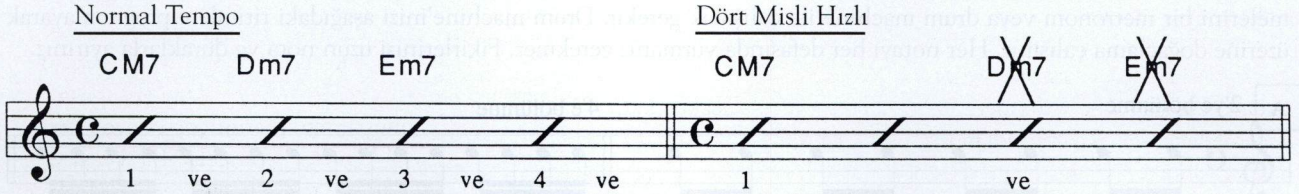

4) Hızlı bir tempoda mutlaka süratli çalmak gerekmediği için, uzun notalar çalarak enerjinizi idareli bir şekilde kullanabilirsiniz.

Cherokee

Up Tempo Swing

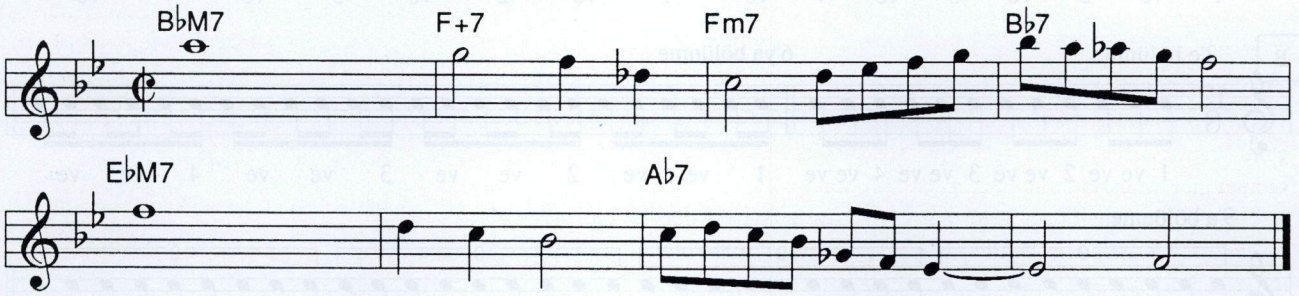

Şimdi de en iyi bildiğiniz bir standart jazz parçasını ağır tempodan başlayarak çalışınız. Gittikçe metronomu hızlandırarak iki misli hızlıya çıkarınız (Cut Time). Daha sonra da 3-4 misli hızlanarak mezürleri bir ayakta sayarak çalışınız (Up Tempo).

Hepinize süratli ve zevkli bir ilkbahar dilekleriyle...

ULUSLARARASI KULLANILAN KISALTMALAR

acc	akordiyon	**el** db	elektrik double-bas	picc	piccolo
afl	alto flüt	eh	english horn	prg	programming
arr	aranjör	elb	elektrik bas	**r**	reeds
as	alto saksofon	elg	elektrik gitar	**s**ax	saksofon
b	bas	elp	elektrik piyano	si	sitar
bar	bariton saksofon	els	elektrik sitar	sou	sousaphone
bcl	bas klarinet	eu	euphonium	ss	soprano saksofon
bfl	bas flüt	**fl**	flüt	str	strings
bgo	bongo	flh	flügel horn	synth	synthesizer
bjo	banjo	frh	french horn	**t**a	tabla
btb	bas trombon	**g**	gitar	tam	tambourine
bs	bassoon	**h**	horn	tb	trombon
c	kornet	har	harpsichord	timb	timbales
cb	kontrabas	hca	harmonika	tp	trompet
cbs	kontrabassoon	ho	hammond org	ts	tenor saksofon
cel	keleste	hp	harp	tu	tuba
cga	konga	**k**eyb	keyboards	**v**	violin
cl	klarinet	**m**an	mandolin	va	viola
clav	klavinet	mell	mellafon	vb	vibrafon
co	kougar	mrb	marimba	vc	cello
comp	kompözitör	**o**	obua	vo	vokal
cond	kondaktör	orch	orkestra	vtb	valve trombon
cy	simbal	org	org	**w**bd	washboard
d	davul	**p**	piyano	wdwd	woodwinds
dir	direktör	perc	perküsyon	**x**yl	xylophone

Charlie Haden & Pat Metheny

Beyond The Missouri Sky (Short Stories)

Verve / Raks 537 130-2

Müzisyenler

Pat Metheny (g)

Charlie Haden (b)

Tahmin edileceği gibi, günün ilk mor ışıkları ile başlayan bir albüm: Modern zamanların iki ayrıksı yaratıcısının müzikle buluşmasını, memleketleri Missouri'nin sonsuzluğa açılan ve gerçekten de farklı olan gökleri sağlamıştı.

Metheny, Orta-Batı'nın bu dümdüz eyaletinin Lee's Summit kasabasında büyüdü. Haden ise bir parça güneydeki Forsyth kentinde.

Düzlük insanı etkiye açık olur; dağdaki gibi katı ruhlu, inatçı değildir. İki ayrı kuşağa ait bu virtüözlerin temel özelliği çok açıkça yansıdı müzik anlayışlarına: Tarz/tür arasında ayrım gözetmemek, önyargıların arıtılması, çeşitli katmanlarda çelişik kulvarların tercih edilmesi, yeniye/denenmemişe olan merak dağarcığının hep yüklü tutulması. Daha ötede, derin bir özgürlük tutkusunu içinde sürekli canlı tutan, kökü sapasağlam izlenimcilik.

Doğaçlamadaki yaratıcılığı açısından yeryüzünün en önde gelen basçılarındadır Haden. Dave Holland, Ron Carter, Scott LaFaro ve Eddie Gomez gibi ustalarla birlikte, çalgıyla başetmenin temel kıstaslarını belirlemiştir. Metheny'nin kendini aşma iradesi de bilenlerin malumu.

İkili, bu albümde iki temel temanın izini sürmüş: Aşk ve güzellik. Missouri, çocukluğun ilk dünyası olarak belki ikisinin buluşma noktası olmuş kişisel tarihlerinde.

Kıvamı yoğun tutulmuş bir çalışma, ortaya çıkan. Vals ve ballad'lar, elbetteki iki virtüözün melodi ve armonideki benzerliğini bir kez daha kolayca ortaya dökmelerini sağlıyor. Günün ilk ışıklarıyla açılan 'Waltz For Ruth', bir yalınlık abidesi. Aslında düşük tempolu bir bossa nova olan 'Our Spanish Love Song'u da dinlediğinizde, tüm gitar mücadelesi ardından Metheny'nin yeni bir tasarruf arayışında olduğunu kavrıyorsunuz. Şık süslemelerin dozunu arttıran Metheny gitmiş, yerine seçimini adeta tereddütle yapan sanki daha bir olgunu gelmiş.

'Message To a Friend' albümün doruk noktalarından biri. Ses ve sessizlik dengesi, çok az yorumda bu kadar sağlam olabilirdi: Yer yer müziğin üretimini size bırakan muhteşem derinlikte bir parça çıkmış ortaya. Buradaki Haden solosu, gelecek bin yılda yerini alacaklar arasında. Göz yaşartıcı!

Metheny, ustalarına selam çakmayı da unutmuyor bu arada: 'Two For The Road'da Django'nun solgun hatıraları resmi geçit yapıyor. Jim Webb klasiği 'The Moon Is A Harsh Mistress', ikilinin albüm için belirlediği kimlik kartı adeta. Bestedeki derin melankoli, iki romantiğin bu parçayı seçişinin nedenini yeterince açıklıyor.

Müzikte ustalık, teke doğru azaldıkça daha çok ortaya çıkar. Haden ve Metheny, jazz tarihine, harcı yılların damıtımlarıyla karılmış bir yapıt hediye etti. Dört dörtlük bu başucu albümü, elinizde olmalı.

Yavuz Baydar

Son yıllarda jazz'ın en önde gelen isimlerinin başında geliyor Charlie Haden ve Pat Metheny. Haden, gerek çeşitli müzisyenlerle çalışmaları, besteleri ve Quartet West ile yaptığı çalışmalarla gündemde. Metheny de

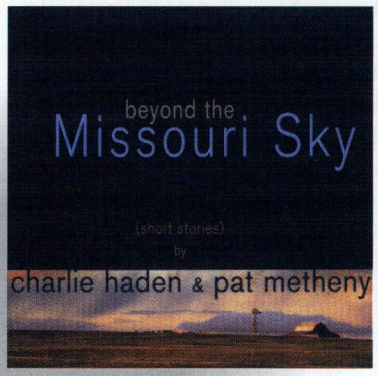

gerek gitardaki ustalığı gerekse kendi grubuyla çaldığı besteleri ile son dönemin en iyi müzisyenleri arasında yer almakta. Bu ikilinin yaptığı çalışma da doğal olarak olağanüstü olacak. Her iki müzisyen Missouri'li, çocuklukları orada geçmiş. Aralarında 18 yaş farkı var ama aynı bölgede büyümüşler. Ayrıca daha sonra müzikal olarak da benzer ortamlarda bulunmuşlar, birbirlerini çok seviyor, karşılıklı saygı duyuyorlar. Bu duygu ve düşüncelerle bu albümü hazırlıyorlar. Karşılıklı sevgi ve saygı tüm albümde hissediliyor. Haden zaten çevresine çok sevgi ile bağlı. Açılış parçası 'Waltz for Ruth' ve 'First Song' karısı Ruth'a adanmış. 'Precious Jewel' babasının, 'He's Gone Away' ise annesinin anısına ithaf edilmiş. Son parça 'Spiritual' ise oğlu Josh'ın bestesi ve Josh'a ithaf edilmiş. Albümde Pat Metheny'i çoğunlukla naylon ve çelik gitarlarla dinliyoruz. Elektrik gitarını çok az kullanıyor. Charlie Haden da doğal olarak akustik bas'ta. Bazı parçalarda da Pat Metheny düzenlemeler yapıp synthesizer çalmış.

Albümdeki parçaların seçimi mükemmel, kendi bestelerinden başka Henry Mancini'nin 'Two For The Road', Jim Webb'in 'The Moon Is a Harsh Mistress', A.Morricone'nin 'Cinema Paradiso, (Aşk Teması),

E.Morricone'nin Cinema Paradiso (Ana Tema) ve geleneksel parçalara yer vermişler.
Her iki müzisyen hem temaları çalışları hem de soloları ile üst düzey isimlerden beklenen performansı ve keyfi dinleyiciye aktarıyorlar. Çalışları saygı dolu, duyarlı, müzikal.
Bu albümün keyfine gölge düşüren tarafı ise üstüste kayıtları. Özellikle synthesizer eklemeleri bu albümde buluşacakları müzikaliteyi zedelemiş bence. Ayrıca ikinci gitar eklemeler de bende huzursuzluk yarattı. Bu ikiliyi sahnede nasıl duyacaksam albümde de öyle duymak isterdim. Jim Hall ve Ron Carter, Philip Catherine ve Niels Henning Orsted Pedersen'in yaptıkları gibi.
Haden ve Metheny tutkunlarına, bilhassa 'First Song' için tüm müzik ve jazz severlere tavsiye ederim.

Önder Focan

Don Byron Quintet

No Vibe Zone, Live at The Knitting Factory
Knitting Factory Works / KWF 191

Müzisyenler

Don Byron (clt)
David Gilmore (g)
Uri Caine (p)
Kenny Davis (b)
Marvin 'Smitty' Smith (d)

Swing'den klasiğe, hiçbir jazz müzisyeni klarinetçi Don Byron kadar geniş bir alanda müzik yapmamıştır. Türkçemizdeki deyiş ile her tarakta bir bezi vardır. Ancak tarz ne olursa olsun Byron her zaman olayı ve müziği tüm serbest formlar içinde bile olsa mükemmel olarak kontrol edebilir. Bu albümde Don Byron ve beşlisini post modern çağın denizlerinde yüzerken görüyoruz. Tüm albüm boyunca Byron avant-garde ile mainstream arasında gidip geliyor. New York'un 'Knitting Factory' kulübünde yapılan kayıt bir stüdyo kaydının zaman planlamasını içermediğinden parçalar insana sonsuza kadar sürecekmiş hissini de veriyor ve her biri en az 10 dakika sürüyor. Tabi bu uzunluk bazen dinleyicinin dikkatini ve konsantrasyonunu zorlamıyor değil. Tüm albüm boyunca emprovizasyonlar durmaksızın sürüyor ama bazen birbirleri ile bağlanmış bir bütün hissi de vermiyorlar. Grubun hem lideri hem de yaratıcılığın lokomotifi Byron'un kendisi. Sürekli olarak değişen ton ve ritmlerde çalıyor. Zaman zaman parçaların içine bambaşka tarz müziklerden kısımlar ekliyor. Scott Joplin rag'larinden kovboy müziklerine kadar her müzik Byron'un tualinde yer bulabiliyor. Müziklerin başladıkları yerler ve bittikleri noktalar da birbirlerinin içlerine giriyor. Albümün ilk parçası olan Ornette Coleman'ın WRU'su grubun tüm renklerini ve havasını veriyor. Daha sonra Sex/Work, Next Love, Allure of Entaglement, Tangerine ve Tuskegee Strutter's Ball dinleyiciyi bir havadan ötekine sürükleyip duruyor. Bu albüm klasik anlamda bir jazz albümü değil. Ancak kökünü klasikten alan ve yeni boyutları bu kökten güç alarak zorlayan bir insanın ve onun duygularını paylaşan grubunun insanı şaşırtan deneyleri. Dinlemek için de özen ve dikkat sarfetmek gerekiyor.

Tunçel Gülsoy

Niels Henning Orsted Pedersen

Those Who Were
Verve / Raks 533232-2

Müzisyenler

Ulf Wakenius (g)
Niels Henning Orsted Pedersen (b)
Victor Lewis (d)
Alex Riel (d)

Kontrabasın jazz'daki virtüözü NHOP'nin Danimarka'da yaptığı son çalışması. Bu virtüözü, bestelerini ve albümdeki diğer büyük usta müzisyenleri merak edenlere öneririz.

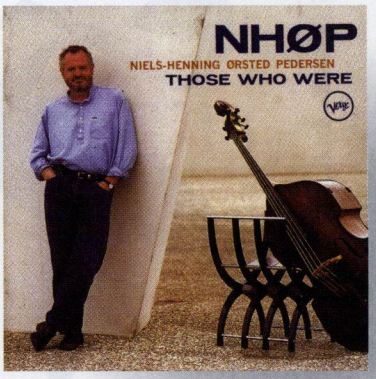

John Coltrane

Coltrane Time
Blue Note / Kent 7 84461-2

Müzisyenler

John Coltrane (ts)
Kenny Dorham (tp)
Cecil Taylor (p)
Chuck Isreals (b)
Louis Hayes (d)

Jazz dünyasının kilometre taşlarından birisi olan Coltrane yine çok önemli isimlerle bu diskte.

Kristin Korb

Kristin Korb with the Ray Brown Trio
Telarc 83386

Müzisyenler

Kristin Korb, (vo)
Conte Candoli (tp)
Plas Johnson (ts)
Benny Green (p)
Oscar Castro-Neves (g)
Ray Brown (b)
Gregory Hutchinson (d)

Siz hiç aynı anda kontrbas çalıp vokal yapan kadın şarkıcı tanıdınız mı? Kristin Korb. Okulunu bitirdikten sonra kontrabasını kapıp Ray

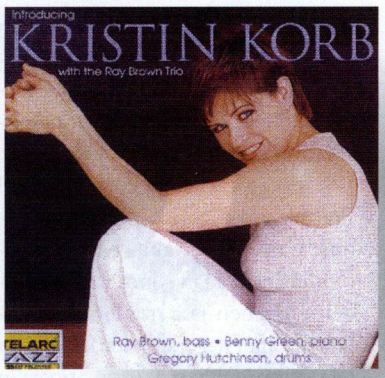

Brown'a ders almaya gitti. Büyük bir sürpriz olmuştu. Çünkü Korb bir jazz trio içinde hem kontrabas çalıyor hem de vokal yapıyordu. Skat sololara inanılmaz bir yatkınlığı vardı. Dersler ve müzik sohbetleri ilerledikçe Brown Kristin'den daha da emin oluyordu. Sonunda onun için Telarc bir albüm yapılması için görüştü.

Bu albümde özenle seçilerek düzenlenmiş standartlar bulunmaktadır. Sanatçının, bir anlamda tanıtılmasına yönelik bu çalışma onun kariyerindeki ilk basamak olarak düşünülmüştür. Düzenlemelere Ray Brown ile birlikte imza atmış olan sanatçı bugüne kadarki birikimini oldukça iyi kullanmış görünmektedir. Sanatçı özellikle bir dönem beraber çalıştığı çağdaş kontrabasçı Bertram Turetzky' den etkilendiğini vurgulamaktadır.

Albüm içinde Ray Brown ilginç bir bas soundu yaratmıştır. 1930-40'lı yıllarda Ellington orkestrasında çaldığı günlerden aldığı bas anlayışını genişleterek bu albüme taşımıştır. Ellington orkestrasında bas'ın özellikle orkestranın önünde olduğunu hatırlayın. Özenle seçilmiş ve düzenlenmiş standartlarda sanatçının niteliği hakkında kesin bir fikir sahibi olacaksınız. Özellikle 'Take the A Train' adlı parçaya göz attığımızda, trenin merkezde hızla ilerleyen klasik yorumunun olmadığını göreceksiniz. Oldukça yavaş, hüzünlü ve buğulu ilerleyen bir tren duyacaksınız. Korb adeta parçayı üflüyor gibi söylemiş. Sırasıyla albümde yer alan parçaları belirtelim. A Night In Tunisia, Peel Me A Grape, Whirlybird, Fever, Straight No Casher, Black Orpheus, Yeh Yeh, Ain't Misbehavin, These Foolish Things, Funky Tune For Ray ve Take The A Train. Eğer daha önce duymadıysanız yeni keşfedeceğiniz bu kadın şarkıcıya bayılacaksınız.

Dr. Metin Kalender

Wes Montgomery

California Dreaming

Verve / Raks 827 842-2

Müzisyenler

Wes Montgomery (g)
Mel Davis (tp)
Bernie Glow (tp)
James Nottingham (tp)
Wayne Andre (tb)
John Messner (tb)
Bill Watrous (tb)
Don Butterfield (tu)
Ray Beckenstein (as, fl, picc)
Stan Webb (as, bs, eh, cl)
James Buffington (frh)
Herbie Hancock (p)
Al Casamenti (g)
Bucky Pizzarelli (g)
Jack Jennings (vibes, castanets)
Richard Davis (b)
Grady Tate (perc)
Ray Baretto (perc)

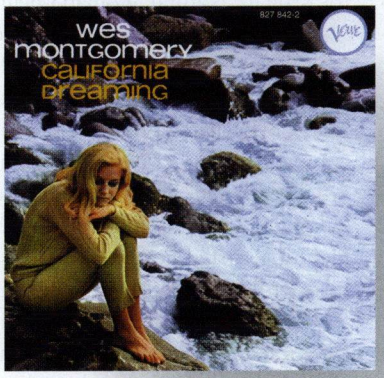

Jazz gitarının bu en önemli ismini bir kez daha dinlemek için çok önemli bir fırsat.

Max Roach

Max Roach Plays Charlie Parker

Mercury Records / Raks 512 448-2

Müzisyenler

Hank Mobley (ts)
George Marrow (b)
Max Roach (d)

Konuk Sanatçılar

George Coleman (b)
Nelson Boyd (d)

Adından da anlaşılacağı üzere Charlie Parker'ın 75. doğum yıldönümünü Max Roach Quartet yorumlarıyla kutladığı bir albüm. Orijinal kayıtları 1957 ve 1958 yıllarında gerçekleştirilmiş. Yani Charlie Parker'ın ölümünden sonra. Her ne kadar albüm genelinde Hank Mobley tenor saksofonda ve George Marrow basta yer alıyorsa da toplam 10 parçalık albümün lokomotif üç parçasında yani, Koko, Billie's Bounce ve Parker's Mood'da yerlerini George Coleman ve Nelson Boyd'a bırakmışlar. Yine her ne kadar albümün adı 'tüm' parçaların Charlie Parker bestesi olması beklentisi yaratıyorsa da, üç parça ona ait değil.

Max Roach bence jazz tarihinin en iyi davulcusu. Kariyerine Clifford Brown Quintet'le başlamasına rağmen bu orkestranın ömrü uzun süre vefa etmediği için Charlie Parker'ın topluluğuna geçmiş, uzun yıllar onunla çalışmıştı. 1955'de Charlie Parker'ın ölümünden sonra Sonny Rollins, Freddie Hubbard, Donald Byrd, Kenny Dorham, George Coleman ve Abby Lincoln ile çalışmış hatta onunla evlenmişti. Sonra da 1957'de dörtlüsünü ve beşlisini kurdu. Albümde Roach'un inanılmaz tekniğiyle karşı karşıyasınız. Geleneksel uzun Roach soloları, müzikalitesiyle tam anlamıyla büyüleyici. Charlie Parker'la uzun süre çalışmış olması, onu anlaması ve aktarması açısından da albüme ayrı bir anlam katıyor. Sadece saydığım bu özellikler bile albümü dinlemek için yeterli sebepler. Bir de albüm kapağındaki yazıya hak vermemek mümkün değil. ".. Bebop davulcusunun ta kendisi, 60'ların hardbop katalizörlerinden ve 'yeni şeyleri' açanlardan biri".

Gelelim diğer sebeplere: Kenny Dorham; yine Charlie Parker'la uzun süre çalışmış bir müzisyen. 1950'lerin en iyi gruplarından The Jazz Messengers'ın kurucularından. Yine mükemmel bir teknik hakim hemen tüm parçalara. Koko'da -ki trompet ve tenor saksofon için oldukça zor

bir parça olarak bilinir- teknik ve fikir dolu cümleler, doruk noktasında. Albüm genelinde, Max Roach ve Kenny Dorham hakimiyeti gözle görülür gibi. Ancak Koko, Billie's Bounce ve Parker's Mood'da George Coleman kendisini gösteriyor. Hank Mobley'in Coleman'ın gölgesinde kalmış olduğunu bile söyleyebilirim.
Sözün özü, ciddi bir be-bop örneği olması açısından bu albüm, arşivde bulundurulması gereken bir yapıt.

Filiz Çıragül

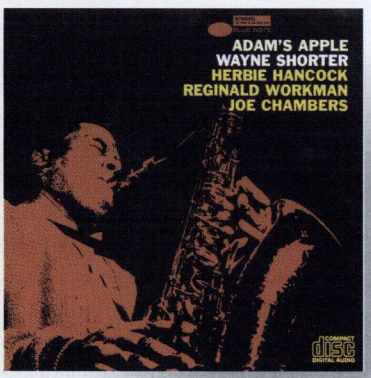

Wayne Shorter
Adam's Apple
Blue Note / Kent 7 46403-2

Müzisyenler
Wayne Shorter (ts)
Herbie Hancock (p)
Reginald Workman (b)
Joe Chambers (d)

66'da yapılmış bu tarihi kayıt Wayne Shorter'ın önemli bestelerini içermektedir.

Doky Brothers
Niels Lan Doky&Chris Minh Doky
Blue Note 7243 8 36909 23

Müzisyenler
Deborah Brown (vo)
Curtis Stigers (vo)
Randy Brecker (tpt)
Michel Brecker (ts)
Niels Lan Doky (p)
Ulf Wakenius (g)
Frank Strangerup (kyb)
Chris Minh Doky (b)
Terri Lyne Carrington (d)
Alex Riel (d)
Anders Mogensen (d)
Klaus Suonsaari (d)

Doky kardeşler Danimarka'lı bir anne ve Vietnamlı bir babanın çocukları olarak doğmuşlar. İskandinav ülkelerinin jazz sanatçıları genellikle kendi ülkelerinin dışında fazla tanınmazlar. Ancak 'Uçan Viking' diye de adlandırılan büyük basçı Niels Henning Orsted Pedersen'den sonra Danimarka'nın jazz dünyasına sunduğu en sevilen sanatçılar da bu iki kardeş. Daha evvel de ayrı ayrı ve birlikte albüm yapmış olan Doky kardeşler bu sefer grup liderliğini paylaşarak bu albümü gerçekleştirmişler.
Albümün parçaları da ilginç. Niels Lan Doky'nin dört bestesi albümde yer alıyor. Bunun yanı sıra Gershwin'in ünlü 'Summertime'i, bir jazz standartı olan 'My One And Only One', West Side Story müzikalinin ölümsüz parçası 'I Feel Pretty', Jaco Pastorious'un 'Teen Town'u, ve Carol King'in 'Natural Woman'ı değişik şekilde yorumlanıyor. Chris de 'You Never Know' adlı parçası ile albüme besteci olarak da katkıda bulunuyor. Bu parça onun teknik gücünü göstermek açısından ilginç bir örnek. Eskiden Niels Lan Doky'e yukarda da bahsettiğimiz Niels Henning Orsted Pedersen bas'ta eşlik ederdi. Chris'in de ondan etkilendiğini ve onun stiline benzer bir hava içinde çaldığını düşünüyorum. Daha sonra albümün kapak notlarına bakarken Pedersen'in isminin de katkıda bulunanlar arasında görünce yanılmadığımı düşündüm. Gitarist Ulf Wakenius'un Niels Lan Doky'nin güzel bestesi 'Hope'taki rock havalı solosu albümün en dikkati çeken bölümlerinden biri.
Birçok yorumda klasik jazz triosu formatı olan piyano, bas ve davul ile gerçekleştirilmiş. Ancak Brecker kardeşlerin de hakkını yememek gerek. Özellikle yine bir Niels Lan Doky bestesi olan 'Fearless Drummer'da her ikisi de beraber yer alarak belki de albümün en güzel parçalarından birini gerçekleştirmişler. Vokallerde Deborah Brown 'I Feel Pretty'e çok ilginç bir yorum getirmiç. Orijinaline yakın başlayan yorum bir noktadan sonra vals ritminden tamamen jazz ritmlerine dönüyor ve Ella Fitzgerald'ı hatırlatan bir icra ortaya çıkıyor. Curtis Stigers'in 'My One and Only One' yorumu daha az etkileyici.
Doky Brothers jazz dünyasının iki yetenekli ve genç kardeşinin açık yürekli, yeniliklere açık, tüm tarzları kucaklayabilen ancak 'mainstream' jazz'dan kopmadan gerçekleştirdikleri güzel bir albüm. Her ne kadar anneleri tarafından Danimarkalı olarak anılıyorlarsa da orijinalite ve yeteneklerinde Vietnam'lı babalarının ve melezlerin özelliği olan her cinsin en iyi yönlerini almalarının etkileri olduğuna eminim.

Tunçel Gülsoy

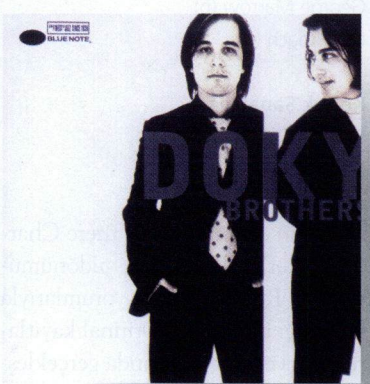

Michel Petrucciani & Stéphane Grappelli
Flamingo
Dreyfus / FDM 36580-2

Müzisyenler
Stéphane Grappelli (v)
Michael Petrucciani (p)
Roy Haynes (d)
George Mraz (b)

Stéphane Grappelli'yi her halde tanımayan jazz sever yoktur. Jazz keman denince çok uzun yıllardan beri ilk akla gelen isimdir. Çok uzun müzik kariyeri boyunca Grappelli sayısız müzisyenle sayısız albüm yapmıştır. Michel Petrucciani de Grappelli gibi Fransa'nın yetiştirdiği son yılların en ilginç genç ve yetenekli piyanistlerinden biridir. O da çeşitli gruplar içinde çok değişik albümler yapmıştır. Peki jazz'ın bu eski ve yeni iki ustası biraraya gelir de arkalarına mükemmel bir ritm bölümü alırlarsa ne olur? Eh, görünen köy kılavuz istemez, tabi ki güzel bir müzik olur, nitekim olmuş da. 'Flamingo' her yönü ile zarif ve güzel bir ça-

lışma ve doğrudan yüreğe hitap ediyor. Albümun kapağında şu sözler var: 'Stéphane Grappelli gibi bir müzisyenle yakın çalışabilme imkanınız olursa ve eğer onun sırlarını ve müzik bilgisini paylaşabilirseniz jazz sizi gerçekten seviyor demektir'.

Bu sözleri Petrucciani'nin Grappelli'ye duyduğu sevgiyi ve saygıyı yansıttığı kadar albümün genel havasını da veriyor, büyük bir ustaya ithaf edilmiş bir çalışma bu.

Parçaların hemen hemen hepsi iyi bilinen jazz standartları ve Grappelli'nin ön planda olduğu Petrucciani'nin ve diğerlerinin onun bir adım arkasından çaldığı şeyler. Çoğu zaman keman ile başlayan ve gelişen parçalarda Petrucciani sonradan öne çıkıp solo yapıyor ve yine saygı ile geriye çekilip platformu Grappelli'ye bırakıyor. Albümdeki iki Petrucciani bestesi 'Little Peace in U' ve 'Valse Du Passe'de Grappelli'nin stilinde yazılmış parçalar. Diğer parçalardan 'Flamingo', 'Sweet Georgia Brown', 'I Can't Get Started', 'I Got Rhythm' ve 'Misty' de Grappelli tarafından geçmiş albümlerinde defalarca çalınmış eserler. Bu açıdan bakıldığında albümün eksik olan yönü ortaya çıkıyor. Yeni bir yorum, tarz, deney ve risk yok, herşey alışıldığı gibi. Evet, herkes mükemmel çalıyor, özellikle Roy Haynes ve George Mraz çok zarif ve seviyeli bir ritm bölümü örüyorlar zaman zaman sololara da katılıyorlar ama ya ötesi. Benim düşüncem Grappelli gibi bir usta ile birlikte çalarken Petrucciani yine ona olan saygısını korur ama daha fazla risk alabilirdi. Yine de son söz olarak şunu söylemek isterim, jazz'ı sevdirmek istediğiniz arkadaşlarınız ve yakınlarınız varsa bu albüm mükemmel bir başlangıç olabilir.

Tunçel Gülsoy

Miles Davis / Gil Evans

The Best Of

Columbia Jazz / Sony CK67425

Müzisyenler

Miles Davis (tp)

Gil Evans (arr, cond)

İki büyük sanatçının 40 yıllık dostluklarının bir özeti bu albüm. Columbia firması bu müthiş sanatçıların komple albümünü 6-set olarak basmış. Fakat bir de best of yapmışlar. 6 CD'den oluşan takımı alamayanlara önerilir.

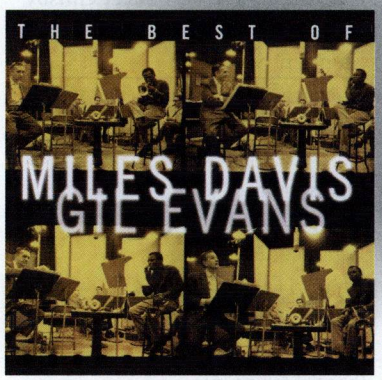

Joe Lovano

Quartets

Blue Note 7243 8 29125 21 (2 CD)

Müzisyenler

1. CD

Joe Lovano (ts, ss, C ms)

Tom Harrell (tpt, flg)

Anthony Cox (b)

Billy Hart (d, cy)

2. CD

Joe Lovano (ts)

Mulgrew Miller (p)

Christian McBride (b)

Lewis Nash (d, cy)

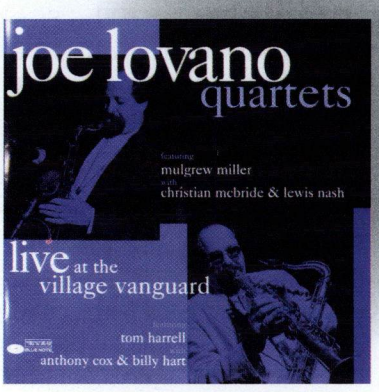

Bu seneki geleneksel Down Beat dergisi okuyucu anketinde Joe Lovano olağanüstü bir başarı gösterdi. Okuyucular onu 'Yılın Jazz Müzisyeni' ve Quartets adlı ikili albümünü de 'Yılın En Iyi Albümü' seçtiler. Olay bununla da bitmedi ve 'Tenor Saksofon' kategorisinde Sonny Rollins'in sadece iki puan altında ikinci ve 'Akustik Jazz Grubu' dalında da Charlie Haden Quartet West ve Keith Jarrett Standarts Trio'nun ardından üçüncü oldu. Joe Lovano aynı başarıyı 1995 anketinde de göstermiş ve 'Yılın Jazz Müzisyeni' ve 'Rush Hour' albümü ile de 'Yılın Albümü' seçilmişti.

Bu albümde de Lovano'nun geleneksel çalış biçimlerinden ve anlayıştan uzaklaşmadan çeşitli stiller arasında ustaca dolaşabildiğini de görüyoruz.

'Quartets' albümünde Joe Lovano'yu iki ayrı grup içinde dinliyoruz. İlk grupta esas olarak orijinaller tabir edilen kendi bestelerini çalmış. Yine bu grupta saksofonun yanısıra trompette Tom Harrell var ve o da kendi klasmanında bu yıl Down Beat'de ilk sırayı almış.

Harrell daha evvelce de Lovano ile beraber 1987'de yapılan 'Village Rhythm' albümünde çalmışlar. Aynı şekilde Anthony Cox ve Billy Hart da daha evvelce Sonny Rollins ve Ornette Coleman gruplarında Har-

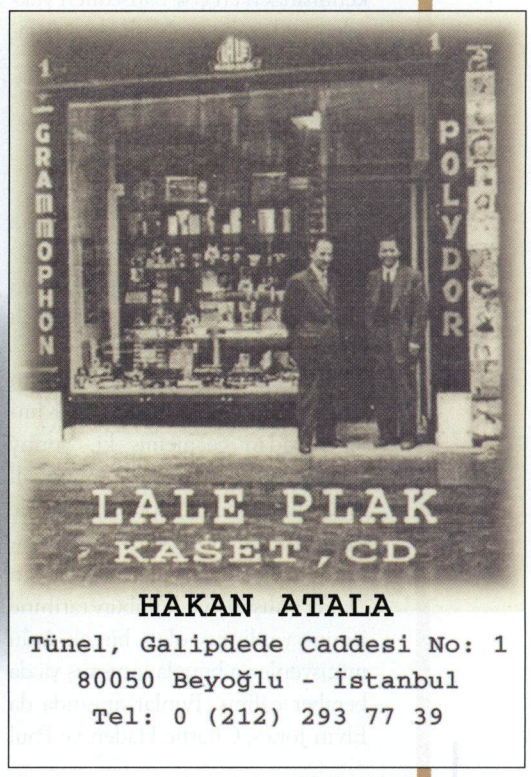

HAKAN ATALA

Tünel, Galipdede Caddesi No: 1

80050 Beyoğlu - İstanbul

Tel: 0 (212) 293 77 39

rell ile birlikte ve yine ayrı ayrı Lovano ile çalmışlar. Gruptaki müzisyenler arasında bu yüzden ortak bir geçmişten gelen iyi bir diyalog var.
Lovano trompetin olduğu grupta daha çok soprano saksofon çaldığını ancak tek nefesli sazın kendisi olduğu durumlarda ise tenora ağırlık verdiğini belirtiyor.
Lovano'ya göre iki nefesli enstrümanın olduğu bir Quartet de orkestrasyon ve diyalog olarak birçok imkan mevcut ve bu anlayış çerçevesinde hem herkese özgürlük hem de beraber çalmanın zevkini veren yeni parçalar yazmış. Albümdeki yedi parçanın dört tanesi Lovano bestesi ve bir tanesi de Tom Harrell'in.
İkinci grup ise standartlar tabir edilen parçalara ayrılmış. Lovano'nun ifadesi ile bu grup ilk grubun bir karşı cevabı. Burada Lovano Standart'ları kendinin ve kurmuş olduğu dörtlünün beraberce geliştirmiş olduğu bir uslüp ile yorumlamak istemiş. John Coltrane, Thelonious Monk, Miles Davis ve Charles Mingus'un eserleri albümde yeralıyor.
Piyanoda çalan Mulgrew Miller 1974'den beri Lovano'nun arkadaşı. Çok iyi bir akompanist olarak Lovano'ya istediği ses platformu'nu veriyor. Christian McBride jazz sevenlerin çok yakından tanıdığı bir 'Genç Aslan', kontrabas'da son yılların kendisinden en çok bahsedilen yükselen yıldızı. Lewis Nash ise çok zarif stili olan bir davulcu.
Lovano her iki grubunda da ayrı tavırlar içinde çalıyor ve yaklaşımındaki farkı dinlemek gerçekten etkileyici. Tek nefesli enstrümanı kendisinin çaldığı ikinci grupta daha uzun ve bireysel sololar yapıyor, ancak Tom Harrell'in trompet çaldığı ilk grupta ise daha fazla karşılıklı atışma, diyalog ve 'interplay' var.
The Village Vanguard jazz tarihinin en meşhur kulüplerinden biri. Kimler buradan geçmemiş ki, Sonny Rollins, John Coltrane, Cannonball Adderly ve bu kulüpteki çalışı ile ölümsüzleşen Bill Evans. Joe Lovano da bu kulüpte yıllarca müzisyen olarak çalışmış ve kulübün tarihine ismini yazdırmış olan birçok ünlü müzisyenle ya burada tanışmış ya da beraber çalmış. Bunlar arasında da Elvin Jones, Charlie Haden ve Paul Motian var. 1991'den beri kendi grup lideri olarak çeşitli kereler burada bulunmuş. Lovano bir anlamda kendi okuluna dönen başarılı bir öğrenci gibi, rahat ve yürekten çalıyor. Peki hangi albüm daha güzel diye sorulsa ne denebilir. İlk denecek şey her ikisi de çok güzel, ama farklı. Bu bir anlamda elma ile armut'u kıyaslamak gibi. Değişik tad değişik zevk. Bence farklılıklar güzellikleri meydana getirirler. Hepimizin kişisel tercihleri olabilir ama ben bir meyva sever olarak her ikisinden de ayrı ayrı tad almaktan yanayım.

Tunçel Gülsoy

Stephen Scott

The Beautiful Thing
Verve / Raks 533 186-2

Müzisyenler

Kenny Garrett (as)
Jesse Davis (as)
Branford Marsalis (ts)
Ron Blake (ts)
Stephen Scott (p)
Russell Malone (g)
Dwayne Burno (b)
Victor Lewis (d)
Dion Parson (d)
Steve Kroon (perc)

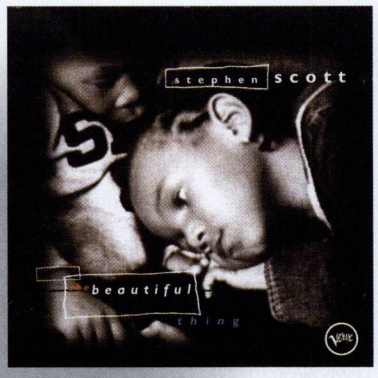

Önlere çıkmaya başlayan genç kuşak müzisyenlerden biri olan Stephen Scott'ın solo çalışması The Beautiful Thing bir çok unsuru bir arada sunan akustik bir yapım. Orta kıvamda latinler, hard-bop, geleneksel siyahi unsurlar, bazı yerlerde de funk ve pop türevleriyle şekillenmiş albümün 'karışım'ının 'karışık'lığa düşmediğini ve 'club' havasında, çok koyu olmayan bir bütün ortaya çıktığını görüyoruz. Bir iki parçanın düzenlemesi hafif kaçsa da, bunların düzeyi rahatsız edicilikten uzakta. Güncel yaklaşımlarla, ancak zorlama ve aşırı deneysel çabalar göstermeden çalan, yer yer de klasik piyano dokunuşları ve romantizmiyle dikkati çeken Stephen Scott'ın müzisyen niteliği ise şüphe götürmüyor. Değişimli olarak yer almış saksofonculardan özellikle Ron Blake ve Kenny Garrett'ın yer aldığı parçalarda yoğunluk artmış. Garrett kendini Miles Davis dönemiyle özdeşleşen pop-jazz üslubuyla yeni dönem 'akkor' yaklaşımı arasında dengelediği bir yerlerde gösteriyor. Güzel bir tekneyle kıyıdan fazla uzaklaşmadan yapılacak keyifli bir gezinti isteyenler için.

Serdar Karabatı

Andy Sheppard&Steve Lodder

Moving Image
Verve / Raks 533 875-2

Müzisyenler

Andy Shappard (ts, ss)
Steve Lodder (keyb)
Dudley Philips (b)
Mark Mondesir (d)
Johnny 'Ice' Taylor (vi)
Richard Ajileye (perc)
Bosco d'Olivera (perc)

İngiliz saksofoncu ve piyanistin bu çalışmasını fusion severler ilgiyle dinleyeceklerdir.

Jimmy Smith

Angel Eyes/Ballads and Slow Jams
Verve / Raks 527 632-2

Müzisyenler

Jimmy Smith (org)
Roy Hargrove (tp, flh)
Nicholas Payton (tp)
Mark Whitfield (g)

Christian McBride (b)
Gregory Hutchinson (d)

Org deyince elbette Smith. John Patton gibi radikalleşmedi hiç Smith ama 1960'larda mainstream içinde kalan çalışmalarında öyle bir tazelik vardı ki, bir türlü ortadan kalkmadı. Dayanıklı olduğunu kestirenler yanılmadıklarını anladılar. 1990'ların ilk yarısındaki acid jazz furyasında torunu yaşındaki tıfıl çocuklar ustalığını keşfedip onu bir kez daha kült ilan ettiler.
Siyah müziğin özgürlük denizinde geçen 43 yıllık serüven jazz arşivlerine Smith imzalı 50'den fazla yapıt kazandırdı. Kilisenin ruhani orgu onun sayesinde ciddiyet kazanmış, hemen ardından da hürriyetini ilan etmişler. Org soul ile jazz sınırındaki bölgenin çalgısıdır tabii. Smith'te her ikisinden bol miktarda bulunur.
İşin bir talihsiz yönü var. Talebin 1970 ve 80'lerde az olması bu ustayı bir köşeye itmiş, kuytuda beklemesine yol açmıştı. Bereket bu acid jazz rüzgarı esti de, Smith'in önünde yeni bir albüm yapma fırsatı doğdu.

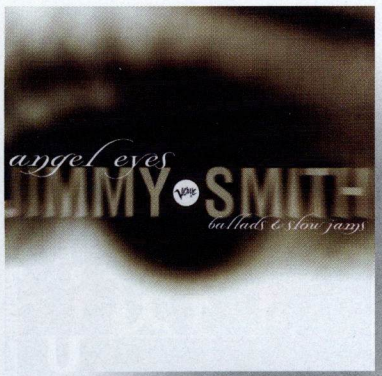

Yüksek tempolu parçalarından tanıdığımız Smith bir ballad'lar demeti ile çıkıyor su yüzüne. 'Stolen Moments', 'Tenderly', 'Days of Wine and Roses' gibi standartlarda, çalgısıyla artık barışık bir dünya kurmuş olan bir ustayı izliyoruz. Bir jazz bilgesinin müritleriyle randevusu. Enerjik ve berrak. Smith seviyorsanız, tereddüt etmeyin.

Yavuz Baydar

Mark Whitfield

Forever Love
Verve / Raks 533 921-2

Müzisyenler
Diana Krall (vo)
Mark Whitfield (g)
Jim Pryor (p)
Roland Guerin (b)
Donald Edwards (d)

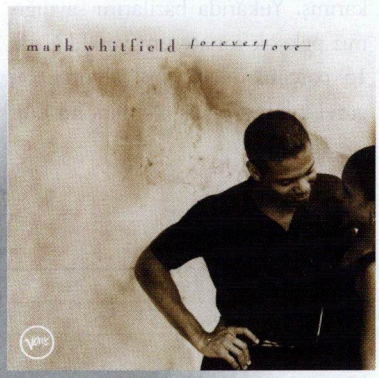

Verve'in gitarist yıldızı Mark Whitfield. Tamamen ballad'lardan meydana gelmiş repertuarı çeşitli müzisyenler ve yaylı sazlar eşliğinde bu plakta çalmış.

Muvaffak 'Maffy' Falay Quintet

Live at Int. İstanbul Jazz Festival '94
Golden Horn Pro./Major GHP CD-001

Müzisyenler
'Maffy' Falay (tp, flh)
Bernt Rosengren (ts)
Ake Johansson (p)
Per-Ola Gadd (b)
Can Kozlu (d)

1930 doğumlu Muvaffak Falay. Özellikle benim gibi genç kuşaktan birçok jazz severin yeni yeni keşfettiği bir geçmişin köşe taşlarından. Falay'ın müzik yaşamı Ankara Müzik Konservatuarı'nda başlamış. Ankara'da Dizzzy Gillespie'yi karşılayan grubun önderliğini yapmış.
'Maffy'nin esas macerası Avrupa'da başlayan bir kariyerin uzun yıllara bıraktığı izlerde gizli. Yelkenler 1960'larda Kurt Edelhagen Radio Orchestra ile Köln'de açılıyor. Kenny Clarke, Francy Boland Big Band ile gerçekleştirdiği turlar ve albüm kayıtlarıyla da bu devinim hızlanıyor. Falay daha sonra İsveçli tromboncu arkadaşı Ake Persson'un önerisiyle gittiği İsveç'e yerleşiyor birkaç yıl sonra. Bu yıllarda Quincy Jones, Bernt Rosengren ve Don Cherry gibi isimlerle çalışıyor, Avrupa ve Amerika arasında kıtalararası yolculuklar yapıyor. 1970'de bir Avrupa turnesi için Dizzy Gillespie Reunion Band'e katılıyor. Bunları izleyen dönem ise Sevda isimli Türk-İsveç ortaklığı toplulukla belirleniyor.

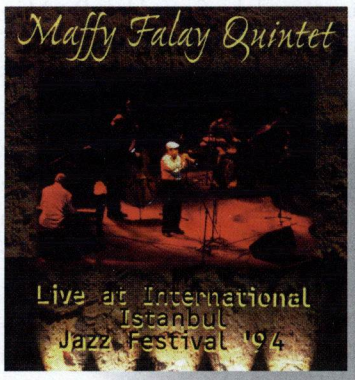

'Maffy' Falay'ın 1985 yılında biraraya getirdiği grupla yaptığı bu kayıt, tüm bu evrimin son aşamalarından. Birçok dinleyici için yeni gün ışığına çıkan bir müzisyenin kaydı olması bir yana, canlı bir performansı aktarması açısından da kayda değer bu çalışma, özellikle menüde hard-bop görmek isteyenlere iyi gelecek.

Serdar Karabatı

Wolfgang Muthspiel

Perspective
Amadeo / Verve 533 466-2

Müzisyenler
Wolfgang Muthspiel (eg, v)
Marc Johnson (b)
Paul Motian (d)

Son yıllarda jazz dünyasına adımını atan en mükemmel gitaristlerden biri Wolfgang Muthspiel. Sağlam bir klasik müzik temeli üzerine edindiği jazz gitaristliğinin yanı sıra oldukça güzel keman da çalıyor. Kompozisyonları var, modern ve müzikal besteler bunlar. Gary Burton kendisi ile çalması için bir gitarist önermelerini

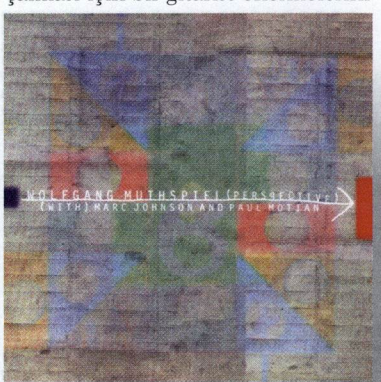

isteyince John Scofield ve Pat Metheny, ikisi de 'Wolfgang' demişler. Wolfgang'ın Daha sonraları Gary Burton çalışmaları var. Bildiğiniz gibi, Cemal Reşit Rey'de Arto Tunçboyacıyan konserinde Marc Johnson ile birlikte çaldı. 1996 yılında yaptığı Perspective adlı bu albümde yine Marc Johnson (b) ve Paul Motian (d) gibi çok önemli müzisyenler yeralıyor. Parçaların biri dışında (Beatles'ın Because'u) hepsinin bestesi kendisine ait. Sanatçı bu albümünde de elektrik ve akustik gitarlarla birlikte keman da çalıyor. Tüm parçalar son derece modern bir anlayışla çalınmış.

Kısaca günümüz jazz'ının modern ve son derece müzikal bir örneğini dinlemek isteyenlere öneririm.

Önder Focan

Various Artists

Blue York (So Good They Named It Twice) Blue York

Blue Note / Kent 7243 8 54363-21

Müzisyenler

Jimmy Smith (org)
Kenny Burrell (g)
Philly Joe Jones (d)
Jim Hall (g)
Red Mitchell (b)
John Lewis (p)
Milt Jackson (vibes)
Percy Heath (b)
Bud Powell (p)
Fats Navarro (tp)
Sonny Rollins (ts)
Tommy Potter (b)
Roy Haynes (d)

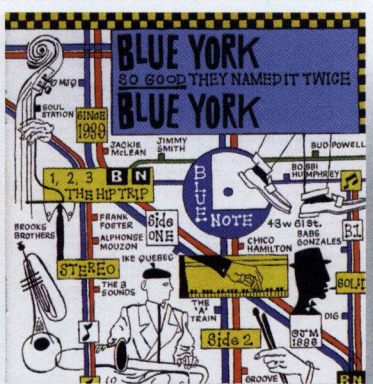

Günün ışıkları kaybolduğunda her kentte başka bir yaşam başlar. Dünyanın jazz kenti deyince akla ilk gelen New York'da geceler ise bir başka olur. Blue Note firması da New York'a adanmış bir yapıt ortaya çıkarmış. Yukarıda bazılarını saydığımız pekçok sanatçının yeraldığı bu 15 parçalık New York albümü bu güzel kenti görmüş olanlara nostalji yaşatabilir.

Mavis Staples

Dedicated to Mahalia Jackson

Gitanes Jazz / Verve 533 562-2

Müzisyenler

Mavis Staples (vo)
Lucky Peterson (Hammond B-3, p)

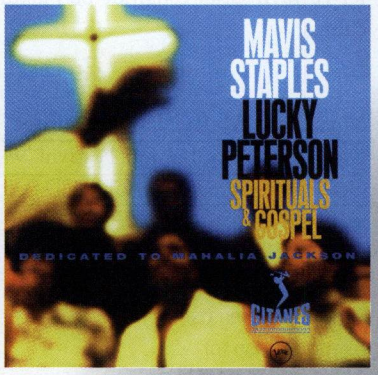

Bu iki ustanın Mahalia Jackson anısına yaptıkları albümü blues severlere öneriyoruz.

Billy Branch

Satisfy Me

Gitanes Jazz / Verve 533 394-2

Müzisyenler

Billy Branch (vo, hca)
Alisa Peebles Yarbrough (vo)
Carl Weathersby (g)
Kip Bacque (g)
David Toskanowsky (p, org)
George Porter (eb)
Nick Lewis (eb)
Robert Sunda (ab)
Herman Ernest (d, cowbell)
Tracy C'vello (cga)

Ağız armonikası ve blues severler dinlemeli.

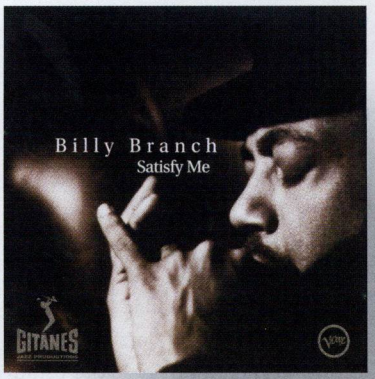

Zip

Gettin' X-Perimental Over U

Verve / Raks 529 466-2

Müzisyenler

Mike Zwerin (tb, tp)
Marten Ingle (vo)
Paul Breslin (g, vo)

Zip 80'lerde akustik trio olarak Paris'de kuruldu. İstanbul jazz festivaline de katılan grubun bu çalışması acid-jazz sevenlere tavsiye olunur.

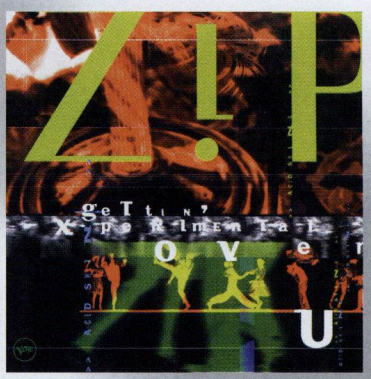

Serdar Karabatı

Kamil Özler

Jim Hall•Stomping at the Savoy (Sampson/Webb/Goodman)
Blue York Blue York, 1996 Blue Note (Özgün kayıt 1957)
Jim Hall (g), Carl Perkins (p), Red Mitchell (b)

(Biraz dinledikten sonra) Bir numara yaptı biraz önce gitarist onu Barney Kessel'e benzettim. Ya da Chad Collins olmasın? Söyle bari kim olduğunu.

Jim Hall.

Tamam.

Sever misin bu tarzı genel olarak?

En sevdiğim tarz. Bir de Johnny Smith'i beğenirim, gitar tonuyla falan. Bu parçada kontrabasçı da dikkatimi çekti.

George Benson • Billie's Bounce (Charlie Parker)
Jazz Masters 21 • 1994 Verve (Özgün Kayıt 1968)
George Benson (g), Herbie Hancock (p), Ron Carter (b), Johnny Pacheco (cga), Billy Cobham (d)

George Benson. En beğendiğim gitarcılardandır. Charlie Parker'ın bir parçası bu. Jim Hall'la George Benson'ın çalışı arasında çok büyük fark var; bu parçanın 'siyah' olduğu hemen belli oluyor. Jim Hall'un kafası biraz daha 'matematik' işliyor. Benson'ın ritmik hisleri özellikle, bambaşka. Bunu daha zevkle dinliyorum öncekine göre. Tabii Jim Hall'ın yeni çalışmalarını takip etmedim, değişmiş olabilir.

George Benson'ın pop parçalarını da beğeniyor musun?

Çok ayırmıyorum müzikleri, güzel olduğu sürece. Eskiden çaldıkları daha sıkı şeyler tabii.

Paquito D'Rivera • Reunion
Reunion • 1991 Messidor
Paquito D'Rivera (as), Arturo Sandoval (tpt), Fareed Haque (g), Danilo Perez (p), David Finck (b), Mark Walker (d), Giovanni Hidalgo (perc)

Ooo, latinciler geldi! Çok güzel. Bu müzikleri çalmak için önce iyi bir ritm grubunun olması lazım. Maalesef bu mümkün değil Türkiye'de. Sonuçta çalanların müziği bu, onlardan daha iyi çalanı bulmak zor. Gitarist de çok güzel çalıyor, ama gitarının tonunu beğenmedim. Küçük bir gitarla çalmış herhalde. Hatta kısa saplı bir gitar olabilir, farkediyor çünkü. Dediğim gibi ritm grubunu çek bunun altından, bütün havası gider. Hem metronom gibi gidiyorlar, hem de güzel çalıyorlar. Bunun üzerine Türkiye'de solo atacak trompetçi, gitarcı bulursun; İmer Demirer olsun, Neşet Ruacan, Önder Focan olsun. Ama alttaki ritm grubunu bulamazsın. Bunlar 1-2-3-4, başlıyorlar çalmaya. Ritm grubu derken, piyanisti ve kontrabası da katıyorum tabii tüm bunlara. His olarak çok rahatlar.

Pat Metheny Group •
So May It Secretly Begin (Pat Metheny)
Still Life (Talking) • 1987 Geffen
Pat Metheny (g), Lyle Mays (p, synth), Steve Rodby (b), Paul Wertico (d), Armando Marçal, David Balmires, Mark Ledford (voc)

Girişteki dalgalanmalı yaylı sesleri Don Sebesky'nin düzenlemelerini hatırlatıyor. Claus Ogerman da kullanır. Hem tremolo, hem tril karışık. Buradaki yaylılar canlı gibi duruyor, eğer synthesizerdan alıyorlarsa bu sesleri, gerçeğe çok yakın. Gitarist Lee Ritenour olmasın? (Az sonra)Yok, Pat Metheny bu. Metheny'nin gitarının tonu çok orijinaldir, biraz daha dikkatli dinleyince hemen farkettim. Kaydı da çok güzel, her şeyin yeri çok iyi, davuldan şıkır şıkır, tertemiz sesler çıkıyor mesela.

Tuck Andress • Louie Louie (Richard Berry)
Reckless Precision • 1990 Windham Hill
Tuck Andress (g)

(Biraz dinledikten sonra) Çok değişik şeyler yapıyor, solo ama daha çok eşlik gitarcısı anlayışında çalıyor. Türkiye'de bunun şubesi Ercüment Ateş. Tek başına çalınması zor tabii. Gitarı da çok güzel tınlıyor. Kim bu?

Tuck Andress.

Bas melodisini falan da ekliyor, bu tarz bir çalışın Joe Pass'ten etkilenmiş olması gerekir.

Sizlerden gelen mektuplara ayırdığımız bu bölüme yazılarınızı Jazz Dergisi (Zuhal Focan) P.K. 701 Şişli 80225/İstanbul adresine veya 0216-4169445 no.lu faksa veya e-mail: ofocan@prizma.net.tr ye de gönderebilirsiniz.

A.B.D'den Gelen Sandık

Yıl 1955, İskenderun. O seneler yurdumuzun en eski davulcularından olan Andre Çoğal da (halen hayatta) orada yaşamaktaydı. Gece kulüplerinde davul çalardı ve Gene Krupa'ya hayrandı ona mektuplar yazdığı bilinirdi. Günün birinde zamanın Gümrük Müdürü rahmetli Bedri Atamer 'Bana bir uğra, sana Amerika'dan bir sandık var' der. Andre Bey 'Hayırdır?' deyip, gider. Gümrük işlemlerini tamamlayıp sandığı teslim alır. Açtığında ise gözlerine inanamaz. Sandıktan çıkan yepyeni bir davul takımıdır. Şaşkınlığı bu kadarla da bitmez zira, davulun üstündeki imza gelmiş geçmiş en büyük davulcunun Gene Krupa'nın orijinal imzasıdır. Davul takımını da gönderen kendisidir. Andre bey bu jeste çok sevinir. Davulu yıllarca kullanır. Nihayet öğrencisi olan Gaziantepli bir davulcuya satar. Davul takımı İskenderun'dan Gaziantep'e taşınır. Fakat Andre Bey sattığına da pişman olmuştur. Bir ara geri satın almak isterse de olmaz.

Mutkan Demirer
İstanbul/Feriköy

Umudum Sizde

Dergimiz çıktığından beri Ali Sönmez'in tavsiye ettiği CD'leri ciddi bir şekilde bir-iki defa Ankara'da da aradım. Başarısız oldum. Mersin'de (ya da Anadolu'da) bulmak sanırım çok zor. Bizim gibiler de hasta. Kültürlerini ısrarla bir temele oturtmak zorundalar. Örneğin benim bütün müzik kültürümün Radyo 3 tandanslı olması gibi. Nedense Raks'ın jazz kayıtları pek sempatik gelmedi. Ders saati CD'si gibi hissettim onları. Şimdi jazz kültürümü derginizle temellendirmek istiyorum. CD fiyatları malum çok yüksek. Sanırım ayda 5-6 adet satın alabilirim. Diyelim ki Ali Sönmez'in önerdiği koleksiyon, sonra da Jazz Dergisi'nin arka sayfasındaki CD önerileri için bir dağıtım firması (bilhassa paradan çok kültür endişeli), ya da sizin tanıdığınız bu CD'leri satan köklü müesseselerden biri ile anlaşarak abone müşteri veya sürekli müşteri gibi, artık pazarlama literatüründe adı neyse o türden bir özel CD bulma çözümü yaratabilirsek (tabii fiyatlarda da müşteri yararına bir iskonto olabilir), kredi kartı ile veya banka ödemeli v.s., sipariş fişi mektup veya faksla gönderilip yapılabilir gibi geliyor.

Sizden çok umutluyum. Ben 46 yaşında Mersin'de işçi olarak çalışan bir mühendisim. Bu tarz CD satın alma metoduna şiddetle ihtiyacım var. Yardımlarınız için teşekkür ederim.

A. Nadir Kalyoncuoğlu
Tarsus

Nadir Kalyoncuoğlu'nun mektubuna faksla cevap vermiştim ama, belki de onun gibi başka arkadaşlarımız çıkarsa sorunlarına hep birlikte çözüm arayabiliriz gibi geliyor.

Bu tarz alış veriş için görüşmelerim henüz sürüyor. Bir gelişme olduğunda kendisine bildireceğim.

İç piyasada bulunamayan koleksiyon CD'leri ile ilgili olarak kendisiyle görüştüğüm Ali Sönmez, bu tip isteklerin plak ithalatçılarının da dikkatini çekmesi açısından çok önemli olduğunu belirtiyor. Bu tip isteklerinizi bize yazarsanız, listelerde belirtilen koleksiyon albümlerinin ülkemize ithal edilmesi için belki bir baskı grubu oluşturabiliriz.

İ.İ.B.F. Müzik Kulübü

9 Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri olarak fakültemizde bir Müzik Kulübü oluşturmaktayız. Kulüp olarak amacımız arkadaşlarımıza müzikle ilgili her türlü materyali bulabilecekleri, müzik kültürlerini arttırabilecekleri ve müzik yapabilecekleri bir ortam oluşturmak. Böylece üniversite öğrencileri olarak ders dışında aktivitede bulunmak.

Bizler bu kulübü oluşturma çabasındayken derginiz elimize geçti, şunu itiraf etmeliyiz ki bir insanın sizin derginizi okuyup da jazz müziğine ilgi duymaması biraz zor olsa gerek. Çünkü derginiz jazz ile blues müziğini ve bu müziğe emek vermiş sanatçıları çok güzel tanıtmakta. İşte bu nedenle biz de kulübümüze derginizin teminine karar verdik, ancak elimizde derginizin sadece dördüncü sayısı bulunmakta. Sizlerden ricamız derginin ilk üç sayısının ve bundan sonraki sayıları bizlere ulaştırmanız, tabii mümkünse. Bir ikinci ricamız da sizlerin bu etkinliğimizi poster, afiş, konser bileti, jazz ve blues kasetleri v.s. teminimize yardım ederek destek olmanız.

Saygılarımızla,

9 Eylül İ.İ.B.F. Müzik Kulübü Başkan Adile Türü

Kulübünüze Jazz Dergisi olarak desteğimiz yayımlarımızı memnuniyetle iletmek dışında sadece bu isteklerinizi ilgililere bildirmek olabilecek. Zira bu amaçla çalışan; Caz Derneği (İstanbul), Ankara Caz Derneği gibi kuruluşlarla (Bu arada İzmir'den Kerem Kaban; 0232-4638615) temasa geçmeniz daha faydalı olacaktır sanıyorum.

Müzik-Der

(Müzik, Sahne ve Gösteri Sanatçıları Derneği) Turizm Bakanlığına Sanat ve Sanatçının Korunması ile ilgili çeşitli dernek ve kuruluşlardan, başlattıkları önerilere destek arıyorlar. İlgili kuruluşların bu doğrultuda TC Turizm Bakanlığına başvuruda bulunmalarını rica ediyorlar.

Turizm Bakanlığı'nca, turizmde kaliteyi Avrupa Standartlarının üzerine çıkartmak için, Turizm Yatırım ve İşletmeleri Yönetmeliğinde köklü değişiklikler yapmak amacıyla çalışmalar yapıldığı öğrenilmiştir.

Bu düzenlemeler sırasında (5) ve (4) yıldızlı otellerle tatil köylerinde orkestra çalıştırılması ve canlı müzik bulundurulması hükmünün de yönetmeliğe eklenmesi amacıyla kuruluşumuzca Turizm Bakanlığı'na gönderilen yazının bir eki aşağıda bilgilerinize sunulmaktadır.

Şafak Ünek Mehmet Çırıka
Genel Sekreter Genel Başkan

T.C. Turizm Bakanlığı
Ankara

Turizmde kaliteyi Avrupa Standartlarının üzerine çıkarmak amacıyla, Turizm Yatırım ve İşletmeleri Nitelikleri Yönetmeliği'nde köklü değişiklikleri içeren çalışmalar yapıldığı basından öğrenilmiştir.

Bilindiği gibi, 1965 yılında düzenlenen Turizm Müesseselerine ait Vasıflar Yönetmeliği ile, lüks sınıf ve birinci sınıf Turistik Otellerde Orkestra çalıştırılması zorunluluğu getirilmiştir. Ancak, daha sonra 27/1/1979-28/05/1983,09/11/1991-14/10/1993 tarihlerinde sozkonusu yönetmeliklerde yapılan değişikliklerde bu zorunluluğa yer verilmemiştir.

Türk Kültür ve Sanatına önemli katkılar sağlayan müzik sanatçılarını korumaya ve istihdam alanı yaratmaya yönelik bu hükmün yönetmelikten çıkarılması ülkemiz müzik sanatı ve sanatçıları açısından olumsuz gelişmelere neden olmuştur.

Oysa, Anayasamızın 64.Maddesi Sanat ve Sanatçının korunması yolunda Devletimizi görevli kılmış olup, bu hükmün yönetmeliğe yeniden eklenmesiyle, Türk Kültür ve Sanatının uluslararası düzeyde tanıtılması yaygınlaştırılması, sevdirilmesi ve ülkemiz sanatçılarının korunması açısından önemli bir destek sağlanacağı kuşkusuzdur.

Bu nedenle, Turizm Yatırım ve İşletmeleri Yönetmeliği'nde yapılacak değişiklikler arasında (5) ve (4) yıldızlı otellerle tatil köylerinde orkestra çalıştırılması ve canlı müzik bulundurulması hususundaki istemimizin de gözönünde tutulmasıyla, sonuçtan bilgi verilmesini arzederiz.

Saygılarımızla,

Jazz Kamuoyuna,

1985 senesinde kurmuş olduğum (bkz. Who Is Who In Turkey 1987) ve kuruluş amacının modern jazz bestelerinin seslendirilmesi olan İSTANBUL JAZZ DÖRTLÜSÜ'ne katkıları olan yerli ve yabancı müzisyenlere teşekkür eder, bundan sonraki akustik çalışmalarımı kendi adımla sürdüreceğimi, 1995 yılında kurmuş olduğum ACID TRIPPIN projesi ile de müzikal çalışmalarıma devam edeceğimi jazz kamuoyunun bilgisine sunarım.

Ali Perret

Satılık

Tama Davul
Superstar, 24 inch, Hardware, Hardcase.
Müracaat: Murat Özbey
(tel. 0212-2441247 faks:0212-2494364)

Alto Saksofon
Fransız Dolnet, 30 yıllık, gümüş kaplama. 1000$.
Müracaat: Kemal Küçük
(0216) 422 10 80-81

Kontrabas
Underwood manyetikli, yeni eşikli, deri kılıflı, çok temiz durumda. 1500$
Müracaat: (İlkin Deniz adına)
Levent: 0216-3403575

Tenor Saksofon
CONN Marka, kılıfı ile birlikte
1000 $
Müracaat: Tahsin Ünüvar
Tel:0 212 277 94 52

Home Theater Surround System
DENON AVR-2500 AV Surround Receiver
D.D.S.C. Dolby Surround Prologic
LA2300G Multi Laser Disc Player
Dolby AC3
Boston Acoustics
CR400 Powered Audio/Video Subwoofer
50-150Hz Crossover
CR8 Front Speaker x2
Magna Guard Magnetic Shielding
CR2 Center Speaker
Magna Guard Magnetic Shielding
CRX Home Theather Rear Speaker x2
Diffuse field
THX
Laser Disc'ler
Golden Eye, 12 Monkeys, Braveheart, The Mask, Fleetwood Mac
*350 USD'lik altın uçlu ara kablolar da dahil hepsi için 3500.-USD
Ayrıca TEAC V-8030S Deck
Dolby B-CS NR HX PRO
3 Head/Quartz PLL Direct Drive
Closed Loop Dual Capstan
1000 $
Müracaat Okan Altan
Tel:0 212 231 40 80

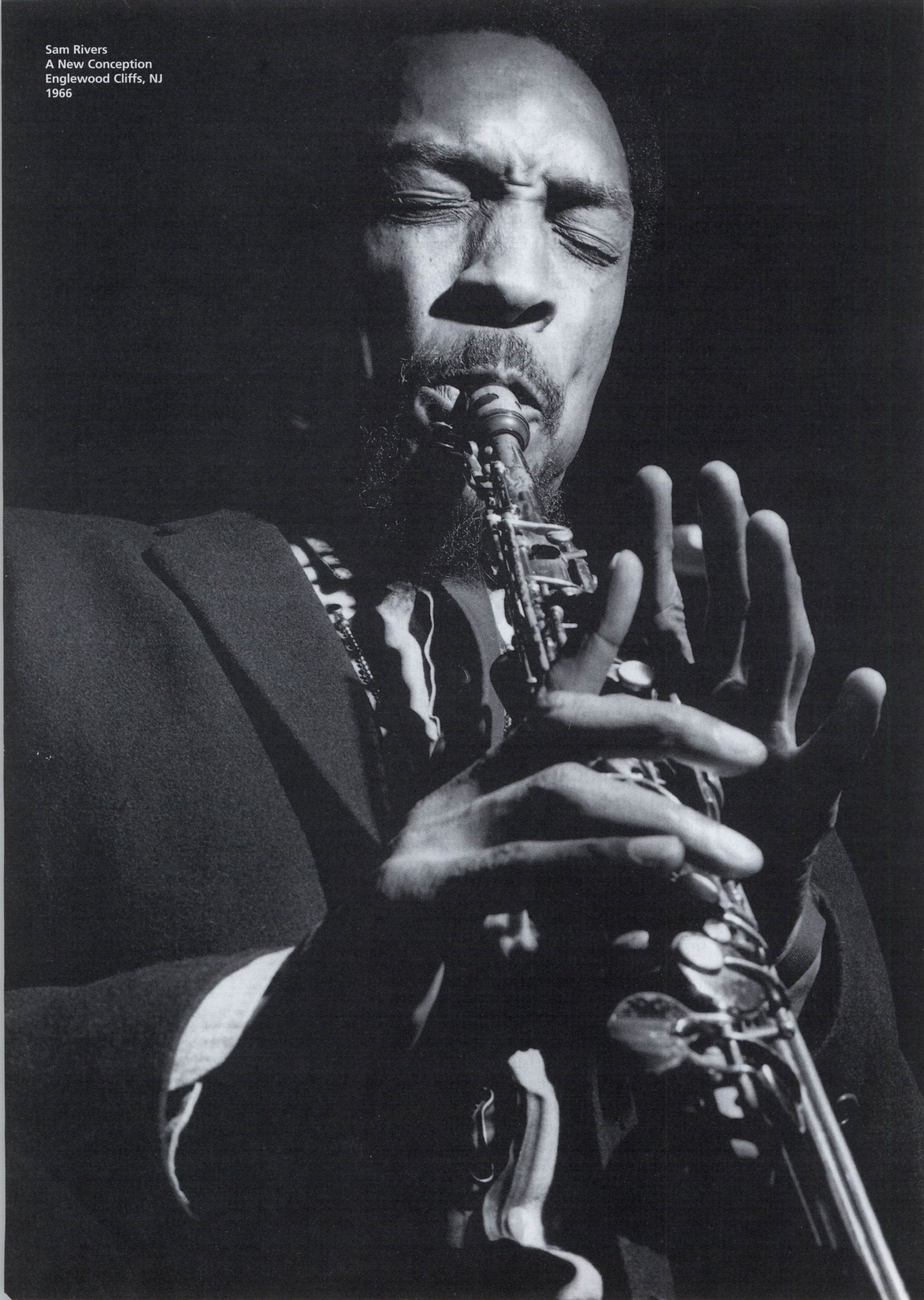

Sam Rivers
A New Conception
Englewood Cliffs, NJ
1966

Jazz radyolar

		PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA	CUMARTESİ	PAZAR
AÇIK RADYO/94.9	06.30-07.30	**SABAHLIK** • Osman Tümay (Günün ilk saatlerine uygun her tür müzik)						
	09.30-12.00							**MAVİ NOTA** Cengiz Işılay Jazz ve Fusion
	12.00-14.30	**ÖĞLEN AÇIK**• Mehmet Güzelbeyoğlu (Jazz, Acid Jazz, Soul, Funk, Latin ve Dünya Müzikleri)						
	13.00-14.00							**YÖRÜNGE** Yavuz Baydar Modern Meditasyon
	14.00-15.00							**DALDAN DALA** Osman Tümay Çeşitlemeler
	14.00-15.00						**ŞİMDİ NOSTALJİ** Gürsel Öztürk 60-80 Batı Müziği	
	16.30-17.30	**BİR ALBÜM** Tuba Önal						
	20:00-21.00	**ARZIN MERKEZİNE SEYAHAT** Gökhan Akçura Blues - Rock	**YAŞAYAN BLUES** Eyüp İblağ Blues	**HIGH TIMES** Osman Osman Reggee	**DİNAZOR** Emre Senan/Sinan Ünal 70'lerden Rock			
	21:00-22:00		**GİTARESK** Jak Kohen Rock-Blues	**LATİN LOVER** Ayhan Sicimoğlu Latin		**JAZZ GİBİ** Mehmet Güzelbeyoğlu New Beats of Jazz		
	22:00-23-00	**JAZZ EFSANELERİ** Atıl İnaç Mainstream Jazz	**MODERN MÜZİK** Nedim Tanyolaç Jazz - Rock			**ÖBÜR DÜNYA** Ahmet Uluğ Reggae, Hip-Hop, Dub...	**JAZZ DERGİSİ** Atilla Aksoy Jazz gündemi	
	23.00-00.00	**JAZZ EFSANELERİ** Atıl İnanç Mainstream Jazz	**VOODOO ZONE** Cem Yegül Post-Bop					
	00.00-01:00			**VOODOO ZONE** Cem Yegül Post-bop	**CAZIRTI** Mehmet Uluğ Jazz ve Ötesi			
TRT3 / 88.2	16:00-17:00	**CAZDA ALTIN YILLAR** (İzmir Radyosu)	**DÜNYADA CAZ** (Ankara Radyosu)					**CAZ DÜNYASINDAN** Teoman Baber
	17:20-18:00			**JAZZ DÜNYASI** Erol Tulay	**JAZZ KULÜBÜ** (İzmir Rad.)	**TRT JAZZ ORK.** (İstanbul Rad.)	**CAZ ŞARKICISI** (İzmir Radyosu)	
	20:00-21:00	**ŞU JAZZ DEDİKLERİ** Âli Sönmez			**DÜNDEN BUGÜNE JAZZ MÜZİĞİ** Filiz Çıragül	**JAZZ MÜZİĞİ** (Ankara Rad.)		**CAZ PANORAMASI** Ahmet Berker
	21:00-22:00				**GECE VE JAZZ** Hülya Tunçağ	**JAZZ'A ÖVGÜ** Caner Beklim	**GÜNÜMÜZDE CAZ** Hülya Tunçağ	
VOICE 92.8	15:00-17:00							**KONUŞAN JAZZ** Engin Gencer
CAPITOL 95.9	20:00-24:00				**JAM SESSION** Cem Çınlar			**JAZZİNO** Orhan Argun Bigband'ler, Vokalistler
RADYO ODTÜ 103.1	21.00-22.00							**CAZNAME** Lale Kuyucu Jazz Akımları Jazz Müzisyenleri
YAPI RADYO 102.2	23:00-2400	**KİNETİK** Önder Focan (Canlı Yayın)	**KİNETİK** Önder Focan			**LADY BLUE** Hülya Tunçağ	**SEYAHATNEME** Serhan Güngör	

BULMACA

Serdar Karabatı
e-mail: karabats@boun.edu.tr

Bulmacayı tamamlayıp, doğru yanıtları en geç 25 Mayıs tarihine kadar postayla yollayan altı jazzsevere Charlie Haden & Pat Metheny Beyond the Missouri Sky CD, t-shirt ve not defteri! İsim, adres ve telefonlarınızı yazmayı unutmayın!

Jazz/Bulmaca
PK 701 Şişli 80225 / İstanbul

Soldan sağa

1- Pat Metheny ve John Scofield'ın ortak bir albümü. .... See Your House From Here / Türk müziğinde doğaçlamaya dayalı solo bölümlere verilen ad.
2- Ünlü bir Wayne Shorter bestesi / La sesinin harf karşılığı.
3- ..... What (Miles Davis bestesi) / Rufus ..... (basçı) / Jazzcılarla da çalışmış ünlü Hint sitarcı. ..... Shankar.
4- Türkiye'de jazzın öncülüğü yapan kişilerden biri olan davulcumuz.
5- Ünlü bir John Coltrane bestesi / Kendine özgü üslubuyla jazz tarihine yerleşmiş bir piyanist. Bill .....
6- İlk saksofonu geliştiren Belçikalı çalgı yapımcısı. Adolphe ..... / Come Rain ..... Come Shine (Johnny Mercer/Harold Arlen)/ ..... Winding (Ünlü tromboncu) / Ornette Coleman'ın 1970'lerde kurduğu grubu Prime time'ın baş harfleri.
7- Vurmalı çalgılarda ünlenmiş sanatçımızın kısa adı. / Dinleti.
8- Telli bir Azeri çalgısı. / Yeni jazz akımlarının, özellikle de M-Base ekolünün önemli bir gitaristi. David .....
9- Mi sesinin harf karşılığı / Stüdyo müzisyeni ve eşlikçi olarak bir çok fusion çalışmasında yer alan bir piyanist. ..... Beard / Ruby, My ____ (Thelonious Monk bestesi). / Yakın tarihli bir Herbie Hancock albümü. This is ..... Drum.
10- Rachel ..... (Tuşlular). / Son yılların gözde bir saksofoncusu. ..... Lovano / Hand on the Torch adlı albümleriyle büyük başarı sağlayan hip-hop/Jazz/rap grubu / Yakın tarihin en başarılı pop parçalarından biri. ..... Ké Yé Ké / New York ve siyah könli yeni bir jazz ekolü. ..... -Base.

Yukarıdan aşağıya

1- Ünlü bir Antonio Carlos Jobim bestesi (How Insensitive).
2- Bir Lee Morgan bestesi. / Bir konserin bölümleri arasındaki kısa süre / Ünlü trombooncunun kısaltma olarak kullandığı ismi .... Johnson.
3- Afrika etkileşimli müzikleri anlatmak için kullanılan İngilizce bir öntakı / Bir Weather Report albümü. ..... Sing the Body Electric. / Charlie Haden'ın da yer aldığı bir Ornette Coleman/Pat Metheny free-jazz albümü. Song ..... / Üçlü.
4- Nesuhi Ertegün'ün baş harfleri / ..... Cahon (Johnny Mandel). / 1964'te ilk synthesizerı yapan mühendisin soyadı. /Someone to Watch Over .....(George Gershwin)
5- Yeni bir popüler tür. ..... -Hop / Yukarıda sorulan vurmalıcının da yer aldığı eklektik grup. Night ..... / ..... Can't Get Started With You (Ira Gershwin-Vernon Duke). / Jobim bestesi. Samba ..... Uma Nota So (One Note Samba).
6- .....*The Village Vanguard* (Bill Evans albümü) / Bu kelimeyi iki kere tekrarlayınca soyadı Bridgewater olan şarkıcının ismi çıkar. / Bu kelimeyi iki kere tekrarlayınca ise Charlie Parker'ın ünlü bestesinin ismi bulunur. / İsmini bir gitar markasına da vermiş bir gitarist. ..... Paul.
7- Rahsaan Roland ..... Ünlü saksofoncu. / Rudy ..... Gelder. Bir çok önemli jazz yapımının kayıtlarında onun ismi vardır. / Bazı jazz çalışmalarında yer almış çellist. Yo-Yo ..... / Bir Trio'daki müzisyen sayısı (rakamla)
8- Ünlü bir müzikal (Tersi). / ..... House ..... not a Home (Burt Bacharach/Hal David) / Kid ..... Trombooncu, ilk jazzcılardandır.
9- Pop-jazz çalışmalarıyla ünlenmiş Brezilyalı piyanist/vokalistin adı. ..... Lins / Gitar gibi bazı çalgılarda sesleri ayırmak için kullanılan bölümlere verilen ad.
10- 1950'lerden bir jazz stili.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	T	H	E	L	O	N	I	O	U	S
2	H	I	R	A	M	O	S	P	T	T
3	I	P	I	S	A	B	O	L	E	E
4	E	H	C	O	R	E	A	I	S	I
5	L	O	F	T	G	A	F	G	B	N
6	E	P	İ	K	O	N	S	H	O	W
7	M	R	A	Z	S	A	İ	T	R	A
8	A	A	G	O	P	L	T	O	N	Y
9	N	S	U	R	E	T	A	Y	O	U
10	S	T	A	N	L	O	R	E	N	Z

4 üncü sayımızdaki bulmacanın çözümü.

Geçen Bulmacanın (Sayı 4) düzeltmeleri:
1-Soldan sağa dokuzuncu satırın ikinci bölümünde sorulan parça(Nica's Dream) Sonny Rollins değil Horace Silver bestesidir.
2-Soldan sağa beşinci satırda üçüncü kareden sonra gelmesi gereken dikey ayraç çıkmamıştır. Bu satırın yanıtları Kay/Rio/ Fats olarak gitmektedir.
3-Soıdan sağa yedinci satırın üçüncü bölümünde sorulan ortaçağ çalgısı için *Lut* yerine *Lavta* ismi kullanılmalıydı.
Düzeltir özür dileriz.

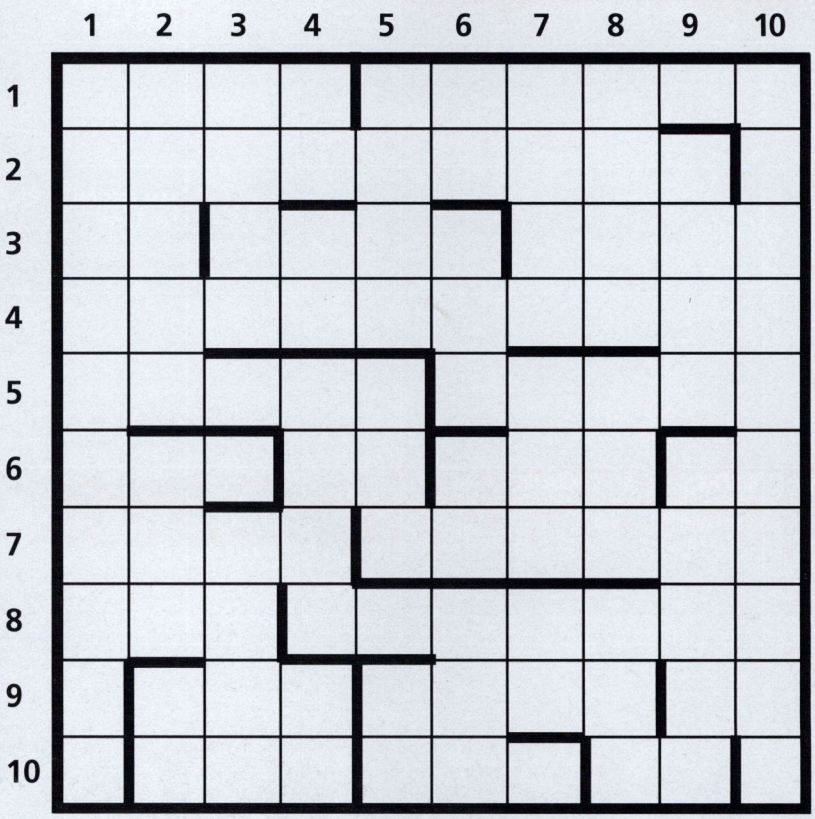

Organics mucizesi 1 yaşında!

1 yıldır gösterdiğiniz ilgiye teşekkürler...

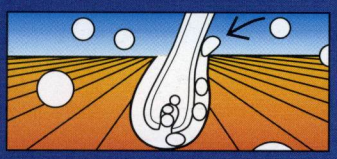

1 yıldır saçlarda Organics mucizesi yaşanıyor. Çünkü tam 1 yıldır Organics'in içerdiği Glucasil™ sayesinde saçlar kökünden ucuna besleniyor ve sağlıkla uzuyor. Dünyada 70'i aşkın ülkede bu mucize konuşuluyor.

Organics, 1 yıl boyunca saçınıza ilk yıkayıştan itibaren fark edilen göz kamaştırıcı bir güzellik kazandırdı ve saç problemlerinizi kökünden çözdü. İlk günden itibaren gösterdiğiniz yoğun ilgi sayesinde Organics, Türkiye'deki birinci yılını başarıyla doldurdu... Kökünden ucuna sağlıklı saçlarla daha nice yıllar dileriz.

ORGANICS

Saçı kökünden besler, sağlıklı uzamasını sağlar.

ELIDA HAIR INSTITUTE PARIS

Oyak Sigorta

850 milyar sermayesi, Ordu Yardımlaşma Kurumu, Türkiye Emlak Bankası ve Fransa'nın büyük sigorta şirketi Axa'nın ortaklığıyla daha güçlü...

Müşteri mutluluğunu temel alan ve değişen müşteri beklentilerini etkin bir biçimde karşılayabilecek yepyeni organizasyon yapısıyla daha çağdaş...

6 Bölge Müdürlüğü, 449 acentesi, 390 Emlak Bankası şubesi, eğitimli, genç ve uzman kadrosuyla daha dinamik...

ve istikrarlı büyüme ilkesiyle zirveye

Daha...

daha yakın...

OYAK SİGORTA

Genel Müdürlük: Meclisi Mebusan Cad.

Oyak İş Hanı, No: 81 80040 Salıpazarı-İSTANBUL

Tel: (212) 252 60 20 Faks: 249 48 28

Ankara: (312) 232 20 30 Faks: 232 17 24

İzmir: (232) 464 33 00 Faks: 463 39 97

Adana: (322) 457 19 65 Faks: 457 45 10

Bursa: (224) 250 40 60 Faks: 250 40 62

Samsun: (362) 234 15 55 Faks: 230 20 42

Antalya: (242) 247 49 00 Faks: 242 47 68

"Oyak Sigorta bir Ordu Yardımlaşma Kurumu ve Emlak Bankası kuruluşudur."

ALTERNATİF